

Księga 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego

**Ludzie
i ich dokonania**

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

Księga 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego

Ludzie i ich dokonania

pod redakcją
Ewy Walińskiej

Ewa Walińska – Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania
Katedra Rachunkowości, 90-237 Łódź, ul. Matejki 22/26

REDAKTOR INICJUJĄCY

Monika Borowczyk

REDAKCJA

Monika Poradecka

SKŁAD I ŁAMANIE

Mateusz Poradecki

KOREKTA TECHNICZNA

Anna Sońta

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Turkowska

Zdjęcia wykorzystane na okładce: rewers z Archiwum Wydziału Zarządzania UŁ
awers autorstwa Dariusza Dudy

Wydrukowano z gotowych materiałów dostarczonych do Wydawnictwa UŁ

© Copyright by Authors , Łódź 2018

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2018

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.08764.18.0.K

Ark. druk. 32,5

ISBN 978-83-8142-207-9

e-ISBN 978-83-8142-208-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-131 Łódź, Lindleya 8
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63

Spis treści

Wstęp	7
CZĘŚĆ I	
Rozwój Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1948–2018	
Ewa Walińska Rachunkowość w Łodzi – rys historyczny	11
Marian Walczak Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1948–1973 pod kierownictwem prof. Edwarda Wojciechowskiego	17
Anna Szycha Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1973–1998 pod kierownictwem prof. Alicji Jarugowej	27
Jan Michalak Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1998–2012 pod kierownictwem prof. Ireny Sobańskiej	47
Jacek Gad Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 2012–2018 pod kierownictwem prof. Ewy Walińskiej	73
CZĘŚĆ II	
Pracownicy Katedry Rachunkowości i ich awanse naukowe	
Wykaz pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1948–2018	117
Wykaz rozpraw doktorskich i habilitacyjnych napisanych w Katedrze Rachunkowości UŁ w latach 1948–2018	121
Sylwetki obecnych pracowników Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ	127

Część III

Katedra Rachunkowości w latach 1948–2017

Katedra Rachunkowości w latach 1948–1973 pod kierownictwem prof. dr. hab. Edwarda Wojciechowskiego	161
Katedra Rachunkowości w latach 1973–1998 pod kierownictwem prof. dr. hab. Alicji Jarugi	165
Katedra Rachunkowości w latach 1998–2012 pod kierownictwem prof. nadzw. dr. hab. Ireny Sobańskiej	169
Katedra Rachunkowości w latach 2012–2018 pod kierownictwem prof. dr. hab. Ewy Walińskiej	175

CZĘŚĆ IV

Słowa od przyjaciół na jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości

Zakończenie	245
Bibliografia	249
Załącznik 1	251
Załącznik 2	253
Załącznik 3	257

Wstęp

W roku 2018 Katedra Rachunkowości, funkcjonująca obecnie na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, obchodzi jubileusz 70-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej. Dla uczczenia tak ważnego wydarzenia jej pracownicy przygotowali niniejsze opracowanie – Księgę 70-lecia *Ludzie i ich dokonania*. Ma ona charakter kroniki dziejów Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Stanowi kontynuację okolicznościowej publikacji *60 lat Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego 1948–2008* („Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2008, nr 42(98)).

Siedemdziesiąta rocznica utworzenia Katedry Rachunkowości UŁ potwierdza zarówno żywotność i rozwój procesu nauczania rachunkowości, jak i potrzebę ciągłego doskonalenia jej kadry naukowo-dydaktycznej. Skłania również do spojrzenia wstecz i do podsumowań. Wszystko to stało się głównym powodem opracowania niniejszej publikacji. Zawiera ona wiele informacji i wspomnień o historii łódzkiej Katedry Rachunkowości – od chwili jej powstania w okresie powojennym aż do dnia dzisiejszego. Przedstawia informacje o osiągnięciach pracowników, którzy wnieśli znaczący wkład w rozwój rachunkowości zarówno w regionie łódzkim, jak i w całym kraju.

Niniejsza księga składa się z czterech części. W pierwszej znajdują się teksty dotyczące siedemdziesięciu lat rozwoju Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, kierowanej kolejno przez prof. Edwarda Wojciechowskiego, prof. Alicję Jarugową, prof. Irenę Sobańską i prof. Ewę Walińską. Część druga zawiera wykaz wszystkich pracowników Katedry na przestrzeni 70 lat jej istnienia oraz ich awanse naukowe, a także syntetyczne sylwetki osób aktualnie zatrudnionych w Katedrze. W kolejnej części przedstawiono fotografie obrazujące życie Katedry w różnych okresach jej funkcjonowania, uwieczniające ważne dla jej pracowników chwile i zdarzenia. Ostatnia część to opinie i życzenia od przyjaciół Katedry, często pisane spontanicznie, przybierające formę wspomnień czy też refleksji związanych z ich współpracą z Katedrą Rachunkowości UŁ.

Do Księgi dołączono trzy załączniki, w których przedstawiono kolejno: Komitet Honorowy i Organizacyjny obchodów 70-lecia Katedry oraz programy jubileuszu i Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości 2018.

Katedra Rachunkowości powstała na zapotrzebowanie praktyki gospodarczej, a jej początki można datować na koniec XIX w., kiedy to odbywały się pierwsze kursy

z księgowości w licznych szkołach kupieckich, m.in. w powstałej w 1898 r. Szkole Zgromadzenia Kupców w Łodzi. Bardzo duży wkład w rozwój Katedry miał ośrodek warszawski, prof. Stanisław Skrzywan oraz inni profesorowie, którzy w Łodzi wykładali rachunkowość już na początku XX wieku.

Nauczanie rachunkowości w Łodzi na poziomie akademickim rozpoczęło się w Wyższej Szkole Nauk Społecznych i Ekonomicznych w 1924 r., a od 1928 r. była ona wykładana w Oddziale Łódzkim Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 r. prof. Stanisław Skrzywan doprowadził do powstania Łódzkiego Oddziału Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Był on również inicjatorem powołania (w ramach oddziału) Zakładu Rachunkowości. W 1950 r. oddział został przekształcony w Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Łodzi. Wtedy także Zakład Rachunkowości przekształcono w Katedrę. „Ojcem” Katedry był prof. Edward Wojciechowski, który w październiku roku akademickiego 1947/1948 uruchomił Studium Rachunkowości. To właśnie wydarzenie przyjęto za formalny początek działalności łódzkiej Katedry Rachunkowości, która – w obecnym kształcie – od 24 lat działa i rozwija się na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

* * *

W niniejszym opracowaniu wykorzystano materiały przygotowane przez pracowników Katedry Rachunkowości i jednostki administracyjne Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Informacje dotyczące studentów, doktorantów oraz działalności naukowej otrzymano od pracowników Działu Nauki i Studiów Doktoranckich Wydziału Zarządzania kierowanego przez Gabrielę Stępień. Informacje na temat kształcenia (programów, jakości kształcenia, oferty edukacyjnej) zostały przygotowane przez pracowników Działu Jakości Kształcenia i Rozwoju Studenta kierowanego przez Małgorzatę Morawczyńską. W opracowaniu wykorzystano również materiały ze sprawozdań Katedry Rachunkowości i Wydziału Zarządzania UŁ dotyczących działalności naukowej i dydaktycznej.

Wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania niniejszego opracowania, w szczególności Agnieszce Skotowskiej i Agnieszce Czajor, składam ogromne podziękowania. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że w kolejnych latach dokumentowanie dokonań Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego będzie kontynuowane i znajdzie odzwierciedlenie na kartach kolejnego tomu jej dziejów.

Prof. dr hab. Ewa Walińska

CZĘŚĆ I
ROZWÓJ KATEDRY RACHUNKOWOŚCI
WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO
W LATACH 1948–2018

Rachunkowość w Łodzi – rys historyczny

Ewa Walińska*

Od momentu uzyskania praw miejskich w 1423 r. do pierwszej połowy XIX w. Łódź pozostawała małym ośrodkiem gospodarczym. Jej silny rozwój nastąpił w XIX w. – liczba ludności wzrosła z 700 osób w 1820 r. do 300 tysięcy mieszkańców pod koniec stulecia. Przed I wojną światową w Łodzi mieszkało 500 tysięcy osób, a przed II wojną światową już 670 tysięcy.

Rozwój miasta wiązał się ściśle z bardzo szybkim rozwojem przemysłu (głównie tkactwa i przedziałnictwa), wynikającym z rządowych decyzji o utworzeniu w Łodzi ośrodka tekstylnego i ze zniesienia ceł z Rosją. Budowa nowych fabryk i funkcjonowanie wielotysięcznych zakładów przyczyniły się do rozkwitu narzędzi wspierających zarządzanie i sprawozdawczość – księgowości i rachunku kosztów¹.

Z dostępnych materiałów źródłowych² wynika, że nauczanie rachunkowości w Łodzi miało miejsce już przed I wojną światową. Odbывało się ono głównie w licznych wówczas szkołach kupieckich, m.in. w powstałej w 1898 r. Szkole Zgromadzenia Kupców w Łodzi, na Uniwersytecie Powszechnym (1905–1918), Uniwersytecie Ludowym (1907–1914), w Związku Buchalterów (1907–1926) i w prasie. W okresie międzywojennym rachunkowości nauczano m.in. w Oddziale Łódzkim Wolnej Wszechnicy Polskiej (od 1928 r.), prowadzącym Studium dla Księgowych (1931–1933), w którym wykładano takie przedmioty, jak: organizacja rachunkowości i kontroli finansowej, księgowość, badanie ksiąg i bilansów. Dodatkowo kursy z księgowości były prowadzone w organizacji zawodowej, jaką był Związek Księgowych (od 1926 r.) i w Związku Zawodowych Księgowych Województwa Łódzkiego (od 1929 r.)³.

* Prof. dr hab., Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki.

1 Por. prezentacja przygotowana przez pracowników Katedry Rachunkowości pt. *Uroczysta Inauguracja Jubileuszu 70-lecia Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, http://wz.uni.lodz.pl/kr/inaug_prezent.pdf (dostęp: 5.01.2018).

2 Por. np. J. Augustyniak (red.), *Pamiętnik Wyższej Szkoły Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Łodzi*, WSNŚiE, Łódź 1931.

3 *Uroczysta Inauguracja Jubileuszu 70-lecia Katedry Rachunkowości...*

Nauczanie rachunkowości na poziomie akademickim rozpoczęło się w Wyższej Szkole Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Łodzi w 1924 r., powołanej z inicjatywy dr. Edmunda Jana Reymana, dyrektora Instytutu Społecznego i Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie. Siedziba szkoły w Łodzi znajdowała się w gmachu Gimnazjum Zgromadzenia Kupców przy ul. Narutowicza 68. Łódzka szkoła miała za zadanie dokształcać pracowników administracji państwowej i samorządowej w trakcie dwuletnich wieczorowych studiów realizowanych na dwóch wydziałach: Społeczno-Administracyjnym, którego dziekanem był prof. dr hab. Ludwik Kulczycki, oraz Finansowo-Ekonomicznym, którego dziekanem był prof. dr hab. Gabriel Tołwiński⁴.

Wśród wykładowców Wyższej Szkoły Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Łodzi prowadzących przedmioty związane z rachunkowością byli m.in.: Mikołaj Przesmycki (który prowadził przedmiot księgowość) oraz Włodzimierz Wroński (wykładowca księgowości i analizy bilansów)⁵.

28 października 1928 r. miało miejsce uroczyste otwarcie Oddziału Łódzkiego Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie (1928–1938), który składał się z czterech wydziałów: Humanistycznego (magisterium filozofii z zakresu filologii polskiej, historii i nauk filozoficznych), Matematyczno-Przyrodniczego (magisterium filozofii z zakresu biologii ogólnej), Nauk Politycznych i Społecznych (przekształconego w 1935 r. w Wydział Prawa i Nauk Polityczno-Społecznych, magisterium z nauk ekonomiczno-społecznych) oraz Pedagogicznego (magisterium filozofii z zakresu pedagogiki)⁶.

Na Wydziale Nauk Politycznych i Społecznych wykładowcami, którzy prowadzili przedmioty związane z rachunkowością, byli:

- Konrad Czerwiński (przedmiot organizacja rachunkowości i kontroli finansowej w przedsiębiorstwie przemysłowym),
- Jan Fijałkowski (przedmiot księgowość),
- Witold Góra (przedmiot organizacja rachunkowości i kontroli finansowej w przedsiębiorstwach bankowych i ubezpieczeniowych),
- Tadeusz Kotowicz (przedmiot technika badania ksiąg i krytyka bilansów),
- Piotr Rafa (przedmiot księgowość)⁷.

Po II wojnie światowej w Łodzi powstał Oddział Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Jak wynika z dostępnych źródeł i wypowiedzi wielu osób, głównym inicjatorem zorganizowania w Łodzi w 1945 r. Oddziału Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

4 J. Kuciński, *Czterdzieści lat Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego 1965–2005*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2006, s. 16.

5 A. Idźkowski, *Administracja i stan finansowy szkoły, profesorowie i wykładane przedmioty, ruch słuchaczy*, [w:] J. Augustyniak (red.), *Pamiętnik...*, s. 27; podają za: J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 18.

6 J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 19–20.

7 Tamże, s. 21.

(SGH), a w ramach niego Zakładu Rachunkowości, był prof. Stanisław Skrzywan. Jemu też w 1945 r. Senat tej uczelni powierzył nadzór nad pracami związanymi z dokończeniem budowy gmachu tego oddziału, przekształconego (także z jego inicjatywy) w 1950 r. w Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Łodzi. O zaangażowaniu prof. Stanisława Skrzywana w realizację tych przedsięwzięć świadczy wypowiedź z 1948 r.: „[...] nie do pomyslenia jest, aby Łódź, wielki ośrodek gospodarczy, nie miał nadal uczelni ekonomicznej”.

Studia na oddziale Szkoły Głównej Handlowej trwały trzy lata, z podziałem na dwa okresy: pierwszy – trwający przez cztery semestry – był jednolity dla wszystkich studentów, drugi – trwający przez dwa semestry – umożliwiał studentom wybór kierunku studiów⁸. W roku akademickim 1948/1949 działały w Łodzi dwa kierunki studiów: ekonomika przedsiębiorstwa i handel włókienniczy⁹.

Wykładowcami Oddziału Łódzkiego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie prowadzącymi przedmioty związane z rachunkowością byli m.in.:

- mgr Z. Fedak (przedmiot rachunkowość),
- J. Chrzastowski (przedmiot rachunkowość spółdzielni),
- H. Dzienisiewicz (przedmiot księgowość i podatki),
- dr Jan Dziegielewski (przedmioty: analiza bilansów, rachunkowość, rachunkowość w przedsiębiorstwie, księgowość, wybrane zagadnienia z rachunkowości i kalkulacji),
- dyr. St. Gładysz (przedmiot analiza bilansów),
- Z. Iwaszkiewicz (przedmiot zasady inwentaryzacji i bilansowania),
- T. Kazimierski (przedmioty: ćwiczenia z księgowości, ćwiczenia z rachunkowości w przedsiębiorstwie),
- St. Kowalik (przedmiot bilans podatkowy),
- E. Krajewski (przedmiot ćwiczenia z księgowości),
- R. Lewandowski (przedmiot rachunkowość państwowa),
- T. Pajchel (przedmiot ekspertyzy księgowe, gospodarcze i sądowe),
- dr, z-ca prof. Stanisław Skrzywan (przedmioty: analiza bilansu, wyników i wykonania planów, kontrola w przedsiębiorstwie, planowanie i sprawozdawczość w przedsiębiorstwie, rachunkowość w przedsiębiorstwie, sprawozdawczość przedsiębiorstw w specjalnych wypadkach, analiza bilansów, ćwiczenia z księgowości przedsiębiorstw handlowych, ekspertyzy gospodarcze i sądowe, metodyka księgowości),
- mgr Stanisław Napoleon Taubwurcel (przedmioty: rachunkowość w przedsiębiorstwie włókienniczym, badanie ksiąg dla celów podatkowych, nowoczesne metody księgowości),

⁸ Tamże, s. 42.

⁹ Tamże, s. 41.

- mgr, z-ca prof. Edward Wojciechowski (przedmioty: księgowość przedsiębiorstw przemysłowych, kalkulacja, ekspertyzy gospodarcze i sądowe, organizacja i technika księgowości, rachunkowość w przedsiębiorstwie)¹⁰.

Państwową szkołę akademicką o nazwie Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Łodzi (WSE w Łodzi) powołano na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. Była ona kontynuacją Oddziału Łódzkiego Szkoły Głównej Handlowej (SGPiS) – kierunku ekonomicznego na Wydziale Prawno-Ekonomicznym UŁ oraz Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi. Wydział Spółdzielczy tej ostatniej uczelni został przeniesiony na Wydział Handlu nowo powstałej szkoły¹¹.

W roku akademickim 1954/1955 zrezygnowano z trzyletnich studiów I stopnia, a w kolejnym ze studiów II stopnia. Od roku akademickiego 1953/1954 dla studentów I i II roku wprowadzono jednolite czteroletnie studia magisterskie. Do 1955 r. istniały dwa wydziały: Handlu i Przemysłu, w 1955 r. utworzono trzeci – Towaroznawstwa. Każdy z nich dzielił się na sekcje. Wydział Przemysłu składał się z Sekcji Ekonomiki Przemysłu, Sekcji Ekonomiki Inwestycji i Budownictwa oraz Sekcji Finansów i Rachunkowości Przemysłu. Na Wydziale Handlu powołano Sekcję Ekonomiki Handlu Wewnętrznego oraz Sekcję Finansów i Rachunkowości Handlu. Wydział Towaroznawstwa dzielił się na Sekcję Towaroznawstwa Artykułów Przemysłowych i Sekcję Towaroznawstwa Artykułów Spożywczych. W następnym roku zlikwidowano Wydział Handlu i powołano Wydział Finansów¹².

Wykładowcami Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi (1949/1950–1960/1961) prowadzącymi przedmioty z rachunkowości byli:

- mgr Józef Gorgolewski (przedmiot rachunkowość przemysłowa),
- mgr Alicja Jaruga (przedmiot rachunkowość w przedsiębiorstwach),
- z-ca asystenta Jerzy Nowak (przedmiot rachunkowość przemysłowa),
- z-ca prof. dr Tadeusz Peche (przedmioty: analiza działalności gospodarczej, rachunkowość handlowa, ekonomika finansów i bankowości, kontrola w przedsiębiorstwie, analiza działalności przedsiębiorstwa),
- młodszy asystent, mgr Bronisław Sikorski (przedmiot rachunkowość),
- z-ca asystenta, mgr Józef Szczepaniak (przedmioty: rachunkowość inwestycyjna i przedsiębiorstw budowlano-montażowych, analiza sprawozdawczości finansowej, analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstw handlowych),

10 Archiwum UŁ, *Zespół Szkoła Główna Handlowa w Warszawie. Oddział w Łodzi*, sygn. 5, 6; *Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Oddział w Łodzi: spis wykładów i skład osobowy: rok akademicki 1948/1949*, Łódź 1948, s. 17–27, 39–48; *Szkoła Główna Planowania i Statystyki w Warszawie, Spis wykładów i skład osobowy na rok 1949/1950*, Warszawa 1950, s. 43–60, za: J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 37–41.

11 J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 44.

12 Tamże, s. 56.

- mgr Stanisław Napoleon Taubwurcel (wykłady zlecone z kosztów własnych i cen w przedsiębiorstwie, przedmiot rachunkowość w przemyśle włókienniczym, w 1960/1961 wykład zlecony z rachunkowości),
- mgr Jan Trusiewicz (przedmiot rachunkowość handlowa),
- mgr Władysław Wendorf (przedmioty: matematyka, rachunkowość),
- młodszy asystent, mgr Tadeusz Wesołowski (wykład zlecony z rachunkowości),
- z-ca prof. dr Edward Wojciechowski (przedmioty: rachunkowość – wykład i seminarium, rachunkowość w przedsiębiorstwach, rachunkowość przemysłowa, rachunkowość i kalkulacja)¹³.

Kolejnym przełomowym momentem w historii rozwoju nauczania rachunkowości i innych dziedzin ekonomicznych w Łodzi było włączenie w 1961 r. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w struktury Uniwersytetu Łódzkiego¹⁴. Efektem tego było powstanie Wydziału Ekonomicznego, którego pierwszym dziekanem był prof. dr hab. Edward Wojciechowski (1961–1963, kierownik Katedry Rachunkowości UŁ). Później funkcję tę pełnił doc. dr hab. Jan Mujżel.

W 1970 r. na mocy zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego zaszła ważna zmiana w strukturze organizacyjnej Wydziału, powołano bowiem instytuty naukowo-badawcze, które miały podejmować problematykę dotyczącą najważniejszych dla gospodarki zagadnień o charakterze stosowanym i podstawowym. Na Wydziale utworzono wówczas sześć instytutów: Ekonometrii i Statystyki, Ekonomii Politycznej, Ekonomiki Produkcji, Ekonomiki Handlu (od 1972 r. Instytut Obrotu Towarowego), Organizacji i Zarządzania oraz Socjologii¹⁵. Instytuty składały się z zakładów (por. tabela 1).

Kolejną zmianą w nauczaniu rachunkowości na Uniwersytecie Łódzkim było wyodrębnienie się – ze struktur Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego – Wydziału Zarządzania UŁ, w skład którego weszła Katedra Rachunkowości¹⁶ (powołanie Wydziału Zarządzania miało miejsce 1 września 1994 r.). W tym czasie kierownikiem Katedry była prof. dr hab. Alicja Jaruga.

13 Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Łodzi, *Spis wykładów i skład osobowy na rok akademicki [1949/1950, 1950/1951, 1952/1956–1960/1961]*, Łódź, 1950, 1956–1961, za: J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 45–54.

14 1 września 1961 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 1961 r. w sprawie włączenia Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi do Uniwersytetu Łódzkiego – za: J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 66.

15 J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 95.

16 Jednostki, które w 1994 r. utworzyły Wydział Zarządzania UŁ: Katedra Informatyki (kierowana przez prof. dr. hab. Jerzego S. Zielińskiego), Katedra Marketingu (kierowana przez dr. hab. Bogdanę Gregora, prof. UŁ), Katedra Rachunkowości (kierowana przez prof. dr hab. Alicję Jarugę), Katedra Zarządzania (kierowana przez prof. dr hab. Zofię Mikołajczyk), Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem (kierowana przez dr. hab. Jana Jeżaka, prof. UŁ) oraz Zakład Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej (kierowany przez dr. hab. Bogdanę Piaseckiego, prof. UŁ) – szerzej: B. Gregor, Z. Mikołajczyk, *10 lat Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 14–15.

Tabela 1. Dyrektorzy lub kierownicy instytutów, katedr i zakładów na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ (1970–2004)

Nazwa jednostki	Okres	Imię i nazwisko dyrektora (dyr.) lub kierownika (kier.)
Instytut Organizacji i Zarządzania (1970–1981) Dyr. doc. dr hab. Jerzy Kortan		
Zakład Ekonomiki Przedsiębiorstw i Analizy Ekonomicznej	1970–1981	Kier. doc. dr hab. Jerzy Kortan
Zakład Organizacji i Zarządzania	Od 1970	Kier. doc. dr Walery Janowski
Zakład Organizacji Przetwarzania Danych	1970–1981	Kier. doc. dr hab. Józef Szczepaniak
Zakład Rachunkowości (Katedra Rachunkowości w Oddziale Łódzkim SGPiS 1947–1949, w WSE w Łodzi 1950–1961, na Wydziale Ekonomicznym UŁ 1961–1965, na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ: Zakład Rachunkowości w Instytucie Organizacji i Zarządzania 1971–1980, Katedra Rachunkowości 1980–1994, na Wydziale Zarządzania 1994–2005)	1970–1980	Kier. doc. dr hab. Alicja Jaruga
Ośrodek Obliczeniowy	Od 1973/1974	Kier. mgr J. Lesiak
Zakład Teorii Organizacji (od 1981 r. w Katedrze Organizacji i Kierowania)	1970–1974	Kier. doc. dr hab. Marcin Bielski
Pracownia Technik Organizatorskich (od 1983 r. Zakład Technik Organizatorskich w Katedrze Organizacji i Kierowania)	1975/1976–1983	Kier. doc. dr Bolesław Liwowski

Źródło: J. Kuciński, *Czterdzieści lat...*, s. 102.

Obecnie Katedra Rachunkowości nadal funkcjonuje na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, na którym jest najbardziej liczną katedrą, o znaczącym dorobku naukowym i dydaktycznym.

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1948–1973 pod kierownictwem prof. Edwarda Wojciechowskiego*

Marian Walczak**

Struktura organizacyjna

Przekształcenia organizacyjne Katedry Rachunkowości w latach 1948–1973:

- Zakład Rachunkowości Oddziału Łódzkiego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (od 1947 r.),
- Katedra Rachunkowości Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi (1950–1961) Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Łódzkiego (1961–1964) i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego (1964–1970),
- Zakład Rachunkowości Instytutu Organizacji i Zarządzania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego (1970–1980).

Wszyscy pracownicy obecnie funkcjonującej Katedry Rachunkowości oraz jej absolwenci powinni z przyjemnością sięgnąć do wspomnień o prof. Stanisławie Skrzywanie (1902–1971) i prof. Edwardzie Wojciechowskim (1905–1974) – głównych organizatorach Katedry i wybitnych uczonych oraz wychowawcach wielu pokoleń studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Prof. Edward Wojciechowski był absolwentem Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie (1928 r.) i magistrem prawa administracyjnego na Uniwersytecie Lwowskim (1931 r.), co pozwalało mu łączyć rozwiązania rachunkowości z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Profesor był pierwszym dziekanem Wydziału Ekonomicznego w latach 1961–1963.

* W tekście wykorzystano informacje zamieszczone w publikacji *60 lat Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego 1948–2008*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2008, nr 42(98), s. 37–46.

** Dr hab. prof. UŁ, pracownik Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1965–2013.

Na początku lat pięćdziesiątych XX w. w Zakładzie Rachunkowości było zatrudnionych 7 pracowników naukowych: dr Edward Wojciechowski – kierownik Zakładu, mgr Stanisław Napoleon Taubwurcel – zastępca kierownika oraz mgr T. Guzowski, mgr T. Kazimierski, mgr Jan Nawlicki, mgr Wiesław Szurmach i mgr Jan Trusiewicz.

W roku akademickim 1971/1972 skład osobowy Zakładu Rachunkowości przedstawiał się następująco:

- kierownik: dr hab. Edward Wojciechowski, prof. UŁ,
- docenci: doc. dr Jan Trusiewicz, doc. dr hab. Alicja Jaruga,
- wykładowcy: mgr Józef Gorgolewski, mgr Jerzy Marcinkowski,
- adiunkt: dr Witold Szczerek,
- starszy asystent: mgr Marian Walczak,
- asystenci: mgr Barbara Borysewicz, mgr Jerzy Kopczyński, mgr Elżbieta Orzechowska, mgr Barbara Salamon, mgr Irena Sobańska, mgr Anna Szczukocka-Janicka, mgr Danuta Zabielska¹.

Działalność badawcza

W działalności naukowo-badawczej **PROF. EDWARDA WOJCIECHOWSKIEGO** można wyróżnić dwa główne kierunki. Pierwszy z nich dotyczył rozwoju rachunkowości w Polsce Ludowej, a drugi był ściśle powiązany z historią rachunkowości w Polsce i na świecie, poczynając od XV w.² Uwieńczeniem działalności w ramach kierunku pierwszego był (współautorski) Jednolity Plan Kont opublikowany przez Ministerstwo Przemysłu w 1946 r. oraz 36 samodzielnych publikacji i 16 opracowań nieopublikowanych. Spośród opracowań opublikowanych największym i najcenniejszym osiągnięciem był podręcznik akademicki pt. *Zasady rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych* (PWN, Warszawa 1972). Równie wysoko oceniany był skrypt pt. *Teoretyczne podstawy rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych*, wyróżniony nagrodą indywidualną przyznaną Profesorowi przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Na uwagę zasługuje też pierwszy po II wojnie światowej podręcznik *Księgowość i kalkulacja w oparciu o Jednolity Plan Kont* (wyd. S. Nagłowski, Częstochowa 1948),

1 Stan osobowy Katedry oraz sylwetki wybranych pierwszych jej pracowników przedstawiono między innymi w publikacji S. Sojak (red.), *Historia katedr rachunkowości w uczelniach polskich*, SKwP, Warszawa 2011, s. 247–356.

2 Problemy badawcze obejmowały również: analizę finansową przy wykorzystaniu elektronicznej maszyny cyfrowej, ceny dualne w rachunkowości, modele kosztów i rachunek kosztów, ocenę przedsiębiorstwa na podstawie sprawozdań finansowych, rachunek kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa, metodologiczne aspekty struktury logicznej rachunkowości, warunki i metody analizy stanu majątkowego i sytuacji finansowej przedsiębiorstw handlu detalicznego, zagadnienia mechanizacji rachunkowości, rachunkowość przedsiębiorstw przemysłowych, analizę kosztów zarządzania przedsiębiorstwami, metody rachunku ekonomicznego i analizę finansową przedsiębiorstw finansowych oraz teoretyczne podstawy rachunkowości.

zawierający dużo treści teoretycznych, a jednocześnie bardzo bliski praktyce. Podręcznik ten był powszechnie wykorzystywany w nauczaniu rachunkowości na uczelniach ekonomicznych, jak również przez naukowców, praktyków i kursantów. Odegrał on istotną rolę w kształceniu pierwszego pokolenia księgowych w Polsce. Dużym zainteresowaniem cieszył się też podręcznik *Rachunkowość przedsiębiorstw przemysłowych*, którego część pierwszą poświęcono wiadomościom ogólnym, a druga zawierała kurs rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych. Zarówno te prace, jak i pozostałe (niewymienione) miały istotne znaczenie nie tylko dla rozwoju rachunkowości, ale także dla usprawnienia procesu nauczania rachunkowości.

Z kolei prace prof. Edwarda Wojciechowskiego z zakresu drugiego kierunku działalności naukowo-badawczej – historii rachunkowości – przyczyniły się do wyjaśnienia, jak kształtowała się ona w naszym kraju w okresie od XV do XVIII w. Wyniki badań z tego zakresu zostały zawarte w książce pt. *Zarys rozwoju rachunkowości w dawnej Polsce* (PWN, Warszawa 1964) i zyskały uznanie nie tylko w kraju, ale również poza jego granicami, o czym świadczy fakt, że Profesor został umieszczony na liście historyków rachunkowości reprezentujących poszczególne kraje w Komitecie Międzynarodowym Historyków Rachunkowości w Brukseli.

Prof. Edward Wojciechowski pracował do ostatnich dni swojego życia nad historią dalszego okresu rozwoju rachunkowości, zamierzając opracować dzieje rachunkowości polskiej do czasów współczesnych. Opublikował kilka artykułów oraz przygotowywał kolejną książkę, która miała objąć okres XIX i XX w. Był bardzo bliski zakończenia dzieła swojego życia. Niestety, przedwczesna śmierć nie pozwoliła mu zrealizować tych zamierzeń.

Profesor brał też czynny udział w pracach Komisji Oceny Akt Archiwalnych przy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, działał w Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polskim Towarzystwie Ekonomicznym, Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierownictwa. Jednak najwięcej czasu poświęcał działalności w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce, m.in. jako członek Rady Naukowej, członek Głównej Komisji Rewizyjnej, członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla biegłych księgowych i wieloletni wiceprezes zarządu oddziału wojewódzkiego w Łodzi. Za działalność tę został odznaczony Złotą Odznaką „Zasłużony dla Rozwoju Stowarzyszenia Księgowych w Polsce”, nadano mu również godność Członka Honorowego. Profesor Edward Wojciechowski był też odznaczony za całokształt działalności naukowo-dydaktycznej, wychowawczej, organizacyjnej i społecznej: w 1955 r. Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem 10-lecia Polski Ludowej, w 1970 r. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 1974 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Przedmiotem zainteresowań **DOC. DR JANA TRUSIEWICZA** była rachunkowość przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz zagadnienia związane z rozrachunkiem gospodarczym. Do najważniejszych publikacji z tego zakresu można

zaliczyć: *Środki trwałe i ich wykorzystanie w przedsiębiorstwie przemysłowym* (opublikowane w: *Rady Robotnicze w przedsiębiorstwie przemysłowym*, t. I, 1957), *Wybrane zagadnienia rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych i analiza ich stanu finansowego* (tamże, t. II, 1958), *Problematyka rachunkowości przedsiębiorstwa przemysłowego w aspekcie rozrachunku gospodarczego* („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” 1962, nr 3), *Psychologiczny aspekt rozrachunku gospodarczego* („Ekonomika i Organizacja Pracy” 1963, nr 5), *Rozwój norm prawnych w zakresie rachunkowości przedsiębiorstw* („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” 1965, nr 11), *Rachunkowość handlowa – zbiór tematów* (3 wydania nakładem Uniwersytetu Łódzkiego: 1968, 1969, 1971). W latach 1951–1971 doc. dr Jan Trusiewicz był autorem lub współautorem podręczników, skryptów i pomocy naukowych z zakresu rachunkowości, m.in. trzypięciotomowego zbioru ćwiczeń z rachunkowości przedsiębiorstw handlowych (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego).

PROF. DR HAB. JÓZEF SZCZEPANIAK uzyskał stopień doktora w 1962 r. na podstawie obronionej pracy pt. *Analiza rentowności przedsiębiorstw przemysłowych*. Habilitował się w 1968 r. po złożeniu rozprawy *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie przemysłowym*. Wspomniane prace należą do najważniejszych w jego dorobku naukowym. Za ich pośrednictwem prof. Józef Szczepaniak wniósł znaczący wkład do nauki rachunkowości i analizy finansowej. Ich tematykę kontynuował w książce *Ocena przedsiębiorstwa na podstawie sprawozdań finansowych* (Ekono, Łódź 1992). Nawiązują do niej również publikacje: *Metoda różnic częściowych jako metoda analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstw* („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” 1962, nr 3), *Analiza finansowa – zadania, metody i zakres* (w: *Rachunkowość polska*, PWE, Warszawa 1967), *Rola analizy finansowej w systemie informowania kierownictwa* („Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu” 1979, nr 151). Innym cennym dorobkiem Profesora były podręczniki rachunkowości dla szkół średnich, wielokrotnie wznawiane i wysoko oceniane przez uczniów oraz nauczycieli.

Do najważniejszych publikacji **MGR. JÓZEFA GORGOLEWSKIEGO** należą: *Z badań nad akumulacją kapitałów w łódzkim przemyśle włókienniczym (1840–1870)* („Przegląd Włókienniczy” 1965, nr 1), *Księgowość w przedsiębiorstwach włókienniczych w Królestwie Polskim w latach 1820–1870* („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” 1965, nr 11), *Ch.A. Moes i F.K. Moes* (w: *Polski słownik biograficzny*, t. XXI, Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław 1976), *Izrael Poznański, Maurycy Poznański, Maurycy Ignacy Poznański – życie i działalność* (w: *Polski słownik biograficzny*, t. XXVIII, Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław 1985), *System informacyjny rachunkowości – analiza, struktury, projekty* („Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 1985, nr 45 – współautor), *Współczesne problemy rachunkowości* (PWE, Warszawa 1987). Mgr Józef Gorgolewski był autorem, współautorem i redak-

torem skryptów, w tym o charakterze ogólnopolskim, m.in. *Podstawy rachunkowości – problemy, zadania, gry* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1987), *Warianty przystosowania ewidencji do wymogów nowych sprawozdań finansowych i statystycznych* („Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 1993, nr 127). Brał też udział w badaniach koordynowanych przez Międzyresortowe Centrum Naukowej Eksploatacji Majątku Trwałego w Radomiu (Instytut Badań Systemowych PAN). Był koordynatorem i współuczestnikiem wielu badań stosowanych, zleconych przez Ministerstwo Gospodarki Materiałowej, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Komitet „Rachunkowość 2000”. Był niezwykle aktywny nie tylko naukowo, ale i społecznie. W latach siedemdziesiątych był wieloletnim przewodniczącym Koła Stowarzyszenia Księgowych w Polsce przy Katedrze Rachunkowości, a od 1951 r. wieloletnim przewodniczącym Komisji Rewizyjnej na szczelbu Uniwersytetu Łódzkiego. Był członkiem: Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Po przejściu na emeryturę w 1991 r. dalej prowadził wykłady zlecone z rachunkowości na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, a od 1994 r. na Wydziale Zarządzania UŁ. Wykładał też w Łódzkiej Szkole Bankowości i w Centrum Edukacji i Biznesu „Olympus” w Łodzi.

Działalność dydaktyczna

PROF. STANISŁAW SKRZYWAN w latach 1945–1950 kierował jednocześnie Zakładami Rachunkowości w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie i w oddziale tej uczelni w Łodzi. W zakładach tych zorganizował proces nauczania i przebudował istotnie treści nauczania rachunkowości w nowych warunkach społeczno-politycznych. Nauczanie rachunkowości w oddziale łódzkim obejmowało np. w roku akademickim 1946/1947: księgowość wykładaną przez prof. Edwarda Wojciechowskiego, rachunkowość w przedsiębiorstwie, planowanie kont, analizę bilansów wykładane osobiście przez prof. Stanisława Skrzywana, a w okresie późniejszym, aż do 1950 r.: teoretyczne podstawy rachunkowości, rachunkowość przedsiębiorstw przemysłowych, rachunkowość przedsiębiorstw handlowych, rachunkowość bankową, analizę działalności przedsiębiorstw, organizację finansową przedsiębiorstw, planowanie w przedsiębiorstwie. Treści nauczania czerpano głównie z kształtującej się praktyki przedsiębiorstw uspołecznionych, literatury przedwojennej – zarówno krajowej, jak i zagranicznej, zwłaszcza niemieckiej i rosyjskiej, a przede wszystkim z publikacji Profesora, z których do najważniejszych, w tamtym okresie, zaliczyć należy książki: *Organizacja finansowa przedsiębiorstw* (Trzaska, Evert i Michalski, Warszawa 1945/1946), *Analiza bilansów* (Trzaska, Evert i Michalski, Warszawa 1946), *Rachunkowość przedsiębiorstw*

handlowych i przemysłowych, cz. I (Trzaska, Evert i Michalski, Warszawa 1947), *Kontrola w przedsiębiorstwie* (Trzaska, Evert i Michalski, Warszawa 1949). W opracowywaniu wspomnianych treści uczestniczyli właściwie wszyscy ówcześni pracownicy zakładów rachunkowości – warszawskiego i łódzkiego. Jednak ich głównym autorem, współautorem lub inspiratorem był Profesor Stanisław Skrzywan. To samo dotyczyło również licznych podręczników i skryptów wydawanych w innych ośrodkach akademickich. Ośrodki te chętnie korzystały z doświadczeń ośrodka warszawskiego. Zrodził się nawet pogląd, że prof. Stanisław Skrzywan stworzył metodę nauczania rachunkowości stosowaną w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (SGPiS) i przyjętą w mniejszym lub większym zakresie w innych uczelniach ekonomicznych. Metodę tę określano również mianem Szkoły Rachunkowości SGPiS, a niekiedy Skrzywanowskiej Szkoły Nauczania Rachunkowości. Jednak największy wpływ wywarła ona na ośrodek łódzki, do którego Profesor dojeżdżał z wieloma współpracownikami, zasilając w ten sposób miejscową kadrę Zakładu Rachunkowości, którą reprezentowali głównie: prof. Edward Wojciechowski, mgr Jan Trusiewicz, dr Jan Dziegielewski, mgr Kazimierz Niemski, mgr Stanisław Taubwurcel, mgr Jan Szaniawski. Z publikacji *Spis wykładów i skład osobowy na rok akademicki 1949/50* (Łódź 1950) wynika, że w skład kadry Zakładu wchodził wówczas: zastępca profesora dr Edward Wojciechowski, mgr Stanisław Taubwurcel, mgr T. Guzowski, mgr T. Kazimierski, mgr Jan Nawlicki, mgr Wiesław Szurmach, mgr Jan Trusiewicz. W okresie późniejszym, to jest od 1950 r., w którym oddział SGPiS przekształcono w Wyższą Szkołę Ekonomiczną, a Zakład Rachunkowości w Katedrę Rachunkowości, główny wkład w jej rozwój, poza prof. Edwardem Wojciechowskim, wnieśli: dr Alicja Jarugowa, dr Józef Szczepaniak, dr Jan Trusiewicz i mgr Józef Gorgolewski.

PROF. EDWARD WOJCIECHOWSKI był związany z rachunkowością już niemal u progu swojej kariery. Jako student pracował w bankowości, w różnych działach rachunkowości, a także w wielu przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych. Był absolwentem Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie (1928 r.) i magistrem prawa administracyjnego na Uniwersytecie Lwowskim (1931 r.), co pozwalało mu łączyć rozwiązywania rachunkowości z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Podjął pracę w Katedrze Rachunkowości w Oddziale Łódzkim Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie – początkowo na stanowisku asystenta i wykładowcy (1946/1947 i 1947/1948), a następnie zastępcy profesora (od 1948/1949). W tym samym czasie (1947/1948) był kierownikiem jednorocznego Studium Rachunkowości przy Oddziale Łódzkim Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, przemianowanym 1 września 1949 r. na Oddział Łódzki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, a 3 marca 1950 r. na samodzielną Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Łodzi, w której powierzono mu funkcję kierownika Katedry Rachunkowości. W 1950 r. uzyskał stopień doktora prawa na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego na pod-

stawie obronionej rozprawy *Zagadnienia prawne rachunkowości przedsiębiorstw*. W 1957 r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna przyznała mu stopień naukowy docenta na podstawie rozprawy *Zarys rozwoju rachunkowości przedsiębiorstw w Polsce*. W 1968 r. uchwałą Rady Państwa nadano mu tytuł profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych.

Poza funkcją kierownika Katedry Rachunkowości prof. Edwardowi Wojciechowskiemu dwukrotnie powierzono funkcję prorektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi. Był też dziekanem Wydziału Przemysłu tej uczelni, a po połączeniu jej z Uniwersytetem Łódzkim – pierwszym dziekanem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

Prof. Edward Wojciechowski w okresie swojej pracy w szkolnictwie wyższym brał też aktywny udział w pozauczelnianym szkoleniu księgowych praktyków i kierował nim w Łodzi przez szereg lat w ramach akcji związków zawodowych, Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa oraz Stowarzyszenia Księgowych.

DOC. DR JAN TRUSIEWICZ rozpoczął pracę w Łódzkim Oddziale Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, w Zakładzie Rachunkowości w 1949 r. Rachunkowością interesował się już jako student. Studiując w latach 1942–1944 w Miejskiej Szkole Handlowej w Warszawie, pracował jako księgowy w warszawskiej firmie „Varsovia”. W latach 1945–1946 odbył też studia na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu w Bonn, wysłuchując wykładów m.in. prof. E. Schmalenbacha z zakresu rachunkowości i finansów. Po powrocie do kraju, w latach 1946–1947 studiował w Oddziale Łódzkim Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, a w latach 1947–1948 na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Łódzkiego, uzyskując tytuł magistra ekonomii. Pracując już w Zakładzie Rachunkowości Oddziału Łódzkiego Szkoły Głównej Handlowej, a następnie w Katedrze Rachunkowości Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi w latach 1949–1952, był też zastępcą kierownika Działu Szkolenia w Biurze Organizacji Rachunkowości Ekspozytury Łódź. W latach 1956–1959 pracował jako dyrektor Dyrekcji Szkolenia Ekonomicznego przy Łódzkim Oddziale Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Był członkiem Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa oraz wiceprzewodniczącym oddziału łódzkiego. W latach 1956–1961 był zastępcą profesora, a w 1962 r. Rada Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Łódzkiego nadała mu stopień doktora na podstawie pracy *Problemy rozrachunku gospodarczego przedsiębiorstwa przemysłowego i jego związki z rachunkowością*. W 1971 r. został mianowany docentem. W okresie od 1957 do 1959 r. pełnił funkcję prodziekana Wydziału Finansów Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi. W latach 1960–1970 kierował Zakładem Rachunkowości Przedsiębiorstw Handlowych Instytutu Organizacji i Zarządzania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ. W 1974 r. został przeniesiony służbowo do Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie – zajmując się teorią rachunkowości i rachunkowością zarządczą – pracował do 1991 r., to jest do przejścia

na emeryturę. Doc. dr Jan Trusiewicz w okresie swojej pracy w Katedrze Rachunkowości Wyższej Szkoły Ekonomicznej, a następnie Wydziału Ekonomicznego i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ wypromował około 180 magistrów i ekonomistów dyplomowanych oraz jednego doktora.

Doc. dr Jan Trusiewicz był wybitnym dydaktykiem. Jego interesujące wykłady, duża kultura, życzliwość i urok, a jednocześnie znajomość życia i umiejętność rozbudzania pasji oraz zapału do realizacji zadań, sprawiły, że zyskał wielki autorytet i szacunek studentów oraz współpracowników. Został wyróżniony siedmioma nagrodami rektorów Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi i Uniwersytetu Łódzkiego oraz odznaczony m.in.: Krzyżem Walecznych (w czasie Powstania Warszawskiego w 1944 r.), Honorową Złotą Odznaką TNOiK (1969 r.), Złotą Odznaką UŁ (1972 r.).

PROF. DR HAB. JÓZEF SZCZEPANIAK (1922–2005) związał się z Katedrą Rachunkowości w 1950 r. Był absolwentem Oddziału Łódzkiego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, w którym studiował i pełnił równocześnie funkcję asystenta, specjalizując się w rachunkowości i analizie ekonomicznej. W tym samym czasie był referentem w rachubie płac, a następnie głównym księgowym w fabryce kwasu mlekowego i fabryce dziewiarskiej. Profesor Józef Szczepaniak pracował w Katedrze Rachunkowości do 1970 r., w którym to został kierownikiem samodzielnego Zakładu Organizacji i Przetwarzania Danych, przekształconego w 1981 r. w Katedrę Informatyki, którą kierował do przejścia na emeryturę, to jest do 1991 r. Był człowiekiem o dużej wiedzy i kulturze, ścisłym umyśle, otwartym sercu i niezależnym charakterze. Był też wspaniałym nauczycielem, który przekazywał studentom i współpracownikom najwyższe wartości, godne współczesnego człowieka. Profesorem nadzwyczajnym został w 1974 r., natomiast tytuł profesora zwyczajnego nadano mu w 1990 r. Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i społeczną otrzymał wiele nagród i wyróżnień, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal „UŁ w Służbie Społeczeństwu i Nauki”, Złotą Odznakę UŁ, Medal 50-lecia Uniwersytetu Łódzkiego, Honorową Odznakę Województwa Łódzkiego. Był też wyróżniony czterema nagrodami ministra, czterema nagrodami rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, dydaktyczno-wychowawczej, organizacyjnej i w zakresie kształcenia młodej kadry.

Profesor Józef Szczepaniak wypromował około 250 magistrów i dyplomantów oraz 16 doktorów. Pełnił też wiele funkcji społecznych – wydziałowych, uczelnianych i zewnętrznych. W ramach Wydziału był: prodziekanem (1969–1970), dziekanem (1970–1973), przewodniczącym Komisji Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej (1970–1973), członkiem Komisji ds. Przewodów Doktorskich (1973–1991), członkiem Komisji Naukowej (1973–1990), natomiast w ramach uczelni pełnił funkcje: członka Senatu UŁ (1970–1973), przewodniczącego Rady ds. Informatyki UŁ (1976–1980), przewodniczącego Uczelnianej Rady ds. Młodzieży (1975–1981), członka Komisji

ds. Aparatury Naukowej (1975–1978), dyrektora Instytutu Cybernetyki Ekonomicznej i Kierowania na Wypadek Wojny (1975 r.), członka Komisji ds. Ośrodka Informatycznego UŁ (1982 r.), przewodniczącego Konferencji Katedr w Polsce (1984 r.).

Poza Wydziałem i uczelnią sprawował funkcje:

- zastępcy przewodniczącego Rady Naukowej SKwP – Oddział w Łodzi (1961–1971),
- członka zarządu Oddziału Wojewódzkiego SKwP w Łodzi (1972 r.),
- wiceprezesa zarządu Oddziału Wojewódzkiego SKwP w Łodzi (1977 r.),
- wiceprezesa zarządu Łódzkiego Stowarzyszenia Informatyki (1980 r.),
- członka Rady Naukowej przy Prezydencie m. Łodzi (1978–1983),
- członka Rady Naukowej Ośrodka Ekonomiki i Organizacji Przemysłu Lekkiego „Ekorno” w Łodzi (1977–1991),
- członka Komitetu Informatyki PAN w Warszawie (1978–1980),
- członka Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN w Warszawie (1981–1983).

Szczególnie dużo czasu i wysiłku Profesor poświęcił działalności w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce, zwłaszcza w jego oddziale łódzkim, w którym uczestniczył także w różnych szkoleniach i działalności popularyzatorskiej.

MGR JÓZEF GORGOLEWSKI (ur. w 1927 r.) pracę w Katedrze Rachunkowości rozpoczął w 1951 r. na stanowisku asystenta stażysty, po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w Łódzkim Oddziale Szkoły Głównej Handlowej, a następnie w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Łodzi. W czasie studiów pracował: początkowo w Banku Handlowym (1948–1949), a następnie w Narodowym Banku Polskim w Łodzi (1949–1950). Studia drugiego stopnia, uwieńczone tytułem magistra ekonomii, ukończył w 1953 r. na Wydziale Przemysłu WSE w Łodzi. W Katedrze Rachunkowości UŁ zajmował kolejno stanowiska: asystenta (1952–1953), starszego asystenta (1954–1964), asystenta (od 1964 r.) i starszego asystenta naukowo-technicznego (od 1970 r.), wykładowcy (od 1972 r.) i starszego wykładowcy (1975–1985). W latach 1985–1991 był starszym wykładowcą w Zakładzie Teorii Rachunkowości Katedry Rachunkowości. Jego wybitne zdolności organizacyjne sprawiały, że podczas wyjazdów kierownika Zakładu pełnił funkcję jego zastępcy i koordynatora wszelkich prac. W latach 1975–1978 był też zastępcą dyrektora Instytutu Organizacji i Zarządzania.

Mgr Józef Gorgolewski specjalizował się w historii rachunkowości, rachunkowości podatkowej i rachunkowości bankowej. Jego wykłady z tego zakresu cieszyły się ogromnym zainteresowaniem zarówno studentów, jak i praktyków. Łączył w nich zdobytą wiedzę teoretyczną z doświadczeniem praktycznym. Był promotorem ponad 50 magistrów i dyplomowanych ekonomistów.

Mgr Józef Gorgolewski został wyróżniony Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej i dziesięcioma nagrodami rektorów WSE i UŁ. Otrzymał też Złotą Odznakę UŁ (1973 r.), Złotą Odznakę ZNP (1986 r.), Złoty Krzyż Zasługi (1975 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1989 r.).

Współpraca z praktyką

Prof. Edward Wojciechowski, jako prawnik i specjalista z zakresu rachunkowości, został powołany w 1945 r. przez ministra finansów na członka komisji dla opracowania organizacji rachunkowości przedsiębiorstw państwowych w Polsce. Rezultatem pracy tej komisji był Jednolity Plan Kont, zawierający ogólną instrukcję prowadzenia rachunkowości i wzory sprawozdań finansowych. Profesor Edward Wojciechowski w latach 1949–1951 kierował Działem Szkoleniowym w Biurze Organizacji Rachunkowości w Warszawie, oddział w Łodzi. W tym okresie uczestniczył dalej w pracach komisji powołanej przez ministra finansów, przyczyniając się do doskonalenia systemu rachunkowości i przystosowania go do potrzeb ówczesnej gospodarki.

Mgr Józef Gorgolewski pracował w wielu przedsiębiorstwach, m.in. w Spółdzielczym Przedsiębiorstwie Promocji Postępu Technicznego i Doradztwa Gospodarczego „Ortep” w Łodzi (1987–1989). Był wieloletnim wykładowcą „Szkół Letnich Rachunkowości”, kursów dla kandydatów na biegłych księgowych oraz dla kadry finansowo-księgowej.

Doc. dr Jan Trusiewicz w latach 1947–1948 był księgowym, a następnie kierownikiem działu finansowego Wojewódzkiej Składnicy Konsygnacyjnej Centrali Śrub i Nitów w Bytomiu. W latach 1949–1952 był zastępcą kierownika Działu Szkolenia w Biurze Organizacji Rachunkowości Ekspozytury Łódź. Od 1949 r. wykładał na kursach dla księgowych organizowanych przez różne resorty.

* * *

W Katedrze Rachunkowości do czasu rezygnacji prof. Edwarda Wojciechowskiego z funkcji kierowniczej pracowało wiele osób, które zawsze miło wspominają obecnie pracujący, a których biografii nie sposób przedstawić w tym opracowaniu. Wiele z nich zmieniło zainteresowania i zaangażowało się w praktykę w różnych przedsiębiorstwach.

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1973–1998 pod kierownictwem prof. Alicji Jarugowej*

Anna Szychta**

Struktura organizacyjna i stan osobowy Katedry

W 1971 r. Katedra Rachunkowości, zgodnie z ówczesną tendencją do tworzenia dużych ośrodków badawczych, została włączona – jako samodzielny Zakład Rachunkowości – do Instytutu Organizacji i Zarządzania na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. Po reorganizacji Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ w 1980 r. Zakład Rachunkowości został ponownie przekształcony w samodzielną Katedrę Rachunkowości UŁ.

Prof. Alicja Anna Jaruga kierowała Zakładem, a następnie Katedrą Rachunkowości UŁ w latach 1973–1998. W latach 1994–2011 pełniła także funkcję kierownika Ośrodka Międzynarodowych Studiów Rachunkowości utworzonego na Wydziale Zarządzania UŁ.

W latach 1987–1990 w Katedrze funkcjonowały:

- Zakład Teorii Rachunkowości, kierowany przez prof. Alicję Jarugową,
- Zakład Informatycznych Technik Rachunkowości, kierowany przez doc. dr. Józefa Skowrońskiego.

W 1990 r. w miejsce drugiego z zakładów powstała Pracownia Informatycznych Technik Rachunkowości, kierowana przez dr. Jerzego Marcinkowskiego do 1996 r., następnie przez dr. Gabrielę Idzikowską (1996–1998) i dr. Radosława Ignatowskiego (1998–2001).

* W tekście wykorzystano informacje zamieszczone w: A. Jaroszczak, *Łódzka Katedra Rachunkowości 25 lat pod kierunkiem Prof. Alicji Jarugowej*, [w:] *Rachunkowość u progu XXI w.*, FRRwP, Warszawa 1998 oraz *60 lat Katedry Rachunkowości...*, s. 47–67.

** Dr hab., prof. UŁ, Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki.

W 1994 r. Katedra Rachunkowości weszła w skład nowo utworzonego (1.09.1994 r.) Wydziału Zarządzania UŁ, który wyodrębnił się z Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

Na początku lat siedemdziesiątych XX w. w Zakładzie Rachunkowości było zatrudnionych 14 pracowników naukowych (2 docentów doktorów, 1 doktor i 11 magistrów). W 1998 r. Katedra Rachunkowości liczyła 24 pracowników naukowych, w tym 2 samodzielnych pracowników naukowych, 13 ze stopniem doktora nauk ekonomicznych i 9 magistrów (por. Część II. *Wykaz pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1948–2008*). Ponadto kilka osób odbywało studia doktoranckie.

Działalność badawcza

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego od początku swojego istnienia jest znaną nie tylko w kraju, lecz również za granicą ośrodkiem badawczo-dydaktycznym w dziedzinie rachunkowości. W Katedrze pod kierownictwem prof. Alicji Jarugowej realizowano wiele kierunków badań naukowych. Najważniejsze z nich to:

- nurt prawnych podstaw rachunkowości,
- badania w dziedzinie teorii kosztów oraz rachunku kosztów w zarządzaniu,
- podstawy auditingu w otoczeniu komputerowym,
- rozwój teorii rachunkowości i metodologii nauki rachunkowości,
- badania w obszarze analizy finansowej,
- nurt badań nad historią rachunkowości.

NURT PRAWNYCH PODSTAW RACHUNKOWOŚCI został zapoczątkowany przez prof. Edwarda Wojciechowskiego, a był kontynuowany przez prof. Alicję Jarugową. Należy zwrócić uwagę na fakt, że dzięki licznym zagranicznym publikacjom prof. Alicji Jarugowej w tej dziedzinie możliwe było poznanie przez środowisko rachunkowości krajów zachodnich zasad rachunkowości obowiązujących w gospodarce centralnie planowanej. Najważniejsze z tych publikacji obejmowały cykl artykułów w „The Journal of International Accounting”, wydanych przez University of Illinois w Urbana-Champaign:

- *Problems of Uniform Accounting Principles in Poland*, 1972, vol. 8,
- *Recent Developments in Polish Accounting: An International Transaction Emphasis*, 1974, vol. 10,
- *Recent Developments in Professional Accounting in Poland*, 1978, vol. 14, no 1,
- *Industrial Accounting in Poland's Economy*, 1985, vol. 20 (współautor Maureen Berry).

W połowie lat osiemdziesiątych XX w. w łódzkiej Katedrze Rachunkowości realizowany był program badawczy „Rachunkowość 2000”. Jednym z ważniejszych zagadnień opracowanych w jego ramach był temat „Strategie, struktury i standardy rachunkowości”. Przeprowadzone wówczas badania miały charakter podstawowy i były prowadzone w Polsce po raz pierwszy. Miały one ogromne znaczenie dla rozwoju teorii rachunkowości oraz doskonalenia podstaw prawnych i systemów informacyjnych rachunkowości. Ich rezultaty zostały syntetycznie ujęte i zaprezentowane głównie w pracy pod redakcją prof. Alicji Jarugowej pt. *Współczesne problemy rachunkowości* (PWE, Warszawa 1990).

W ramach omawianego nurtu pod koniec lat osiemdziesiątych XX w. pracownicy Katedry (dr Irena Sobańska, dr Renata Sochacka, dr Sławomir Szejna) przygotowali, na zlecenie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, polskie wersje IV, VII i VIII dyrektywy EWG, a także dokonali przekładu (m.in. dr Ewa Walińska, dr Ewa Śnieżek, dr Radosław Ignatowski, mgr Zbigniew Adamkiewicz) wielu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Tłumaczenia te zostały udostępnione szerokiej rzeszy księgowych przez wydawnictwo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce już w 1992 r.

Na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. zrealizowano w Katedrze kolejny, niezwykle istotny z punktu widzenia tworzenia w Polsce nowego ładu ekonomicznego, program badawczy pt. „Harmonizacja norm i zasad rachunkowości polskiej z dyrektywami Unii Europejskiej i Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości”. Obejmował on swoim zakresem badania porównawcze i ocenę dostosowań polskich regulacji rachunkowości do rozwiązań stosowanych w ramach Wspólnoty Europejskiej.

Badania te były kontynuowane jako międzynarodowe badania porównawcze stanowienia standardów w dwóch obszarach:

- dla podmiotów gospodarczych nastawionych na zysk,
- dla podmiotów sektora publicznego.

W ramach pierwszego z wymienionych obszarów badawczych prof. Alicja Jaruga brała udział w badaniach międzynarodowych prowadzonych przez Europejskie Stowarzyszenie Rachunkowości (EAA), a także uczestniczyła w przygotowywaniu przez Międzynarodową Grupę Ekspertów Standardów Rachunkowości ISAR (agenda ONZ) kolejnych raportów oceniających rozwój standardów rachunkowości w różnych krajach. Do najważniejszych publikacji z tego zakresu badań należy zaliczyć prace prof. Alicji Jarugowej:

- *The Impact of Inflation on Accounting: A Global View*, A Monograph, CIERA, University of Illinois, Chicago 1979 (współautor);
- *Accounting in Poland*, [w:] D. Bailey (ed.), *Accounting in Socialist Countries*, Routledge, London–New York, 1988;

- *The New Europe: Recent Political and Economic Implication for Accountants and Accounting*, A Monograph, CIERA, University of Illinois, Chicago 1994 (współautor);
- *Accounting in Poland*, [w:] S. Archer, D. Alexander (eds.), *The European Accounting Guide*, Harcourt Brace & Company, London 1995 (wydanie drugie);
- *Accounting in Socialist Countries: the Beginnings of Reform*, [w:] N. Garrod, S. McLeay (eds.), *Accounting in Transition, The Implementations of Political and Economic Reform in Central Europe*, Routledge, London–New York 1996.

Owocem tych badań w warunkach powrotu do gospodarki rynkowej był również cykl rozpraw doktorskich napisanych pod kierunkiem prof. Alicji Jarugowej, opublikowanych w większości przez wydawnictwo Fundacji Rozwoju Rachunkowości w Polsce (FRRwP):

- E. Śnieżek, *Rachunek przepływów pieniężnych w teorii i praktyce rachunkowości*, FRRwP, Warszawa 1994;
- E. Walińska, *Roczny raport spółek w Wielkiej Brytanii w świetle potrzeb inwestora*, 1994 (niepublikowana praca doktorska obroniona na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ);
- R. Ignatowski, *Powiązania kapitałowe podmiotów gospodarczych a forma i zakres ich prezentacji w sprawozdaniach finansowych*, FRRwP, Warszawa 1996;
- T. Wnuk, *Rachunkowość a koszt kapitału*, FRRwP, Warszawa 1998;
- M. Marcinkowska, *Rola rachunkowości w zarządzaniu wartością firmy*, FRRwP, Warszawa 1998.

Autorzy wymienionych prac doktorskich zamieścili również wyniki swoich badań w licznych pracach zwartych i artykułach. Były to m.in. następujące publikacje:

- T. Wnuk, *Struktura kapitałowa a wartość przedsiębiorstwa*, „Ekspert. Rachunkowość i Finanse” 1994, nr 2;
- A. Jaruga, E. Walińska, *Zasady sporządzania sprawozdania finansowego w świetle ustawy o rachunkowości*, ODDK, Gdańsk 1995;
- R. Ignatowski, *Konsolidowanie sprawozdań finansowych w teorii i praktyce rachunkowości*, FRRwP, Warszawa 1995;
- E. Śnieżek, *Rachunek przepływów finansowych i pieniężnych – sporządzanie, analiza, interpretacja*, Centrum Kreowania Liderów, Skierniewice 1996;
- E. Walińska, *Rachunkowość finansowa w świetle podatku dochodowego*, FRRwP, Warszawa 1997;
- R. Ignatowski, *Regulacje rachunkowości i praktyka konsolidacji w Polsce na tle rozwiązań teoretycznych*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1997, t. 42;
- E. Walińska, J. Gajdka, *Zarządzanie finansowe – teoria i praktyka*, FRRwP, Warszawa 1998;
- E. Walińska (red.), *Plan kont a sprawozdawczość finansowa i zarządcza*, FRRwP, Warszawa 1998;

- E. Walińska, J. Stępień-Andrzejewska, J. Żurawska, A. Jaroszczak, *Rachunkowość finansowa a polskie prawo bilansowe*, FRRwP, Warszawa 1998;
- E. Śnieżek, *Doświadczenia praktyczne w zakresie prezentowania i analizy informacji o przepływach pieniężnych*, [w:] *Rachunkowość u progu XXI w.*, FRRwP, Warszawa 1998.

Wyniki międzynarodowych badań porównawczych sektora publicznego, drugiego z wymienionych powyżej obszarów, zostały zaprezentowane przez prof. Alicję Jarugową w międzynarodowych monografiach:

- J.L. Chan, R.H. Jones (eds.), *Governmental Accounting and Auditing International Comparison*, Croom Helm Ltd., London 1988;
- A. Premchard (ed.), *Government Financial Management Issues and Country Studies*, International Monetary Fund Press, Washington 1990.

Intensywne prace badawcze z tego zakresu prowadził również dr Wojciech A. Nowak. Wspólnie z prof. Alicją Jarugową opublikowali następujące prace:

- *Model innowacji w rachunkowości sektora publicznego*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1995, t. 33;
- *Governmental Accounting in Transition: The Polish Experience*, „Financial Accounting and Management in Governments, Public Services and Charities” 1995, vol. II, no. I;
- *Toward a general model of public sector accounting innovation*, [w:] J.L. Chan, R.H. Jones, K.G. Lüder (eds.), *Research in Governmental and Nonprofit Accounting*, vol. 9, Jai press Inc., Greenwich–London 1996;
- *Reshaping public sector accounting in Poland: Recent evidence*, [w:] K.G. Lüder (ed.), *Recent developments in Comparative International Governmental Accounting Research*, Speyer Forschungsberichte 159, Forschungsinstitut für Öffentliche Verwaltung bei der Hochschule für Verwaltungswissenschaften, Speyer 1996.

Drugim dominującym nurtem badań prowadzonych w Katedrze Rachunkowości UŁ były **BADANIA W DZIEDZINIE TEORII KOSZTÓW ORAZ RACHUNKU KOSZTÓW W ZARZĄDZANIU**, zapoczątkowane w latach sześćdziesiątych XX w., a od lat siedemdziesiątych rozwijane jako studia w dziedzinie rachunkowości zarządczej.

Prof. Alicja Jarugowa jako pierwsza w Polsce wprowadziła do badań i nauczania nowoczesne podejścia do rachunkowości zarządczej. Korzystała przy tym z doświadczeń zdobytych podczas rocznego stażu na Uniwersytecie Illinois w Urbana-Champaign w Stanach Zjednoczonych (stypendium Fundacji Forda), wzbogaconych w czasie kolejnych pobytów w USA i Wielkiej Brytanii w charakterze *visiting professor*.

Już w latach osiemdziesiątych Katedra Rachunkowości UŁ stała się znanym ośrodkiem badań nad projektowaniem systemów rachunkowości zarządczej dla kierowania i kontroli organizacji gospodarczych. W tej dziedzinie zrealizowano,

w ramach badań systemowych PAN, temat badawczy „System informacyjny rachunkowości w dużej organizacji gospodarczej”.

Do najważniejszych publikacji w ramach omawianego nurtu należy zaliczyć następujące pozycje:

- A. Jarugowa, *Koszty zarządzania przedsiębiorstw przemysłowych*, PWE, Warszawa 1966;
- A. Jarugowa, *Koszty pośrednie przedsiębiorstw przemysłowych. Rachunek i kontrola*, PWE, Warszawa 1972;
- A. Jarugowa, J. Skowroński, *Rachunek kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 1975, 1982, 1986 (za pracę autorzy otrzymali nagrodę II stopnia im. Oskara Langego na VI Konkursie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego; została ona wydana również w języku czeskim w Pradze);
- A. Jarugowa (red.), *System informacyjny rachunkowości – analiza, struktury, projekty*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1985;
- A. Jarugowa, *Rachunek kosztów w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, PWE, Warszawa 1986 (wydana również w języku rosyjskim pt. *Management Accounting. Opyt ekonomieski razvitych stran*, Finansy, Moskwa 1991);
- A. Jarugowa, I. Sobańska, R. Sochacka, *Metody kalkulacji: koszty, ceny, decyzje*, PWE, Warszawa 1991, 1993, 1994;
- A. Jarugowa, W.A. Nowak, A. Szychta, *Zarządzanie kosztami w praktyce światowej*, ODDK, Gdańsk 1997;
- A. Jaruga, W.A. Nowak, A. Szychta, *Rachunkowość zarządcza. Koncepcje i zastosowania*, Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania: Absolwent, Łódź 1999, 2001.

W tym nurcie powstały ważne dla rozwoju polskiej myśli rachunkowości rozprawy doktorskie pod kierunkiem prof. Alicji Jarugowej, m.in.:

- J. Skowroński, *Próba modelu rachunku kosztów w przedsiębiorstwie produkcyjnym*, 1973,
 - I. Sobańska, *Modele kosztów a rachunek kosztów*, 1979,
 - R. Sochacka, *Rachunkowość w warunkach rozrachunku gospodarczego*, 1985 (autorka za pracę otrzymała Nagrodę Ministra III stopnia oraz Nagrodę im. St. Skrzywana I stopnia),
 - P. Kabalski, *Rachunkowość w zarządzaniu cenami transferowymi*, 2000,
- a także rozprawa habilitacyjna dr Ireny Sobańskiej pt. *Tendencje rozwoju rachunku kosztów w Niemczech* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1997).

Intensywne badania dotyczące problematyki rachunku kosztów przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej i rachunkowości zarządczej prowadziła w analizowanym okresie dr Irena Sobańska. Szczególnym obszarem jej zainteresowań były zagadnienia teorii kosztów, modeli rachunku kosztów i tendencji rozwoju rachunku kosztów

w gospodarce rynkowej na przykładzie Niemiec. Znaczna część publikacji dr Ireny Sobańskiej w tym okresie była wynikiem badań literaturowych przeprowadzonych w latach osiemdziesiątych w Ruhr-Universität w Bochum (przy współpracy z profesorami Walterem Busse von Colbe i Gertem Lassmannem) i Justus-Liebig-Universität w Giessen oraz Karl-Eberhart-Universität w Tybindze (przy współpracy z profesorem Marcellem Schweitzerem), a także badań empirycznych prowadzonych od 1981 r. w zakresie modyfikowania systemów rachunku kosztów w praktyce polskiej i projektowania systemów rachunkowości zarządczej w warunkach stosowania zintegrowanych systemów informatycznych. W rezultacie intensywnej praktyki dr Irena Sobańska opracowała, wraz z asystentami zatrudnionymi w Katedrze Rachunkowości UŁ do 1997 r., ponad 20 projektów modernizacji rachunku kosztów i systemów rachunkowości zarządczej wdrażanych w polskich przedsiębiorstwach. Wyniki tej współpracy były prezentowane w 1995 r. na 18. Kongresie European Accounting Association w Birmingham w referacie autorstwa dr Ireny Sobańskiej i Anny Szychty.

Dr Irena Sobańska opublikowała do 1997 r. ponad 60 różnego rodzaju publikacji, w tym np.:

- *Rachunek kosztów i efektów w podejmowaniu decyzji*, [w:] *Reforma gospodarcza*, TNOiK, Łódź 1982;
- *Rachunek kosztów pełnych oraz rachunek kosztów zmiennych. Wady i zalety*, [w:] *Rachunek kosztów a polityka cenowa przedsiębiorstwa*, materiały konferencyjne, TNOiK, Łódź 1983;
- *Jaki rachunek kosztów*, „Zarządzanie” 1983, nr 7–8;
- *Struktura rachunku kosztów i efektów – podstawowe elementy*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1984, t. 7 (współautor: A. Jarugowa);
- *Rachunek kosztów a polityka cenowa przedsiębiorstwa*, [w:] *Rachunkowość i informatyka w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, cz. II, materiały konferencyjne UŁ, SKwP, TNOiK, Łódź–Spała 1984 (współautorzy: R. Sochacka, J. Wołkowski);
- *Decyzyjne aspekty rachunku kosztów*, [w:] *Rachunek kosztów i wyników w systemie kontroli przedsiębiorstw socjalistycznych*, materiały na III międzynarodowe seminarium zorganizowane przez Instytut Rachunkowości Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej” 1987, nr 367;
- *Koszty usług informatycznych. Stan zastosowań i badań*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1988, t. 14;
- *Przechodzenie od metod kosztowych do metod rynkowych w decyzjach cenowych przedsiębiorstw*, [w:] *Problemy polityki cenowo-dochodowej przedsiębiorstw w realizacji II etapu reformy gospodarczej*, materiały konferencyjne z cyklu: *Zarządzanie – parametry – metody – techniki*, TNOiK, Łódź, Instytut Finansów Oddział w Łodzi, Spała 1988;

- *Die Grundlagen der staatlichen Bildung von Amtspeisen – Analyse und Beurteilung*, [w:] *Das betriebliche Rechnungswesen als Leitungsinstrument*, Kurzgefaßte Beiträge anlässlich einer wissenschaftlichen Arbeitsberatung, Leipzig 1988;
- *Nowe koncepcje rachunku kosztów w Niemczech*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1991, t. 20 (współautor: M. Schweitzer);
- E. Mayer, R. Mann, *Controlling w Twojej firmie* (tytuł oryginalny: *Controlling für Einsteiger*), opracowanie i tłumaczenie I. Sobańska, A. Rozenkowska, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1992;
- *Tworzenie rachunkowości zarządczej*, Infor, Warszawa 1996;
- *Rozwój rachunku kosztów w Niemczech do 1945 roku*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1996, t. 36;
- *Rachunek kosztów celu w zarządzaniu kosztami*, „Ekspert. Rachunkowość i Finanse” 1996, nr 1;
- *Rozwój systemów rachunku kosztów w gospodarce rynkowej*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1998.

Prekursorski charakter miał kierunek badawczy **PODSTAWY AUDITINGU W OTOCZENIU KOMPUTEROWYM**, zapoczątkowany w Katedrze Rachunkowości UŁ w drugiej połowie lat osiemdziesiątych XX w. przez doc. dr. Józefa Skowrońskiego. W ramach tego nurtu zrealizowano program badawczo-rozwojowy „Doskonalenie i informatyzacja systemu rachunkowości” (Centralny Program Badawczo-Rozwojowy nr 8.10), ze szczególnym uwzględnieniem tematu „Metody i narzędzia weryfikacji z informatyzowanych systemów rachunkowości”. Badania te miały wyjątkowe znaczenie, gdyż po raz pierwszy w kraju podjęto w ich ramach i częściowo rozwiązano problem standardów wiarygodności informacji oraz metod prawidłowej eksploatacji i weryfikacji informatycznych systemów rachunkowości. Rezultatem tych badań były m.in. publikacje:

- J. Skowroński (red.), *Prowadzenie i rewizja ksiąg rachunkowych przy technice komputerowej*, SKwP, Łódź 1990;
- A. Jarugowa, J. Skowroński, G. Idzikowska, B. Krajewska, Z. Owczarek, R. Kurzyjamski, K. Owczarek, *Rachunkowość i badanie ksiąg w środowisku informatycznym*, Rafib, Łódź 1993.

Wyniki tych prac znalazły częściowe odzwierciedlenie w regulacjach Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 1994 r. Nr 121, poz. 591).

Najbardziej intensywne badania w omawianej dziedzinie prowadziły dr Gabriela Idzikowska i dr Zofia Owczarek – dotyczyły one:

- analizy i oceny systemów informatycznych rachunkowości z punktu widzenia ryzyka naruszenia wiarygodności przechowywanych w nich danych przez ocenę kontroli wewnętrznej;
- ustalenia podstawowych elementów bazy wiedzy systemów ekspertowych wspomagających biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdań finan-

sowych, a zwłaszcza badanie sprawozdań tworzonych przez informatyczny system rachunkowości.

Ich dziełem była również pierwsza polska wersja Międzynarodowych Wytycznych Rewizji (IFAC), opublikowana przez SKwP w 1991 r. Badania te zostały następnie uwzględnione w rozprawie habilitacyjnej dr hab. Gabrieli Idzikowskiej pt. *Wiarygodność danych a bezpieczeństwo zasobów w środowisku informatycznym rachunkowości* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2002).

W tym obszarze badawczym mieszczą się też niektóre publikacje dr. Witolda Szczerka, np.:

- *Rachunkowość na potrzeby nowoczesnego kształtu badania sprawozdań finansowych*, „Audit” 1994, nr 1;
- *Plan kont jako instrument integracji systemu ewidencyjnego rachunkowości ze sporządzaniem i badaniem sprawozdań finansowych*, „Ekspert. Rachunkowość i Finanse” 1998, nr 1.

ROZWÓJ TEORII RACHUNKOWOŚCI I METODOLOGII NAUKI RACHUNKOWOŚCI stanowił zaawansowany nurt badań prowadzony w łódzkiej Katedrze Rachunkowości od wielu lat. Najważniejsze publikacje w tym zakresie to rozprawy doktorskie napisane pod kierunkiem naukowym prof. Alicji Jarugowej:

- K.G. Szymański, *Struktura logiczna rachunkowości: studium metodologiczne nad dziedziną badań nauki rachunkowości*, Katedra Rachunkowości UŁ, Warszawa 1981 (autor za pracę otrzymał Nagrodę Ministra III stopnia);
- S. Szejna, *Koncepcje zachowania majątku przedsiębiorstwa, przy znacznie zmieniających się cenach, w teorii i praktyce rachunkowości*, Katedra Rachunkowości UŁ, Łódź 1987 (autor za pracę otrzymał Nagrodę im. Stanisława Skrzywanina I stopnia);
- A. Szychta, *Teoria rachunkowości Richarda Mattessicha w świetle podstawowych kierunków rozwoju nauki rachunkowości. Studium metodologiczne*, 1995, opublikowana w serii *Polska myśl rachunkowości* przez Fundację Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1996 (autorka za pracę otrzymała Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Nagrodę im. Stanisława Skrzywanina I stopnia);
- W.A. Nowak, *Fundamentalne uwarunkowania rachunkowości sektora publicznego*, FRRwP, Warszawa 1995 (rozprawa została nagrodzona Nagrodą im. Stanisława Skrzywanina I stopnia).

Należy podkreślić, że łódzka Katedra Rachunkowości jest jednym z pierwszych ośrodków akademickich w kraju, który podjął w szerszym zakresie badania w obszarze redefinicji podmiotów sprawozdawczych oraz zmiany w sposobach stosowania konwencji pomiarowych i modeli sprawozdawczych w sektorze publicznym. Wszystkie te prace wzbogacają ramy konceptualne będące podstawą regulacji rachunkowości.

BADANIA NAUKOWE W OBSZARZE ANALIZY FINANSOWEJ zapoczątkował w Katedrze Rachunkowości UŁ prof. Józef Szczepaniak. Następnie były one prowadzone przez dr Lucynę Kopczyńską, dr. Mariana Walczaka i dr. Witolda Szczerka. Wybrane publikacje z tej dziedziny to:

- J. Szczepaniak, *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie przemysłowym*, PWE, Warszawa 1975;
- M. Walczak, *Analiza finansowa w procesie sterowania przedsiębiorstwem. Warunki i metody w gospodarce rynkowej*, SKwP, Warszawa 1992;
- J. Szczepaniak, *Ocena przedsiębiorstwa na podstawie sprawozdań finansowych*, Ekorno, Łódź 1994;
- M. Walczak, *Jak oceniać perspektywiczną efektywność gospodarowania i sytuację finansową przedsiębiorstwa*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1995, t. 33;
- L. Kopczyńska, *Ocena działalności spółki na podstawie rocznych sprawozdań finansowych*, [w:] *Rachunkowość dla menedżerów*, Rafib, Łódź 1995;
- L. Kopczyńska, *Sprawozdania z przepływów kapitałowych jako uzupełnienie rocznych sprawozdań finansowych w Niemczech*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1997, t. 42.

Badania naukowe w dziedzinie analizy finansowej prowadzone przez dr. Mariana Walczaka zostały zwieńczone rozprawą habilitacyjną pt. *Prospektywna analiza finansowa w przedsiębiorstwie* (PWE, Warszawa 1998).

NURT BADAŃ NAD HISTORIĄ RACHUNKOWOŚCI, rozpoczęty przez prof. dr. hab. Edwarda Wojciechowskiego, był kontynuowany przez prof. Alicję Jarugę i jej współpracowników. Rozwój rachunku kosztów w przekroju światowym zawarty jest w publikacjach, jak również w referatach prezentowanych przez prof. Alicję Jarugę na Światowych Kongresach Akademii Historyków Rachunkowości w: Londynie (1980 r.), Sydney (1988 r.) i Kyoto (1992 r.).

Historią rachunkowości interesowali się również dr hab. Krzysztof Szymański (zwłaszcza w odniesieniu do modeli rachunkowości) oraz dr Jerzy Wołkowski (głównie w zakresie ewolucji prawnych regulacji rachunkowości). Szczególnie wiele badań, także archiwalnych, nad historią rachunkowości i akumulacją kapitału w XIX w. w łódzkim przemyśle tekstylnym prowadził starszy wykładowca mgr Józef Gorgolewski.

Od drugiej połowy lat osiemdziesiątych XX w. najwięcej badań z historii rachunkowości prowadziła dr Anna Szychta. Zostały one zawarte m.in. w następujących publikacjach:

- *Mikołaj Kopernik jako teoretyk i działacz gospodarczy*, „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej” 1989, t. 15 oraz wersja japońska autorstwa Alicji Jarugowej i Anny Sychty w tłumaczeniu Y. Kimizuka, H. Murai, „Sakushin Business Review”, 1995, no. 4, Tokio;

- *Bibliograficzne kalendarium rachunkowości w Polsce od XVI do XIX wieku*, SKwP, Warszawa 1989, wydane również w języku angielskim przez Fundację Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1995 (praca wzbudziła wielkie zainteresowanie na VII Światowym Kongresie Akademii Historyków Rachunkowości w Kingston, Kanada 1996);
- *Poland*, [w:] Michael Chatfield, Richard Vangermeersch (eds.), *The History of Accounting. An International Encyclopedia*, Garland Publishing Inc., New York–London 1996;
- *The Origin and Evolution of Charts of Account in Poland*, „The European Accounting Review” 1997, vol. 6, no. 3 (współautor: prof. Alicja Jaruga).

Działalność dydaktyczna

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego ma znaczący dorobek w zakresie nauczania rachunkowości. Już od połowy lat siedemdziesiątych XX w. prowadziła ona specjalizację z rachunkowości o szeroko rozwiniętym programie. Pozwoliło to na bardzo dobre przygotowanie wielu absolwentów (w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych liczba absolwentów studiów dziennych wzrosła do 60 rocznie).

W Katedrze odbywali staże naukowe studenci i doktoranci ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Chin, Japonii i szeregu krajów rozwijających się. Wypromowano kilkunastu magistrów i kilku doktorów zagranicznych. Profesor Alicja Jarugowa wypromowała 19 doktorów do 1998 r., a do 2011 r. 24.

Na uwagę zasługuje wprowadzenie już na początku lat siedemdziesiątych XX w. do nauczania rachunkowości gier kierowniczych prowadzonych przez zespół Katedry w składzie: Irena Sobańska, Jerzy Wołkowski i Zbigniew Leszczyński. Dzięki temu wykonano również liczne badania symulacyjne, np. w zakresie:

- racjonalizacji procesu podejmowania decyzji,
- rachunkowości behawioralnej,
- oceny przydatności decyzyjnej różnych systemów rachunku kosztów.

Wyniki niektórych z tych badań były prezentowane na kolejnych konferencjach „System Science” na Politechnice Wrocławskiej, a także na międzynarodowych konferencjach International Simulation and Gaming Association w Sofii, Ałma-Acie (referat prof. Alicji Jarugowej i dr Ireny Sobańskiej pt. *Application of Business Games to Short-term Decision Making*), w Birmingham, Weimarze i Budapeszcie.

Zespoły pracowników Katedry opracowały szereg skryptów i podręczników akademickich, m.in.:

- *Rachunkowość w przedsiębiorstwie przemysłowym*, cz. I – J. Gorgolewski, cz. II – A. Jarugowa, PWN, Łódź–Warszawa (kilka wydań);

- J. Szczepaniak, *Księgowość przedsiębiorstw przemysłowych*, PWE, Warszawa oraz PWSZ, Warszawa (kilka wydań);
- A. Jaruga (red.), *Rachunek kosztów – problemy, zadania, gry*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź (kilka wydań);
- J. Gorgolewski, E. Świdorska (red.), *Podstawy rachunkowości – problemy, zadania, gry*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1985.

Na szczególną uwagę zasługuje pierwszy, zawierający nowoczesne podejście do rachunku kosztów, podręcznik akademicki pt. *Rachunek kosztów* (PWE, Warszawa 1979, 1983, 1990), którego współautorką, obok Wiktora Malca i Kazimierz Sawickiego, jest prof. Alicja Jarugowa.

W latach dziewięćdziesiątych opracowano dwa kolejne podręczniki: *Rachunkowość zarządcza*, pod redakcją Alicji Jarugowej i Ireny Sobańskiej oraz *Zaawansowana rachunkowość zarządcza*, pod redakcją Alicji Jarugowej i Anny Szychty (FRRW, Warszawa 1994), zawierające omówienie wielu problemów, liczne przykłady i zadania z tej dziedziny.

W uznaniu wysokiego poziomu prac badawczych z rachunkowości zarządczej i rachunku kosztów zespołowi pracowników Katedry powierzono przygotowanie pierwszego podręcznika z zakresu rachunkowości zarządczej dla kandydatów na biegłych rewidentów (Centralny Ośrodek Szkolenia Zawodowego, Warszawa, 1995, następne wydania w 1998, 2000, 2002), a także z rachunkowości zarządczej dla szkolenia kadr kierowniczych przygotowujących przedsiębiorstwa do prywatyzacji (Centrum Prywatyzacji, Warszawa, 1990) oraz skryptów na kursy dla maklerów giełdowych. Do najważniejszych prac należą:

- A. Jaruga, I. Sobańska (red.), *Rachunkowość zarządcza*, cz. I, cz. II, Biblioteka Księgowego, Międzynarodowa Szkoła Menedżerów, MarCo Ltd., Międzyborów 1990;
- A. Jaruga, I. Sobańska, A. Szychta, *Wprowadzenie do rachunkowości zarządczej. Poradnik dla kadry kierowniczej*, PTE, „PeTex”, Katowice 1990;
- A. Jaruga, I. Sobańska, A. Szychta, *Wprowadzenie do rachunkowości zarządczej. Poradnik dla kadry kierowniczej*, PTE, „PeTex”, Katowice 1990;
- L. Kopczyńska, A. Szychta, E. Walińska, *Poradnik bankowy – kredytowanie małych firm*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1992, 1994;
- A. Jaruga, G. Idzikowska, R. Ignatowski, L. Kopczyńska, Z. Owczarek, S. Szejna, A. Szychta, E. Walińska, *Rachunkowość finansowa*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1993, 1995;
- A. Jaruga, I. Sobańska, L. Kopczyńska, A. Szychta, E. Walińska, *Rachunkowość dla menedżerów*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1994, 1995;
- A. Jaruga (red.), *Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza*, COSZ, SKWP, Warszawa 1995, 1998, 2000, 2002 (autorzy wydania pierwszego: A. Jarugowa, I. So-

bańska, J. Marcinkowski, L. Kopczyńska, W. Nowak, A. Baniewicz, J. Stepień, A. Szychta).

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ uczestniczyli również w opracowaniu terminów do dwóch pierwszych wydanych w Polsce słowników z zakresu rachunkowości:

- *Podręczny słownik polsko-niemiecko-angielski rachunkowości i bankowości*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1992 (A. Jaruga, I. Sobańska, A. Szychta, A. Dudek, E. Walińska, G. Franecka, K. Pokutycki);
- *Mały słownik rachunkowości i bankowości polsko-francuski, francusko-polski*, Towarzystwo Gospodarcze Rafib, Łódź 1995 (W. Insarew-Roszczyński, I. Sobańska, A. Szychta),

a także w opracowaniu haseł do pierwszego wielojęzycznego leksykonu rachunkowości:

- J. Skowroński (red.), *Leksykon rachunkowości polsko-angielsko-francusko-niemiecki*, SKWP, Warszawa 1992.

Dziełem młodszego zespołu pracowników Katedry Rachunkowości było przygotowanie, w ramach projektu rządu brytyjskiego „Know-How”, polskiej wersji podręcznika Colina Drury’ego pt. *Rachunek kosztów* (PWN, Warszawa 1995), ze wstępem i redakcją naukową prof. Alicji Jarugowej, a następnie przekład amerykańskiego podręcznika z zakresu teorii rachunkowości (autorzy: E.A. Hendriksen, M.F. van Breda), wydany staraniem prof. Alicji Jarugowej przez Wydawnictwo Naukowe PWN w 2002 r.

Łódzka Katedra Rachunkowości nieustannie unowocześniała nauczanie rachunkowości. Szczególnie w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych program nauczania uległ gruntownej przebudowie i wzbogaceniu w związku z intensywnym rozwojem gospodarki rynkowej i zmianami społeczno-gospodarczymi.

Od 1 września 1994 r. przy Katedrze Rachunkowości UŁ funkcjonuje, kierowany przez prof. Alicję Jarugową do 2011 r., a po Jej śmierci przez dr. hab. Radosława Ignatowskiego, Ośrodek Międzynarodowych Studiów Rachunkowości, prowadzący działalność badawczą i edukacyjną, będący centrum wymiany naukowej informacji w zakresie stanowienia międzynarodowych standardów rachunkowości i regulacji krajowych.

W 1994 r. zostało uruchomione roczne Studium Podyplomowe Rachunkowości i Zarządzania Finansami, na którym w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych aktualizowało wiedzę i umiejętności około stu słuchaczy rocznie.

W 1995 r. pracownicy Katedry rozpoczęli współpracę z Polsko-Amerykańskim Centrum Zarządzania (PAM Center) na Wydziale Zarządzania UŁ, realizującym Polsko-Amerykański Program Studiów Executive MBA we współpracy z The Robert H. Smith School of Business University of Maryland. W celu przygotowania

się do prowadzenia zajęć zgodnie ze wzorcami programu MBA tego uniwersytetu dr Anna Szychta i dr Wojciech A. Nowak (1996 r.), a także dr Ewa Walińska i Ewa Śnieżek (1998 r.) odbyli staże w The Robert H. Smith School of Business. W latach 1996–2006 dr Anna Szychta i dr Wojciech A. Nowak prowadzili zajęcia z rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej przez 10 kolejnych edycji studiów MBA w PAM Center. Wraz z innymi pracownikami Katedry Rachunkowości UŁ (dr Ewa Walińska, mgr Joanna Stępień-Andrzejewska) wykładali też zagadnienia rachunkowości na szkoleniach dla menedżerów i na Studiach Podyplomowych Podstaw Nauczania na Odległość, a także kierowali grupowymi projektami doradczymi realizowanymi przez studentów w ramach MBA (Anna Szychta, Ewa Walińska, Tomasz Wnuk).

Od 1995 r. sprawami programowymi w Katedrze Rachunkowości UŁ – opracowaniem i nadzorem merytorycznym nad programami przedmiotów na specjalności Rachunkowość i zarządzanie finansami – zajmuje prof. dr hab. Ewa Walińska. W 1995 r., wspólnie z zespołem pracowników Katedry, opracowała pierwszy po zmianie polskiego prawa bilansowego podręcznik akademicki pt. *Rachunkowość finansowa a polskie prawo bilansowe*. Służył on do nauczania rachunkowości finansowej na kierunku zarządzanie i marketing na Wydziale Zarządzania UŁ.

Dzięki bogatemu i różnorodnemu programowi nauczania rachunkowości oraz ścisłej współpracy z praktykami i ekspertami (także zagranicznymi) oraz Krajową Radą Biegłych Rewidentów, pracownicy Katedry, kierowani przez prof. Alicję Jarugową, dążyli do jak najlepszego przygotowania studentów do wejścia w trudną i odpowiedzialną praktykę zawodową.

Międzynarodowa współpraca naukowo-dydaktyczna

Katedra Rachunkowości UŁ prowadziła w latach 1973–1998 zakrojoną na szeroką skalę współpracę międzynarodową. Już w połowie lat siedemdziesiątych staże naukowe i wymianę publikacji prowadzono z prof. C.K. Taturem z Uniwersytetu Moskiewskiego im. Łomonosowa. Badania dotyczyły głównie możliwości rozwijania komercjalizacji przedsiębiorstw i uaktywniania funkcji zarządczych rachunkowości.

Od początku lat siedemdziesiątych Katedra prowadziła bezpośrednią współpracę z Uniwersytetem im. Justusa Liebiega w Giessen i Uniwersytetem Ruhry w Bochum w Niemczech oraz z Uniwersytetem Illinois w Urbana-Champaign, Uniwersytetem Illinois w Chicago, Uniwersytetem Północnego Teksasu w Denton w Stanach Zjednoczonych i Uniwersytetem w Birmingham w Wielkiej Brytanii. Dzięki tej współpracy możliwa była realizacja wielu interesujących tematów badawczych, głównie o charakterze porównawczym, a także wymiana kadry naukowej oraz podręczni-

ków akademickich, trudno dostępnych czasopism i innych pozycji literaturowych, zwłaszcza z dziedziny rachunkowości i finansów.

Z Uniwersytetem w Giessen pracownicy Katedry realizowali wspólne badania na temat „Rachunkowość i sprawozdania finansowe dla małych przedsiębiorstw”, które dotyczyły analizy, projektowania i utrzymania systemu informacyjnego rachunkowości w małych przedsiębiorstwach (wspomagane mikrokomputerami), a także na temat „Organizacja rachunku kosztów i przetwarzania danych w przedsiębiorstwie”.

Z Uniwersytetem Illinois w Chicago Łódzka Katedra Rachunkowości prowadziła głównie porównawcze międzynarodowe badania koncepcji i funkcjonowania rachunkowości sektora publicznego, natomiast z Uniwersytetem Północnego Teksasu współpracowała w zakresie badania wpływu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości na rozwiązania krajowe oraz roli systemu rachunkowości w procesie przekształceń własnościowych.

W latach 1991–1995 uczestniczyła w projekcie finansowanym przez rząd Wielkiej Brytanii „Know-How”, dotyczącym rozwoju i nauczania rachunkowości. Stanowiła centrum regionalne dla Polski Środkowej (Łódź, Warszawa, Toruń). Dzięki temu programowi pracownicy akademicy, studenci, nauczyciele szkół średnich oraz praktycy z trzech powyższych ośrodków naukowych mogli odbywać kilkumiesięczne staże naukowe i studia na Uniwersytecie Północnej Walii w Bangor, Uniwersytecie Northumbria w Newcastle oraz Uniwersytecie w Durham. Mogli również uczestniczyć w serii tzw. szkół brytyjskich, odbywających się kilka razy w roku na Uniwersytecie Łódzkim, prowadzonych przez wykładowców z Wielkiej Brytanii. Ponadto otrzymała cenne wyposażenie komputerowe i telekomunikacyjne. Należy podkreślić, że prof. Alicja Jarugowa była koordynatorem tego programu dla całego kraju i głównym współorganizatorem projektu. Centrami regionalnymi kierowali: południowym – prof. dr hab. Elżbieta Burzym, północnym – prof. dr hab. Lech Bednarski. Funkcje administratora programu w regionie obejmującym Polskę Środkową pełnili kolejno: mgr Ewa Śnieżek, mgr Grażyna Franecka (Łoń) i mgr Radosław Ignatowski.

W połowie lat dziewięćdziesiątych prof. Alicja Jarugowa i dr Lucyna Kopczyńska uczestniczyły w pracach międzynarodowego programu TESSA (Training and Education in Strategically Significant Areas), realizowanego przez zespół pracowników naukowych Wydziału Zarządzania UŁ i niemieckiego instytutu (Institut für Technik der Betriebsführung in Handwerk) w Karlsruhe. Ich rezultatem było opracowanie polskojęzycznych materiałów dydaktycznych dotyczących rachunkowości i podatków małych firm w gospodarce rynkowej oraz rozdziału *Rachunkowość i podatki* w pracy zbiorowej pod redakcją prof. Bogdana Piaseckiego pt. *Ekonomika i zarządzanie małą firmą* (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa–Łódź 1998, wydanie drugie 1999).

Następnie prof. Alicja Jarugowa i dr Lucyna Kopczyńska przeprowadziły badania ankietowe wśród polskich firm w ramach projektu Międzynarodowej Grupy Ekspertów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (UNCTAD ISAR) przy ONZ, dotyczącego rachunkowości małych i średnich przedsiębiorstw.

W latach 1996–1998 Katedra Rachunkowości UŁ uczestniczyła w programie TEMPUS PHARE, który miał na celu stworzenie i wdrożenie zaawansowanych dwuletnich studiów w zakresie ekonomii i zarządzania. W projekcie brali udział przedstawiciele Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Akademii Ekonomicznej w Katowicach, University of Perugia, Universite des Sciences et Technologies de Lille, University of Brighton, University of Greenwich, The Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Universite d'Evry-Val d'Essonne, Universite Pierre Mendès France Grenoble, Universidad de Valladolid, Banca Popolare di Spoleto, Associazione degli Industriali di Perugia, Camera di Commercio Industria Artigianato e Agricoltura. W ramach projektu opracowano nowe programy nauczania dla zaawansowanego kształcenia studentów, obowiązujące od października 1998 r. na trzech polskich uczelniach.

Katedra Rachunkowości UŁ prowadziła również badania porównawcze z Uniwersytetem w Parmie – w zakresie inkorporacji dyrektyw o rachunkowości Unii Europejskiej do prawa krajowego.

Współpraca łódzkiej Katedry Rachunkowości z tak wieloma zagranicznymi ośrodkami akademickimi i instytucjami umożliwiła wprowadzanie na grunt polski najnowszych światowych osiągnięć w dziedzinie rachunkowości. Często była inspiracją do podejmowania w publikacjach naukowych, rozprawach doktorskich i habilitacyjnych zagadnień nowatorskich w Polsce. Wyniki swoich badań pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ bardzo często prezentowali w referatach wygłaszanych na licznych naukowych konferencjach i kongresach w kraju i za granicą.

Od 1978 r. pracownicy Katedry uczestniczyli w kolejnych dorocznych konferencjach Europejskiego Stowarzyszenia Rachunkowości, prezentując referaty na temat funkcjonowania systemu rachunkowości w gospodarce planowej i w okresie transformacji. Współorganizatorem szeregu sesji na wielu spośród tych konferencji była prof. Alicja Jarugowa, która pełniła funkcję przewodniczącej sekcji polskiej w Komitecie Wykonawczym Stowarzyszenia.

Młodzi pracownicy, przygotowujący prace doktorskie, brali udział w kółkach doktorskich (*Doctoral Colloquium*) poprzedzających bezpośrednio kongresy European Accounting Association – Radosław Ignatowski w Stuttgarcie (1988 r.), Ewa Walińska w Budapeszcie (1990 r.) i Ewa Śnieżek w Maastricht (1991 r.).

Regułą stało się także uczestnictwo łódzkich naukowców w kongresach Brytyjskiego Stowarzyszenia Rachunkowości.

Referaty z zakresu historii polskiej rachunkowości były przygotowane i prezentowane przez prof. Alicję Jarugową, a następnie także dr Annę Szychtę i dr. Wojciecha A. No-

waka na Światowych Kongresach Akademii Historyków Rachunkowości w Londynie, Sydney, Kyoto i Kingston (Kanada). Wyniki doświadczeń zdobytych w nauczaniu rachunkowości z wykorzystaniem gier i badań symulacyjnych były z kolei prezentowane na konferencjach International Simulation and Gaming Association w Mediolanie, Birmingham, Sofii, Ałma-Acie i Weimarze. Prof. Alicja Jarugowa swoje ogromne doświadczenie zdobyte w nauczaniu rachunkowości prezentowała w referatach wygłaszanych na kongresach International Association of Accounting Education and Research w Monterey, Kyoto i Arlington (USA) i wspólnie z dr Anną Szychtą w Paryżu (1997 r.).

Współpraca z praktyką

Działalność badawcza i dydaktyczna Katedry Rachunkowości UŁ od samego początku jej istnienia służyła rozwojowi regulacji i praktyki rachunkowości w Polsce. Od lat sześćdziesiątych XX w. jej zespół prowadził badania zmierzające do usprawniania systemów rachunkowości, a w szczególności rachunku kosztów normatywnych, budżetowania kosztów pośrednich, dostosowywania rachunku kosztów i przychodów do rozrachunku wewnętrznego, czyli podmiotowej kontroli kosztów i wielostopniowej marży. Początkowo przedstawiciele Katedry i studenci uczestniczyli w mieszanych zespołach branżowych, następnie w nowych przedsiębiorstwach sami tworzyli i wdrażali projekty systemów rachunku kosztów. W latach osiemdziesiątych w ramach konferencji i warsztatów popularyzowano rachunek kosztów zmiennych, rachunek kosztów czynników produkcji, a także wspomagane komputerowo nowoczesne modele i systemy rachunku kosztów.

Silny związek z praktyką, doskonaleniem zawodu księgowego i kształtowaniem regulacji rachunkowości finansowej w latach 1973–1998 przejawiał się także w następujących działaniach podejmowanych przez pracowników Katedry:

- opracowanie przez prof. dr hab. Alicję Jarugową i doc. dr. Józefa Skowrońskiego projektów modernizacji rozwiązań w zakresie rachunku kosztów, w tym wprowadzenie rachunku kosztów normatywnych, w przedsiębiorstwach produkcyjnych i MPK w Łodzi;
- udział części pracowników w projektowaniu i wdrażaniu systemów rachunkowości zarządczej dla kilkunastu dużych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, kierowany przez dr Irenę Sobańską;
- przekład w latach dziewięćdziesiątych z języka angielskiego pierwszych wersji IV, VII i VIII dyrektyw EWG (obecnie EU) (dr Irena Sobańska, dr Sławomir Szejna, dr Renata Sochacka) i większości ówczesnych wersji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (dr Ewa Walińska, dr Ewa Śnieżek, mgr Zbigniew Adamkiewicz, dr Radosław Ignatowski);

- opracowanie przez dr Irenę Sobańską w 1992 r. ekspertyzy dla Urzędu Rady Ministrów o stanie zaawansowania dostosowania polskiego prawodawstwa do dyrektyw UE w dziedzinie rachunkowości oraz konsultacje przy opracowaniu projektu pierwszej w Polsce ustawy o biegłych rewidentach, wdrażającej postanowienia VIII dyrektywy UE (Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o badaniu i ogłaszaniu sprawozdań oraz biegłych rewidentach i ich samorządzie, Dz.U. z 1991 r. Nr 111);
- prace, głównie doc. dr. Józefa Skowrońskiego, nad sformułowaniem pierwszej wersji Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 1994 r. Nr 121);
- opiniowanie dla Ministerstwa Finansów kolejnych projektów zmian ustawy o rachunkowości oraz ustawy o rachunkowości i biegłych rewidentach przez prof. Alicję Jarugową i m.in. doktorów: Irenę Sobańską, Gabrielę Idzikowską, Zofię Owczarek, Wojciecha A. Nowaka i Radosława Ignatowskiego, Ewę Walińską;
- opracowanie przez dr Ewę Walińską dla Ministerstwa Finansów projektów przepisów prawnych o amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, sporządzone zgodnie ze zmianą ustaw o podatkach dochodowych (1997 r.);
- dokonane przez dr Ewę Walińską: analiza systemu rachunkowości finansowej (Polska Agencja Prasowa SA, 1998), analiza i ocena funkcjonowania wewnętrznie wyodrębnionych podmiotów Elektrowni Bełchatów (1998–1999) dla potrzeb restrukturyzacji, a także opracowanie zasad systemu budżetowania kosztów i controllingu dla kilku dużych polskich przedsiębiorstw (1998 r.);
- opracowanie przez dr Gabrielę Idzikowską i dr Zofię Owczarek opinii w sprawie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w wielu przedsiębiorstwach oraz recenzji na temat zgodności systemu informatycznego kilku przedsiębiorstw z wymaganiami ustawy o rachunkowości;
- współpraca ze Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Łodzi, Zarządem Głównym SKwP oraz Krajową Radą Biegłych Rewidentów, m.in. w formie uczestnictwa pracowników Katedry w prowadzeniu kursów i szkoleń dla praktyków księgowości i kandydatów na biegłych rewidentów, opracowaniu programów szkoleń i materiałów dydaktycznych;
- współpraca z wieloma instytucjami i organizacjami w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodu księgowego w Polsce;
- popularyzacja wiedzy o nowych regulacjach rachunkowości oraz metodach rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej, np. w kilku cyklach artykułów „Gazety Gospodarczej Nowa Europa” (*Przewodnik po rachunkowości*, czerwiec 1995; *Nowoczesna rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwami*, styczeń

1996; *Bilans dla każdego*, wrzesień 1996; *Rachunkowość w sterowaniu rentownością*, styczeń 1997) oraz w specjalistycznych czasopismach, jak: „Rachunkowość”, „Przegląd Podatkowy”, „Monitor Rachunkowości i Finansów”.

Należy również wspomnieć o licznych konferencjach w Łodzi i regionie, prawie co roku organizowanych lub współorganizowanych przez Katedrę Rachunkowości. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych były to głównie konferencje, których celem było propagowanie nowoczesnego podejścia do rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej (koszty, ceny, decyzje). Od 1989 r. konferencje były często poświęcane problemom przekształcania i dostosowywania rachunkowości polskiej do nowych rynkowych warunków gospodarowania oraz umiędzynarodowienia regulacji rachunkowości, ich przystosowania do dyrektyw Unii Europejskiej i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Nie zapomniano również o niezwykle istotnych problemach pojawiających się w systemach rachunkowości funkcjonujących w środowisku informatycznym. Najistotniejsze tematy konferencji to:

- rachunek kosztów a polityka cenowa przedsiębiorstwa (1983 r.),
- rachunkowość i informatyka w zarządzaniu przedsiębiorstwem (1984 r.),
- nowe standardy rachunkowości i sprawozdań finansowych (1990 r.),
- wpływ krajowych i międzynarodowych regulacji prawnych na proces reformowania rachunkowości w Polsce (1992 r.),
- współczesne koncepcje rachunkowości w zarządzaniu organizacjami gospodarczymi (1994 r.),
- transformacja rachunkowości sektora publicznego (1996 r.),
- najnowsze metody rachunkowości zarządczej (1997 r.),
- rachunkowość u progu XXI w. (1998 r.).

Pracownicy Katedry prowadzili również otwarte seminaria, które wzbudzały duże zainteresowanie w środowisku specjalistów rachunkowości.

Tematyka łódzkich konferencji zawsze nawiązywała do najbardziej istotnych i najnowszych trendów światowej rachunkowości oraz licznych problemów nurtujących polską rachunkowość okresu transformacji.

* * *

Przedstawione fakty i informacje są świadectwem – zbudowanej pod kierownictwem Profesor Alicji Jarugowej – ugruntowanej pozycji Łódzkiej Szkoły Rachunkowości. Katedra Rachunkowości UŁ stanowi, w odniesieniu do wielu zagadnień specjalistycznych, dominujący ośrodek naukowy i dydaktyczny w kraju, a także coraz bardziej znany i liczący się ośrodek rangi międzynarodowej.

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1998–2012 pod kierownictwem prof. Ireny Sobańskiej*

Jan Michalak**

Struktura organizacyjna

Lata 1998–2012 upłynęły pod znakiem istotnych zmian w praktyce, teorii i nauczaniu rachunkowości. Ich dynamika i zakres znalazły odzwierciedlenie w działalności i funkcjonowaniu Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, kierowanej w tym okresie przez prof. dr hab. Irenę Sobańską. Zmiany zachodzące w otoczeniu ekonomiczno-technologicznym, w tym wejście Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. i wdrożenie postanowień Karty Bolońskiej w funkcjonowanie uczelni wyższych, zrodziły nowe wyzwania dla nauki i praktyki rachunkowości. Wyzwania te wymagały z jednej strony spojrzenia holistycznego, z drugiej zaś coraz bardziej zaawansowanego i szczegółowego podejścia do nowych zjawisk i procesów gospodarczych. Miały one również wpływ na dynamiczny rozwój Katedry Rachunkowości UŁ pod względem realizowanej działalności badawczej i poziomu kadry naukowej oraz projektowej (współpraca z praktyką, organami promulgacyjnymi, organizacjami środowiskowymi, opracowanie i wdrożenie Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim).

Rozszerzający się zakres podejmowanych problemów w działalności naukowo-badawczej, wzrost zatrudnienia spowodowany rozbudową programów nauczania i zwiększeniem liczby studentów oraz szybki rozwój kadry naukowej przyczyniły

* W tekście wykorzystano informacje zamieszczone w publikacji: *60 lat Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego...*, s. 65–88.

** Dr, Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki.

się do przeobrażeń struktury organizacyjnej katedry. Na początku badanego okresu nastąpiła zmiana sposobu zarządzania Katedrą. W nowej strukturze organizacyjnej prof. Irena Sobańska stosowała partycypacyjny styl zarządzania i preferowała pracę zespołową w realizacji projektów badawczych.

W 2001 r. w Katedrze Rachunkowości UŁ zostały wyodrębnione trzy zakłady:

- Zakład Rachunkowości Zarządczej i Controllingu, kierowany od chwili utworzenia przez prof. dr hab. Irenę Sobańską,
- Zakład Rachunkowości Finansowej i Auditingu, kierowany od chwili utworzenia przez prof. dr hab. Ewę Walińską,
- Zakład Analizy Finansowej, kierowany od chwili utworzenia przez dr hab. Mariana Walczaka, prof. UŁ.

W 2007 r. Zakład Rachunkowości Zarządczej i Controllingu zmienił nazwę na Zakład Rachunkowości Zarządczej, a Zakład Rachunkowości Finansowej i Auditingu został przekształcony w Zakład Rachunkowości Finansowej. W 2008 r. został utworzony Zakład Teorii Rachunkowości, kierowany przez dr hab. Annę Szychtę. W październiku 2010 r. został zlikwidowany Zakład Analizy Finansowej, a w jego miejsce powstał Zakład Rachunkowości Międzynarodowej, którego kierownikiem został dr hab. Radosław Ignatowski.

W 1998 r. Katedra Rachunkowości UŁ liczyła 24 pracowników naukowych, w tym 2 samodzielnych, 13 ze stopniem doktora nauk ekonomicznych i 9 magistrów. Liczba pracowników Katedry sukcesywnie wzrastała w relacji do potrzeb działalności naukowo-dydaktycznej, następował również dynamiczny wzrost w grupie samodzielnych pracowników naukowych. W 2012 r. w Katedrze zatrudnionych było 32 pracowników: 7 samodzielnych pracowników naukowych (w tym 1 profesor tytularny), 13 ze stopniem doktora oraz 12 ze stopniem magistra.

Działalność badawcza

W ramach działalności statutowej oraz badań własnych pracownicy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego prowadzili badania o różnicowanym zakresie. W analizowanym okresie kierownik Katedry Rachunkowości UŁ oraz jej pracownicy szczególną uwagę przywiązywali do harmonijnego prowadzenia badań – zarówno w obszarze rachunkowości zarządczej, jak i finansowej.

Od 1998 r. realizowano projekt badawczy „Badania i ocena stopnia dostosowania polskich regulacji prawnych rachunkowości do aktualnych międzynarodowych standardów rachunkowości”. Projekt ten ewoluował w następujący sposób:

- w 2001 r. został rozszerzony o problem dostosowania polskich regulacji do dyrektyw Unii Europejskiej;

- od 2002 r. temat badawczy uwzględniał zagadnienia wynikające ze zmienionej strategii IASB (International Accounting Standards Board), tj. instytucji wydającej Międzynarodowe Standardy Rachunkowości.

W latach 1998–2005 realizowano projekt badawczy „Międzynarodowe badania porównawcze regulacji rachunkowości w sektorze finansów publicznych i ich odniesienia do Polski”. W latach 1998–2002 pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ prowadzili badania statutowe w zakresie: „Analiza porównawcza modelowania oraz projektowania systemów rachunkowości zarządczej i kontroli audytorskiej wspomaganej komputerowo”.

Od 2003 r. pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ realizowali następujące programy badawcze:

- „Badania i ocena stopnia dostosowania polskich regulacji prawnych rachunkowości i auditingu do aktualnych międzynarodowych standardów rachunkowości”;
- „Studia w zakresie rozwoju i wdrażania strategicznej rachunkowości zarządczej i controllingu z uwzględnieniem przedsiębiorstw międzynarodowych”;
- „Memoriałowe systemy rachunkowości w sektorze finansów publicznych”;
- „Zmiany regulacji prawnych i rozwiązań praktycznych dotyczących badania sprawozdań finansowych w warunkach globalizacji”.

Badania w zakresie rewizji sprawozdań finansowych były kontynuowane w latach 2004–2005 w ramach projektu badawczego „Auditing i kontrola wewnętrzna w przedsiębiorstwie a rozwój technologii informatycznej”.

Od 2006 r. badania naukowe Katedry Rachunkowości UŁ obejmowały następujące tematy:

- „Studia w zakresie rozwoju i wdrażania w jednostkach gospodarczych metod strategicznej i operacyjnej rachunkowości zarządczej”;
- „Międzynarodowe badania porównawcze regulacji rachunkowości w sektorze finansów publicznych i ich odniesienia do Polski”;
- „Badanie i ocena stopnia zharmonizowania zasad rachunkowości finansowej w Polsce z rozwiązaniami Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Dyrektyw Unii Europejskiej – po wprowadzeniu Nowej Strategii UE w dziedzinie Rachunkowości”.

Od 2007 r. realizowany był program badawczy „Analiza uwarunkowań wdrażania systemu rachunkowości dla potrzeb zarządzania uczelnią państwową”. W jego ramach opracowano szczegółowy projekt Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim¹.

¹ Opisany w dalszej części niniejszego rozdziału.

Od 2008 r. realizowany był projekt badawczy „Studia w zakresie rozwoju i wdrażania w jednostkach gospodarczych metod strategicznej i operacyjnej rachunkowości zarządczej w warunkach globalizacji”, a w latach 2008–2009 projekt „Systemy sprawozdawczości finansowej z uwzględnieniem sektora publicznego”.

Rozwój i funkcjonowanie Katedry Rachunkowości UŁ w prezentowanym okresie nie byłyby możliwe bez rozwoju kadry naukowej. Badania naukowe i opracowanie rozpraw habilitacyjnych i doktorskich przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1998–2012 zostały uwieńczone uzyskaniem przez nich kolejnych stopni naukowych (tabele 1 i 2).

Tabela 1. Stopnie naukowe doktora habilitowanego uzyskane w latach 1998–2012

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy habilitacyjnej	Data uzyskania stopnia naukowego
Marian Walczak	<i>Prospektywna analiza finansowa w przedsiębiorstwie</i>	17.05.1999 r.
Gabriela Idzikowska	<i>Wiarygodność danych a bezpieczeństwo zasobów w środowisku informatycznym rachunkowości</i>	8.07.2002 r.
Ewa Walińska	<i>Wartość bilansowa przedsiębiorstwa a alokacja jego fiskalnych obciążeń</i>	29.11.2004 r.
Anna Szycha	<i>Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej</i>	26.06.2008 r.
Wojciech A. Nowak	<i>O konceptualnej podstawie sprawozdawczości finansowej: perspektywa angloamerykańska</i>	15.12.2008r.
Ewa Śnieżek	<i>Sprawozdawczość przepływów pieniężnych – krytyczna ocena i propozycja modelu</i>	15.06.2009 r.
Radosław Ignatowski	<i>Instytucjonalne uwarunkowania i otoczenie globalnych standardów rachunkowości</i>	14.12.2009 r.
Tomasz Wnuk-Pel	<i>Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce</i>	4.06.2012 r.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 2. Stopnie naukowe doktora uzyskane w latach 1998–2012

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy doktorskiej	Promotor	Data uzyskania stopnia naukowego
Tomasz Wnuk	<i>Rachunkowość a koszt kapitału</i>	prof. dr hab. Alicja Jaruga	20.04.1998 r.
Monika Marcinkowska	<i>Rola rachunkowości w zarządzaniu wartością firmy</i>	prof. dr hab. Alicja Jaruga	19.10.1998 r.
Przemysław Kabalski	<i>Rachunkowość w zarządzaniu cenami transferowymi</i>	prof. dr hab. Alicja Jaruga	4.07.2000 r.
Mikołaj Turzyński	<i>Rachunkowość leasingu na tle regulacji prawa cywilnego i podatkowego</i>	prof. dr hab. Alicja Jaruga	24.03.2003 r.
Joanna Stępień-Andrzejewska	<i>Skutki finansowe transakcji zabezpieczających w rachunkowości</i>	prof. dr hab. Irena Sobańska	21.02.2005 r.
Jan Michalak	<i>Wpływ globalizacji na pomiar wyników ekonomicznych w rachunkowości zarządczej przedsiębiorstw</i>	prof. dr hab. Irena Sobańska	13.11.2006 r.

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy doktorskiej	Promotor	Data uzyskania stopnia naukowego
Jacek Kalinowski	<i>Wykorzystanie narzędzi rachunkowości zarządczej w systemie informacyjnym rachunkowości zorientowanym na zarządzanie projektami długoterminowymi</i>	prof. dr hab. Irena Sobańska	16.06.2008
Przemysław Czajor	<i>Rola rachunkowości zarządczej w zarządzaniu polskimi elektrowniami w warunkach liberalizacji rynku energii elektrycznej</i>	prof. dr hab. Irena Sobańska	14.12.2009
Magdalena Kowalczyk	<i>Budżetowanie jako instrument wspierania zarządzania finansami gmin w Polsce</i>	dr hab. Marian Walczak	4.05.2009
Anna Jurewicz	<i>Ujawnianie informacji o segmentach działalności jako wyraz ewolucji sprawozdawczości finansowej</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	23.11.2009
Agnieszka Wencel	<i>Podatek dochodowy odroczony w systemie rachunkowości – krytyczna analiza zasad ujawniania w sprawozdaniu finansowym</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	25.10.2010
Maciej Frendzel	<i>Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce</i>	prof. dr hab. Alicja Jaruga	22.11.2010
Jacek Gad	<i>Rachunkowość w procesie nadzoru w spółkach publicznych</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	13.12.2010
Sławomir Jędrzejewski	<i>Wycena przedsiębiorstwa w upadłości likwidacyjnej a jego sprawozdanie finansowe</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	2.07.2012
Alicja Lefik-Szczepeńska	<i>Sprawozdanie finansowe jako źródło użytecznej informacji ekonomicznej – propozycja nowej formuły sprawozdawczej dla uczelni publicznej</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	2.07.2012

Źródło: opracowanie własne.

Lata 1998–2012 to okres obfitujący w publikacje naukowe autorstwa pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, wśród których znalazły się monografie, cykle artykułów, podręczniki akademickie z zakresu rachunkowości finansowej, regulacji zasad sporządzania sprawozdań finansowej, rachunkowości podatkowej i auditingu. Do najważniejszych pozycji publikacyjnych zaliczyć można wymienione poniżej monografie i podręczniki.

Monografie

- I. Sobańska, *Rozwój systemów rachunku kosztów*, Rafib, Łódź 1998;
- T. Wnuk, *Controlling*, FRRwP, Warszawa 2000 (współautorstwo);
- A. Jaruga, G. Galassi (red.), *Międzynarodowa rachunkowość porównawcza – Polska i Włochy*, SWPiZ, 2001;

- A. Jaruga, P. Kabalski, *Znowelizowana Ustawa o rachunkowości a standardy międzynarodowe*, ODDK, Gdańsk 2001;
- M. Turzyński, *Rachunkowość. Nowe regulacje prawne*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2001;
- M. Walczak (red.), *Sprawozdawczość i analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, SWPiZ/Absolwent, Łódź 2001 (współautorstwo);
- E. Walińska (red.), *Analiza sprawozdań finansowych*, FRRwP, Warszawa 2001;
- G. Idzikowska, *Wiarygodność danych a bezpieczeństwo zasobów w środowisku informatycznym rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2002;
- R. Ignatowski, E. Śnieżek, E. Walińska, *Komentarz do znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, FRR w Polsce, Warszawa 2002 (współautorstwo);
- A. Jaruga (red.), *Międzynarodowe regulacje rachunkowości. Wpływ na rozwiązania krajowe*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002;
- E. Śnieżek, *Przewodnik po cash flow*, cz. I: *Metodologia i techniki sporządzania według znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, FRRwP, Warszawa 2002;
- E. Walińska, E. Śnieżek, R. Ignatowski, *Komentarz do znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, FRRwP, Warszawa 2002 (współautorstwo);
- E. Walińska, *Zarządzanie finansami*, FRRwP, Warszawa 2002 (współautorstwo);
- T. Wnuk, *Zarządzanie kosztami. Budżetowanie i kontrola*, INFOR, Warszawa 2002;
- R. Ignatowski, *Bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego*, ODDK, Gdańsk 2003 (wydanie drugie uaktualnione i rozszerzone 2007);
- R. Ignatowski, *Przewodnik po konsolidacji sprawozdań finansowych. Teoria. Zastosowania praktyczne. Regulacje*, ODDK, Gdańsk 2003;
- E. Śnieżek, *Rachunek przepływów pieniężnych*, ODDK, Gdańsk 2003;
- M. Walczak (red.), *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Difin, Warszawa 2003 (współautorstwo);
- M. Walczak (red.), *Międzynarodowe i polskie regulacje rachunkowości w praktyce*, Difin, Warszawa 2003 (współautorstwo);
- E. Walińska, *Rachunkowość podatków odroczonych*, FRRwP, Warszawa 2003;
- A. Jaruga (red.), *Międzynarodowe Standardy Rachunkowości a ustawa o rachunkowości – podobieństwa i różnice*, SKwP, Warszawa 2004;
- I. Sobańska (red.), *Kontrakty długoterminowe. Przychody – koszty – wyniki*, Difin, Warszawa 2004;
- E. Walińska, *Koszty w prawie bilansowym i podatkowym 2004*, A.D. Drągowski SA, Warszawa 2004 (współautorstwo);
- E. Walińska, *Wartość bilansowa przedsiębiorstwa a alokacja podatku dochodowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004;
- T. Wnuk-Pel, *Controlling w praktyce*, ODDK, Gdańsk 2004 (współautorstwo);

- R. Ignatowski, *Przewodnik po konsolidacji sprawozdań finansowych. Suplement*, ODDiK, Gdańsk 2005;
- A. Jaruga, M. Frendzel, R. Ignatowski, P. Kabalski, M. Turzyński i in., *Jednostkowe, sprawozdania finansowe według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości MSSF/MSR*, SKwP, Warszawa 2005;
- E. Walińska, *Międzynarodowe Standardy Rachunkowości. Ogólne zasady pomiaru i prezentacji pozycji bilansu i rachunku wyników*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005;
- E. Walińska (red.), *Rachunkowość 2005. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, ABC Dom Wydawniczy, Warszawa 2005;
- A. Jaruga, M. Frendzel, R. Ignatowski, P. Kabalski, *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Nowe regulacje*, Centralny Ośrodek Szkolenia Zawodowego SKwP, Warszawa 2006;
- I. Sobańska (red.), *Rachunkowość w przedsiębiorstwie budowlanym. Kontrakty. Planowanie. Kontrola*, Difin, Warszawa 2006;
- E. Walińska, *Środki trwałe w prawie bilansowym i podatkowym*, A.D. Drągowski SA, Warszawa 2006 (współautorstwo);
- T. Wnuk-Pel, *Zarządzanie rentownością. Budżetowanie i kontrola*, Difin, Warszawa 2006;
- A. Szychta, *Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007;
- E. Walińska, A. Wencel, *Leksykon kosztów uzyskania przychodów w podatku dochodowym od osób prawnych*, ODDK, Gdańsk 2007 (współautorstwo);
- J. Michalak, *Pomiar dokonań. Od wyniku finansowego do Balanced Scorecard*, Difin, Warszawa 2008;
- T. Wnuk-Pel, *Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011;
- P. Kabalski, *Wybrane problemy stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w Polsce. Organizacja, kultura, osobowość, język*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012;
- M. Turzyński, *Umowy o używanie aktywów w świetle historyczno-teoretycznego dyskursu rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.

Podręczniki

- A. Jaruga, W.A. Nowak, A. Szychta, *Rachunkowość zarządcza. Metody, koncepcje, zastosowania*, SWPiZ/Absolwent, Łódź 1999, 2001;
- E. Walińska, *Rachunkowość zarządcza. Wybrane zagadnienia, testy i zadania*, FRRwP, Warszawa 2000 (współautorstwo);

- E. Śnieżek, A. Jaroszczak, B. Mazuchowska, J. Stępień-Andrzejewska, J. Żurawska, *Wprowadzenie do rachunkowości*, FRRwP, Łódź 2001;
- E. Walińska (red.), *Zasady wyceny bilansowej i ustalania wyniku finansowego zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o rachunkowości*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2002;
- E. Walińska, *Zasady wyceny bilansowej i ustalania wyniku finansowego. Zadania z rozwiązaniami*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2002;
- J. Marcinkowski, *Rachunkowość finansowa. Zagadnienia, zadania, tematy egzaminacyjne*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2003;
- I. Sobańska (red.), *Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza. Najnowsze tendencje, procedury i ich zastosowanie w przedsiębiorstwach*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2003 (II wydanie poprawione i rozszerzone 2006);
- E. Śnieżek, A. Jaroszczak, B. Mazuchowska, J. Stępień-Andrzejewska, J. Żurawska, *Wprowadzenie do rachunkowości*, FRRwP, Warszawa 2003;
- E. Śnieżek (red.), *Wprowadzenie do rachunkowości*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004 (współautorzy: A. Jaroszczak, B. Mazuchowska, J. Stępień-Andrzejewska, J. Żurawska);
- E. Walińska, E. Śnieżek, J. Stępień-Andrzejewska, M. Frendzel, *Financial Accounting. Key problems, examples, exercises*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2007;
- I. Sobańska (red.), *Rachunek kosztów. Podejście operacyjne i strategiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009;
- I. Sobańska (red.), *Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010;
- E. Walińska, A. Wencel, M. Michalak, A. Jurewicz, A. Jaroszczak, P. Czajor, A. Czajor, *Rachunkowość finansowa – ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010;
- E. Walińska, A. Wencel, M. Michalak, A. Jurewicz, A. Jaroszczak, P. Czajor, A. Czajor, *Rachunkowość finansowa – ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014.

Podręczniki opracowywane przez pracowników Katedry UŁ cieszyły się zainteresowaniem wśród studentów i były wielokrotnie nagradzane. *Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza. Najnowsze tendencje, procedury i ich zastosowanie w przedsiębiorstwach* autorstwa Ireny Sobańskiej i Tomasza Wnuka-Peła zdobył nagrodę I stopnia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za najlepszy podręcznik w 2004 r., a *Rachunkowość finansowa. Ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne* autorstwa Ewy Walińskiej, Agnieszki Wencel, Marcina Michalaka, Anny Jurewicz, Anny Jaroszczak, Przemysława Czajora, Agnieszki Czajor, Witolda Bojanowskiego nagrodę I stopnia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za najlepszy podręcznik w 2010 r. Nagrodą II stop-

nia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego wyróżniony został również podręcznik *Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne* pod redakcją Ireny Sobańskiej.

Bardzo ważnym wkładem Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w rozwój myśli teoretycznej rachunkowości w opisywanym okresie było zaangażowanie jej pracowników w prace redakcyjne „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” Rady Naukowej SKWP. Profesor Alicja Jaruga pełniła funkcję redaktora naczelnego tego czasopisma w latach 1998–2011, natomiast dr hab. Anna Szychta najpierw w latach 2000–2011 była sekretarzem Komitetu Redakcyjnego „ZTR”, a od 2011 r. redaktorem naczelnym. Działania, jakie podjęła dr hab. Anna Szychta, pełniąc wyżej wymienione funkcje, miały na celu podniesienie poziomu merytorycznego i edytorskiego publikacji oraz dostosowanie jej do wymogów stawianych czasopismom naukowym. W zespole recenzentów „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” pracowali w zasadzie wszyscy pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ ze stopniem doktora nauk ekonomicznych.

Oprócz publikacji książkowych o charakterze naukowym i dydaktycznym pracownicy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego rozwijali szeroką praktykę. Opublikowali szereg artykułów o charakterze popularno-naukowym z zakresu bieżących problemów nurtujących praktyków rachunkowości, na przykład wynikających z wdrażania MSSF. Artykuły te były publikowane w następujących czasopismach fachowych: „Rachunkowość”, „Monitor Rachunkowości i Podatków”, „Gazeta Prawna”, „Puls Biznesu”, „Nowe Standardy Sprawozdawczości”, „Przegląd Podatkowy”. W zakresie publikacji popularno-naukowych szczególnie aktywni byli: prof. dr hab. Irena Sobańska, prof. dr hab. Ewa Walińska, dr hab. Radosław Ignatowski, dr Ewa Śnieżek, dr Przemysław Kabalski, dr Wojciech A. Nowak, dr Joanna Stępień-Andrzejewska, dr Przemysław Czajor, dr Maciej Frenzel, dr Marcin Michalak, dr Jan Michalak.

W celu rozwijania współpracy z innymi jednostkami naukowymi i przedstawicielami praktyki oraz wymiany poglądów i doświadczeń Katedra Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ zorganizowała szereg konferencji. W 2000 r. była organizatorem Konferencji Katedr Rachunkowości, odbywającej się corocznie i gromadzącej przedstawicieli nauki rachunkowości z kraju i zagranicy. Konferencja odbyła się w Spale w dniach 14–15 września 2000 r. i stanowiła forum wymiany poglądów oraz prezentacji wyników działalności badawczej, na którym kilku pracowników Katedry Rachunkowości UŁ wygłosiło referaty prezentujące wyniki badań statutowych Katedry Rachunkowości UŁ oraz badań własnych.

W październiku 2002 r. Katedra Rachunkowości UŁ zorganizowała pierwszą konferencję naukową z udziałem gości z Litwy i polskich praktyków rachunkowości nt. „Rachunkowość polska na tle regulacji międzynarodowych”, podczas której

pracownicy Katedry ogłosili 14 referatów. Zapoczątkowała ona współpracę naukową z Uniwersytetem w Kownie, a jej efekty były prezentowane na kolejnych konferencjach organizowanych co dwa lata.

W 2008 r. Katedra Rachunkowości UŁ zorganizowała Ogólnopolską Konferencję Katedr Rachunkowości połączoną z obchodami jubileuszu 60-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry. Tytuł konferencji brzmiał: „Rachunkowość XXI wieku – system czy proces?”. Konferencja rozpoczęła się sesją z okazji jubileuszu 60-lecia działalności łódzkiej Katedry Rachunkowości zatytułowaną „Twórcy i ich dzieła”, której celem była prezentacja osiągnięć badawczo-dydaktycznych pracowników Katedry w latach 1948–2008. Podczas konferencji odsłonięto tablicę upamiętniającą twórcę łódzkiego ośrodka akademickiego rachunkowości – prof. Edwarda Wojciechowskiego.

Z inicjatywy dr hab. Ireny Sobańskiej, prof. UŁ, pracownicy Katedry Rachunkowości w 2003 r. rozpoczęli cykl konferencji pt. „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja”. Ich celem było przedstawienie nowych i złożonych rozwiązań w dziedzinie rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej stosowanych w praktyce podmiotów działających w warunkach globalizacji oraz wymiana doświadczeń ze środowiskiem praktyków rachunkowości i menedżerów. W latach 2003–2012 Katedra zorganizowała 15 konferencji, których tematyka została zaprezentowana w tabeli 3.

Tabela 3. Konferencje naukowe organizowane przez Katedrę Rachunkowości UŁ w latach 2003–2012

Lp.	Czas trwania	Tytuł
1.	18 października 2002 r.	I seminarium polsko-litewskie „Zmiany w rachunkowości w okresie transformacji w Polsce i na Litwie” Przewodniczący komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ
2.	17 listopada 2012 r.	Seminarium naukowe „Twórczość Profesor Alicji Jarugi” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ
3.	21–22 lutego 2003 r.	I Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „Bilans przekształcenia” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr Ewa Walińska
4.	25–26 marca 2004 r.	II Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „Polska rachunkowość w obliczu członkostwa w Unii Europejskiej – stan bieżący i przewidywane zmiany” Przewodniczący komitetu organizacyjnego dr Radosław Ignatowski
5.	28–29 kwietnia 2005 r.	III Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „W kierunku integracji rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej – nowe wyzwania dla praktyki” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr Ewa Śnieżek
6.	5–6 października 2005 r.	II seminarium polsko-litewskie pt. „Changes of Services Industry: Challenges on Age” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ
7.	6–7 kwietnia 2006 r.	IV Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „Międzynarodowe i krajowe regulacje rachunkowości z uwzględnieniem małych i średnich jednostek gospodarczych” Przewodniczący komitetu organizacyjnego dr Wojciech A. Nowak

Lp.	Czas trwania	Tytuł
8.	10–11 maja 2007 r.	V Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „Wpływ międzynarodowych i krajowych regulacji sprawozdawczości finansowej i auditingu na zmiany w praktyce rachunkowości finansowej i zarządczej” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr Anna Szycha
9.	16–17 października 2007 r.	III seminarium polsko-litewskie pt. „The Impact of Globalisation on Accounting and Management of Enterprises in Poland and Lithuania” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ.
10.	24 września 2008 r.	Konferencja z okazji 60-lecia Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ oraz jubileuszu 80-lecia prof. dr hab. Alicji Jarugowej Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ.
11.	25–26 września 2008 r.	Ogólnopolski Zjazd Katedr Rachunkowości „Rachunkowość XXI wieku – system informacyjny czy proces zarządzania” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ.
12.	2–3 kwietnia 2009 r.	VI Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „Rachunkowość w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ.
13.	22–23 kwietnia 2010 r.	VII Konferencja z cyklu „Rachunkowość – Zarządzanie – Globalizacja” pt. „System rachunkowości w okresie kryzysu gospodarczego” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr Ewa Śnieżek
14.	26–27 maja 2011 r.	Konferencja „Rachunkowość, audyt i kontrola w zarządzaniu” Przewodniczący komitetu organizacyjnego dr Mikołaj Turzyński
15.	20–21 listopada 2011 r.	„International Conference: Current trends in management, finance and accounting sciences” Przewodniczący komitetu organizacyjnego dr Tomasz Wnuk-Pel
16.	25–26 kwietnia 2012 r.	„Lean accounting – problemy wdrażania w Polsce” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego dr Ewelina Zarzycka

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2003–2012.

Efektem wieloletnich i wnikliwych studiów z zakresu rozwoju rachunkowości na świecie, prowadzonych przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, było zaangażowanie ich do prac nad przekładem z języka angielskiego na język polski następujących pozycji:

- wiodącego podręcznika o teorii rachunkowości E.A. Hendriksena, M.F. Bredy, *Accounting Theory*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002;
- obszernej publikacji pt. *Generally Accepted Accounting Practice under International Financial Reporting Standards. International GAAP 2005 (Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w interpretacjach i przykładach)*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis Sp. z o.o., Warszawa 2006, publikacja składa się z 9 tomów, łącznie 2024 strony, w tym 7 tomów w przekładzie zespołu pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, kierowanego przez prof. Irenę Sobańską i koordynowanego przez dr. Radosława Ignatowskiego.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ w latach 1998–2012 prowadzili zajęcia z zakresu rachunkowości na wielu wydziałach Uniwersytetu Łódzkiego (w szczególności na kierunkach ekonomicznych i prawniczych), na wszystkich typach studiów, z wyjątkiem kierunku finanse i bankowość Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

Na wydziale macierzystym Katedra Rachunkowości UŁ prowadziła specjalność Rachunkowość i zarządzanie finansami na kierunku zarządzanie i marketing (przekształconym w kierunku zarządzanie). Specjalność ta cieszyła się coraz większym zainteresowaniem studentów, o czym świadczyło rosnące z roku na rok w tamtych latach zainteresowanie nią studentów.

Wraz ze zmianami zachodzącymi w praktyce gospodarczej w Polsce i na świecie, coraz większym zapotrzebowaniem na specjalistów rachunkowości na rynku pracy (m.in. rosnąca liczba centrów finansowo-księgowych w regionie i w kraju) oraz zmianami dokonującymi się w polskim systemie kształcenia, wynikającymi z wdrażania postanowień Karty Bolońskiej, kierownik Katedry dr hab. Irena Sobańska, wspierana przez prof. dr hab. Alicję Jarugową, podjęła starania o powołanie nowego kierunku finanse i rachunkowość na Wydziale Zarządzania UŁ. Starania te zostały uwieńczone sukcesem w 2007 r. Należy podkreślić szczególnie duży udział prof. Ewy Walińskiej, która była twórczynią autorskiej modułowej siatki programowej na nowo otwieranym kierunku, oraz dr. Radosława Ignatowskiego, który został pierwszym jego opiekunem i koordynował prace związane z jego uruchomieniem. W październiku 2007 r. na studiach stacjonarnych na kierunku finanse i rachunkowość rozpoczęło naukę ponad 200 studentów. Moduły opracowane przez Katedrę Rachunkowości UŁ dla studentów kierunku finanse i rachunkowość były następujące:

- moduł E/RA – Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa ogólnego przeznaczenia;
- moduł specjalizacyjny F1/RA – System finansowo-księgowy w przedsiębiorstwie;
- moduł specjalizacyjny F2/RA – Rachunkowość jednostki w międzynarodowym środowisku gospodarczym;
- moduł specjalizacyjny F3/RA – Kontrola wewnętrzna i badanie sprawozdań finansowych.

Moduły dla wszystkich studentów Wydziału Zarządzania UŁ były następujące:

- H7 – Rachunkowość małych i średnich firm;
- H2 – Zintegrowane zarządzanie firmą (IFS);
- H12 – Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych;
- G3P – Rachunkowość dla menedżerów (w języku polskim);
- G3E – Rachunkowość dla menedżerów (w języku angielskim).

W roku akademickim 2008/2009 została przedłożona szczegółowa oferta dydaktyczna dla studiów II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość na studiach stacjonarnych. Zostały one uruchomione od roku akademickiego 2010/2011.

Katedra Rachunkowości UŁ aktywnie uczestniczyła w internacjonalizacji studiów na Wydziale Zarządzania UŁ. Opracowała nowe treści programowe dla ścieżki angielskiej na I stopniu studiów stacjonarnych na kierunku zarządzanie oraz podręcznik polsko-angielski do nauczania rachunkowości, przeznaczony dla studentów zagranicznych – na ścieżce angielskiej oraz studiach MBA.

W latach 1998–2012 Katedra Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego znacząco rozwinęła ofertę studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości. Kontynuowane było Podyplomowe Studium Rachunkowości i Zarządzania Finansami oraz zostało utworzonych pięć nowych studiów. Były one prowadzone zarówno w formie otwartej, jak i zamkniętej (studia dedykowane dla konkretnego przedsiębiorstwa, w siedzibie firmy lub na Wydziale Zarządzania UŁ).

W sposób cykliczny były prowadzone studia podyplomowe o charakterze otwartym, tj. kontynuowane Podyplomowe Studium Rachunkowości i Zarządzania Finansowego oraz dwa nowe studia: Podyplomowe Studium Rachunkowości Zarządczej/Controllingu oraz Podyplomowe Studium Audytu Wewnętrznego i Rachunkowości w Jednostkach Sektora Finansów Publicznych. Należy zaznaczyć, że Podyplomowe Studium Rachunkowości Zarządczej/Controllingu było pierwszym studium podyplomowym na uczelni wyższej w Polsce skoncentrowanym na tej tematyce. Jego powołanie było spowodowane potrzebą zaznaczaną przez praktyków rachunkowości zarządczej i miało na celu wsparcie wiedzą nowego zawodu rozwijającego się w Polsce od początku lat dziewięćdziesiątych XX w.

Funkcje kierowników studiów podyplomowych pełnili:

- dr hab. Radosław Ignatowski – kierownik studium Rachunkowość i Zarządzanie Finansami od 2003 r.;
- dr Tomasz Wnuk-Pel – kierownik studium Rachunkowość Zarządcza i Controlling od momentu jego utworzenia w 2002 r.;
- dr Wojciech A. Nowak – kierownik studium Rachunkowość i Zarządzanie Finansami w latach 1998–2003 oraz kierownik studium Audyt Wewnętrzny i Rachunkowość w Jednostkach Finansów Publicznych od momentu jego utworzenia w 2004 r.;
- dr Przemysław Kabalski – kierownik studiów organizowanych z Centrum Edukacji PKN „Orlen” w latach 2002–2007 oraz studium Rachunkowość według MSSF od 2009 r.;
- dr Halina Waniak-Michalak – kierownik Podyplomowych Studiów dla Nauczycieli w zakresie ICT, języków obcych oraz drugiego przedmiotu, kierunek rachunkowość i finanse dla nauczycieli w roku 2007–2008;

- dr Jacek Kalinowski – kierownik studium Rachunkowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw od momentu jego utworzenia w 2008 r.

Studia te cieszyły się dużym zainteresowaniem słuchaczy (por. tabela 4), głównie ze względu na wysoki poziom kształcenia, przydatność przekazywanej wiedzy i umiejętności. Na poziom ten w dużej części wpływały doświadczenia pracowników Katedry zdobyte w wyniku realizacji badań koncepcyjnych i empirycznych oraz duża aktywność w realizacji projektów dla przedsiębiorstw.

Tabela 4. Liczba uczestników studiów podyplomowych w latach 1998–2011

Nazwa studium/rok rozpoczęcia studium	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rachunkowość i Zarządzanie Finansowe	97	116	122	121	134	180	160	150	160	158	160	116	76	59
Rachunkowość Zarządcza/Controlling					27	63	88	107	112	140	140	140	74	67
Rachunkowość (dla Grupy Orlen)					50			47		30				
Audyt Wewnętrzny i Rachunkowość							21	29	33	32	53	39	54	29
Rachunkowość i Finanse dla Nauczycieli										62				
Rachunkowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw											27	54	57	46
Rachunkowość według MSSF												35	24	26
Razem	97	116	122	121	211	243	269	333	305	422	380	384	285	227

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych do Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 1998–2012 pracownicy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ kontynuowali także zajęcia z zakresu rachunkowości na studiach podyplomowych i kursach menedżerskich organizowanych przez inne jednostki organizacyjne Uniwersytetu Łódzkiego, jak również przez profesjonalne organizacje zawodowe skupiające specjalistów rachunkowości.

Pracownicy Katedry od lat prowadzili wykłady, warsztaty oraz konwersatoria m.in. na:

- studiach menedżerskich typu Executive MBA organizowanych przez Polsko-Amerykańskie Centrum Zarządzania na Wydziale Zarządzania UŁ (prowadzący: Ewa Walińska, Anna Szychta, Tomasz Wnuk-Pel, Wojciech A. Nowak, Jan Michalak);
- studiach menedżerskich dla średniej kadry kierowniczej typu miniMBA organizowanych przez Polsko-Amerykańskie Centrum Zarządzania na Wydziale Zarządzania UŁ (prowadzący: Ewa Walińska, Marcin Michalak) oraz na tego

- samego typu studiach (GlobalminiMBA) prowadzonych w systemie nauczania na odległość (ang. *distance learning*) (prowadzący Marcin Michalak);
- polsko-francuskich studiach z zakresu zarządzania organizowanych przez Polsko-Francuskie Centrum Zarządzania na Wydziale Zarządzania UŁ (prowadzący: Irena Sobańska, Marcin Michalak, Jan Michalak);
 - polsko-amerykańskich studiach podyplomowych Komercjalizacji Innowacyjnych Przedsięwzięć i Nowych Technologii (*Master of Science in Science and Technology Commercialization*) organizowanych przez Centrum Innowacji Uniwersytetu Łódzkiego w ramach umowy licencyjnej z Centrum Innowacji IC2 Uniwersytetu Tekszańskiego w Austin (USA) – część polsko-amerykańskiej umowy offsetowej (prowadzący: Przemysław Czajor, Jacek Kalinowski, Marcin Michalak);
 - kursach szkoleniowo-doradczych „Przygotowanie do wdrożenia innowacyjnych przedsięwzięć” organizowanych przez Centrum Innowacji Uniwersytetu Łódzkiego w ramach umowy licencyjnej z Centrum Innowacji IC2 Uniwersytetu Tekszańskiego w Austin (USA) (prowadzący Marcin Michalak).

W celu spełnienia wymagań, które były stawiane przed nowoczesnym i efektywnym procesem kształcenia przyszłych specjalistów rachunkowości, zawartych w Międzynarodowych Standardach Edukacji opracowanych przez IFAC, w 2002 r. dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ, podjęła inicjatywę opracowania nowej metody aktywnej edukacji za pomocą wirtualnego przedsiębiorstwa funkcjonującego w zintegrowanym systemie informatycznym IFS Applications. Do prac nad opracowaniem tej fabularyzowanej metody powołany został interdyscyplinarny Zespół Projektowy ds. Wdrożenia Zintegrowanego Systemu Informatycznego do Procesu Dydaktycznego na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Kierownikiem zespołu projektowego został dr Jerzy Czarniecki (pracownik Katedry Zarządzania UŁ), doświadczony dydaktyk w zakresie aktywizujących metod nauczania na Wydziale Zarządzania UŁ. Przy doborze osób do zespołu projektowego brano pod uwagę założenie, że ma być on multidyscyplinarny, dlatego w jego skład weszli przedstawiciele wszystkich katedr Wydziału Zarządzania UŁ (w tym mgr Jacek Kalinowski, mgr Jan Michalak i mgr Marcin Michalak z Katedry Rachunkowości UŁ). Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego był jedyną uczelnią wyższą, która podjęła próbę zastosowania całego systemu IFS (w wersji obejmującej wszystkie moduły) w procesie kształcenia akademickiego.

W podjęciu decyzji o opracowaniu fabularyzowanej metody dydaktycznej członkowie zespołu interdyscyplinarnego kierowali się następującymi przesłankami:

- stworzeniem większych możliwości rozwiązywania przez studentów praktycznych problemów związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa;
- zapewnieniem równowagi między przekazywaniem wiedzy i nauczaniem praktycznego jej wykorzystania w realnych warunkach prowadzenia biznesu;

- brakiem w programie studiów praktyk zawodowych, co ograniczyło kontakty studentów z praktyką;
- wymaganiami kształcenia przyszłych księgowych stawianymi przez Międzynarodowe Standardy Edukacyjne IFAC;
- propozycją współpracy i przekazania licencji na wykorzystanie systemu IFS Applications;
- przekazywaniem w tradycyjnym procesie nauczania tylko wiedzy teoretycznej o zintegrowanych systemach informatycznych i innych technologiach informatycznych (intranet, extranet, elektroniczne platformy nauczania na odległość, systemy zarządzania wiedzą).

Zajęcia za pomocą nowej metody nauczania były prowadzone w ramach bloku specjalnościowego Zintegrowane Zarządzanie Firmą, obejmującego 210 godzin przez dwa semestry. Program ułożony był w taki sposób, aby poszczególne zagadnienia w nim zawarte realizowane były w kolejności sekwencyjnej. W zajęciach na bloku specjalizacyjnym w poszczególnych edycjach brało udział około 30 osób (liczba zainteresowanych udziałem w bloku specjalizacyjnym była większa).

Efekty intensywnej pracy zespołu projektowego miały charakter wielowymiarowy i obejmowały:

- opracowanie i wdrożenie z sukcesem interdyscyplinarnego sposobu kształcenia;
- przygotowanie studentów do postrzegania przedsiębiorstwa jako systemu złożonego z wielu zintegrowanych ze sobą elementów i nauczanie zarządzania takim obiektem;
- opracowanie i wdrożenie innowacyjnych metod dydaktycznych, np.: nauka przez działanie, realizacja projektów dydaktycznych w zespołach, warsztatowa i laboratoryjna forma zajęć zintegrowane ze sobą itd.;
- przygotowanie publikacji poświęconych różnym aspektom opracowywania nowatorskiej metody kształcenia i jej efektom, wydawanych w Polsce i na konferencjach międzynarodowych.

Zgodnie z postanowieniami i zaleceniami Deklaracji Bolońskiej w zakresie internacjonalizacji studiów niezbędne stały się opracowanie, weryfikacja, a następnie ciągle doskonalenie kompleksowego systemu nauczania rachunkowości w języku angielskim. Projekt dydaktyczny kierowany przez prof. dr hab. Ewę Walińską polegał na opracowaniu kompleksowych materiałów dydaktycznych do nauczania przedmiotu. Dotyczył on zarówno przedmiotów kursowych z zakresu rachunkowości, jak i wykładanych w ramach specjalności. Obejmował materiały dla studentów i dla prowadzących zajęcia. W skład zespołu dydaktyków opracowujących materiały i prowadzących zajęcia w języku angielskim weszli: dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ, dr Ewa Śnieżek, dr Joanna Stępień-Andrzejewska, mgr Maciej Frendzel (rachunkowość finansowa), dr Tomasz Wnuk-Pel, dr Jan Michalak (rachunkowość zarządzania).

cza). Ważnym elementem prowadzonego projektu dydaktycznego było opracowanie i wydanie w 2007 r. dwujęzycznego podręcznika pt. *Financial Accounting. Key problems, examples, exercises* autorstwa Ewy Walińskiej, Ewy Śnieżek, Joanny Stępień-Andrzejewskiej, Macieja Frendzla.

W swojej pracy zawodowej pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ wykorzystywali nowoczesne metody nauczania i narzędzia informatyczne wspierające proces dydaktyczny – platformy internetowe do zdalnego nauczania E-campus i Blackboard.

Międzynarodowa współpraca naukowa i dydaktyczna

W latach 1998–2012 Katedra Rachunkowości UŁ rozszerzyła współpracę międzynarodową, kooperując z następującymi instytucjami zagranicznymi:

- Department of Business Administration Wydziału Nauk Społecznych (Faculty of Social Sciences) Uniwersytetu Technologicznego w Kownie (Kaunas University of Technology – KUT) w ramach dwustronnej umowy Uniwersytetu Łódzkiego z KUT;
- Uniwersytetem w Parmie (Włochy), w ramach umowy dwustronnej Uniwersytetu Łódzkiego z Uniwersytetem w Parmie;
- International Performance Research Institute oraz 9 uniwersytetami w Europie, które brały udział we wspólnym projekcie badawczym pt. „Pomiar dokonań w przedsiębiorstwach w nowych krajach Unii Europejskiej w Europie Centralnej”;
- Katedrą Rachunkowości Uniwersytetu w Tartu;
- Katedrą Rachunkowości Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Pradze;
- Centrum Innowacji IC2 Uniwersytetu Teksańskiego w Austin (USA);
- uczelniami systematycznie uczestniczącymi w pracach międzynarodowej sieci badawczej Comparative International Governmental Accounting Research (CIGAR), której działalność zmierza do doskonalenia zasad rachunkowości podmiotów sektora finansów publicznych;
- Międzynarodową Grupą Ekspertów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Sprawozdawczości (ISAR UNCTAD), w której pracach brała udział prof. dr hab. Alicja Jaruga;
- EFRAG, w pracach której uczestniczyła prof. dr hab. Alicja Jaruga, realizując aktywnie projekt „Pro-active Accounting” i biorąc udział w pracach grupy roboczej zajmującej się opracowaniem nowych ram conceptualnych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej; w pracach EFRAG, jako członek jej technicznego (merytorycznego) zespołu, miał uczestniczyć także od 2006 r. dr Radosław Ignatowski, który został nominowany na stanowi-

ska członka TEG EFRAG przez Radę EFRAG; względy obiektywne sprawiły, że do pracy w ramach tego ciała nie doszło.

Szczególnie intensywnie rozwijała się współpraca z Katedrą Rachunkowości Uniwersytetu Technicznego w Kownie na Litwie. Umowę o współpracy podpisano 24 listopada 2000 r. Jej celem była wymiana doświadczeń z zakresu zmian w rachunkowości w Polsce i na Litwie – krajach będących w okresie transformacji ustrojowej. Współpraca ta obejmowała m.in. przeprowadzanie seminariów naukowych polsko-litewskich obu Katedr, a także wydawanie wspólnych publikacji naukowych w Polsce i na Litwie.

Pierwsze seminarium pt. „Zmiany w rachunkowości w okresie transformacji w Polsce i na Litwie” odbyło się 18 października 2002 r. w Łodzi. Był to początek wieloletniej współpracy między Katedrą Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego a Katedrą Uniwersytetu Technologicznego w Kownie, zainicjowanej przez prof. Irenę Sobańską i dra doc. Czesława Christauskasa. Drugie seminarium pt. „Changes of Services Industry: Challenges on Age” zostało zorganizowane w dniach 5–6 października 2005 r. w Kownie przez Katedrę Finansów i Rachunkowości Uniwersytetu Technologicznego w Kownie. Trzecie seminarium pt. „The Impact of Globalisation on Accounting and Management of Enterprises in Poland and Lithuania” miało miejsce w Łodzi w dniach 16–17 października 2007 r. Kolejne wspólne seminaria były realizowane co dwa lata na przemian w Kownie i w Łodzi.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ pod kierownictwem prof. dr hab. Alicji Jarugowej zrealizowali w latach 2000–2004 międzynarodowy program badawczy HARMONIA „Accounting Harmonisation and Standardisation in Europe: Enforcement, Comparability, and Capital Markets Effects” wraz z naukowcami z 9 innych ośrodków badawczych. Program ten był częścią Piątego Ramowego Programu Unii Europejskiej, w ramach Human Potential – Research Training Network, umowa numer HPRN-CT-1999-00062 z 2 lutego 2000 r. Celem prac badawczych w ramach tego programu było określenie wpływu działań harmonizacyjnych w skali europejskiej i światowej na system regulacji rachunkowości w Polsce.

Współpraca zagraniczna Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ zaowocowała także rozwojem kadry w obszarze dydaktyki i polegała na uczestnictwie w kursach i szkoleniach oraz wymianie doświadczeń w zakresie różnych sposobów i form kształcenia.

W okresie od października do listopada 2003 r. trzech pracowników Katedry Rachunkowości UŁ – mgr Przemysław Czajor, mgr Jacek Kalinowski, mgr Marcin Michalak – przebywało na stypendium w Centrum Innowacji IC2 w Uniwersytecie Teksańskim w Austin (USA). Zapoznali się tam z metodyką prowadzenia zajęć dla specyficznej grupy odbiorców – inżynierów, wynalazców, pracowników instytutów naukowych i parków technologicznych, jak również przedsiębiorców działających

w sektorze nowoczesnych technologii (w tym pracowników ośrodków badawczo-rozwojowych, takich firm jak Dell, Motorola, Microsoft, Intel). Efektem pobytu było uzyskanie certyfikatu pozwalającego na prowadzenie zajęć w ramach Podyplomowego Studium Komercjalizacji Innowacyjnych Przedsięwzięć i Technologii, organizowanego przez Centrum Innowacji Uniwersytetu Łódzkiego na licencji Uniwersytetu Teksańskiego. W ramach studium pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ prowadzili zajęcia z trzech przedmiotów: Finansowanie nowych przedsięwzięć (mgr Marcin Michalak), Zarządzanie innowacją/technologią i transferem innowacji/technologii – teoria i praktyka (mgr Jacek Kalinowski), Zarządzanie rynkiem (mgr Przemysław Czajor).

W ramach współpracy zagranicznej z Uniwersytetem Teksańskim w Austin pracownik Katedry Rachunkowości UŁ – mgr Marcin Michalak – uzyskał certyfikat potwierdzający ukończenie szkolenia przygotowującego do prowadzenia zajęć na kursach szkoleniowo-doradczych Przygotowanie do wdrożenia innowacyjnych przedsięwzięć, opartego na licencji Centrum Innowacji Uniwersytetu Teksańskiego w Austin.

Ukończone przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ szkolenia z zakresu sposobów i narzędzi zarządzania wykorzystywanych w celu skutecznego i efektywnego wdrożenia nowych technologii i przedsięwzięć innowacyjnych przyczyniły się do tego, że uczestniczyli oni w wielu projektach szkoleniowych Unii Europejskiej zorientowanych na rozwój zasobów ludzkich w zakresie rozwoju i wdrażania nowoczesnych technologii do gospodarki.

Pracownicy naukowcy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego czynnie włączali się w międzynarodową wymianę doświadczeń z prowadzonych badań. Efektem tego była duża liczba referatów wygłaszanych na konferencjach międzynarodowych oraz artykułów opublikowanych w zagranicznych czasopismach i monografiach (por. tabela 5).

Tabela 5. Wybrane referaty wygłoszone na konferencjach międzynarodowych i publikacje w czasopismach zagranicznych w latach 1998–2012

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
A. Jaruga, W.A. Nowak	<i>On a Conceptual Framework for Financial Accounting: The Case of Polish Accounting System</i>	10 th Asian Pacific Conference on International Accounting Issues, October 25–28, 1998, Maui, Hawaii
A. Jaruga, W.A. Nowak, B. Lisiecka-Zajac	<i>Polish Public Sector Accounting in Transition: Evidence from the Mid 1990s</i>	„Financial Accountability and Management in Governments, Public Services and Charities” 1998, vol. 14(2), Blackwell Publishers

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
M. Marcinkowska	<i>Accounting for Goodwill – What Can We Do about It, What Will We Do about It</i>	Proceedings of Conference EIASM Accounting for Intangibles and the Virtual Organisation, Brussels, February 1999
W.A. Nowak, B. Bakalarska	<i>Budgeting and Public Finance on the Way from Centrally Planned Economy to Free Market Economy: The Triggering Stage In Poland</i>	11 th Asian Pacific Conference on International Accounting Issues, Melbourne, Australia, 21–24 November 1999
A. Jaruga, R. Ignatowski	<i>Filling the Gap in Polish GAAP</i>	Country Focus, Poland, IASC Insight, London, June 1999
T. Wnuk, I. Sobańska	<i>The Development of Management Accounting in Enterprises Operating in Poland in 1990s</i>	Reports of the Conference: Accounting and Audit: Problems of Development, Riga, 21–22 January 1999
M. Marcinkowska	<i>Dimensions of Bank Profitability Analysis</i>	Proceedings of Conference European Accounting Association, Munich, March 2000
Anna Szychta	<i>Prospects of International Accounting Harmonization</i>	„Accounting” 2000, vol. 52(8)
I. Sobańska, T. Wnuk	<i>Causes and Directions of Changes in Management Accounting Practice in Poland</i>	Kaunas University of Technology, Kowno, Litwa, maj 2000
A. Jaruga, J. Gierusz	<i>Petroleum Accounting in Poland</i>	„Petroleum Accounting and Financial, Management Journal” 2000, vol. 19(1), Institute of Petroleum Accounting, University of North Texas, Danton
I. Sobańska, T. Wnuk	<i>Valdymo apskaitos praktika Lenkijoje</i>	„Zeszyty Naukowe Inżynierie Ekonomika” 2001, nr 5(25), Kaunas, Technologija
I. Sobańska, T. Wnuk	<i>Management Accounting Practice In Poland</i>	Konferencja Accounting Changes in European Organisation, Kowno 2001
A. Szychta	<i>The Scope of Application of Management Accounting Methods in Polish Enterprises</i>	24 th Annual Congress of the European Accounting Association, Athens, 18–20 April 2001
E. Walińska	<i>Revision of polish accounting law and its implications for accounting practice – evolution or revolution</i>	24 th Annual Congress of the European Accounting Association, Athens, 18–20 April 2001
A. Szychta	<i>The scope of application of management accounting methods in polish enterprises</i>	„Management Accounting Research” 2002, vol. 13, issue 4
M. Marcinkowska	<i>A Transparent Bank: The Reed for Broader Disclosure</i>	26 th Congress of EAA, Sevilla 2004
W.A. Nowak	<i>On the general theory of accounting</i>	Konferencja General Accounting Theory <i>in statu nascendi</i> , Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków, kwiecień 2003
J. Michalak	<i>Impact of globalization on performance measurement systems</i>	European Accounting Association Doctoral Colloquium, Mostov 2004

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
W.A. Nowak	<i>Uncertainty and risk in the light of the systems theory approach: An accounting perspective</i>	Southern African Accounting Association and International Association For Accounting Education and Research, Biennial International Conference, International Research Conference for Accounting Educators, Durban–Kwazulu–Natal, South Africa, 30 June–2 July 2004
W.A. Nowak	<i>Budgeting in an open system</i>	„Revista Contabilidade & Finanças”, Ano XV, vol. 2, Edicao Comemorativa, USP 70 Anos, Universidade de Sao Paulo, Brasil, 30 de Junho de 2004
E. Walińska	<i>Evolution of Income Tax Allocation in the Context of Accounting Globalisation – The case of Poland</i>	27 th Annual Congress of the European Accounting Association, Prague, 1–3 April 2004
A. Jaruga, A. Szycha, M. Frendzel	<i>The Conceptual and Legal Foundations of Balance-Sheet Items Measurement in Poland in the Interwar Periods</i>	27 th Annual Congress of the European Accounting Association, Prague, 1–3 April 2004
I. Sobańska, J. Michalak, G. Kulikowska	<i>Balanced Scorecard in the Accounting Department – A Case Study</i>	27 th Annual Congress of the European Accounting Association, Prague, 1–3 April 2004
W.A. Nowak, B. Bakalarska	<i>The conceptual structure for financial reporting by local government in Poland, Financial statement framework for local government in Poland</i>	Butyniec F.F. (ed.), <i>Rozwój buhgalterskiego uczenia u kontroli w kontekście europejskiej integracji</i> , Naczelne Izdanie, Czp „Ruta”, Żytomir–Kramatorsk, 19–20 maja 2005
W.A. Nowak, B. Bakalarska	<i>The model of financial reporting for local government: Methodology for international comparisons and some cases' analyses</i>	Bourmistrov A., Mellerrwik F. (ed.), <i>International Trends and Experiences in Government Accounting</i> , Cappelen Akademisk Forlag, Oslo 2005
W.A. Nowak	<i>The deep structure of local government financial information systems: US, New Zealand, IPSAS and Poland cases</i>	17 th Asian-Pacific Conference on International Accounting Issues, Wellington, New Zealand, 20–23 November 2005
M. Michalak	<i>Determinants of value creation in entities' accounting systems</i>	2 nd Lithuanian-Polish Seminar Changes of Services Industry: Challenges on Age Kaunas University of Technology, Kaunas, Lithuania, October 2005
W.A. Nowak	<i>The Financial Reporting of Local Government: Anglo-American models and their analysis</i>	2 nd Lithuanian-Polish Seminar Changes of Services Industry: Challenges on Age Kaunas University of Technology, Kaunas, Lithuania, October 2005
W.A. Nowak, B. Bakalarska	<i>Objectives and models for local government Consolidated information: the case of Poland in the US, New Zealand and IPSAS context</i>	10 th Biennial Comparative International Governmental Accounting Research, Poitiers, France, 26–27 May 2005
A. Jaruga, J. Fijałkowska	<i>Intellectual Capital – Accounting Issues for Knowledge Era. The Case of Poland</i>	28 th Annual Congress of the Accounting Association, Goteborg, 18–20 May 2005
A. Szycha	<i>Development of management accounting practice</i>	5 th Conference on New Directions in Management Accounting, Brussels, 14–16 December 2006

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
W. A. Nowak	<i>On the basic pattern for local government financial Information system structure: a message from Anglo-American world</i>	29 th Annual Congress of the Accounting Association, Dublin, 22–24 March 2006
I. Sobańska, J. Michalak, J. Czarnecki	<i>Interdisciplinary Accounting Education In ERP class system – meeting conditions of IFAC's International Education Standards. Description and outcomes of educational experiment</i>	29 th Annual Congress of the Accounting Association, Dublin, 22–24 March 2006
A. Jaruga, J. Fijałkowska, M. Frendzel, M. Jaruga-Baranowska	<i>The impact of IAS/IFRS on the accounting regulations and practical implementation in Poland</i>	30 th Congress of EAA, Lizbona, kwiecień 2007
P. Czajor	<i>Implementation of IFRS by Polish listed companies that are not obliged to apply IFRS yet</i>	30 th Congress of EAA, Lizbona, kwiecień 2007
I. Sobańska, A. Szycha, J. Michalak, M. Michalak	<i>Changes in the University of Lodz management accounting system. A case study – objectives and general structure of the project</i>	30 th Congress of EAA, Lizbona, kwiecień 2007
E. Walińska, E. Śnieżek, M. Wiatr	<i>The implementation of IFRS to Polish practice – Pre-defined problem of financial statements comparability</i>	30 th Congress of EAA – kwiecień 2007, Lizbona
I. Sobańska, A. Szycha, J. Michalak, M. Michalak	<i>Empirical study of management accounting change in university. Experiences from Poland</i>	3 rd Polish-Lithuanian Seminar Changes of Services Industry: Challenges on Age University of Lodz, Lodz, Poland, October 2007
M. Michalak	<i>Impairment of the Non-current Operational Assets – Measurement and Disclosures in Financial Statements of Polish Public Companies</i>	4 th Polish-Lithuanian Seminar, Kowno, October 2009
J. Michalak, H. Waniak-Michalak	<i>Changes of Strategic groups in Audit Services Market in Poland</i>	4 th Polish-Lithuanian Seminar, Kowno, October 2009
A. Szycha	<i>Time-Driven Activity Based Costing in Service Industries</i>	4 th Polish-Lithuanian Seminar, Kowno, October 2009
T. Wnuk-Pel	<i>Diffusion of Management Accounting Innovations in Non-Manufacturing Firms – the Case of ABC</i>	4 th Polish-Lithuanian Seminar, Kowno, October 2009
E. Walińska	<i>International Financial Reporting Standards as a Key Accounting System Innovation at the Turn of 20th and 21st Century</i>	4 th Polish-Lithuanian Seminar, Kowno, October 2009
J. Michalak, P. Czajor	<i>Voluntary Disclosure of Financial Information in the Internet. Shareholders Information Needs and Practice of Largest Companies in Poland</i>	34 th EAA Annual Congress, Rome–Siena 2011
J. Michalak, H. Waniak-Michalak, P. Czajor	<i>Impact of Mandatory IFRS Implementation and Economy Growth on Earnings Quality; Evidence From Poland</i>	35 th EAA Annual Congress, Ljubljana 2012

Źródło: opracowanie własne.

Współpraca z praktyką

Realizacja prac naukowo-badawczych Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1998–2012 była związana ze współpracą naukową z następującymi instytucjami i organizacjami krajowymi:

- Krajowym Komitetem Standardów Rachunkowości,
- Departamentem Rachunkowości oraz Departamentem Budżetu w Ministerstwie Finansów,
- Radą Naukową Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- Oddziałem Okręgowym w Łodzi Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- Komisją Nadzoru Finansowego, a wcześniej Komisją Papierów Wartościowych i Giełd.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ opracowali szereg projektów i analiz dla przedsiębiorstw, które dzięki ich wdrożeniu osiągnęły wymierne korzyści. Ci spośród nich, którzy specjalizują się głównie w rachunkowości zarządczej (prof. Irena Sobańska, prof. Ewa Walińska, dr hab. Tomasz Wnuk-Peł, dr Jan Michalak, dr Jacek Kalinowski, dr Przemysław Czajor, dr Marcin Michalak, dr Agnieszka Wencel, mgr Radosław Gajewski, mgr Izabela Bajda, mgr Katarzyna Wróbel), opracowali projekty i analizy między innymi dla firm: Jutrzenka SA, MIFAM SA, Trakcja Polska SA, Elpo SA, Jastrzębskie Zakłady Remontowe Sp. z o.o., Bakaland SA, Południowy Koncern Energetyczny SA, ENERGA SA, Elektrownia Kozienice SA, PKP Cargo, PKP Energetyka, Elektrownia Bełchatów SA.

W efekcie wnikliwie przeprowadzonych studiów porównawczych z zakresu rachunkowości międzynarodowej oraz współpracy z praktyką rachunkowości i przedstawicielami Ministerstwa Finansów pracownicy Katedry sporządzili projekty oraz uczestniczyli w opracowaniu Krajowych Standardów Rachunkowości i stanowisk KSR przedstawionych w tabeli 6.

Prowadzone badania oraz szeroka wiedza z zakresu rachunkowości umożliwiły pracownikom Katedry Rachunkowości UŁ (głównie dr. Radosławowi Ignatowskiemu) udział w pracach legislacyjnych związanych z opracowaniem założeń ustawy o rachunkowości z 1994 r., jej „wielkiej” nowelizacji w 2000 r. oraz aktów wykonawczych do zmienionej w tym samym roku ustawy o rachunkowości w zakresie sprawozdawczości finansowej grup kapitałowych. Dr Radosław Ignatowski, w ramach powołanego zespołu roboczego przy Ministrze Finansów, opracował założenia metodologiczne oraz projekt Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń sprawozdania finansowego jednostek powiązanych (Dz.U. 2001, nr 152, poz. 1729) na zlecenie Departamentu Rachunkowości Ministerstwa Finansów. W pracach legislacyjnych nad zmianą ustawy o rachunkowości z 2000 r. uczestniczyła także aktywnie dr Ewa Śniezek.

Tabela 6. Projekty standardów i stanowisk KSR opracowanych przez pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ

Standard/stanowisko KSR i data przyjęcia	Osoby zaangażowane w opracowanie standardu/stanowiska KSR z Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ
KSR 1 „Rachunek przepływów pieniężnych” zatwierdzony w lipcu 2006 r.	dr E. Śnieżek i dr R. Ignatowski
Stanowisko w sprawie księgowego ujęcia praw do emisji zanieczyszczeń przyjęte w listopadzie 2005 r.	dr R. Ignatowski
Stanowisko w sprawie zasad księgowego ujęcia praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach zatwierdzone w czerwcu 2007 r.	dr R. Ignatowski
KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane” przyjęty we wrześniu 2006 r.	mgr J. Kalinowski i dr R. Ignatowski
KRS 5 „Leasing, najem i dzierżawa” zatwierdzony w 2008 r. i znowelizowany w 2011 r.	dr M. Turzyński i dr R. Ignatowski

Źródło: opracowanie własne.

Efektem współpracy z Ministerstwem Finansów było również przygotowanie, na zlecenie Departamentu Rachunkowości, listy problemów do rozważenia przez IASB w pracach tego ciała nad zmianami do MSR/MSSF i opracowaniem ich nowych interpretacji. Pośrednim efektem prac był reprezentacyjny udział dr. hab. Radosława Ignatowskiego w światowych spotkaniach przedstawicieli ciał regulujących rachunkowość na szczeblach krajowych z Radą Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jakie miały miejsce we wrześniu 2006 r. oraz 2007 r. w Londynie. Dr hab. Radosław Ignatowski od lat współpracował także z Departamentem Rachunkowości w Ministerstwie Finansów oraz z Komisją Papierów Wartościowych i Giełd w zakresie wdrażania MSR do prawa polskiego w związku z Nową Strategią Unii Europejskiej w dziedzinie rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej spółek publicznych. W 2002 r. uczestniczył także w pracach zespołu przygotowującego założenia do Systemu Oceny Skutków Regulacji, opracowywanych na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, których celem było wypracowanie metodologii oceny wpływu nowych regulacji prawnych na system gospodarczy i budżet państwa, zgodnie z wytycznymi określonymi przez OECD.

W latach 1998–2000 pełnił funkcję redaktora naczelnego miesięcznika „Monitor Rachunkowości i Finansów”, a od listopada 2006 r. opiekuna i koordynatora merytorycznego miesięcznika „Nowe Standardy Sprawozdawczości”, ukazującego się nakładem wydawnictwa Wiedza i Praktyka.

Od listopada 2004 r. pełnił funkcję opiekuna i koordynatora merytorycznego certyfikowanego kursu Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, prowadzonego w Centralnym Ośrodku Szkolenia Zawodowego przy Zarządzie Głównym SKwP w Warszawie, uruchomionego w ramach umowy licencyjnej z ACCA z Londynu. W kursie tym aktywny udział brali także inni pracownicy Katedry: dr Ewa Walińska, dr Przemysław Kabalski, mgr Maciej Frendzel i mgr Agnieszka Wencel.

Dr hab. Radosław Ignatowski z rekomendacji Ministerstwa Finansów od 2002 r. pełnił także funkcję rzeczoznawcy w Ministerstwie Edukacji Narodowej ds. oceny podręczników i pomocy dydaktycznych w nauczaniu zawodu księgowego na szczeblu szkół ponadgimnazjalnych.

Udział pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w opracowaniu Kompleksowego Systemu Informacyjnego

Punktem wyjścia do opracowania Kompleksowego Systemu Informacyjnego (KSI) dla Uniwersytetu Łódzkiego było powołanie przez rektora UŁ w 2004 r. zespołu do opracowania projektu takiego systemu, kierowanego przez dr hab. Irenę Sobańską, prof. UŁ. Jego członkami byli w przeważającej większości pracownicy Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ.

Prace zespołu, które trwały od czerwca 2004 r. do kwietnia 2005 r., obejmowały ocenę przydatności dla potrzeb zarządzania ówczesnie stosowanego systemu informacyjnego rachunkowości w kontekście specyfiki procesów realizowanych na Uniwersytecie Łódzkim oraz wprowadzonych nowych regulacji prawnych, a także diagnozę proponowanych kierunków zmian, w tym zwłaszcza wdrożenia narzędzi rachunkowości zarządczej, stanowiącej źródło analitycznych informacji o kosztach i przychodach w zdecentralizowanej strukturze organizacyjnej UŁ.

W 2006 r. przeprowadzono główną część prac nad opracowaniem projektu Kompleksowego Systemu Informacyjnego dla Uniwersytetu Łódzkiego. Projekt ten składał się z dwóch głównych części:

- część A – projekt systemu rachunkowości zarządczej dostosowany do zdecentralizowanego zarządzania Uniwersytetem Łódzkim – część opracowana przez zespół składający się z siedemnastu pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania – kierownik zespołu dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ;
- część B – projekt systemu rachunkowości finansowej i sprawozdawczości zewnętrznej – część opracowana przez zespół składający się z czterech pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ – kierownik zespołu dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ.

Dwie podstawowe części Kompleksowego Systemu Informacyjnego zostały uzupełnione o wyspecyfikowanie uwarunkowań niezbędnych do jego wdrożenia (część C) oraz o słownik pojęć podstawowych, które powinny ułatwić użytkownikom zrozumienie przyjętych w projekcie nowych rozwiązań. Zastosowane w projekcie Kompleksowego Systemu Informacyjnego narzędzia rachunkowości zarządczej i podejście analityczne w tworzeniu struktur informacyjnych zapewniają elastyczność systemu względem przyszłych zmian organizacyjnych, zmian

w przedmiocie działania, zmian w zasadach finansowania uczelni publicznych oraz umożliwiają decentralizację procesów zarządzania na Uniwersytecie Łódzkim i rozwój zarządzania strategicznego.

W drugiej połowie grudnia 2006 r. zespół dokonał ostatecznej weryfikacji założeń i rozwiązań szczegółowych projektu podczas spotkań z dziekanami i kierownikami innych jednostek Uniwersytetu Łódzkiego (w wybranych jednostkach przeprowadzono pilotażowe badania weryfikujące użyteczność opracowanych rozwiązań). Następnie członkowie zespołu zrealizowali próbne wdrożenie wybranych procedur budżetowania w niektórych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Łódzkiego i przeprowadzili szkolenia dla jego kadry zarządzającej.

Wdrożenie projektu KSI wymagało sporządzenia szczegółowego planu oraz powołania zespołu wdrażającego. 12 grudnia 2007 r. rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. dr hab. Wiesław Puś powołał w tym celu dwa komitety: Komitet Sterujący ds. Wdrożenia Projektu KSI (6 osób) i Komitet Wykonawczy ds. Wdrożenia KSI (4 osoby). Wdrożenie KSI wymagało uchwalenia i wprowadzenia odpowiednich procedur oraz pozyskania środków na zakup i instalację systemu klasy ERP (*enterprise resource planning* – planowanie zasobów przedsiębiorstwa). Postępowanie przetargowe zostało rozstrzygnięte w pierwszej połowie 2012 r., natomiast faktyczne wdrożenie narzędzi informatycznych rozpoczęło się 1 lipca 2012 r.

Był to pierwszy w Polsce projekt wdrożenia systemu informacyjnego bazującego na danych generowanych w rachunkowości zarządczej na uczelni wyższej. Przyniósł on efekty w różnych obszarach, między innymi zapewnił informacje do rosnącego zapotrzebowania użytkowników wewnętrznych i zewnętrznych oraz poprawił sytuację finansową.

* * *

Przedstawione dokonania to efekt potencjału kadrowego zwiększonego pod względem ilościowym i jakościowym oraz atmosfery współpracy w Katedrze Rachunkowości UŁ pod kierownictwem prof. Ireny Sobańskiej. Aktywne wspieranie procesu transformacji systemu rachunkowości w praktyce w okresie przebudowy ustrojowej w Polsce, rozwijanie teorii, zwiększenie badań empirycznych i ich włączenie w nurt badań światowych w rachunkowości oraz do procesu kształcenia we wszystkich formach studiów uniwersyteckich wskazują na dynamiczny rozwój Łódzkiej Szkoły Rachunkowości w tym okresie.

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w latach 2012–2018 pod kierownictwem prof. Ewy Walińskiej

Jacek Gad*

Struktura organizacyjna i skład osobowy Katedry

Obecna struktura Katedry Rachunkowości UŁ odzwierciedla kluczowe nurty badawcze realizowane przez jej pracowników. W analizowanym okresie funkcjonowały cztery zakłady:

- Zakład Rachunkowości Finansowej, kierowany przez prof. dr hab. Ewę Walińską,
- Zakład Rachunkowości Międzynarodowej, kierowany przez dr. hab. Radosława Ignatowskiego, prof. UŁ,
- Zakład Rachunkowości Zarządczej, kierowany przez prof. dr hab. Irenę Sobańską,
- Zakład Teorii Rachunkowości, kierowany przez dr. hab. Annę Szychtę, prof. UŁ¹.

W ramach Katedry funkcjonuje również Ośrodek Międzynarodowych Studiów Rachunkowości, kierowany obecnie przez dr. hab. Radosława Ignatowskiego, prof. UŁ.

Kierownikiem Katedry Rachunkowości UŁ od 2012 r. jest prof. dr hab. Ewa Walińska, która w latach 2012–2016 pełniła jednocześnie funkcję dziekana Wydziału Zarządzania UŁ.

W okresie sprawowania funkcji kierownika Katedry przez prof. dr hab. Ewę Walińską szczególny nacisk położono na rozwój naukowy pracowników. Co ważne, podejmowane przez nią liczne działania – zarówno na poziomie Wydziału, jak i Katedry – wzmocniły jakość naukową oraz rozpoznawalność publikacji, będących wynikiem badań prowadzonych przez pracowników Katedry, na arenie międzynarodowej.

* Dr, Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki.

¹ Szczegółowe informacje na temat struktury organizacyjnej i stanu osobowego – zob. szerzej E. Walińska, *20 lat Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 225–227.

Wydaje się to szczególnie ważne w obliczu nowych regulacji dotyczących szkolnictwa wyższego, za sprawą których istotnie zwiększono wymagania stawiane pracownikom naukowym starającym się o awanse naukowe.

Rozszerzający się zakres podejmowanych problemów w działalności naukowo-badawczej, zmiana struktury zatrudnienia (duża liczba samodzielnych pracowników naukowych) oraz decentralizacja finansów Uniwersytetu Łódzkiego, która spowodowała zmiany zarządzania finansami Wydziału, przyczyniły się do zmiany sposobu zarządzania Katedrą. W nowych warunkach prof. Ewa Walińska wprowadziła nowe zasady zarządzania finansami Katedry, przeznaczając określone środki na indywidualny rozwój naukowy każdego pracownika i stawiając przy tym określone cele naukowe każdemu z nich.

Liczebność Katedry Rachunkowości UŁ oraz jej zakładów, mimo znaczącego spadku studentów studiujących na Wydziale Zarządzania UŁ w latach 2012–2017, kształtowała się na zbliżonym poziomie (por. rysunek 1).

Rysunek 1. Struktura Katedry Rachunkowości w latach 2012–2017

Źródło: opracowanie własne.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ stanowią obecnie 1/4 kadry akademickiej Wydziału Zarządzania UŁ, taki sam udział dotyczy samodzielnych pracowników naukowych (por. tabela 1).

Tabela 1. Pracownicy Katedry Rachunkowości na tle Wydziału Zarządzania UŁ – stan na 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ	Pracownicy Wydziału Zarządzania UŁ	%
Pracownicy samodzielni	9	36	25,00%
W tym profesorowie tytularni	2	11	18,18%
Pracownicy ze stopniem doktora (adiunkci i starsi wykładowcy)	15	75	20,00%
Asystenci i wykładowcy	7	22	31,82%
Łączna liczba zatrudnionych	33	133	25,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie aktualnych danych o zatrudnieniu w Katedrze Rachunkowości UŁ.

Działalność naukowo-badawcza

Lata 2012–2017 to okres szczególnie dynamicznego rozwoju działalności naukowej Katedry. W okresie tym jej pracownicy podejmowali badania w ramach czterech kluczowych nurtów:

- problemów współczesnej sprawozdawczości finansowej i niefinansowej oraz audytu,
- implementacji międzynarodowych regulacji rachunkowości,
- ewolucji teorii rachunkowości,
- rozwoju oraz zastosowania metod rachunkowości zarządczej w organizacjach, w tym w procesie zarządzania uczelnią publiczną.

Celem badań prowadzonych w ramach pierwszego nurtu badawczego, tj. problemów współczesnej sprawozdawczości finansowej i niefinansowej oraz audytu, było rozpoznanie i analiza tendencji zmian w międzynarodowych i krajowych regulacjach rachunkowości i audytu oraz zmian sprawozdawczości finansowej i niefinansowej w praktyce gospodarczej – zarówno w odniesieniu do jednostek sektora prywatnego, jak i publicznego. Istotne było również zidentyfikowanie współczesnych trendów w badaniach naukowych nad kształtowaniem się nowych koncepcji sprawozdawczości finansowej ogólnego przeznaczenia oraz stopnia ich implementowania na poziomie regulacji sprawozdawczości finansowej w wymiarze ogólnosiwiatowym i regionalnym. Szczegółowe zadania badawcze w ramach tego nurtu przedstawiono w tabeli 2.

Z punktu widzenia drugiego nurtu badawczego, dotyczącego implementacji międzynarodowych regulacji rachunkowości, kluczowe było rozpoznanie i zidentyfikowanie obszarów rachunkowości, w których prezentacja i ujawnianie informacji w sprawozdaniach finansowych podmiotów gospodarczych w Polsce sprawia najwięcej problemów. Mowa tu głównie o tych obszarach, dla których były opracowywane nowe lub zmieniane istniejące regulacje. Badania miały na celu wskazanie tych ob-

szarów, w których jest wymagana poprawa jakości sprawozdań finansowych, głównie w celu ochrony interesów ich użytkowników. Obejmowały one w szczególności analizę przyjętych do wdrożenia nowych regulacji w zakresie sprawozdawczości finansowej (szczególnie te, które weszły w życie z początkiem 2012 r.) pod kątem ich istoty oraz wpływu na sprawozdawczość finansową, w tym rozpoznanie nowych rozwiązań w zakresie sprawozdawczości finansowej według MSSF w związku z przyjęciem przez IASB nowych standardów: MSSF 8–MSSF 12.

Tabela 2. Zadania badawcze w ramach nurtu dotyczącego problemów współczesnej sprawozdawczości finansowej i niefinansowej oraz audytu

Zadanie badawcze	Cele i zrealizowane prace
Sprawozdawczość sektora publicznego	– Monitorowanie stanu, zmian i interpretacji regulacji rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz audytu finansowego i wewnętrznego w polskim sektorze finansów publicznych z uwzględnieniem aspektu danin publicznych – Analiza zakresu ujawnień nt. współpracy sektora publicznego z sektorem pozarządowym – Ocena jakości raportowania organizacji pozarządowych oraz pomiaru dokonań
Koncepcja wyniku całościowego	– Analiza regulacji i praktyki w zakresie sposobu ujmowania wyniku całościowego w sprawozdaniach finansowych przez spółki publiczne na GPW – Realizacja badań ilościowych dotyczących wykorzystania nowej koncepcji – wyniku całościowego – w praktyce spółek giełdowych wchodzących w skład indeksów WIG20, WIG40 i WIG80 oraz porównania uzyskanych wyników z uzyskanymi wynikami badań we Francji, Włoszech i Niemczech
Sprawozdawczość niefinansowa	– Analiza raportów spółek giełdowych w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu, zrównoważonego rozwoju, raportowania zintegrowanego oraz zastosowania różnych modeli biznesu w przedsiębiorstwach – Dokonanie analizy treści raportów strategicznych i dokumentów informacyjnych, raportów CSR spółek publicznych w Polsce
Nadzór korporacyjny	– Zbadanie praktyki raportowania informacji na temat nadzoru korporacyjnego przez polskie oraz brytyjskie spółki publiczne – Analiza zakresu raportów rocznych, w tym w szczególności sprawozdania z działalności (komentarza zarządu), przygotowywanych przez polskie spółki publiczne – Ustalenie zakresu ujawnień na temat kontroli nad sprawozdawczością finansową prezentowanych przez spółki publiczne notowane na GPW

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z utrzymania potencjału badawczego oraz finansowania działalności naukowo-badawczej Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2017.

W ramach trzeciego nurtu badawczego, dotyczącego ewolucji teorii rachunkowości, przeprowadzono pogłębione badania przeglądowe, analityczne i archiwalne w obszarze historii i metodologii nauki rachunkowości. Realizacja badań ukierunkowana była na przygotowanie publikacji charakteryzujących kierunki rozwoju koncepcji i praktyki rachunkowości finansowej i zarządczej na świecie oraz na określenie wkładu polskich myślicieli do rozwoju nauki rachunkowości. Szczegółowe zadania badawcze w ramach tego nurtu przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Zadania badawcze w ramach nurtu dotyczącego ewolucji teorii rachunkowości

Zadanie badawcze	Cele i zrealizowane prace
Nowe koncepcje sprawozdawcze	– Analiza podstawy teoretycznej i regulacyjnej koncepcji ujawniania dochodów całkowitych na przykładzie największych spółek notowanych na GPW w Warszawie – Ocena przydatności teorii bilansowych w raportowaniu biznesowym
Ewolucja metod rachunkowości zarządczej	– Przeprowadzenie obszernych, analitycznych studiów zagranicznych i polskich publikacji dotyczących kierunków i metod badań naukowych w rachunkowości zarządczej oraz ekonomii instytucjonalnej i wybranych teorii socjologicznych (teoria strukturalizmu A. Giddensa, teoria aktora-sieci) – Charakterystyka etapów rozwoju rachunkowości w Polsce ukierunkowanej na potrzeby zarządzania podmiotami gospodarczymi wraz z zarysem osiągnięć w zakresie praktyki i teorii rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej w wyodrębnionych etapach
Problemy rachunkowości prezentowane w publikacjach – perspektywa historyczna	– Analiza prezentowanych w literaturze, głównie w publikacjach anglojęzycznych, poglądów autorów zagranicznych na temat charakteru rozwoju nauki rachunkowości – Identyfikacja – z perspektywy historycznej – rozwoju praktyki i regulacji rachunkowości w obszarze umów o używanie aktywów – Analiza rozwoju historiografii rachunkowości oraz przedstawienie perspektywy jej rozwoju – Analiza publikacji (np. prac zbiorowych) oraz artykułów w „Zeszytach Teoretycznych Rachunkowości” pod kątem zastosowanych metod badawczych i nurtów badawczych w rachunkowości – Zidentyfikowanie tematyki książek z zakresu rachunkowości wydanych w Polsce w latach 1945–2015 w kontekście przemian ustroju społeczno-gospodarczego kraju – Dokonanie przeglądu zawartości i klasyfikacji, m.in. tematycznej, artykułów opublikowanych w czasopiśmie „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” („ZTR”) w latach 1977–2016 (w 147 tomach) i „Controlling i Rachunkowość Zarządcza” („CiRZ”) w latach 1999–2016 (w 203 numerach)
Historia rachunkowości	– Charakterystyka zakresu przedmiotowego i metod rachunkowości fabrycznej zalecanych do zastosowania w zakładach i fabrykach w XIX wieku – Dokonanie przeglądu około 1000 bilansów i inwentarzy podmiotów funkcjonujących na ziemiach polskich w latach 1573–1939, szczegółowa analiza 316 bilansów z lat 1887–1939 i 12 inwentarzy z lat 1573–1743 – Przeprowadzenie badań jakościowych i ilościowych dotyczących ewolucji filantropii korporacyjnej od końca I wojny światowej do lat współczesnych oraz sposobów komunikowania informacji na temat działań filantropijnych przedsiębiorstw – Identyfikacja oraz usystematyzowanie analogii i podobieństw między porządkiem dyscyplinarnym, charakterystycznym dla klasztorów, a średniowiecznymi koncepcjami etyki zawodowej rachunkowości, wpisanej w formuły moralności kupieckiej – Charakterystyka trzech głównych podejść do prowadzenia badań naukowych (perspektyw badawczych) w dyscyplinie rachunkowości, tj. podejścia: głównego nurtu, interpretacyjnego oraz krytycznego
Teoretycy oraz teoria rachunkowości	– Identyfikacja i przedstawienie wkładu wybitnych polskich naukowców do rozwoju nauki rachunkowości – Wykorzystanie koncepcji filozofii M. Foucaulta w badaniach nad historią rachunkowości oraz analiza rozwoju praktyki rachunkowości w zakresie umów o używanie aktywów w okresie od XII do XIX wieku na ziemiach polskich w kontekście krystalizowania form władzy – Przeprowadzenie analizy porównawczej wymagań wobec księgowych wynikających z MSSF z cechami sześciu typów osobowości zawodowej Hollanda

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z utrzymania potencjału badawczego oraz finansowania działalności naukowo-badawczej Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2017.

Czwarty nurt badawczy – rozwój oraz zastosowanie metod rachunkowości zarządczej w organizacjach, w tym w procesie zarządzania uczelnią publiczną – związany był z poznawaniem i objaśnianiem innowacyjnych rozwiązań w zakresie koncepcji i praktyki rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach globalnych oraz z oceną ich roli w zarządzaniu podmiotami gospodarczymi, a także sformułowaniem wskazań i zaleceń do efektywnego wdrażania w przedsiębiorstwach w Polsce nowych metod rachunkowości zarządczej. Szczególnie istotne w ramach niniejszego nurtu badawczego było opracowanie ogólnej struktury i zasad funkcjonowania systemu rachunkowości zarządczej dla uczelni wyższych w Polsce, a także zasad wdrożenia metod rachunkowości wspierających zarządzanie uczelnią w warunkach globalnej konkurencji w dziedzinie nauczania akademickiego i badań naukowych. Szczegółowe zadania badawcze w ramach tego nurtu zostały przedstawione w tabeli 4.

Wraz ze zmianami praktyki gospodarczej modyfikacji uległy szczegółowe tematy badawcze działalności statutowej związanej z rozwojem potencjału naukowego Katedry. Temat statutowy „Analiza wpływu zmian międzynarodowych i krajowych regulacji sprawozdawczości finansowej na praktykę rachunkowości jednostek gospodarczych” realizowany w latach 2012–2013 został przekształcony na „System rachunkowości finansowej i sprawozdawczości organizacji w warunkach współczesnego gospodarowania – perspektywa krajowa i międzynarodowa”, co oznaczało przeniesienie punktu ciężkości ze zmian regulacji na aktualne problemy sprawozdawczości, również niefinansowej. W całym omawianym okresie prowadzono, bez zmian, dwa tematy badawcze: „Ewolucyjne i współczesne aspekty teorii rachunkowości” oraz „Zastosowanie metod strategicznej i operacyjnej rachunkowości zarządczej w organizacjach w Polsce”. W odpowiedzi na zapotrzebowanie praktyki prowadzono dwa inne tematy statutowe: kontynuowano „Analizę uwarunkowań wdrażania systemu rachunkowości dla potrzeb zarządzania uczelnią państwową”, a dodatkowo podjęto aktualny w tym okresie i szeroko dyskutowany w środowisku międzynarodowym rachunkowości temat dotyczący nowej biznesowej koncepcji sprawozdań finansowych².

W latach 2012–2016 szczególnie wspierane i promowane przez kierownika Katedry były badania młodych naukowców. Zrealizowali oni w omawianym okresie 16 tematów, które wpisywały się w główne nurty badawcze Katedry. Wieloletnim tematem był „Nadzór korporacyjny a komitet audytu – aspekt sprawozdawczy” realizowany przez dr. Jacka Gada nieprzerwanie w trakcie całego omawianego okresu. Pozostałe tematy realizowano w okresach dwuletnich lub rocznych (por. tabela 5).

² Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Katedry Rachunkowości dotyczących działalności statutowej za lata 2012–2016.

Tabela 4. Zadania badawcze w ramach nurtu dotyczącego rozwoju oraz zastosowania metod rachunkowości zarządczej w organizacjach, w tym w procesie zarządzania uczelnią publiczną

Zadanie badawcze	Cele i zrealizowane prace
<i>Lean accounting</i>	— Przeprowadzenie badania w zakresie wdrożenia narzędzi <i>Lean</i> oraz wywiadów z pracownikami firm funkcjonujących w Polsce w zakresie wdrożenia narzędzi <i>Lean Accounting</i> — Opracowanie opisów przypadków w zakresie <i>Lean accounting</i> — Przeprowadzenie badań jakościowych w formie opisów przypadków, które obejmowały przykłady zastosowania szczupłej rachunkowości zarządczej w łańcuchu wartości oraz wpływ rachunkowości zarządczej na kulturę organizacyjną przedsiębiorstwa
Specjalista ds. rachunkowości zarządczej	— Określenie wpływu międzynarodowych kwalifikacji zawodowych w obszarze rachunkowości na specjalistów rachunkowości zarządczej w Polsce oraz ustalenie ich roli dla rozwoju tej grupy zawodowej — Określenie roli i funkcji specjalisty do spraw rachunkowości zarządczej w polskich podmiotach — Przeanalizowanie tendencji rozwojowych w obszarze funkcjonowania zawodu specjalisty rachunkowości zarządczej/controllers w przedsiębiorstwach działających w Polsce na tle rozwiązań międzynarodowych — Przeprowadzenie kwerendy 12 podręczników akademickich z zakresu rachunkowości zarządczej opublikowanych w Polsce w latach 2000–2014
Budżetowanie	— Przeprowadzenie badania ilościowego skoncentrowanego na metodach budżetowania, które pozwoliły na zbudowanie modelu czynników wpływających na ich wybór — Przeprowadzenie ilościowych badań praktyki budżetowania kapitałowego i operacyjnego w przedsiębiorstwach w Polsce, Tajlandii oraz na Litwie
Rachunkowość zarządcza w logistyce	— Przeprowadzenie badań ankietowych oraz studiów przypadku dotyczących funkcjonowania przedsiębiorstw logistycznych w Polsce — Zweryfikowanie stanu rozwoju controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych w Polsce
Kompleksowy system informacyjny uczelni publicznej	— Dokonanie krytycznej analizy funkcjonowania systemu informacyjnego dla zarządzania Uniwersytetem Łódzkim — Dalsze wdrażanie Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim — Przeprowadzenie badań ankietowych w zakresie zarządzania kosztami w instytucjach badawczych, w tym w szczególności dotyczące przydatności/jakości informacji z systemu rachunkowości zarządczej w zarządzaniu projektami badawczymi
Rachunkowość zarządcza w różnych podmiotach	— Przeprowadzenie badań ankietowych dotyczących pomiaru dokonań w jednostkach samorządowych w Szwecji — Poddanie analizie i ocenie modeli rachunku kosztów stosowanych w podmiotach sektora odbioru i zagospodarowywania odpadów — Ustalenie wpływu modelu biznesu na rachunkowość zarządczą
Rachunkowość zarządcza jako przedmiot badań naukowych	— Przeprowadzenie analizy dotyczącej granic w badaniach w rachunkowości zarządczej — Przeprowadzenie usystematyzowanych studiów literaturowych metodą mapy nurtów badawczych w zakresie narzędzi rachunkowości zarządczej w sieciach
Strategiczna rachunkowość zarządcza	— Przeprowadzenie badań w zakresie dyfuzji metod strategicznej rachunkowości zarządczej w formie <i>case study</i> oraz w formie badań ilościowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z utrzymania potencjału badawczego oraz finansowania działalności naukowo-badawczej Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2017.

Tabela 5. Tematy badawcze realizowane przez młodych naukowców w latach 2012–2016

Tematy badawcze realizowane przez młodych naukowców	2012	2013	2014	2015	2016
Nadzór korporacyjny a komitet audytu – aspekt sprawozdawczy	X	X	X	X	X
Pomiar i komunikacja dokonań podmiotów gospodarczych w gospodarce opartej na wiedzy	X				
(1) Wpływ aliansów strategicznych na system rachunkowości zarządczej i rachunek kosztów (2) Raporty biznesowe jako narzędzie komunikacji w społeczeństwie informacyjnym	X				
Pomiar kosztów i wyników w systemie controllingu przedsiębiorstw usług logistycznych		X			
(1) Zastosowanie <i>Balanced Scorecard</i> w systemach kontroli zarządczej w uniwersytetach w Polsce (2) Opcje menadżerskie – ujęcie, wycena i prezentacja w świetle międzynarodowych regulacji rachunkowości (3) Hybrydowy model budżetowania operacyjnego w wydawnictwie (4) Użyteczność raportowania finansowego JST w perspektywie nadzoru i zarządzania. Krytyczna analiza i próba opracowania modelu wyższej użyteczności			X		
Zastosowanie wielokryterialnych systemów pomiaru dokonań organizacji w warunkach gospodarki opartej na wiedzy			X	X	
Wykorzystanie informacji z systemu rachunkowości zarządczej/controllingu w celu usprawnienia i wzmocnienia procesu zarządzania łańcuchem dostaw				X	
(1) Zawód biegłego rewidenta w Polsce – perspektywy rozwoju (2) Rachunkowość zarządcza w przedsiębiorstwach międzynarodowych stosujących MSSF (3) Ewolucja roli i zadań controllerów w polskich przedsiębiorstwach (4) Jakość systemu rachunkowości zarządczej oraz jakość informacji przez niego generowanych w kontekście oceny sukcesu tego systemu (5) System rachunkowości przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego na przykładzie PGL Lasy Państwowe					X

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Katedry Rachunkowości UŁ dotyczących działalności statutowej za lata 2012–2016.

Katedra Rachunkowości UŁ wyróżnia się spośród innych katedr funkcjonujących na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego liczbą publikacji naukowych. W latach 2014–2016 była pod tym względem liderem na Wydziale Zarządzania UŁ.

W latach 2013–2016 pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ opracowali 316 publikacji naukowych – co ważne, z roku na rok wzrastała liczba publikacji wysoko punktowanych oraz monografii. W 2013 r. pracownicy Katedry opublikowali 13 artykułów w czasopiśmie wysoko punktowanych (powyżej 10 punktów), natomiast w 2016 r. podobnych artykułów było aż 45. W 2013 r. pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ opracowali 5 monografii, natomiast w 2016 r. aż 15 (por. tabela 6)³.

³ Wzrost liczby publikacji pracowników Katedry Rachunkowości UŁ jest efektem realizacji strategii intensywnego rozwoju naukowego wdrożonej przez prof. Ewę Walińską na poziomie Katedry Rachunkowości UŁ i Wydziału Zarządzania UŁ. Rozwój naukowy wszystkich pracowników Katedry jest (za sprawą planów i sprawozdań z rozwoju naukowego przygotowywanych przez pracowników) co roku oceniany i analizowany przez kierownika Katedry.

Tabela 6. Publikacje pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2013–2016

Rok publikacji	Rodzaj publikacji	Liczba publikacji
2013	Monografie	5
	Rozdziały w monografii	3
	Artykuły punktowane do 10 pkt	23
	Artykuły punktowane od 11 pkt	13
	Redakcje punktowane	1
	Pozostałe publikacje niepunktowane	5
	Razem	50
2014	Monografie	4
	Rozdziały w monografii	12
	Artykuły punktowane do 10 pkt	38
	Artykuły punktowane od 11 pkt	4
	Pozostałe publikacje niepunktowane	42
	Razem	100
2015	Monografie	4
	Rozdziały w monografii	5
	Artykuły punktowane do 10 pkt	12
	Artykuły punktowane od 11 pkt	28
	Redakcje punktowane	1
	Pozostałe publikacje niepunktowane	6
	Razem	56
2016	Monografie	15
	Rozdziały w monografii	23
	Artykuły punktowane do 10 pkt	17
	Artykuły punktowane od 11 pkt	45
	Pozostałe publikacje niepunktowane	10
	Razem	110
Suma		316

Źródło: opracowanie własne na podstawie wydziałowego rejestru publikacji za lata 2013–2016.

Należy podkreślić, że w 2016 r. pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ opublikowali dwa artykuły w czasopiśmie posiadających współczynnik wpływu Impact Factor (IF), znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR):

- H. Waniak-Michalak, J. Michalak, *Corporate and NGOs' Voluntary Disclosure on Collaboration. Evidence from Poland*, „Inżynieria i Gospodarka Energetyczna” 2016, vol. 27, nr 1, s. 98–108;
- T. Wnuk-Pel, *Management Accounting Systems and Lean Management: A Service Company Perspective*, „Transformations in Business & Economics” 2016, vol. 15, nr 1(37), s. 55–76.

W ostatnich latach pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ podejmowali starania o zewnętrzne granty badawcze. W 2017 r. dr Halina Waniak-Michalak uzyskała grant badawczy w ramach OPUS 12 Konkursu 23 Narodowego Centrum Nauki (projekt „Finansowanie rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeniowych w Polsce”), natomiast w 2018 r. dr Jacek Gad uzyskał grant związany z realizacją projektu „Ujawnienia dotyczące kontroli nad sprawozdawczością finansową a charakterystyki nadzoru korporacyjnego: perspektywa polskiego rynku kapitałowego” w ramach konkursu Miniatura Narodowego Centrum Nauki.

Bardzo ważnym wkładem Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w rozwój myśli teoretycznej rachunkowości w opisywanym okresie było dalsze zaangażowanie jej pracowników w prace redakcyjne „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” Rady Naukowej SKwP. Redaktorem naczelnym czasopisma jest obecnie dr hab. Anna Szycha, prof. UŁ, a członkami zespołu redakcyjnego są dr Justyna Dobroszek, dr Halina Waniak-Michalak oraz dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ. Warto dodać, że „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” w ostatnich latach były najczęściej cytowanym czasopiśmem naukowym z dziedziny nauk ekonomicznych.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ byli i są zaangażowani również w prace redakcyjne czasopisma naukowego „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”. Do 2016 r. funkcję redaktora tematycznego pełniła w tym czasopiśmie prof. Ewa Walińska, natomiast od 2017 r. funkcję tę przejął dr Jacek Gad.

Efektom pracy badawczej pracowników Katedry są ich awanse naukowe. W ostatnich 5 latach trzech pracowników Katedry uzyskało stopień doktora habilitowanego (por. tabela 7), natomiast pięcioro stopień naukowy doktora (por. tabela 8).

Pracownicy Katedry w analizowanym okresie podejmowali różnego rodzaju inicjatywy o charakterze naukowym. Skutkiem współpracy prof. Ewy Walińskiej, ówczesnego dziekana Wydziału Zarządzania UŁ, oraz dr. hab. Piotra Urbanaka, prof. UŁ, ówczesnego prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, były cykliczne konferencje organizowane od 2010 r. dla młodych pracowników naukowych. Stanowiły one okazję do prezentacji koncepcji badawczych prac naukowych doktorantów, początkowo Wydziału Zarządzania i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, a później innych jednostek naukowych w kraju. Przygotowane przez doktorantów referaty, po uzyskaniu pozytywnej recenzji, publikowane były w monografiach. Prof. Ewa Walińska była redaktorem naukowym trzech z tych monografii, tj.: E. Walińska (red.), *Współczesne problemy finansów, rachunkowości i zarządzania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013; E. Walińska, P. Urbanek (red.), *Ekonomia i zarządzanie w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014; E. Walińska, P. Urbanek (red.), *Ekonomia i nauki o zarządzaniu w warunkach integracji gospodarczej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.

Tabela 7. Stopnie naukowe doktora habilitowanego uzyskane przez pracowników Katedry

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy habilitacyjnej	Data uzyskania stopnia naukowego
Tomasz Wnuk-Pel	<i>Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce</i>	4.06.2012 r.
Przemysław Kabalski	<i>Wybrane problemy stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości finansowej w Polsce. Organizacja, kultura, osobowość, język</i>	29.12.2012 r.
Mikołaj Turzyński	<i>Umowy o używanie aktywów w świetle historyczno-teoretycznego dyskursu rachunkowości</i>	2.12.2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.opi.org.pl/Nauka-Polska.html> (dostęp: 5.01.2018).

Tabela 8. Stopnie naukowe doktora uzyskane przez pracowników Katedry

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy doktorskiej	Promotor	Data uzyskania stopnia naukowego
Sławomir Jędrzejewski	<i>Wycena przedsiębiorstwa w upadłości likwidacyjnej a jego sprawozdanie finansowe</i>	prof. dr hab. Ewa Walińska	2.07.2012 r.
Michał Wiatr	<i>Koncepcja bilansu według teorii Wilhelma Osbaha jako kierunek doskonalenia sprawozdawczości finansowej – propozycja modelu</i>	dr hab. Ewa Śniezek, prof. UŁ	17.12.2012 r.
Justyna Dobroszek	<i>Pomiar kosztów i wyników w systemie controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych</i>	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ	19.09.2014 r.
Marcin Michałak	<i>Pomiar i komunikowanie wartości ekonomicznej majątku trwałego w systemie rachunkowości przedsiębiorstwa</i>	prof. dr hab. Irena Sobańska	13.10.2014 r.
Zuzanna Firkowska-Jakobsze	<i>Koncepcja zintegrowanego raportu finansowego gminy jako jednostki samorządu terytorialnego</i>	dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ	15.01.2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.opi.org.pl/Nauka-Polska.html> (dostęp: 5.01.2018).

W 2012 r., z inicjatywy prof. Ewy Walińskiej, powołana została Komisja Nauki Rachunkowości Polskiej Akademii Nauk, której przewodniczy ona do dziś. Od 2014 r. Katedra Rachunkowości UŁ wraz z Komisją Nauki Rachunkowości Polskiej Akademii Nauk organizuje cykliczne seminaria naukowe⁴.

W 2014 r. Katedra Rachunkowości UŁ, z inicjatywy prof. Ewy Walińskiej, nawiązała współpracę naukową z Katedrą Ekonomii Instytucjonalnej Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, której efektem była konferencja pt. „Nadzór korporacyjny w dobie przemian modelu sprawozdawczego”, odbywająca się w Łodzi

⁴ Powołanie Komisji miało miejsce w okresie, w którym środowisko rachunkowców polskich podjęło starania o wyodrębnienie się rachunkowości jako dyscypliny w dziedzinie nauk ekonomicznych w obszarze nauk społecznych. W opracowaniu wniosku skierowanego w tej sprawie do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego uczestniczyli pracownicy Katedry, w tym w szczególności dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ oraz prof. dr hab. Ewa Walińska.

w dniach 5–6 maja 2014 r. W 2016 r. do tej współpracy włączono kolejną jednostkę, tj. Instytut Finansów Korporacji i Inwestycji Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH. Efektem tego była konferencja naukowa pt. „Nadzór korporacyjny. Perspektywa inwestorów instytucjonalnych”, która odbyła się w Łodzi w dniach 4–5 kwietnia 2016 r. Ze strony Katedry Rachunkowości UŁ organizatorami obu konferencji byli prof. Ewa Walińska oraz dr Jacek Gad.

Specjalnymi działaniami, podejmowanymi w celu rozwijania współpracy z innymi jednostkami naukowymi i przedstawicielami praktyki, wymiany poglądów i doświadczeń, były konferencje organizowane przez pracowników Katedry (por. tabela 9).

Tabela 9. Wykaz konferencji zorganizowanych przez Katedrę Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w latach 2012–2017

Lp.	Czas trwania	Tytuł	Sekretarz
1.	17 listopada 2012 r.	Seminarium naukowe „Twórczość Profesor Alicji Jarugi” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego: dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ	dr Przemysław Kabalski
2.	24–25 kwietnia 2013 r.	„Lean accounting – problemy wdrażania w Polsce” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego: dr hab. Irena Sobańska, prof. U	dr Ewelina Zarzycka, dr Marcin Michalak
3.	5–6 maja 2014 r.	„Nadzór korporacyjny w dobie przemian modelu sprawozdawczego” Przewodniczący komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Ewa Walińska, dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ	dr Jacek Gad
4.	17 czerwca 2014 r.	Seminarium „Rachunkowość i kontrola zarządcza sektora finansów publicznych w Polsce” Przewodniczący komitetu organizacyjnego: dr hab. Wojciech Nowak, prof. UŁ	dr Halina Waniak-Michalak
5.	17 listopada 2014 r.	„Wkład Profesor Alicji Jarugowej w rozwój nurtów badawczych rachunkowości” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Ewa Walińska	dr Joanna Stępień-Andrzejewska, dr Ewelina Zarzycka
6.	27 maja 2015 r.	Seminarium naukowe „Rachunkowość jako dyscyplina naukowa” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Ewa Walińska	dr Agnieszka Wencel
7.	7–9 października 2015 r.	„Trends in Accounting Research Conference” (TARC 2015) Przewodniczący konferencji: prof. dr hab. Ewa Walińska oraz dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	mgr Żaneta Pietrzak, dr Justyna Dobroszek
8.	23 listopada 2015 r.	IV Seminarium Komisji Nauki Rachunkowości Polskiej Akademii Nauk pt. „Wyzwania dla teorii rachunkowości zarządczej” Przewodniczące komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Ewa Walińska, dr hab. Anna Szycha, prof. UŁ	dr Jan Michalak, dr Marcin Michalak
9.	4–5 kwietnia 2016 r.	„Nadzór korporacyjny – perspektywa inwestorów instytucjonalnych” Przewodniczący konferencji: prof. dr hab. Ewa Walińska, dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ, prof. Agata Adamska, dr Jacek Gad	dr Jacek Gad

Lp.	Czas trwania	Tytuł	Sekretarz
10.	7 października 2016 r.	V Seminarium Komisji Nauki Rachunkowości Polskiej Akademii Nauk pt. „Sprawozdawczość niefinansowa w świetle współczesnych badań naukowych” Przewodnicząca komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Ewa Walińska	dr Jacek Gad
11.	17 października 2017 r.	2 nd International Phd Workshop and Seminar. Międzynarodowe Seminarium Doktorskie na Wydziale Zarządzania UŁ Przewodniczący komitetu organizacyjnego: dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, dr hab. Ilona Świątek-Barylska, prof. UŁ	mgr Żaneta Pietrzak
12.	24 listopada 2017 r.	Seminarium naukowe pt. „Rachunkowość, audyt i kontrola zarządcza sektora finansów publicznych w Polsce” Przewodniczący komitetu organizacyjnego: dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ	dr Halina Waniak-Michalak
13.	13 grudnia 2017 r.	VI Seminarium naukowe pod patronatem Polskiej Akademii Nauk Oddział w Łodzi „Historia rachunkowości” Przewodniczący komitetu organizacyjnego: dr hab. Anna Szycha, prof. UŁ, dr hab. Mikołaj Turzyński, prof. UŁ	dr Sławomir Jędrzejewski

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2017.

W analizowanym okresie należy szczególnie podkreślić aktywność naukową i organizacyjną młodych pracowników Katedry. W 2017 r. zorganizowali oni pierwszą międzynarodową konferencję „Forum in Accounting, Business and Economics for Young Researcher and Academic Staff FABE”. Jej celem było umożliwienie wymiany doświadczeń między młodymi naukowcami prowadzącymi badania w obszarze rachunkowości, ekonomii i zarządzania. Uczestniczyli w niej naukowcy z Wielkiej Brytanii, Węgier, Turcji, Ukrainy, Białorusi, Litwy i Polski. Sekretarzami naukowymi i pomysłodawcami konferencji byli dr Justyna Dobroszek oraz dr Jacek Gad.

Prof. Ewa Walińska, jako dziekan Wydziału Zarządzania UŁ, podejmowała wiele działań mających na celu wsparcie nauki. Przyczyniła się m.in. do rozwoju działającego przy Wydziale Stowarzyszenia Innowatorów Zarządzania (SIZ), które aktywnie wspomaga działalność naukową pracowników Katedry Rachunkowości UŁ. Członkiem zarządu Stowarzyszenia z ramienia Katedry był do 2013 r. dr Jacek Gad, a od 2014 r. funkcję tę pełni dr Sławomir Jędrzejewski. Powołała także na Wydziale Zarządzania UŁ jednostkę organizacyjną wspierającą aktywność naukową pracowników Wydziału, tj. Centrum Jakości Badań Naukowych Knowbase, w której Katedrę reprezentuje dr Jan Michalak. Knowbase nie tylko analizuje i monitoruje rozwój naukowy pracowników, ale także udostępnia bazy danych, pomaga w prowadzeniu badań i przygotowaniu artykułów naukowych.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Katedry w badanym okresie byli bardzo zaangażowani w proces dydaktyczny – we wszystkie jego formy – począwszy od studiów licencjackich i magisterskich, przez studia doktoranckie, kończąc na podyplomowych. Katedra Rachunkowości UŁ odpowiada za kierunek studiów licencjackich (rachunkowość) oraz dwa kierunki studiów magisterskich (finanse i rachunkowość oraz prawo podatkowe i rachunkowość)⁵.

Kierunek rachunkowość został powołany i uruchomiony w październiku 2012 r. jako pierwszy w Polsce. Celem studiów I stopnia na tym kierunku jest kształcenie specjalistów średniego szczebla, zatrudnianych w działach ds. rachunkowości i księgowości, posiadających praktyczną wiedzę o zasadach i metodach rachunkowości. Program studiów (por. rysunek 2) powstał we współpracy ze specjalistami – praktykami i jest na bieżąco dostosowywany do aktualnych potrzeb rynku. Studenci mają także możliwość uzyskania w trakcie zajęć certyfikatu świadczącego o znajomości oprogramowania wykorzystywanego do badania sprawozdań finansowych. Jest on wystawiany przez zewnętrzną firmę Datev.pl – największego dostawcę oprogramowania do badania sprawozdań finansowych na rynku polskim i wiodącego na rynku niemieckim. Należy podkreślić, że Wydział Zarządzania UŁ posiada akredytację Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). Akredytacja na Wydziale zwalnia absolwentów studiów I stopnia kierunku rachunkowość z egzaminów F1, F2, F3, F4, F6. Kierownikiem kierunku jest dr hab. Ewa Śnieżek, prof. UŁ, natomiast koordynatorem dr Michał Wiatr.

Kolejnym kierunkiem studiów I stopnia, nad którym Katedra sprawuje opiekę, jest kierunek management and finance. Prowadzone są na nim zajęcia wyłącznie w języku angielskim. Kierownikiem kierunku jest dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ, natomiast koordynatorem mgr Joanna Szwajcar.

Celem studiów na kierunku II stopnia (magisterskich) finanse i rachunkowość jest kształcenie wysokiej klasy specjalistów dla potrzeb gospodarki w zakresie finansów i rachunkowości przedsiębiorstw, których obszarem działania będzie zakres specjalizacji zawodowej specjalistów do spraw finansowych. Kierunek stanowi znaczące pogłębienie i rozszerzenie zakresu wiedzy, jaką oferują tematyczne kierunki I stopnia I stopnia studiów o wskazanym profilu kształcenia (por. rysunek 3). Kierownikiem kierunku jest dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ, a koordynatorem dr Przemysław Czajor. Studenci mogą wybrać jedną z trzech specjalności, tj.: Rachunkowość zarządczą/controllership (kierownik – dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, koordynator – dr Przemysław Czajor), Rachunkowość i zarządzanie finansami (kierownik – dr hab. Anna Szycha, prof. UŁ, koordynator – dr Przemysław Czajor).

⁵ Szczegółowe informacje na temat oferty edukacyjnej Wydziału Zarządzania na studiach I i II stopnia zob. szerzej: E. Walińska, *20 lat Wydziału Zarządzania...*, s. 99–112.

śław Czajor), Doradca finansowy (kierownik – dr hab. Jakub Marszałek, koordynator – dr Paweł Sekuła, pracownicy Katedry Finansów i Strategii Przedsiębiorstwa Wydziału Zarządzania UŁ).

Kierunek: rachunkowość	
I stopień	
Studia stacjonarne/niestacjonarne w języku polskim	
Wybrane przedmioty obowiązkowe:	
Ekonomia	Prawo podatkowe
Narzędzia informatyczne w finansach i rachunkowości	Prawo pracy z elementami ubezpieczeń społecznych
Podstawy finansów	Rachunkowość finansowa I (z elementami MSSF)
Rozwój umiejętności profesjonalnych	Wprowadzenie do rachunku kosztów
Wprowadzenie do działalności biznesowej	Wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego w rachunkowości
Język obcy w biznesie	Rachunkowość finansowa II
Matematyka i statystyka w finansach	Sporządzanie i analiza sprawozdań finansowych
Podstawy rachunkowości	Projektowanie polityki rachunkowości
Prawo cywilne i handlowe	System finansowo-księgowy
Wprowadzenie do zarządzania	Etyka i normy wykonywania zawodu księgowego
Finanse przedsiębiorstw	
Kierunkowe przedmioty do wyboru:	
Podstawy rewizji finansowej	
Rachunkowość a podatki	
Podstawy rachunkowości zarządczej/controllersingu	

Rysunek 2. Oferta programowa na kierunku I stopnia rachunkowość

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://zarzadzanie.uni.lodz.pl/tabid/1431/Default.aspx> (dostęp: 14.12.2017).

Od początku 2013 r. Wydział Zarządzania UŁ, dzięki wysoko ocenianemu systemowi jakości kształcenia, zaangażowaniu pracowników Katedry Rachunkowości UŁ oraz staraniom dr Eweliny Zarzyckiej, jest wydziałem akredytowanym przez ACCA. Dla studiów II stopnia kierunku finanse i rachunkowość Wydział Zarządzania UŁ otrzymał akredytację ACCA pozwalającą na zwolnienie studentów z egzaminu F1, F2, F3, F4, F5, F7.

W roku akademickim 2012/2013 Wydział Zarządzania UŁ, jako pierwszy w kraju, z inicjatywy prof. Włodzimierza Nykiela oraz prof. Ewy Walińskiej, wprowadził do oferty dydaktycznej, wspólnie z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, studia niestacjonarne II stopnia (dwuletnie magisterskie) na kierunku prawo podatkowe i rachunkowość. Ich celem jest wykształcenie wysokiej klasy specjalistów z zakresu prawa podatkowego i rachunkowości, dysponujących

merytoryczną oraz praktyczną wiedzą niezbędną w szeroko pojętym sektorze gospodarczym. Kierownikiem kierunku, odpowiedzialnym za kształcenie z zakresu rachunkowości, jest dr Jacek Kalinowski (por. rysunek 4).

Kierunek: finanse i rachunkowość II stopień Studia stacjonarne/niestacjonarne w języku polskim		
Wybrane przedmioty obowiązkowe: Finanse korporacyjne Finanse międzynarodowe Metody ilościowe Międzynarodowa sprawozdawczość finansowa Międzynarodowe prawo gospodarcze Operacyjna rachunkowość zarządcza Metodyka pracy naukowej		
Moduł specjalności: Rachunkowość zarządcza/controlling	Moduł specjalności: Rachunkowość i zarządzanie finansami	Moduł specjalności: Doradca finansowy
Przedmioty modułu specjalności: Analiza biznesowa w zarządzaniu Arkusz kalkulacyjny w zarządzaniu Rachunek kosztów Historia praktyki i teorii rachunkowości zarządczej Metody rachunkowości zarządczej w zarządzaniu projektami Strategiczna rachunkowość zarządcza Zarządzanie strategiczne Zintegrowane systemy informatyczne w zarządzaniu Organizacja systemu rachunkowości zarządczej w praktyce	Przedmioty modułu specjalności: Rachunek kosztów Zaawansowane problemy rachunkowości finansowej Instrumenty finansowe w zarządzaniu finansami Rachunkowość podatkowa Sprawozdawczość grup kapitałowych Standardy i procedury rewizji finansowej Strategiczna rachunkowość zarządcza Rachunkowość sektora publicznego	Przedmioty modułu specjalności: Analiza techniczna Portfel inwestycyjny Wycena przedsiębiorstwa Zarządzanie finansami osobistymi Fuzje i przejęcia Inżynieria finansowa Kompetencje społeczno-psychologiczne doradcy finansowego Prawo finansowe Zarządzanie strategiczne Zarządzanie wartością Strategie podatkowe
Przedmioty do wyboru (specjalnościowe): Rachunkowość zarządcza w praktyce – studia przypadków Narzędzia statystyczne w rachunkowości zarządczej	Przedmioty do wyboru (specjalnościowe): Zarządzanie płynnością finansową Zaawansowane zagadnienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej Badanie sprawozdań finansowych	Przedmioty do wyboru (specjalnościowe): Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu Inwestowanie na rynkach zagranicznych

Rysunek 3. Oferta programowa na kierunku II stopnia finanse i rachunkowość

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://zarzadzanie.uni.lodz.pl/tabid/1433/Default.aspx> (dostęp: 14.12.2017).

Kierunek: prawo podatkowe i rachunkowość II stopień Studia niestacjonarne w języku polskim	
Wybrane przedmioty obowiązkowe:	
Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem	Rachunkowość finansowa
Finanse przedsiębiorstwa	Opodatkowanie dochodu w prawie polskim
Instytucje prawa cywilnego w procesie zarządzania przedsiębiorstwem	Podatek od towarów i usług i podatek akcyzowy
Wprowadzenie do prawa podatkowego	Rachunkowość finansowa w świetle podatku dochodowego
System rachunkowości przedsiębiorstwa	Międzynarodowe i europejskie prawo podatkowe
Prawo gospodarcze i handlowe	Sprawozdania finansowe w świetle regulacji międzynarodowych
Postępowanie podatkowe	Analiza sprawozdań finansowych
System wynagrodzeń w przedsiębiorstwie	
Przedmioty do wyboru z oferty Wydziału Zarządzania UŁ:	
Operacyjna rachunkowość zarządcza/controlling	Kształtowanie polityki rachunkowości przedsiębiorstwa
Aspekty finansowe postępowania upadłościowego i naprawczego	Podatkowe i rachunkowe aspekty leasingu
Rachunkowe aspekty fuzji, podziałów, przekształceń spółek prawa handlowego	Kapitał intelektualny – aspekty finansowe
Strategiczna rachunkowość zarządcza/controlling	Nadzór korporacyjny a raporty finansowe spółek publicznych
— Rachunkowość zarządcza w praktyce – studia przypadków	<i>Company evaluation</i>

Rysunek 4. Oferta programowa na kierunku prawo podatkowe i rachunkowość

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.wpia.uni.lodz.pl/student/plany-i-programy> (dostęp: 14.12.2017).

Obok studiów I i II stopnia samodzielni pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ prowadzą zajęcia na studiach doktoranckich. Obecny kształt ich programu oraz organizacji to w dużej mierze efekt pracy m.in. dr hab. Anny Szychty, prof. UŁ, pracownika Katedry Rachunkowości UŁ, która w latach 2012–2016 była kierownikiem studiów doktoranckich – zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych – w zakresie nauk o zarządzaniu.

Celem studiów doktoranckich jest kształcenie wysokiej klasy specjalistów posiadających zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie zarządzania, wsparte wiedzą z obszaru finansów przedsiębiorstw i rachunkowości. Realizacji celów związanych z rachunkowością służą prowadzone przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ zajęcia, głównie seminaria doktorskie (por. tabela 10).

Tabela 10. Wykaz tematów seminariów doktorskich prowadzonych przez samodzielnych pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w latach 2012–2017

Lp.	Imię i nazwisko	Temat seminarium doktorskiego
1.	Prof. dr hab. Ewa Walińska	„Współczesne koncepcje raportowania finansowego spółek w warunkach rynku kapitałowego”
2.	Prof. dr hab. Irena Sobańska	„Koncepcje rachunkowości zarządczej w XXI wieku w teorii i praktyce”
3.	Dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ	„Systemy informacyjne i działania komunikacyjne organizacji w zglobalizowanym świecie – generowanie i komunikowanie informacji”
4.	Dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ	„Rachunkowość i zarządzanie finansami w globalnej gospodarce rynkowej”
5.	Dr hab. Ewa Śnieżek, prof. UŁ	„Społecznie odpowiedzialna rachunkowość i raportowanie biznesowe”
6.	Dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	„Zarządzanie kosztami i finansami przedsiębiorstwa”
7.	Dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ	„Współczesne problemy harmonizacji i integracji systemów rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w obliczu globalnego gospodarowania”
8.	Dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ	„Organizacyjne, społeczne i kulturowe aspekty i uwarunkowania rachunkowości i finansów”
9.	Dr hab. Mikołaj Turzyński, prof. UŁ	„Społeczne uwarunkowania rozwoju rachunkowości i finansów”

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Katedry Rachunkowości UŁ.

Dodatkowo na studiach doktoranckich prowadzone są przedmioty realizowane przez pracowników Katedry – dr hab. Annę Szychtę, prof. UŁ i prof. dr hab. Ewę Walińską – dotyczące współczesnych koncepcji rachunkowości finansowej i zarządczej.

O skali obciążeń dydaktycznych pracowników Katedry Rachunkowości UŁ świadczy liczba ich godzin ponadwymiarowych. W każdym roku akademickim, począwszy od 2012/2013, przekraczała ona 50% łącznego pensum dydaktycznego pracowników Katedry (por. tabela 11).

Tabela 11. Liczba godzin dydaktycznych pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach akademickich 2012/2013–2016/2017

Wyszczególnienie	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Pensum dydaktyczne	6 808,8	6 600,8	6 491,0	6 559,5	6 824,5
Godziny ponadwymiarowe	2 934,5	3 994,0	3 363,0	3 947,5	3 929,0
Łączna liczba godzin dydaktycznych	9 743,3	10 594,8	9 854,0	10 507,0	10 753,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych do Głównego Urzędu Statystycznego.

Duże obciążenia dydaktyczne pracowników Katedry Rachunkowości UŁ są efektem popularności kierunków, na których prowadzą oni zajęcia. Najwięcej studentów pozostających pod opieką Katedry Rachunkowości UŁ jest na studiach II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość. Stanowią oni około 30% wszystkich studentów Wydziału Zarządzania UŁ na studiach II stopnia (por. tabela 12).

Tabela 12. Liczba studentów Wydziału Zarządzania UŁ (stan na 31.12.2017)

Wyszczególnienie	Liczba studentów	% studentów na kierunkach związanych z rachunkowością
łączna liczba studentów na Wydziale Zarządzania UŁ	4429	20,91%
łączna liczba studentów na kierunkach związanych z rachunkowością	926	
W tym:		
Studia stacjonarne I stopień, w tym kierunek:	2029	14,39%
— rachunkowość	292	
Studia stacjonarne II stopień, w tym kierunek:	1032	29,26%
— finanse i rachunkowość	302	
Studia niestacjonarne I stopień, w tym kierunki:	741	21,46%
— rachunkowość	159	
— grupa kierunków finanse i rachunkowość		
Studia niestacjonarne II stopień, w tym kierunek:	627	27,59%
— finanse i rachunkowość	173	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych do Głównego Urzędu Statystycznego za rok akademicki 2016/2017.

W latach 2012–2017 pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ prowadzili zajęcia na uczelniach zagranicznych w ramach programu ERASMUS, a także uczestniczyli w konferencjach dydaktycznych:

- dr Halina Waniak-Michalak jako *visiting professor* w ramach umowy partnerskiej między Uniwersytetem Łódzkim i Uniwersytetem w Tałdykorgan prowadziła zajęcia w języku angielskim dla studentów studiów magisterskich i licencjackich z rachunkowości oraz analizy finansowej (90 godzin);
- dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, prowadził wykłady w Dhurakij Pundit University i Rangsit University, Bangkok, Tajlandia;
- dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ, był moderatorem dyskusji panelowej „Accounting and Auditing Education Community of Practice Workshop” oraz wygłosił dwa referaty: „International Education Standards – Establishing the Proficiency of Accounting Professionals” oraz „Professors and the Professions – The Role of Academics in the Business Community” w Kiszyniowie w 2014 r.

Formą kształcenia, w którą zaangażowani są pracownicy Katedry, są także studia podyplomowe. Na przestrzeni lat 2012–2017 na Wydziale Zarządzania UŁ funkcjonowało łącznie siedem różnych studiów podyplomowych prowadzonych przy Katedrze Rachunkowości UŁ:

- Audyt wewnętrzny i rachunkowość (kierownik studiów od 2004 r. – dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ);

- Audyt wewnętrzny w administracji i gospodarce (kierownik studiów od 2015 r. – dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ);
- Rachunkowość i zarządzanie finansowe (kierownik studiów od 2003 r. – dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ);
- Rachunkowość małych i średnich przedsiębiorstw (kierownik studiów od 2008 r. – dr Jacek Kalinowski);
- Rachunkowość według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (kierownik studiów od 2009 r. – dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ);
- Rachunkowość zarządcza/controllers (kierownik studiów od momentu jego utworzenia w 2002 r. – dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ);
- System rachunkowości do zarządzania uczelnią publiczną (kierownik studiów od 2017 r. – dr Jacek Kalinowski).

Tabela 13. Liczba uczestników studiów podyplomowych na Wydziale Zarządzania UŁ w latach 2012–2017

Nazwa studium	Rok rozpoczęcia studium					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Rachunkowość i zarządzanie finansowe	74	80	41	21	24	27
Rachunkowość zarządcza/controllers	52	44	35	39	27	26
Audyt wewnętrzny i rachunkowość	28					
Audyt wewnętrzny w administracji i gospodarce					19	
Rachunkowość małych i średnich przedsiębiorstw	44	30				
Rachunkowość według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	26					
System rachunkowości do zarządzania uczelnią publiczną						25
Razem	224	154	76	60	70	78

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych do Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie wyraźnie zmniejszyło się zainteresowanie studiami podyplomowymi (por. tabela 13). Liczba słuchaczy w 2014 r. spadła o 50% w stosunku do roku poprzedniego. Było to spowodowane wprowadzeniem nowych regulacji związanych z zawodem księgowego, głównie jego deregulacją⁶. W takich warunkach utrzymanie przez kolejne lata dwóch studiów podyplomowych należy uznać za sukces Katedry.

⁶ Na podstawie Ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz.U. z 2014 r., poz. 768) deregulacja zawodu księgowego oznaczała, że mogą go wykonywać wszyscy, którzy posiadają ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, pełną zdolność do czynności prawnych i nie byli karani za przestępstwa gospodarcze lub związane z księgowością albo podatkami.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2016 prowadzili również zajęcia na innych studiach podyplomowych na Wydziale Zarządzania UŁ oraz na Wydziale Prawa i Administracji UŁ⁷, a także kontynuowali zajęcia z zakresu rachunkowości na studiach podyplomowych i kursach menedżerskich⁸ organizowanych przez inne jednostki Uniwersytetu Łódzkiego.

W procesie kształcenia bardzo ważne są materiały dydaktyczne. Przyjmują one ostatecznie postać podręczników, cieszących się dużym zainteresowaniem wśród studentów. W latach 2012–2017 były to następujące podręczniki:

- E. Walińska (red.), *Rachunkowość finansowa – ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne. Podręcznik*, Wolters Kluwer Polska – Oficyna, Warszawa 2014, wydanie drugie zaktualizowane;
- E. Walińska (red.), *Rachunkowość finansowa – ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne. Zbiór zadań*, Wolters Kluwer Polska – Oficyna, Warszawa 2014, wydanie drugie zaktualizowane;
- E. Walińska, A. Jurewicz, A. Wencel, M. Wiatr, *Podatek dochodowy w systemie rachunkowości – zasady ustalania i rewizji*, SKWP, Warszawa 2014;
- R. Ignatowski (red.), *Zaawansowana rachunkowość finansowa. Problemy i zadania*, Wydawnictwo CCAE Sp. z o.o., Łódź 2015 (współautorzy: R. Ignatowski, E. Śnieżek, P. Kabalski, M. Turzyński, M. Wiatr, P. Czajor, M. Frendzel, J. Kalinowski);
- *Ekonomia finanse prawo gospodarcze. Podręcznik dla sędziów i prokuratorów*, Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania, Łódź 2015 (w tym rozdziały przygotowane przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ: J. Gad, E. Walińska, *Podstawy rachunkowości*, s. 45–56; J. Gad, *Analiza i ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa*, s. 69–77; J. Gad, J. Stępień-Andrzejewska, E. Walińska, *Rachunkowość finansowa*, s. 117–138; E. Śnieżek, *Kreatywna i agresywna rachunkowość*, s. 139–146);
- A. Szychta, J. Dobroszek, P. Kabalski, *Rachunkowość zarządcza. Zadania i testy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016;
- R. Lisowska, J. Ropega (red.), *Przedsiębiorczość i zarządzanie w małej i średniej firmie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, wydanie pierwsze (w tym rozdziały przygotowane przez Katedrę Rachunkowości UŁ: E. Walińska, S. Jędrzejewski, *Rachunkowość małych i średnich przedsiębiorstw*, s. 129–179;

7 Między innymi prof. dr hab. Ewa Walińska prowadzi wykłady na Studiach Podyplomowych Prawa Podatkowego, Studiach Podyplomowych Prawa Karnego Skarbowego oraz Studiach Podyplomowych Prawa Spółek Handlowych organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji UŁ.

8 Pracownicy Katedry od lat prowadzą wykłady, warsztaty oraz konwersatoria, m.in. na: studiach menedżerskich typu Executive MBA organizowanych przez Polsko-Amerykańskie Centrum Zarządzania na Wydziale Zarządzania UŁ (prowadzący: E. Zarzycka, E. Walińska, A. Szychta, T. Wnuk-Pel, J. Michalak) oraz studiach menedżerskich dla średniej kadry kierowniczej typu miniMBA (prowadzący: E. Walińska, M. Michalak).

J. Kalinowski, *Zarządzanie podatkami w małych i średnich przedsiębiorstwach*, s. 181–233; J. Gad, *Ocena sytuacji finansowej małego i średniego przedsiębiorstwa*, s. 235–254).

Międzynarodowa współpraca naukowo-dydaktyczna

Międzynarodowa współpraca naukowo-dydaktyczna Katedry przyjmuje różne formy, a jej efektami są w szczególności:

- 1) międzynarodowe konferencje naukowe,
- 2) seminaria doktorskie,
- 3) międzynarodowe projekty naukowe,
- 4) wspólne publikacje.

Międzynarodowe konferencje naukowe

- Międzynarodowa Konferencja „Trends in Accounting Research Conference” (TARC 2015) odbyła się w dniach 7–9 października 2015 r. Uczestniczyło w niej 78 naukowców (w tym 48 z zagranicy) z takich krajów, jak: Polska, Tajlandia, Litwa, Łotwa, Estonia, Szwecja, Dania, Francja, Niemcy, Finlandia, Ukraina oraz Czechy. Konferencja odbyła się na Wydziale Zarządzania UŁ.
- „2nd Trends in Accounting Research Conference” (TARC 2017) odbyła się w dniach 4–6 października 2017 r. w Kownie. Była zorganizowana przez Kaunas University of Technology (Kowno, Litwa) we współpracy z Katedrą Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego oraz Linnaeus University (Växjö, Szwecja) i University of Applied Sciences (Kiel, Niemcy). W konferencji uczestniczyło około 70 naukowców z kilkunastu uniwersytetów z Europy i Azji.
- „1st Forum in Accounting, Business and Economics for Young Researchers and Academic Staff” odbyło się w dniach 6–7 kwietnia 2017 r. w Łodzi na Wydziale Zarządzania UŁ. Konferencja zorganizowana została przez dr Justynę Dobroszek oraz dr. Jacka Gada. Wykłady inaugurujące konferencję wygłosili prof. David Alexander z Wielkiej Brytanii oraz dr hab. Anna Szycha, prof. UŁ, z Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Seminaria doktorskie

- Międzynarodowe Kolokwium Doktorskie 2015 obejmowało prezentacje koncepcji rozpraw doktorskich. Podczas Kolokwium Doktorskiego odbyły się także warsztaty dla doktorantów, które poprowadził prof. Jan Alpenberg z Linnaeus University w Szwecji. Warsztaty zostały podzielone na dwie części: „Qualitative Research in Accounting” oraz „An Example of Qualitative Research in Accounting”.
- Warsztaty dla doktorantów i międzynarodowe kolokwium doktorskie towarzyszące konferencji „2nd Trends in Accounting Research Conference” (TARC 2017).
- „2nd International PhD Workshop and Seminar” – 17 października 2017 r. na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego miały miejsce „2nd International PhD Workshop and Seminar”, które zorganizowali dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, oraz dr hab. Ilona Świątek-Barylska, prof. UŁ.
- „Shanghai Jiao Tong University PhD Seminar” – w dniach 4–10 listopada 2017 r. na zaproszenie Shanghai Jiao Tong University (SJTU) dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, przebywał z wizytą w Szanghaju (pracownicy tego uniwersytetu są twórcami The Academic Ranking of World Universities, tzw. Listy Szanghajskiej). Podczas wizyty poprowadził seminarium dla doktorantów i kadry naukowej SJTU na temat „Management accounting practices in Poland – changes following transformation of the economy” oraz warsztaty z wykorzystaniem studium przypadku z polskiego przedsiębiorstwa pt. „Case study – use of Activity-Based Costing for customer profitability analysis”.

Międzynarodowe projekty naukowe

- „Analysis of operational budgeting procedures in Polish and Lithuanian companies” – dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, prof. Česlovas Christauskas, Accounting Department Faculty of Economics and Management Kaunas University of Technology Lithuania.
- „Determinants of capital budgeting methods use – comparative survey of companies practice in Poland and Thailand” – dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, prof. Kanitsorn Terdpaopong, Faculty of Accountancy Rangsit University Thailand, prof. Pattanant Petchchedchoo, Dean of Faculty of Accounting Dhurakij Pundit University Thailand.
- „Lean accounting w przedsiębiorstwie działającym w Szwecji i Polsce” – dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, prof. Jan Alpenberg, Dean of Faculty of Accounting and Logistics Linnaeus University Sweden.

Wspólne publikacje

- Współpraca z D. Bensadon i N. Praquin z Université Paris-Dauphine (Francja) w procesie edytorskim rozdziału pt. *Implementation of IFRS in Poland: main effects and problems* do monografii zbiorowej *IFRS in Global World*, napisanego przez Annę Szychtę i Przemysława Kabalskiego.
- Ż. Pietrzak, V. Varaniute, *University Accounting Education Systems in Poland and Lithuania – a comparison*, [w:] *MMK 2013 International Masaryk Conference for Ph.D. Students and Young Researchers 2013*, Wydawnictwo MAGNANIMITAS, Hradec Králové 2013, s. 1454–1463.
- T. Wnuk-Pel, K. Terdpaopong, P. Patchchedchoo, *Determinants of Capital Budgeting Methods use*, „Suthiparitat Journal” 2016, vol. 30, s. 148–167.
- J. Dobroszek, E. Zarzycka, A. Almasan, C. Circa, *Management accounting information from the perspective of managers: the case of Poland and Romania Selected findings of a survey research*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 41–64.

Pozostałe przykłady aktywnej współpracy z partnerami zagranicznymi to, w szczególności, projekty realizowane z World Bank Centre for Financial Reporting Reform oraz z Linnaeus University w Szwecji.

Dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ, w 2014 r. brał udział w międzynarodowym projekcie rozwoju rachunkowości w krajach bloku wschodniego – STAREP (Strengthening Auditing and Reporting in Countries of the Eastern Partnership), organizowanym przez World Bank Centre for Financial Reporting Reform (CFRR). Katedra Rachunkowości UŁ, wraz z CFRR Banku Światowego, prowadziła pilotażowy projekt nauczania auditingu z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego. W semestrze zimowym w roku akademickim 2014/2015 na Wydziale Zarządzania UŁ odbyły się zajęcia z Financial Statements Audit.

W 2014 r. nawiązana została współpraca z Linnaeus University w Szwecji – w maju 2014 r. podpisano umowę o wymianie naukowców i studentów w ramach programu Erasmus. Współpraca zaowocowała również wspólnym projektem z prof. Janem Alpenbergiem – dziekanem Wydziału Rachunkowości i Logistyki Linnaeus University – dotyczącym *lean accounting* w przedsiębiorstwach działających na terenie Szwecji i Polski. Ponadto od 2015 r. prof. Jan Alpenberg prowadzi zajęcia na Wydziale Zarządzania UŁ.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ biorą aktywny udział w prestiżowych międzynarodowych sympozjach i konferencjach naukowych, takich jak: kongres European Accounting Association (EAA) i innych. W 2014 r. dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ, była na nim przewodniczącą polskiej delegacji i brała udział w głosowaniach na temat funkcjonowania EAA, a dr Jan Michalak był przewodniczącym sesji o rachunkowości zarządczej.

Tabela 14. Wykaz referatów wygłoszonych na Congress European Accounting Association przez pracowników Katedry Rachunkowości w latach 2012–2016

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/czasopisma zagranicznego
dr Mikołaj Turzyński, prof. UŁ	<i>Accounting, physiocracy and Polish Enlightenment</i>	35 th Annual Congress European Accounting Association, Lublana, Słowenia, 2012
dr Jan Michalak, dr Halina Waniak-Michalak, dr Przemysław Czajor	<i>Impact of mandatory IFRS implementation and economy growth on earnings quality evidence from Poland</i>	
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	<i>Innovative management accounting practices. The process of activity – based costing implementation and operations In large telecommunications company</i>	
dr Ewelina Zarzycka, dr Halina Waniak-Michalak	<i>Performance measurement of the public benefit organizations on the basis of information from financial statements and its influence</i>	
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, mgr Joanna Szwajcar	<i>The development of ABC in Journal literature in Poland 1994–2011</i>	
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	<i>Exploring management accounting change in Polish companies</i>	36 th Annual Congress European Accounting Association, Paryż, Francja, 2013
dr Halina Waniak-Michalak, dr Ewelina Zarzycka	<i>Financial and non-financial factors motivating individual and institutional donors to support public benefit organizations</i>	
dr Jan Michalak, dr Karol Klimczak	<i>Accruals, conservatism and value relevance</i>	37 th Annual Congress of the European Accounting Association, Tallinn, Estonia, 2014
prof. dr hab. Irena Sobańska, dr Jacek Kalinowski, dr Agnieszka Wencel	<i>Project Management in Universities – Accounting Payroll on the Example of the University of Lodz</i>	
dr Justyna Dobroszek, dr Ewelina Zarzycka	<i>Education in the area of management accounting/controlling in Poland and Germany – comparative studies</i>	38 th European Accounting Association Congress, Glasgow, Wielka Brytania, 2015
dr Halina Waniak-Michalak, dr Ewelina Zarzycka	<i>The use of financial information by donors in Poland</i>	
dr Jan Michalak, dr Halina Waniak-Michalak	<i>Voluntary disclosures on collaboration made by corporations and NGO</i>	
dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ	<i>19th century factory accounting in the light of Polish accounting manuals</i>	39 th European Accounting Association Congress, Maastricht, Holandia, 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Katedry Rachunkowości w latach 2012–2016.

Młodzi pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ, przygotowujący prace doktorskie, biorą udział w kolokwium doktorskich (Doctoral Colloquium) poprzedzających bezpośrednio kongresy European Accounting Association. Oprócz tego aktywnie uczestniczą w innych międzynarodowych konferencjach, np. w International Conference on Accounting, Auditing and Taxation, organizowanych w 2013 i 2014 r. na Łotwie. Dr Justyna Dobroszek otrzymała nagrodę za najlepszy artykuł pt. *The use of controlling tools in logistics enterprises in Poland* na International Conference on Accounting, Auditing and Taxation, która odbyła się w 2013 r. na Łotwie.

Dr hab. Wojciech Nowak, prof. UŁ, przewodniczył sesjom na konferencjach międzynarodowych, np. 26th Asian-Pacific Conference on International Accounting Issues (Moderator: Session 6(A) „Sustainability reporting”), Taipei, Taiwan, R.O.C., 2014. Wygłaszał referaty, np. *In the Eye of the Storm: Public Sector Accounting, Financial Crisis and Austerity* w Birmingham w 2013 r. czy *Public sector entity financial statement users and quality: A global view on the doorstep of IPSAS conceptual framework* na 11th Euroasia Business and Economics Society (EBES) Conference w Rosji w 2013 r.

Aktywnie w międzynarodowych konferencjach naukowych uczestniczył także dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ. Wygłosił on w 2013 i 2014 r. referaty – *New Financial Reporting Standards on Consolidation, Changes in Financial Reporting Standards on Consolidation – practical experience and challenges for the preparer* na IFRS: *The changes and challenges for preparers and users of financial statements in the European Union – sharing practical experiences* oraz IFRS: *Framing the future*.

W latach 2012–2016 pracownicy Katedry wygłosili 70 referatów na konferencjach zagranicznych, w tym 24 na prestiżowych konferencjach z rachunkowości i audytu (por. tabele 15–17).

Tabela 15. Wykaz referatów wygłoszonych na Asia-Pacific Management Accounting Association Conference (APMAA) przez pracowników Katedry Rachunkowości w latach 2013–2015

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	Referat dyskusyjny do artykułu J. Alpenberga i P. Scarborough, <i>Lean healthcare and Ontario Case Costing</i>	Asia-Pacific Management Accounting Association (APMAA), Nagoya, Japonia, 2013 r.
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	<i>Management accounting systems and lean management – an extended value chain company perspective</i>	10 th Asia-Pacific Management Accounting Association Conference, Bangkok, Tajlandia, 2014 r.
mgr Żaneta Pietrzak	<i>Determinants and Evaluation of Operational Budgeting Success in Polish Companies</i>	11 th Asia-Pacific Management Accounting Associate Annual Conference, Denpasar, Indonezja, 2015 r.

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ	<i>Determinants of Capital Budgeting Methods in Poland and Thailand</i>	Asia Pacific Management Association Conference, Denpasar, Indonezja, 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Katedry Rachunkowości w latach 2013–2015.

Tabela 16. Wykaz referatów wygłoszonych na Accounting and Management Information Systems (AMIS) przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2015–2016

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
dr Justyna Dobroszek, dr Ewelina Zarzycka	<i>Education in the area of management accounting/controlling in Poland and Germany – comparative studies</i>	AMIS, Bukareszt, Rumunia 2015 r.
dr Halina Waniak-Michalak, dr Ewelina Zarzycka	<i>The use of financial information by polish donors: the example of the donations of 1% income tax</i>	
dr Justyna Dobroszek, dr Ewelina Zarzycka	<i>The Managers' Perception on the Usefulness of Management Accounting – the Case of Central and Eastern Europe</i>	AMIS, Bukareszt, Rumunia 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2015–2016.

Tabela 17. Wykaz referatów wygłoszonych na International Conference on Accounting, Auditing and Taxation (ICAAT) przez pracowników Katedry Rachunkowości w 2014 r.

Autor	Tytuł referatu	Nazwa konferencji międzynarodowej/ czasopisma zagranicznego
dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ	<i>Business Partner – New Role of Management Accountants</i>	International Conference on Accounting, Auditing and Taxation (ICAAT), Tallinn, Estonia 2014 r.
dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, mgr Żaneta Pietrzak	<i>Operational budgeting in Polish companies – evidence from the field</i>	
dr Justyna Dobroszek	<i>The use of controlling tools in logistics enterprises in Poland</i>	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności Katedry Rachunkowości UŁ w 2014 r.

W latach 2012–2016 Katedra Rachunkowości UŁ rozszerzyła współpracę międzynarodową, kooperując z następującymi instytucjami zagranicznymi:

- uczelniami systematycznie uczestniczącymi w pracach międzynarodowej sieci badawczej Comparative International Governmental Accounting Research (CIGAR), której działalność badawcza zmierza do doskonalenia zasad rachunkowości podmiotów sektora finansów publicznych;
- Międzynarodową Grupą Ekspertów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Sprawozdawczości (ISAR UNCTAD);

- EFRAG, m.in. udział w pracach europejskiej grupy roboczej EFRAG (SME Working Group) nad opracowaniem założeń rachunkowości i sprawozdawczości finansowej sektora małych i średnich przedsiębiorstw (dr Radosław Ignatowski);
 - EUA (European University Association), m.in. udział w konferencji na temat zarządzania kosztami w uczelniach wyższych w Europie (dr Jacek Kalinowski).
- O wysokim uznaniu pracowników Katedry Rachunkowości UŁ za granicą świadczą pełnione przez nich funkcje w organizacjach zagranicznych:
- dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ – National Representative in the Board of European Accounting Association (EAA), tj. reprezentant Polski w Radzie Europejskiego Stowarzyszenia Rachunkowości z anonimowego wyboru w pierwszej kadencji – od maja 2012 do maja 2015 r. i w drugiej kadencji – od maja 2015 do maja 2018 r.;
 - dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ – Senior Board Member of Asia-Pacific Management Accounting Association oraz Committee Member tej organizacji.

Współpraca z otoczeniem

Realizacja prac naukowo-badawczych Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2012–2017 była związana ze współpracą z następującymi instytucjami i organizacjami krajowymi i zagranicznymi:

- Krajowym Komitetem Standardów Rachunkowości,
- Radą Naukową Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- ACCA.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ aktywnie uczestniczą w pracach Komitetu Standardów Rachunkowości. W latach 2012–2016 przygotowali dwa Krajowe Standardy Rachunkowości oraz dwa Stanowiska Komitetu Standardów Rachunkowości. W 2014 r. został wydany KSR nr 8 „Działalność deweloperska”, którego autorem był dr Jacek Kalinowski. Natomiast w 2017 r. wydany został KSR nr 11 „Środki trwałe”, opracowany przez zespół prof. dr hab. Ewy Walińskiej, w składzie którego byli: Przemysław Czajor, Marcin Michalak, Agnieszka Wencel, Witold Bojanowski (dawniej pracownik Katedry Rachunkowości UŁ).

W 2016 r. wydano stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości dotyczące uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych, natomiast w 2017 r. stanowisko dotyczące zasady rzetelnego i jasnego obrazu. Oba stanowiska opracował dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ.

Katedra Rachunkowości UŁ w analizowanym okresie współpracowała ze Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, a w szczególności z Radą Naukową SKwP. Pra-

cownicy Katedry uczestniczyli w pracach następujących komisji Rady Naukowej stowarzyszenia:

- Komisji ds. Doskonalenia Przepisów i Zasad Rachunkowości,
- Komisji Rachunkowości Zarządczej/Controllingu (przewodnicząca prof. dr hab. Irena Sobańska),
- Komisji ds. Edukacji w Rachunkowości (przewodnicząca prof. dr hab. Ewa Walińska), przekształconej w 2015 r. w Komisję ds. Rozwoju Zawodu Księgowego (przewodnicząca prof. dr hab. Ewa Walińska),
- Komisji Historii, Teorii i Praktyki Rachunkowości w Polsce,
- Komisji Programowej Czasopisma „Rachunkowość” (dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ).

Katedra Rachunkowości UŁ współpracuje z ACCA, dzięki czemu Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego posiada licencję na przeprowadzanie egzaminów ACCA CBE (poziomy F1, F2, F3 oraz F4). CBE (Computer Based Exams) to egzaminy ACCA zdawane w autoryzowanych ośrodkach szkoleniowych w formie komputerowej przez cały rok. Wydział Zarządzania UŁ z udziałem pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, głównie w osobie dr Eweliny Zarzyckiej, prowadzi także otwarte i zamknięte szkolenia przygotowujące do egzaminów certyfikacyjnych ACCA. Wspólnie z ACCA Katedra Rachunkowości UŁ podejmuje także działania przeznaczone dla studentów Wydziału Zarządzania UŁ.

Pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ brali udział w wielu projektach badawczych realizowanych na rzecz praktyki gospodarczej. Wdrożenia ich efektów odbywały się głównie za sprawą dwóch spółek, tj. Towarzystwa Gospodarczego Rafib Sp. z o. o. oraz Centrum Controllingu i Analiz Ekonomicznych Sp. z o.o. (CCAIE).

Zakres przedmiotowy projektów dla praktyki obejmował m.in.:

- system budżetowania kosztów i planowania płynności finansowej,
- system rachunkowości zarządczej,
- system rachunku kosztów działań (ABC) i system zarządzania kosztami działań (ABM),
- system wielozadaniowego rachunku kosztów i wyników dla potrzeb rachunkowości zarządczej i controllingu,
- analizę i prognozę sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw,
- wdrażanie metod, narzędzi lub kompleksowych systemów rachunkowości finansowej, rachunkowości zarządczej/controllingu i rachunkowości podatkowej,
- opracowanie dokumentacji opisującej przyjętą politykę rachunkowości przedsiębiorstwa,
- dostosowanie systemu rachunkowości finansowej do potrzeb ustalania podatku dochodowego,
- wycenę wartości firmy i marki.

Jednym z obszarów współpracy pracowników Katedry z praktyką było sporządzanie opinii eksperckich w zakresie problematyki rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz rachunkowości podatkowej, w tym w szczególności dotyczących:

- oceny prawidłowości stosowania regulacji rachunkowości (zarówno polskich, jak i międzynarodowych) oraz
- oceny skutków finansowych i podatkowych szczególnych transakcji gospodarczych i sposobu ich ujęcia w systemie rachunkowości.

Wśród klientów, dla których pracownicy Katedry realizowali projekty, były największe spółki giełdowe funkcjonujące na polskim rynku, przedsiębiorstwa średnie oraz małe. Jednostki te reprezentowały szerokie spektrum branżowe, począwszy od firm produkcyjnych, przez podmioty typowo usługowe, w tym realizujące kontrakty długoterminowe, przedsiębiorstwa handlowe, jak również banki, instytucje kultury i nauki.

Działalność Katedry w latach 2012–2017 była prowadzona w warunkach zmian instytucjonalnych funkcjonowania uczelni wyższych, polegających na wzroście znaczenia współpracy nauki z praktyką gospodarczą. Dlatego też tak ważna stała się działalność Katedry związana z opracowaniem produktów będących wynikiem badań i rozwoju w obszarze systemów rachunkowości, jak również ich implementacji w praktyce gospodarczej, w postaci wdrożeń, ekspertyz i aplikacji produktów badań naukowych, realizowana bezpośrednio za pośrednictwem Wydziału Zarządzania UŁ (por. tabela 18).

Tabela 18. Zestawienie ekspertyz i aplikacji w latach 2014–2016

Rodzaj działalności	Liczba projektów
Ekspertyzy	9
– dotyczące rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej	7
– dotyczące rachunkowości finansowej	2
Aplikacje	14
– dotyczące rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej	8
– dotyczące rachunkowości finansowej	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu do oceny parametrycznej jednostek naukowych.

Jak wynika z tabeli 18, w latach 2014–2016 pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ wykonali 9 ekspertyz, z czego 7 dotyczyło metod, narzędzi lub modeli rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej, a 2 rachunkowości finansowej. Autorami tych projektów byli w szczególności: dr Marcin Michalak i dr Przemysław Czajor (6), prof. dr hab. Irena Sobańska (4), dr Jacek Kalinowski i dr Jan Michalak (2), jak również prof. dr hab. Ewa Walińska i dr Maciej Frendzel (1).

W analizowanym okresie zrealizowano także 14 aplikacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych do praktyki gospodarczej, z których 8 dotyczyło

podsystemu rachunkowości zarządczej, a 6 podsystemu rachunkowości finansowej. Autorami tych aplikacji byli w szczególności: dr Marcin Michalak, dr Sławomir Jędrzejewski, prof. dr hab. Ewa Walińska.

Wkład pracowników Katedry Rachunkowości w kategorię naukową Wydziału Zarządzania UŁ 2013–2016

Efekty pracy naukowej w latach 2013–2016 stanowiły podstawę przyznania Wydziałowi Zarządzania UŁ kategorii naukowej. Wydział uzyskał kategorię A dzięki osiągnięciom w zakresie publikacji, awansom naukowych, współpracy z otoczeniem. Kluczowym obszarem dokonań naukowych były publikacje. W ocenie parametrycznej uwzględniono jedynie najwyżej punktowane, tj. artykuły z listy A i C, artykuły z listy B (ale tylko powyżej 14 punktów) oraz monografie naukowe. Wkład pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w uzyskanie kategorii A przez Wydział Zarządzania UŁ był bardzo znaczący – głównie w zakresie monografii oraz artykułów z listy B (14 punktów i powyżej).

Monografie autorstwa pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2013–2016 uznane w ocenie parametrycznej Wydziału Zarządzania UŁ⁹

Rok 2013

- P.K. Czajor, *Instrumenty finansowe w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2013.
- R. Ignatowski, *Konsolidacja sprawozdań finansowych. Koncepcje, regulacje polskie i MSSF. Zastosowania praktyczne. Tom II. Regulacje MSSF*, ODDK, Gdańsk 2013.
- E.M. Walińska, M. Michalak, A.K. Wencel, P.K. Czajor, W. Wiatr, M.P. Turzyński, G.M. Idzikowska, J.P. Kalinowski, J. Gad, A. Jurewicz, B. Bek-Gaik, A. Czajor, W. Bojanowski, A. Walińska, A. Janicka, A. Mariański, I. Kuczyńska, *Ustawa o rachunkowości. Komentarz (2013)*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2013.
- M. Wiatr, *Koncepcja bilansu według teorii Wilhelma Osbaha jako kierunek doskonalenia sprawozdawczości finansowej – propozycja modelu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.
- T. Wnuk-Pel, *Management Accounting Innovations. The Case of ABC in Poland*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.

⁹ Opracowanie własne na podstawie wydziałowego rejestru publikacji za lata 2013–2016.

Rok 2014

- E. Śnieżek, M. Wiatr, *Przepływy pieniężne*, Wolter Kluwer SA, Warszawa 2014.
- E. Walińska, E. Śnieżek, M. Turzyński, P. Kabalski, A. Wencel, P. Czajor, M. Michalak, J. Gad, A. Jurewicz, M. Frendzel, M. Wiatr, J. Kalinowski, J. Stępień-Andrzejewska, B. Mazuchowska, B. Bek-Gaik, W. Bojanowski, A. Czajor, A. Janicka, *Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwers SA, Warszawa 2014.
- E. Walińska, A. Wencel, A. Jurewicz, M. Wiatr, *Podatek dochodowy w systemie rachunkowości – zasady ustalania i rewizji*, SKwP, Warszawa 2014.
- T. Wnuk-Pel, *Management Accounting Innovations the Case of ABC in Poland*, Second Edition, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.

Rok 2015

- E. Śnieżek, M. Wiatr, *Praktyczne aspekty sprawozdawczości przepływów pieniężnych*, wydanie II poszerzone, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2015.
- E. Śnieżek, M. Wiatr, *Przepływy pieniężne*, wydanie II poszerzone, Wolters Kluwer SA, Warszawa 2015.
- E. Walińska, J. Gad, B. Bek-Gaik, B. Rymkiewicz, *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem – wymiar finansowy i niefinansowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015.
- H. Waniak-Michalak, *Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw przez organizacje niedziałające dla zysku*, Difin, Warszawa 2015.

Rok 2016

- A. Brzeska, *Rewizja finansowa w świetle praktyki polskiego rynku kapitałowego*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2016.
- J. Dobroszek, *Koszty i wyniki w systemie controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- J. Gad, M. Wójciak, *Audyty wewnętrzny a wiarygodność sprawozdań finansowych – perspektywa międzynarodowa*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2016.
- S. Jędrzejewski, E. Bartnicka, *Ewolucja bilansu i jego roli w systemie rachunkowości – ujęcie historyczne*, Wydawnictwo Naukowe Doctrina, Łódź 2016.
- S. Jędrzejewski, A. Piotrowska, A. Jędrzejewska, *Sprawozdawczość MSP w kontekście społecznej odpowiedzialności*, Wydawnictwo Afinance, Łódź 2016.

- S. Jędrzejewski, *Przedsiębiorstwo w upadłości. Uwarunkowania prawne, wycena, model sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- S. Jędrzejewski, N. Pyrka, N. Ronowska, *Potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie informacji finansowych w kolejnych fazach cyklu życia*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2016.
- J. Michalak, *Modele biznesu przedsiębiorstw. Analiza i raportowanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- J. Stępień-Andrzejewska, *Transakcje zabezpieczające w systemie rachunkowości – model wyceny i prezentacji*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2016.
- A. Szychta, J. Dobroszek, P. Kabalski, *Rachunkowość zarządcza. Zadania i testy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- E. Walińska, J. Gad, B. Bek-Gaik, *Sprawozdawczość finansowa i niefinansowa przedsiębiorstwa – w kierunku integracji?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- E. Walińska, A. Jurewicz, K. Kałuża, *Integracja rachunkowości finansowej i zarządczej a sprawozdanie finansowe – perspektywa międzynarodowych standardów rachunkowości*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2016.
- E. Walińska, A. Rzetelska, A. Jurewicz, *Kapitał własny spółek kapitałowych jako kategoria prawna i ekonomiczna sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- A. Wencel, T. Koniarski, *Podatek dochodowy odroczony w procesie rewizji sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.
- T. Wnuk-Pel, M. Kawczyńska, *The role and functions of controllers in organization management*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.

W latach 2013–2016 pracownicy Katedry opublikowali 180 artykułów naukowych (z których większość zawierała wyniki badań empirycznych), w tym 75 artykułów wysoko punktowanych (14 pkt i powyżej) (por. zestawienie poniżej).

Wykaz artykułów naukowych wysoko punktowanych (14 pkt i powyżej) autorstwa pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 2013–2016¹⁰

Rok 2013

- P. Czajor, *Zmiany MSR/MSSF w 2013 r.*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 73(129), s. 63–82.
- A. Szychta, *Podejścia do badań naukowych w rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 71(127), s. 243–259.
- E. Śnieżek, J. Piłacik, *Wybrane aspekty realizacji kontraktów długoterminowych w sektorze budowlanym w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 74(130), s. 109–129.
- E. Śnieżek, M. Wiatr, *Ponadczasowy wymiar doktryn bilansowych na przykładzie teorii Wilhelma Osbahra*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 71(127), s. 271–294.
- M. Turzyński, *Filozofia władzy Michela Foucaulta a badania nad historią rachunkowości: przykład umów o używanie aktywów w XVII–XIX wieku*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 71(127), s. 261–270.
- M. Turzyński, *O średniowiecznej moralności kupieckiej i etyce zawodowej rachunkowości: perspektywa teorii społecznej Michela Foucaulta*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 73(129), s. 131–146.
- E. Zarzycka, *Teoria strukturyzacji Anthony’ego Giddensa i jej wykorzystanie w badaniach z zakresu rachunkowości zarządczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 73(129), s. 147–162.
- E. Zarzycka, *Wykorzystanie teorii instytucjonalnej w badaniach z zakresu rachunkowości zarządczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 70(126), s. 141–156.
- E. Zarzycka, M. Michalak, *Implementing lean accounting principles to design and improve accounting processes – a case study from a Shared Service Centre*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 72(128), s. 139–156.
- E. Zarzycka, H. Waniak-Michalak, *Czynniki wpływające na wybór organizacji pożytku publicznego przez darczyńców indywidualnych w Polsce – czy dane finansowe mają znaczenie?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 74(130), s. 91–108.

¹⁰ Opracowanie własne na podstawie wydziałowego rejestru publikacji za lata 2013–2016.

Rok 2014

- J. Dobroszek, *The use of controlling tools in logistics enterprises in Poland*, [w:] *Proceedings Paper: International Conference on Accounting, Auditing, and Taxation (ICAAT)*, Wydawnictwo Destech Publications Inc., Lancaster 2014, s. 133–144.
- J. Gad, *Funkcja rozliczeniowa systemu rachunkowości według Profesor Alicji Jarugowej – perspektywa nadzoru korporacyjnego*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 89–105.
- J. Gad, *Sprawozdanie z wyniku całościowego jako źródło informacji na temat kapitałowych przychodów i kosztów – doświadczenia polskiego i niemieckiego rynku kapitałowego*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 75(131), s. 47–68.
- R. Ignatowski, *Pojęcie dochodów, przychodów i zysków według MSSF i analiza praktyki ich prezentacji w sprawozdaniach finansowych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 131–151.
- P. Kabalski, *Business partner – new role of management accountants*, [w:] *Proceedings Paper: International Conference on Accounting, Auditing, and Taxation (ICAAT)*, Wydawnictwo Destech Publications Inc., Lancaster 2014, s. 156–165.
- P. Kabalski, J. Szwajcar, *Dorobek naukowy Profesor Alicji Jarugowej. Nurt sprawozdawczości finansowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 7–19.
- J. Kalinowski, *Ujęcie i prezentacja kosztów działalności deweloperskiej – kluczowe problemy*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 153–172.
- J. Michalak, *Wpływ wprowadzenia MSSF 8 na przydatność sprawozdawczości segmentów na przykładzie największych spółek europejskich*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 173–191.
- Ż. Pietrzak, T. Wnuk-Pel, *Wkład Profesor Alicji Jarugowej w rozwój rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 21–38.
- I. Sobańska, *Znaczenie dorobku naukowego Profesor Elżbiety Burzym dla rozwoju nauki i praktyki rachunkowości w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 75(131), s. 83–93.
- J. Stępień-Andrzejewska, *Wpływ dorobku prof. Alicji A. Jarugi na rozwój wybranych nurtów badawczych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 136(80), s. 69–88.
- A. Szychta, *Kierunki alternatywnych badań naukowych w rachunkowości zarządczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 193–223.
- E. Śnieżek, *Spółecznie odpowiedzialne przedsiębiorstwo przyszłości w kontekście ponadczasowych przemysłów Profesor Elżbiety Burzym*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 76(132), s. 75–88.

- E. Śnieżek, J. Piłacik, *Międzynarodowe regulacje rachunkowości i harmonizacja zasad sprawozdawczości finansowej w dorobku naukowym prof. Alicji Jarugi*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 39–55.
- M. Turzyński, *Rachunkowość czasu II wojny światowej w okupowanej Polsce: przypadek Generalnego Gubernatorstwa*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 225–243.
- E. Walińska, *Reklasyfikacja innych wyników całościowych jako szczególny przypadek alokacji przychodów i kosztów*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 77(133), s. 141–157.
- E. Walińska, M. Michalak, *Polityka rachunkowości w kontekście poglądów naukowych Profesor Alicji Jarugowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 107–129.
- H. Waniak-Michalak, *Informacja o pracy wolontariuszy w sprawozdaniach organizacji pożytku publicznego w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 75(131), s. 123–143.
- H. Waniak-Michalak, *Zakres ujawnianych informacji w sprawozdawczości stowarzyszeń i fundacji prowadzących działalność pożytku publicznego w Polsce w okresie międzywojennym i w czasach współczesnych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 76(132), s. 129–146.
- M. Wiatr, *Wkład Profesor Alicji Jarugowej w badania historii rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 80(136), s. 57–67.
- T. Wnuk-Pel, Ż. Pietrzak, *Operational budgeting in polish companies – evidence from the field*, Wydawnictwo Destech Publications Inc., Lancaster 2014, s. 216–227.
- E. Zarzycka, *Kształcenie w obszarze rachunkowości zarządczej/controllersingu na studiach I i II stopnia na kierunku Finanse i Rachunkowość w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 79(135), s. 215–233.

Rok 2015

- J. Dobroszek, *Analysis of Factors Affecting the Implementation of Controlling in Logistics Enterprises and the Resulting Effects – Case of Poland*, „Procedia Social and Behavioral Sciences” 2015, no. 213, s. 248–253.
- J. Gad, *Disclosures on control over financial reporting: the reporting practice of banks listed on the Warsaw Stock Exchange*, „e-Finanse” 2015, no. 1, s. 1–10.
- J. Gad, *The Relationship Between Supervisory Board and Management and Their Communication Processes in Publicly Listed Companies in Poland*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe” 2015, no. 2, s. 139–160.

- J. Gad, *Zasady prezentacji składników pozostałego wyniku całościowego – praktyka sprawozdawcza spółek należących do WIG 30 oraz DAX w latach 2012–2013*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 83(139), s. 65–86.
- R. Ignatowski, W. Zatoń, *Non-controlling interests, financial performance and the equity of groups. An empirical study of groups listed on the Warsaw Stock Exchange*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 84(140), s. 67–93.
- S. Jędrzejewski, *Mała i mikro spółdzielnia mieszkaniowa na gruncie uproszczeń w prawie bilansowym i Stanowiska Krajowego Komitetu Standardów Rachunkowości*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” 2015, nr 12, cz. 2, s. 59–68.
- S. Jędrzejewski, *Wynik finansowy spółdzielni mieszkaniowej w ujęciu podatkowym i bilansowym*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” 2015, nr 8, cz. 1, s. 107–118.
- P. Kabalski, J. Sz wajcar, *Feminizacja studiów w zakresie rachunkowości w Polsce – przyczyny i skutki*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 81(137), s. 85–106.
- W.A. Nowak, *The evolution of governmental accounting in the phases of a State regime reshaping from capitalism to socialism and from socialism to capitalism: the case of Poland in the 1950s – mid – 1990s*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 84(140), s. 159–180.
- I. Sobańska, J. Kalinowski, *Podejście lean jako kierunek zmian w zarządzaniu i rachunkowości zarządczej w podmiotach usług medycznych – wyniki badań literaturowych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 103–116.
- A. Szychta, *Przedmiot, cele i teorie nauki rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 9–35.
- E. Walińska, *Zintegrowany raport – początek końca sprawozdania finansowego?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 82(138), s. 151–165.
- H. Waniak-Michalak, E. Zarzycka, *Wykorzystanie informacji przez darczyńców w Polsce – przykład darowizn 1% podatku dochodowego*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 83(139), s. 131–148.
- M. Wiatr, E. Śniezek, *Practical implementation of Wilhelm Osbahrs entrepreneur balance sheet theory assumptions – the case study*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 161–181.
- T. Wnuk-Pel, *Factors determining the selection of capital budgeting methods in companies operating in Poland*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 84(140), s. 217–240.
- T. Wnuk-Pel, Ż. Pietrzak, *The Roles and Qualities of Management Accountants in Organizations – Evidence from the Field*, „Procedia – Social and Behavioral Sciences” 2015, no. 213, s. 281–285.
- E. Zarzycka, *Rola międzynarodowych kwalifikacji w procesie rozwoju i kształcenia specjalistów ds. rachunkowości zarządczej w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 81(137), s. 137–154.

- E. Zarzycka, *Zmiany w rolach i funkcjach specjalistów do spraw rachunkowości zarządczej – przegląd literatury światowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 117–134.
- E. Zarzycka, H. Waniak-Michalak, *Financial and non financial factors motivating individual donors to support public benefit organizations*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe” 2015, no. 1, s. 131–152.

Rok 2016

- J. Dobroszek, *Rachunkowość zarządcza w zarządzaniu łańcuchem dostaw w świetle wyników badań literaturowych i ankietowych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 29–54.
- J. Dobroszek, H. Waniak-Michalak, *The 40-year impact of the journal „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” on the development of accounting in Poland*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 11–40.
- J. Dobroszek, E. Zarzycka, A. Almasan, C. Circa, *Management accounting information from the perspective of managers: the case of Poland and Romania Selected findings of a survey research*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 41–64.
- M. Frendzel, *Możliwości wykorzystania MSSF 9 do kształtowania wyniku finansowego jednostki gospodarczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 167–186.
- J. Gad, *Information Transparency of the Statement of Comprehensive Income: The Reporting Practice of WIG30 and DAX Companies*, „Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation” 2016, no. 3, s. 113–134.
- J. Gad, *The pillars of internal control and risk management systems in relation to financial reporting: The perspective of the Polish and German capital markets*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 37–60.
- P. Kabalski, *Why accounting science should be more normative?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 61–72.
- P. Kabalski, J. Cewińska, E. Kusidel, L. Grzesiak, *Profil osobowości studentów rachunkowości i wymogi współczesnego systemu rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 87–104.
- P. Kabalski, L. Grzesiak, *Audyty wewnętrzny w świetle wybranych teorii*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 19–28.
- P. Kabalski, L. Grzesiak, *Wpływ płci na preferencje w zakresie polityki rachunkowości*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” 2016, nr 2, cz. 3, s. 249–260.

- J. Michalak, *Ujawnienia o emisji gazów cieplarnianych wybranych spółek giełdowych w Wielkiej Brytanii*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 157–172.
- M. Michalak, P. Czajor, *Ujawnianie informacji o wartości ekonomicznej operacyjnych aktywów trwałych w sprawozdawczości finansowej spółek publicznych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 105–116.
- W.A. Nowak, *Shaping public finance accounting and budgeting system in accordance with political regime radical change: evolution not revolution in Poland 1918–2015*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 125–141.
- Ż. Pietrzak, T. Wnuk-Pel, A. Jabłoński, M. Kawczyńska, *Oczekiwany wpływ implementacji zintegrowanego systemu informatycznego na jakość informacji – studium przypadku*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 55–75.
- I. Sobańska, E. Zarzycka, *Etyka w zawodzie specjalisty rachunkowości zarządczej w podręcznikach i kształceniu w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 143–151.
- A. Szychta, *Geneza rachunkowości zarządczej według różnych podejść badawczych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 153–170.
- A. Szychta, *Kongres Europejskiego Stowarzyszenia Rachunkowości w Maastricht w 2016 roku*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 191–199.
- A. Szychta, J. Dobroszek, *Perception of management accounting and controlling by Polish authors in publications in 1990–2016*, [w:] *Advances in Economics, Business and Management Research (AEBMR)*, Wydawnictwo Atlantis Press, Amsterdam 2016, s. 450–467.
- E. Śnieżek, *Raportowanie społecznej odpowiedzialności w Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe”*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 151–165.
- E. Śnieżek, *Zbilansowana karta wyników w Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe”. Propozycja modyfikacji koncepcji ukierunkowana na zrównoważony rozwój*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 90(146), s. 173–190.
- E. Walińska, *Sprawozdanie z polityki rachunkowości jako odrębny składnik sprawozdania finansowego*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 183–196.
- H. Waniak-Michalak, J. Michalak, *Corporate and NGOs’ Voluntary Disclosure on Collaboration. Evidence from Poland*, „Inżynierine Ekonomika-Engineering Economics” 2016, no. 1, s. 98–108 (Baza JCR).
- H. Waniak-Michalak, J. Michalak, *Disclosure on corporate and NGOs’ cooperation in Poland – coming out or a low profile approach?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 163–181.

- T. Wnuk-Pel, *Management Accounting Systems and Lean Management: A Service Company Perspective*, „Transformations in Business & Economics” 2016, no. 1(37), s. 55–76 (Baza JCR).

Wkład pracowników Katedry Rachunkowości w uzyskanie przez Wydział Zarządzania UŁ kategorii naukowej A w obszarze publikacji naukowych był bardzo istotny (por. tabela 19).

Tabela 19. Publikacje pracowników Katedry Rachunkowości uwzględnione w ocenie parametrycznej Wydziału Zarządzania UŁ za lata 2013–2016 (14 punktów i powyżej)

	Monografie		Publikacje lista A		Publikacje lista B (od 14 pkt)	
	Liczba publikacji	Udział % do WZ	Liczba publikacji	Udział % do WZ	Liczba publikacji	Udział % do WZ
Katedra Rachunkowości	28	24,60%	2	25,00%	73	34,00%
Razem WZ UŁ	114	100,00%	8	100,00%	211	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wydziałowego rejestru publikacji za lata 2013–2016.

Dodatkowo należy podkreślić, że udział Katedry Rachunkowości UŁ w aplikacjach zgłaszanych przez Wydział Zarządzania UŁ do oceny parametrycznej 2013–2016 wynosił około 33%, a w ekspertyzach 56,25 % (por. tabela 20).

Tabela 20. Aplikacje zgłoszone przez pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ i ich udział w ocenie parametrycznej 2013–2016

Katedra	Katedra Rachunkowości UŁ	Wydział Zarządzania UŁ	Procentowy udział Katedry
Aplikacje	15	46	32,61%
Ekspertyzy	9	16	56,25%

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu do oceny parametrycznej jednostek naukowych za lata 2012–2016.

* * *

Przedstawione fakty i informacje świadczą o dynamicznym rozwoju naukowym, osiągnięciach dydaktycznych, a także rosnącej roli Katedry Rachunkowości UŁ w kształtowaniu praktyki rachunkowości w Polsce.

Katedra Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego jest dziś znanym i cenionym w kraju i za granicą ośrodkiem dydaktycznym i naukowym, zwanym często Łódzką Szkołą Rachunkowości.

Nie byłoby to możliwe bez ludzi, którzy:

- zapoczątkowali jej istnienie: prof. Stanisława Skrzywana, prof. Edwarda Wojciechowskiego,
- kontynuowali ich dzieła: prof. Alicji Jarugowej, doc. Józefa Skowrońskiego,
- byli uczniami wymienionych Mistrzów i do dziś pracują w Katedrze, kontynuując ich pracę: Ireny Sobańskiej, Anny Szychty, Radosława Ignatowskiego, Ewy Śnieżek, Ewy Walińskiej.

Dorobek wypracowany przez poprzednie pokolenia to dla nich wartość bezcenna i ponadczasowa, stanowiąca fundament Katedry gwarantujący jej powodzenie w przyszłości.

CZĘŚĆ II
PRACOWNICY KATEDRY RACHUNKOWOŚCI
I ICH AWANSE NAUKOWE

Wykaz pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w latach 1948–2018

Pracownicy naukowci

Lp.	Imię i nazwisko	Rok zatrudnienia	Rok zakończenia pracy
1.	Edward Wojciechowski, prof. dr hab. – kierownik Katedry	1945 (WSE) 1948 (Zakład Rachunkowości)	1948 (WSE) 1972 (Zakład Rachunkowości)
2.	Jan Nawlicki	1949 (SGH O Łódź) 1950	1963
3.	Wiesław Szurmach, mgr	1949 (SGH O Łódź)	1951
4.	Stanisław Taubwurcel, dr	1949 (SGH O Łódź) 1950 1961	1962
5.	Jan Trusiewicz, doc. dr	1949 (WSE) 1956 (Zakład Rachunkowości)	1956 (WSE) 1974 (Zakład Rachunkowości)
6.	Józef Szczepaniak, prof. dr hab. – od 1970 r. kierownik Zakładu Organizacji Przetwarzania Danych	1950 (WSE) 1970	1991
7.	Józef Gorgolewski, mgr	1951	1991
8.	Alicja Jaruga, prof. dr hab. – kierownik Katedry	1951	2011
9.	Tadeusz Kowaliński, mgr	1960	1966
10.	Witold Szczerek, dr	1961	2003
11.	Jerzy Marcinkowski, dr	1963	2005
12.	Andrzej Świecki, mgr	1964	1969
13.	Marian Walczak, dr hab.	1965	2013
14.	Łucja Augustynowicz, dr	1966	1975
15.	Stanisław Karpiński, dr	1966	1986
16.	Zofia Owczarek, dr	1968 1994	1971 2007
17.	Barbara Borusewicz, mgr	1970	1973
18.	Gabriela Idzikowska, dr hab.	1970 1994	1971 2004
19.	Ryszard Kucharski, dr	1970	1971

Lp.	Imię i nazwisko	Rok zatrudnienia	Rok zakończenia pracy
20.	Barbara Pszczółkowska, mgr	1970	1973
21.	Janina Stankiewicz, dr	1970	1972
22.	Danuta Zabielska, dr	1970	1978
23.	Włodzimierz Zieliński, mgr	1970	1971
24.	Jerzy Kopczyński, mgr	1971 1984	1977 1990
25.	Irena Sobańska, prof. dr hab. – kierownik Katedry	1971	do dziś
26.	Barbara Salamon, mgr	1972	1982
27.	Elżbieta Świdarska, dr	1972	1985
28.	Józef Skowroński, dr	1973	1990
29.	Zuzanna Jaglińska, dr	1974	1985
30.	Małgorzata Pałka, mgr	1977	1989
31.	Renata Sochacka, dr	1977	1994
32.	Krzysztof Szymański, dr hab.	1977	1984
33.	Sławomir Szejna, dr	1978	1991
34.	Jerzy Wołkowski, dr	1978	1990
35.	Zbigniew Leszczyński, dr	1979	1996
36.	Ewa Śniezek, dr hab.	1982	do dziś
37.	Radosław Ignatowski, dr hab.	1984	do dziś
38.	Witold Orłowski, dr	1985	1986
39.	Anna Szycha, dr hab.	1985	do dziś
40.	Ewa Walińska, prof. dr hab.	1986	do dziś
41.	Lidia Wieteska, mgr	1986	1988
42.	Zbigniew Adamkiewicz, mgr	1989	1990
43.	Pelagia Ochota, mgr	1989	1993
44.	Mariola Szczesiak, mgr	1989	1996
45.	Andrzej Baniewicz, mgr	1990	1997
46.	Lucyna Kopczyńska, dr	1990	2015
47.	Anna Jaroszczak, mgr	1991	2006
48.	Grażyna Łoin, mgr	1991	2006
49.	Konrad Pokutycki, mgr	1991	1994
50.	Wiesława Kałużna, mgr	1992	1993
51.	Joanna Stępień-Andrzejewska, dr	1992	do dziś
52.	Donata Dubiak, mgr	1993	1994
53.	Beata Mazuchowska, mgr	1995	do dziś
54.	Wojciech A. Nowak, dr hab.	1995	do dziś
55.	Joanna Żurawska, mgr	1995	do dziś
56.	Grzegorz Wnuk, mgr	1996	1999
57.	Witold Bojanowski, mgr	1997	2002

Lp.	Imię i nazwisko	Rok zatrudnienia	Rok zakończenia pracy
58.	Przemysław Kabalski, dr hab.	1997	do dziś
59.	Monika Marcinkowska, dr hab.	1998	2002
60.	Tomasz Wnuk-Pel, dr hab.	1998	do dziś
61.	Anna Szmerekiet, mgr	1999	2003
62.	Mikołaj Turzyński, dr hab.	1999	do dziś
63.	Izabela Bajda, mgr	2000	2003
64.	Radosław Gajewski, mgr	2000	2006
65.	Jacek Kalinowski, dr	2000	do dziś
66.	Rafał Wójcikowski, dr	2001	2002
67.	Urszula Wójcikowska, dr	2002	2010
68.	Przemysław Czajor, dr	2003	do dziś
69.	Jan Michalak, dr	2003	do dziś
70.	Marcin Michalak, dr	2003	do dziś
71.	Dagmara Chachuła, mgr	2003	2006
72.	Maciej Frendzel, dr	2004	do dziś
73.	Agnieszka Wencel, dr	2004	do dziś
74.	Małgorzata Stolińska, mgr	2005	2006
75.	Michał Wiatr, dr	2006	do dziś
76.	Katarzyna Wróbel, mgr	2006	2013
77.	Halina Waniak-Michalak, dr	2007	do dziś
78.	Jacek Gad, dr	2008	do dziś
79.	Joanna Sz wajcar, mgr	2008	do dziś
80.	Ewelina Zarzycka, dr	2008	do dziś
81.	Małgorzata Kurpińska, mgr	2008	2012
82.	Emilia Rosa, mgr	2008	2012
83.	Zuzanna Firkowska-Jakobsze, dr	2010	do dziś
84.	Justyna Dobroszek, dr	2010	do dziś
85.	Beata Szkudlarek, dr	2010	2011
86.	Jarosław Chojnacki, mgr	2010	2012
87.	Katarzyna Kalinowska, mgr	2011	2014
88.	Wojciech Kariozen, mgr	2011	2012
89.	Joanna Piłacik, mgr	2012	do dziś
90.	Żaneta Pietrzak, mgr	2012	do dziś
91.	Aneta Brzeska, mgr	2013	do dziś
92.	Sławomir Jędrzejewski, dr	2014	do dziś
93.	Anna Rzetelska, dr	2016	do dziś

Pracownicy administracyjno-techniczni

Lp.	Imię i nazwisko	Rok zatrudnienia	Rok zakończenia pracy
1.	Janczak Jadwiga	1961 1970	1973
2.	Jadwiga Wojtanik	1973	1989
3.	Jadwiga Wysocka	1984	1987
4.	Agata Ubycha (Przybył)	1986	1998
5.	Elżbieta Marszał	1990	2007
7.	Paweł Suliga	1991	1992
8.	Przemysław Gołaszewski	1993	1998
9.	Bogumiła Czyżykowska	1994	2009
10.	Witold Mazuchowski	1994	1995
11.	Beata Spychała	1994	1996
12.	Magdalena Pietruszka	1998	2002
13.	Aleksandra Sapiechowska	1998	2000
14.	Marta Fuk	2000	2002
15.	Marta Śpionek	2002	2003
16.	Olga Sobańska	2003	2003
17.	Anna Wawrzyniak	2003	2004
18.	Dorota Ćmielewska	2004	2007
19.	Małgorzata Janecka	2007	2008
20.	Elżbieta Hryniewicz	2009	2012
21.	Aleksandra Lizińczyk	2009	2012
22.	Marta Janikowska	2012	2014
23.	Dominika Gradowicz	2013	2016
24.	Agnieszka Skotowska	2013	do dziś

Wykaz rozpraw doktorskich i habilitacyjnych napisanych w Katedrze Rachunkowości UŁ w latach 1948–2018

Prace doktorskie

Lp.	Autor	Tytuł pracy doktorskiej	Rok	Promotor	Recenzenci
1.	Józef Szczepaniak	<i>Analiza rentowności przedsiębiorstw przemysłowych</i>	1962	prof. dr hab. Edward Wojciechowski	prof. dr hab. Stanisław Skrzywan doc. dr Tadeusz Peche
2.	Jan Trusiewicz	<i>Problematyka funkcjonowania rozrachunku gospodarczego przedsiębiorstwa przemysłowego i jego związku z rachunkowością</i>	1962	doc. dr Edward Wojciechowski	prof. dr hab. Stanisław Skrzywan doc. dr Paweł Dendera
3.	Stanisław Taubwurcel	<i>Rachunek kosztów normatywnych jako narzędzie racjonalnego kierowania przedsiębiorstwem przemysłowym</i>	1963	doc. dr Edward Wojciechowski	prof. dr hab. Stanisław Skrzywan doc. dr Eugeniusz Terebucha
4.	Alicja Jaruga	<i>Koszty zarządzania przedsiębiorstwa przemysłowego</i>	1964	prof. doc. dr Edward Wojciechowski	prof. dr hab. Stanisław Skrzywan prof. dr hab. Stefan Górniak
5.	Witold Szczerek	<i>Międzyzakładowa analiza sytuacji finansowej przedsiębiorstw na przykładzie przemysłu bawełnianego</i>	1971	doc. dr hab. Józef Szczepaniak	prof. dr hab. Edward Wojciechowski doc. dr hab. Kazimierz Sawicki
6.	Marian Walczak	<i>Warunki i metody analizy stanu majątkowego i sytuacji finansowej przedsiębiorstw handlu detalicznego</i>	1973	doc. dr Jan Trusiewicz	prof. dr hab. Zbigniew Messner prof. dr hab. Józef Szczepaniak
7.	Józef Skowroński	<i>Próba modelu rachunku kosztów w przedsiębiorstwie produkcyjnym</i>	1973	doc. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Józef Szczepaniak doc. dr Włodzimierz Brzezina
8.	Jerzy Marcinkowski	<i>Rentowność jako kryterium oceny działalności gospodarczej przedsiębiorstw przemysłu odzieżowego w analizie międzyzakładowej</i>	1974	prof. dr hab. Józef Szczepaniak	prof. dr hab. Edward Wojciechowski doc. dr Lech Bednarski

Lp.	Autor	Tytuł pracy doktorskiej	Rok	Promotor	Recenzenci
9.	Janina Stankiewicz	<i>Rachunek kosztów jako instrument operatywnego zarządzania socjalistycznym przedsiębiorstwem przemysłowym</i>	1976	doc. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Józef Szczepaniak doc. dr Włodzimierz Brzezina
10.	Janusz Wiśniewski	<i>Model rachunku kosztów przerobu na przykładzie przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego</i>	1978	doc. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Józef Szczepaniak doc. dr Z. Cichoń
11.	Irena Sobańska	<i>Modele kosztów a rachunek kosztów</i>	1979	doc. dr hab. Alicja Jaruga	doc. dr Wiesław Lewczyński prof. dr hab. Janusz Gościński
12.	Danuta Zabielska	<i>Rachunkowość w zarządzaniu dużym zdecentralizowanym przedsiębiorstwem</i>	1980	dr hab. Alicja Jaruga, prof. UŁ	prof. dr hab. Józef Szczepaniak prof. dr hab. Bolesław Siwoń
13.	Mahir Musa Saleh	<i>Model rachunkowości budżetowej w Iraku</i>	1980	dr hab. Alicja Jaruga, prof. UŁ	prof. dr hab. Zbigniew Abramowicz doc. dr Albin Nowicki
14.	Krzysztof G. Szymański	<i>Struktura logiczna rachunkowości: studium metodologiczne nad dziedziną badań nauki rachunkowości</i>	1981	dr hab. Alicja Jaruga, prof. UŁ	prof. dr hab. Janusz Gościński prof. dr hab. Bolesław Siwoń
15.	Elżbieta Świdarska	<i>System informacyjny rachunkowości jako podstawa podejmowania decyzji na szczeblu organizacji gospodarczej</i>	1982	dr hab. Alicja Jaruga, prof. UŁ	prof. dr hab. Bolesław Siwoń doc. dr Marcin Bielski
16.	Zuzanna Jaglińska	<i>Rachunkowość społecznej odpowiedzialności korporacji amerykańskich – bariery rozwoju</i>	1983	dr hab. Alicja Jaruga, prof. UŁ	prof. dr hab. Elżbieta Burzym doc. dr hab. Włodzimierz Brzezina
17.	Renata Sochacka	<i>Rachunkowość w warunkach rozrachunku finansowego</i>	1985	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Włodzimierz Brzezina
18.	Sławomir Szejna	<i>Koncepcje zachowania majątku, przy zmieniających się cenach, w teorii i praktyce</i>	1987	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Józef Szczepaniak
19.	Jerzy Wołkowski	<i>Normatywne uwarunkowania rozwoju rachunkowości</i>	1988	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Zbigniew Abramowicz prof. dr hab. Józef Szczepaniak
20.	Rayan Yousif Abud	<i>Contemporary Approaches of Accounting Standarization</i>	1988	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Zbigniew Abramowicz doc. dr hab. Łucja Tomaszewicz
21.	Ewa Śnieżek	<i>Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych a ocena sytuacji finansowej firmy</i>	1994	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Józef Szczepaniak
22.	Ewa Walińska	<i>Roczny raport spółek w Wielkiej Brytanii w świetle potrzeb inwestora</i>	1994	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Jan Duraj

Lp.	Autor	Tytuł pracy doktorskiej	Rok	Promotor	Recenzenci
23.	Wojciech A. Nowak	<i>Fundamentalne uwarunkowania rachunkowości sektora publicznego</i>	1995	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Ila Mackiewicz-Golnik
24.	Anna Szychta	<i>Teoria rachunkowości Richarda Mattessicha w świetle podstawowych kierunków rozwoju nauki rachunkowości. Studium metodologiczne</i>	1995	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Zofia Zarzycka
25.	Radosław Ignatowski	<i>Powiązania kapitałowe podmiotów gospodarczych a forma i zakres ich prezentacji w sprawozdaniach finansowych</i>	1996	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Jan Jeżak prof. dr hab. Kazimierz Sawicki
26.	Tomasz Wnuk	<i>Rachunkowość a koszt kapitału</i>	1998	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Elżbieta Burzym prof. dr hab. Jan Jeżak
27.	Monika Marcinkowska	<i>Rola rachunkowości w zarządzaniu wartością firmy</i>	1998	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Jan Jeżak prof. dr hab. Kazimierz Sawicki
28.	Przemysław Kabalski	<i>Rachunkowość w zarządzaniu cenami transferowymi</i>	2000	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Jan Jeżak prof. dr hab. Teresa Kiziukiewicz
29.	Mikołaj Turzyński	<i>Rachunkowość leasingu na tle regulacji prawa cywilnego i podatkowego</i>	2003	prof. dr hab. Alicja Jaruga	prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel dr hab. Teresa Martyniuk
30.	Joanna Stępień-Andrzejewska	<i>Skutki finansowe transakcji zabezpieczających w rachunkowości</i>	2005	dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ	prof. dr hab. Alicja Jaruga prof. dr hab. Bronisław Micherda
31.	Józef Szczepaniak	<i>Analiza rentowności przedsiębiorstw przemysłowych</i>	1962	prof. dr hab. Edward Wojciechowski	prof. dr hab. Stanisław Skrzywan doc. dr Tadeusz Peche
32.	Jan Michalak	<i>Wpływ globalizacji na pomiar wyników ekonomicznych w rachunkowości zarządczej przedsiębiorstw</i>	2006	dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ	prof. dr hab. Alicja Jaruga prof. dr hab. Sławomir Sojak
33.	Dagmara Chachuła, doktorantka w Katedrze Rachunkowości UŁ	<i>Wykorzystanie narzędzi rachunkowości zarządczej w controllingu w przedsiębiorstwie</i>	2007	dr hab. Marian Walczak, prof. UŁ	prof. dr hab. Edward Nowak dr hab. Ewa Walińska
34.	Jacek Kalinowski	<i>Wykorzystanie narzędzi rachunkowości zarządczej w systemie informacyjnym rachunkowości zorientowanym na zarządzanie projektami długoterminowymi</i>	2008	dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ	dr hab. Ewa Walińska dr hab. Anna Karmańska
35.	Przemysław Czajor	<i>Rola rachunkowości zarządczej w zarządzaniu polskimi elektrowniami w warunkach liberalizacji rynku energii elektrycznej</i>	2009	dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ prof. dr hab. Jerzy Gierusz

Lp.	Autor	Tytuł pracy doktorskiej	Rok	Promotor	Recenzenci
36.	Anna Jurewicz	<i>Ujawnianie informacji o segmentach działalności przedsiębiorstwa jako wyraz ewolucji sprawozdawczości finansowej</i>	2009	dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ	dr hab. Ewa Śnieżek dr hab. Waldemar Dotkuś
37.	Magdalena Kowalczyk	<i>Budżetowanie jako instrument wspierania zarządzania finansami gmin w Polsce</i>	2009	dr hab. Marian Walczak, prof. UŁ	prof. dr hab. Wiktor Gabrusewicz dr hab. Wojciech A. Nowak
38.	Agnieszka Wencel	<i>Podatek dochodowy odroczony w systemie rachunkowości – krytyczna analiza zasad ujawniania w sprawozdaniu finansowym</i>	2010	dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ	dr hab. Barbara Gierusz dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ
39.	Maciej Frendzel	<i>Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce</i>	2010	prof. dr hab. Alicja Jaruga	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ prof. dr hab. Kazimierz Sawicki
40.	Jacek Gad	<i>Rachunkowość w procesie nadzoru w spółkach publicznych</i>	2010	dr hab. Ewa Walińska, prof. UŁ	prof. dr hab. Magdalena Jerzemowska prof. dr hab. Jan Jeżak
41.	Alicja Lefik-Szczepańska	<i>Sprawozdanie finansowe jako źródło użytecznej informacji ekonomicznej – propozycja nowej formuły sprawozdawczej dla uczelni publicznej</i>	2012	prof. dr hab. Ewa Walińska	dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ prof. dr hab. Waldemar Gos
42.	Sławomir Jędrzejewski	<i>Wycena przedsiębiorstwa w upadłości likwidacyjnej a jego sprawozdanie finansowe</i>	2012	prof. dr hab. Ewa Walińska	dr hab. Grzegorz Urbanek prof. dr hab. Zbigniew Luty
43.	Michał Wiatr	<i>Koncepcja bilansu według teorii Wilhelma Osbaha jako kierunek doskonalenia sprawozdawczości finansowej – propozycja modelu</i>	2012	dr hab. Ewa Śnieżek, prof. UŁ	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ prof. dr hab. Zbigniew Messner
44.	Justyna Dobroszek	<i>Pomiar kosztów i wyników w systemie controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych</i>	2014	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ	dr hab. Andrzej Kardasz dr hab. Tomasz Wnuk-Pel
45.	Marcin Michalak	<i>Pomiar i komunikowanie wartości ekonomicznej majątku trwałego w systemie rachunkowości przedsiębiorstwa</i>	2014	prof. dr hab. Irena Sobańska	dr hab. Waldemar Zdzisław Dotkuś prof. dr hab. Ewa Walińska

Lp.	Autor	Tytuł pracy doktorskiej	Rok	Promotor	Recenzenci
46.	Kamila Brylska-Michalek	<i>Rola usług ewidencyjno-podatkowych on-line w funkcjonowaniu mikroprzedsiębiorstwa</i>	2016	dr hab. Wojciech A. Nowak, prof. UŁ	dr hab. Bogusława Bek-Gaik dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ
47.	Dariusz Rojek	<i>Struktura i uwarunkowania rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwie produkcyjnym wykorzystującym koncepcję lean management</i>	2016	prof. dr hab. Irena Sobańska	prof. dr hab. Teresa Martyniuk dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ
48.	Paweł Pawlak	<i>Hybrydowy model budżetowania operacyjnego w wydawnictwie</i>	2016	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ	dr hab. Arleta Szadziwska, prof. UG dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ
49.	Zuzanna Firkowska-Jakobsze	<i>Koncepcja zintegrowanego raportu finansowego gminy jako jednostki samorządu terytorialnego</i>	2018	dr hab. Radosław Ignatowski, prof. UŁ	dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ dr hab. Ewa Hellich, prof. SGH

Prace habilitacyjne

Lp.	Autor	Tytuł pracy habilitacyjnej	Rok	Recenzenci
1.	Józef Szczepaniak	<i>Analiza finansowa w przedsiębiorstwie przemysłowym</i>	1971	prof. dr hab. Jan Mujżel prof. dr hab. Stanisław Skrzywan prof. dr hab. Jerzy Kortan
2.	Alicja Jaruga	<i>Rachunek i kontrola kosztów pośrednich w przedsiębiorstwach przemysłowych</i>	1971	prof. dr hab. Edward Wojciechowski prof. dr hab. Stanisław Skrzywan prof. dr hab. Stefan Górniak
3.	Irena Sobańska	<i>Tendencje rozwoju rachunku kosztów w Niemczech</i>	1999	dr hab. Jan Jeżak, prof. UŁ prof. dr hab. Kazimierz Sawicki prof. dr hab. Stanisława Surdykowska
4.	Marian Walczak	<i>Prospektywna analiza finansowa w przedsiębiorstwie</i>	2000	prof. dr hab. Edmund Kurtys prof. dr hab. Lech Bednarski prof. dr hab. Alicja Jaruga
5.	Gabriela Maria Idzikowska	<i>Wiarygodność danych a bezpieczeństwo zasobów w środowisku informatycznym rachunkowości</i>	2003	prof. dr hab. Alicja Jaruga prof. dr hab. Sławomir Sojak prof. dr hab. Ignacy Dziedziczak
6.	Ewa Walińska	<i>Wartość bilansowa przedsiębiorstwa a alokacja podatku dochodowego</i>	2004	prof. dr hab. Kazimierz Sawicki prof. dr hab. Zbigniew Messner dr hab. Jerzy Różański, prof. UŁ

Lp.	Autor	Tytuł pracy habilitacyjnej	Rok	Recenzenci
7.	Wojciech A. Nowak	<i>O konceptualnej podstawie sprawozdawczości finansowej. Perspektywa angloamerykańska</i>	2008	prof. dr hab. Jerzy Gierusz prof. dr hab. Zbigniew Luty prof. dr hab. Jan Turyna dr hab. Marian Walczak, prof. UŁ
8.	Anna Szychta	<i>Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej</i>	2008	dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ prof. dr hab. Sławomir Sojak prof. dr hab. Stanisław Owskiak prof. dr hab. Krzysztof Jajuga
9.	Ewa Śnieżek	<i>Sprawozdawczość przepływów pieniężnych. Krytyczna ocena i propozycja modelu</i>	2009	prof. dr hab. Krzysztof Jajuga prof. dr hab. Alicja Jaruga prof. dr hab. Zbigniew Messner prof. dr hab. Stanisław Owskiak
10.	Radosław Ignatowski	<i>Instytucjonalne uwarunkowania i otoczenie globalnych standardów rachunkowości</i>	2009	prof. dr hab. Stanisława Surdykowska prof. dr hab. Alicja Jaruga prof. dr hab. Gertruda Świdarska prof. dr hab. Stanisław Owskiak
11.	Tomasz Wnuk-Pel	<i>Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce</i>	2012	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ prof. dr hab. Jerzy Gierusz prof. dr hab. Marta Juchnowicz prof. dr hab. Bogdan Nogalski
12.	Przemysław Kabalski	<i>Wybrane problemy stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w Polsce. Organizacja, kultura, osobowość, język</i>	2013	prof. dr hab. Jerzy Gierusz prof. dr hab. Krzysztof Jajuga prof. dr hab. Anna Karmańska dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ
13.	Mikołaj Turzyński	<i>Umowy o używanie aktywów w świetle historyczno-teoretycznego dyskursu rachunkowości</i>	2013	dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ prof. dr hab. Teresa Martyniuk prof. dr hab. Krzysztof Jajuga prof. dr hab. Stanisław Owskiak

Sylwetki obecnych pracowników Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ

PROF. DR HAB. EWA WALIŃSKA ukończyła studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1986 r. Jest profesorem tytularnym nauk ekonomicznych ze specjalnością w zakresie rachunkowości (2010 r.). Pracę doktorską pt. *Roczny raport spółek w Wielkiej Brytanii w świetle potrzeb inwestora* (1994 r., promotor prof. dr hab. Alicja Jaruga) obroniła na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym, a rozprawę habilitacyjną pt. *Wartość bilansowa przedsiębiorstwa a alokacja podatku dochodowego* (2004 r.) na Wydziale Zarządzania UŁ. Tytuł profesora zwyczajnego uzyskała w 2014 r.

Na Uniwersytecie Łódzkim pracowała: w Katedrze Rachunkowości – początkowo na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, a od 1994 r. na Wydziale Zarządzania UŁ. Od 1992 r. kieruje Zakładem Rachunkowości Finansowej. Od 2012 r. jest również kierownikiem Katedry Rachunkowości UŁ.

Na Wydziale Zarządzania UŁ była: prodziekanem ds. organizacyjno-programowych (2005–2008); dziekanem (2008–2016); od 2016 r. jest prodziekanem ds. nauki i rozwoju.

W swoich badaniach naukowych zajmuje się: rachunkowością finansową (w tym wyceną bilansową wartości przedsiębiorstwa), analizą sprawozdań finansowych, rachunkowością zarządczą (w tym w szczególności jej aspektami praktycznymi w polskich przedsiębiorstwach). Po 1995 r. w sferze jej zainteresowań znalazła się również problematyka dostosowania polskiego prawa bilansowego do wymogów Unii Europejskiej i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem podatkowych skutków transformacji dla praktyki sprawozdawczości finansowej polskich jednostek. Nowym obszarem jej zainteresowań badawczych jest zarządzanie finansami publicznych uczelni wyższych.

Jest autorką 10 książek i 175 artykułów, współautorką 62 książek i 106 artykułów. Najważniejsze publikacje książkowe to:

- *Rachunkowość podatków odroczonych*, FRRwP, Warszawa 2003;
- *Wartość bilansowa przedsiębiorstwa a alokacja podatku dochodowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004 (rozprawa habilitacyjna);

- *Międzynarodowe standardy rachunkowości. Ogólne zasady pomiaru i prezentacji pozycji bilansu i rachunku wyników*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2007 (wydania I–III);
- *Bilans jako fundament sprawozdawczości finansowej w kontekście zmian współczesnej rachunkowości*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2009;
- *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem – wymiar finansowy i niefinansowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015 (współautorzy: J. Gad, B. Bek-Gaik, B. Rymkiewicz);
- *Meritum Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2016 (redaktor merytoryczny);
- *Ustawa o rachunkowości. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska, wydanie 4, Warszawa 2016 (redaktor merytoryczny);
- *Sprawozdawczość finansowa i niefinansowa przedsiębiorstwa – w kierunku integracji?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016 (współautorzy: J. Gad, B. Bek-Gaik).

PROF. DR HAB. IRENA SOBAŃSKA ukończyła studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1971 r. Stopień naukowy doktora uzyskała w 1980 r. na podstawie pracy pt. *Modele kosztów a rachunek kosztów* (promotor: prof. dr hab. Alicja Jaruga). Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskała w 1998 r. na podstawie rozprawy *Tendencje rozwoju rachunku kosztów w Niemczech*, a tytuł profesora zwyczajnego w 2014 r. W latach 2000–2015 była zatrudniona w UŁ na stanowisku profesora nadzwyczajnego, a od 2016 r. na stanowisku profesora. W latach 1998–2012 kierowała Katedrą Rachunkowości UŁ, a od 2001 r. jest kierownikiem Zakładu Rachunkowości Zarządczej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na systemach rachunku kosztów i wyników w teorii i praktyce przedsiębiorstw (kraj, świat), rozwoju rachunkowości zarządczej/controllersingu w powiązaniu z procesami zarządzania operatywnego i strategicznego, badaniach z zakresu rozwoju rachunkowości zarządczej/controllersingu w praktyce polskiej i dokonujących się zmian od momentu transformowania systemu gospodarczego, teorii i praktyce rachunkowości zarządczej/controllersingu w przedsiębiorstwach globalnych (międzynarodowych), projektowaniu i wdrażaniu systemów rachunku kosztów na potrzeby rachunkowości zarządczej/controllersingu w warunkach zintegrowanych systemów informatycznych dla przedsiębiorstw polskich oraz szczupłej rachunkowości zarządczej (*Lean Management Accounting*) w koncernach światowych zorganizowanych według zasad *Lean Management/Lean Manufacturing*. W latach 1995–2014 opracowała ponad 60 projektów rachunku kosztów i systemów rachunkowości zarządczej wdraża-

nych w praktyce oraz przeprowadziła wiele badań empirycznych w zakresie rozwoju rachunkowości zarządczej/controllersingu w podmiotach działających w Polsce. Wyniki tych badań i doświadczenia z wdrażania projektów rachunkowości zarządczej prezentowała między innymi na międzynarodowych kongresach EAA. Opublikowała łącznie około 200 prac. Najważniejsze publikacje to:

- *Rozwój systemów rachunku kosztów w gospodarce rynkowej*, RaFiB, Łódź 1998;
- *Rachunkowość zarządcza: kontrakty długoterminowe. Przychody – Koszty – Wyniki*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa 2004, s. 37–60;
- *Reorientacja sprawozdań finansowych i systemu rachunkowości jako skutek wdrożenia MSR*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2005, nr 27(83), s. 75–96;
- *Rachunkowość zarządcza w uniwersytetach publicznych: z badań empirycznych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2006, nr 31(87), s. 101–117;
- *Relacje międzyorganizacyjne – nowe spektrum rachunkowości zarządczej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2008, nr 42(98), s. 153–162;
- *Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010 (redaktor naukowy i współautor);
- *Granice organizacyjne systemu rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2011, nr 62(118), s. 251–263;
- *Jedność systemu rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2012, nr 66(122), s. 179–190;
- *Lean accounting. Integralny element lean management*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2013 (redaktor naukowy i współautor);
- *Etyka w zawodzie specjalisty rachunkowości zarządczej w podręcznikach i kształceniu w Polsce*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 8 (143), s. 143–152 (współautor: E. Zarzycka);
- *Ustrój społeczno-gospodarczy a tematyka publikacji książkowych z zakresu rachunkowości na przykładzie Polski – zarys historyczny (1945–2015)*, [w:] S. Sojak (red.), *ABACUS – od instruktarzy gospodarczych po współczesne podręczniki rachunkowości*, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2016, s. 201–227 (współautor: P. Kabalski);
- *W trosce o wizerunek rachunkowości zarządczej*, [w:] *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, „Zeszyt Naukowy Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” 2016, nr 2(80), cz. 2, s. 385–392.

DR HAB. RADOSŁAW IGNATOWSKI, PROF. UŁ, ukończył studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1984 r. W tym samym roku rozpoczął pracę w Katedrze Rachunkowości rodzimej uczelni. W 1996 r. uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych w dziedzinie nauk o zarządzaniu na podstawie pracy doktorskiej pt. *Powiązania kapitałowe podmiotów gospodarczych a forma i zakres ich prezentacji w sprawozdaniach finansowych*, napisanej w Katedrze Rachunkowości UŁ pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej. W latach

1996–2009 pracował na etacie adiunkta w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. W 2009 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Instytucjonalne uwarunkowania i otoczenie globalnych standardów rachunkowości*. Od tego czasu jest zatrudniony w Katedrze Rachunkowości UŁ na stanowisku profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego, a od października 2010 r. pełni funkcję kierownika Zakładu Rachunkowości Międzynarodowej w tej Katedrze. Od 2003 r. pełni również funkcję kierownika Podyplomowych Studiów Rachunkowości i Zarządzania Finansowego, od 2007 r. kierownika kierunku finanse i rachunkowość na studiach II stopnia, a od października 2011 r. kierownika Ośrodka Międzynarodowych Studiów Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się głównie na trzech obszarach: harmonizacji i standaryzacji zasad sprawozdawczości finansowej w wymiarze ogólnosięciowym, aspektach rachunkowościowych zmian ustrojowych podmiotów gospodarczych (połączenia, podziały i przekształcenia) oraz sprawozdawczości finansowej grup kapitałowych i im podobnych związków gospodarczych. W sumie opublikował ponad 200 tekstów. Jako samodzielny autor opublikował 8 monografii oraz ponad 80 dzieł o charakterze naukowym. Jest współautorem około 50 opracowań zespołowych, wielu artykułów zespołowych oraz blisko 40 podręczników lub publikowanych skryptów. Za najważniejsze publikacje w latach 2008–2017 uznaje:

- *Problemy z wdrażaniem MSSF – doświadczenia europejskich rynków kapitałowych*, [w:] *Naucznye buhgalterskie školy mira: evolucia, sovremennoe sostanie, perspektivy razvitiia*, Żitomirskij Gosudarstviennyj Technologiczeskij Universitet, Żitomir 2008;
- *Instytucjonalne uwarunkowania i otoczenie globalnych standardów rachunkowości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009 (rozprawa habilitacyjna);
- *Konsolidacja sprawozdań finansowych. Koncepcje, regulacje polskie i MSSF, zastosowania praktyczne*, t. I i II, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2012–2013;
- *Zaawansowana rachunkowość finansowa. Problemy i zadania*, CCI AE, Łódź 2014 (redaktor);

- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości*, Wydawnictwo Rachunkowość, Warszawa 2015 (współautorzy: M. Frendzel, P. Kabalski);
- *Non-controlling interests, financial performance and the equity of groups. Empirical study of groups listed on the Warsaw Stock Exchange*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 84(140), s. 67–94 (współautor: W. Zatoń);
- *Rzetelny i jasny obraz w sprawozdaniach finansowych – badanie sondażowe w eksperymencie badawczym*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2017, nr 92(148), s. 47–70.

DR HAB. PRZEMYSŁAW KABALSKI, PROF. UŁ, ukończył w 1997 r. studia magisterskie na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. W tym samym roku został zatrudniony w Katedrze Rachunkowości UŁ na stanowisku asystenta. W 2000 r. uzyskał tytuł doktora na podstawie rozprawy pt. *Rachunkowość w zarządzaniu cenami transferowymi*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej i awansował na stanowisko adiunkta. W 2013 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Organizacja, kultura, osobowość, język*. Jego zainteresowania naukowe skupiają się głównie na Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej. Ponadto w sferze jego zainteresowań znajdują się behawioralne aspekty rachunkowości oraz strategiczne koncepcje i metody rachunkowości zarządczej. Był organizatorem i kierownikiem studiów podyplomowych Rachunkowość według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, prowadzonych na Wydziale Zarządzania UŁ. Jest autorem 3 i współautorem 18 książek z zakresu rachunkowości. Opublikował około 60 artykułów naukowych i popularnonaukowych w czasopismach krajowych oraz kilka artykułów naukowych w wydawnictwach zagranicznych. Najważniejsze publikacje ostatniej dekady to:

- *Polityka rachunkowości w spółce stosującej Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej*, SKwP, Warszawa 2009;
- *Poland*, [w:] *A Global History of Accounting, Financial Reporting and Public Policy. Europe*, University of Sydney, Emerald Group Publishing Limited, Bingley 2010 (współautor: A. Jaruga);
- *Rachunkowość zarządcza*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2014 (współautorzy: A. Jaruga, A. Szycha);
- *Holland's personality types versus preferences in accounting*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2017, nr 93(149), s. 23–59 (współautorzy: J. Cewińska, L. Grzesiak, E. Kusideł).

DR HAB. WOJCIECH A. NOWAK, PROF. UŁ, ukończył studia wyższe na Politechnice Łódzkiej (mgr inż. automatyki – 1973 r.) oraz na Uniwersytecie Łódzkim (mgr ekonomii – 1982 r.). Stopień naukowy doktora uzyskał w 1995 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na podstawie rozprawy pt. *Fundamentalne uwarunkowania rachunkowości sektora publicznego* (promotor: prof. dr hab. Alicja Jaruga). W 2008 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *O konceptualnej podstawie sprawozdawczości finansowej* przedłożonej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Na Uniwersytecie Łódzkim był zatrudniony od 1986 r. jako dyrektor administracyjny, w latach 1996–2008 jako adiunkt, a od 2009 r. jako profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Rachunkowości. Jego zainteresowania naukowe obejmują rachunkowość sektora publicznego, rachunkowość zarządczą, teorię i regulację rachunkowości oraz systemową teorię podmiotu gospodarującego. Rezultaty swoich prac prezentuje na kongresach naukowych i eksperckich w kraju i za granicą. Od 2001 r. uczestniczy w pracach funkcjonującej w ramach ONZ *Intergovernmental Working Group of Experts on International Standards of Accounting and Reporting (UNCTAD-ISAR)*. Ogłoszone prace naukowe i inne obejmują łącznie 195 artykułów, monografii i rozdziałów w książkach publikowanych w kraju i za granicą, w tym ponad 80% o charakterze naukowym. Główne pozycje książkowe to:

- *Fundamentalne uwarunkowania rachunkowości sektora publicznego*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 1995;
- *Rachunkowość sektora publicznego: koncepcje, metody, uwarunkowania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998;
- *Rachunkowość zarządcza: koncepcje i zastosowania*, Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania, Łódź 2001 (1999) (współautorzy: A. Jaruga, A. Szycha);
- *O konceptualnej podstawie sprawozdawczości finansowej: perspektywa angloamerykańska*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007;
- *Teoria sprawozdawczości finansowej: perspektywa standardów rachunkowości*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010;
- *Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla małych i średnich jednostek*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012 (redaktor naukowy, współautor: M. Turzyński);
- *Ustawa o rachunkowości w jednostkach finansów publicznych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016 (2014) (redaktor naukowy i współautor).

DR HAB. ANNA SZYCHTA, PROF. UŁ, ukończyła studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1985 r. oraz na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego (kierunek filozofia) w 1989 r. Pracę na Uniwersytecie Łódzkim rozpoczęła w 1985 r. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii uzyskała w 1995 r. na podstawie rozprawy pt. *Teoria rachunkowości Richarda Mattessicha w świetle podstawowych kierunków rozwoju nauki rachunkowości. Studium metodologiczne*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej. W latach 1985–1995 pracowała w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku asystenta, a od 1996 r. do 30 czerwca 2008 r. na stanowisku adiunkta. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu na podstawie dorobku naukowego i rozprawy *Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej* od 1 lipca 2008 r. pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego, pełniąc funkcję kierownika Zakładu Teorii Rachunkowości w Katedrze Rachunkowości UŁ. W latach 2012–2016 była kierownikiem stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w zakresie nauk o zarządzaniu na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Pod jej kierownictwem powstały dwie obronione rozprawy doktorskie, ponad 280 prac magisterskich i 19 dyplomowych. Od wielu lat uczestniczy w pracach Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, m.in. jako sekretarz Komitetu Redakcyjnego „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” w latach 2000–2011, a od 2011 r. jako redaktor naczelny tego czasopisma. Jej zainteresowania naukowe dotyczą rozwoju rachunkowości zarządczej w skali globalnej i zastosowania jej metod w jednostkach gospodarczych w Polsce, a także zagadnień teorii, metodologii i historii rachunkowości. Jest autorką 3 książek, autorką i współautorką około 180 artykułów i prac zbiorowych, w tym 15 artykułów wydanych w wydawnictwach zagranicznych, a także współredaktorem i redaktorem naukowym 11 prac zbiorowych. W latach 2004–2017 opublikowała ponad 60 prac. Najważniejsze publikacje z tego okresu to:

- *Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007 (dodruk 2008);
- *Rachunkowość zarządcza*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010 (redaktor i autor 10 rozdziałów, współautorzy: A. Jaruga, P. Kabalski); wydanie II rozszerzone i zaktualizowane – 2014 (redaktor i autor 11 rozdziałów);
- *Comprehensive income reporting: empirical evidence from the Warsaw Stock Exchange*, „Social Sciences/Socialiniai moksłai” 2013, nr 4(82), s. 7–16 (współautor: M. Frendzel);
- *Podejścia do badań naukowych w rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 71(127), s. 243–259;

- *Przedmiot, cele i teorie nauki rachunkowości*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 9–35;
- *Implementation of IFRS in Poland: Main Effects and Problems*, [w:] D. Bensadon, N. Praquin (eds.), *IFRS in a Global World. International and Critical Perspectives on Accounting*, Springer International Publishing, Cham 2016, s. 373–391 (współautor: P. Kabalski);
- *Academic aspects of management accounting and controlling in Poland since the 1990s*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2017, nr 93(149), s. 175–209 (współautor: J. Dobroszek).

DR HAB. EWA ŚNIEŻEK, PROF. UŁ, ukończyła studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1982 r. W latach 1982–1994 pracowała w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku asystenta. Stopień naukowy doktora uzyskała w 1994 r. na podstawie rozprawy pt. *Rachunek przepływów pieniężnych w teorii i praktyce rachunkowości* (promotor: prof. dr hab. Alicja Jaruga). W 2009 r. z sukcesem zakończyła przewód habilitacyjny, uzyskując stopień naukowy doktora habilitowanego. Od 2009 r. pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. W latach 2008–2012 pełniła funkcję prodziekana ds. studenckich na Wydziale Zarządzania UŁ, od 2012 r. jest pełnomocnikiem dziekana ds. organizacji studenckich, a od 2010 r. kierownikiem kierunku rachunkowość na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia na Wydziale Zarządzania UŁ. Posiada tytuł dyplomowanego księgowego. Obszarami jej zainteresowań naukowo-badawczych są: rachunkowość międzynarodowa i rachunkowość finansowa, a w szczególności rachunkowość przepływów pieniężnych w powiązaniu z procesami globalizacji i harmonizacji zasad rachunkowości, raportowanie biznesowe i ewolucja sprawozdawczości finansowej w dobie zrównoważonego rozwoju. Jest autorką ponad 160 publikacji (ponad 50 powstało po 2004 r.). Do najważniejszych jej dokonań piśmienniczych w latach 2004–2013 można zaliczyć:

- *Sprawozdawczość przepływów pieniężnych. Krytyczna ocena i propozycja modelu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008;
- *Raport biznesowy jako odzwierciedlenie współczesnych tendencji rozwojowych sprawozdawczości finansowej*, [w:] Pracownicy Katedry Rachunkowości SGH (red.), *Problemy współczesnej rachunkowości*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2009, s. 497–514;
- *Interpretacja i analiza przepływów pieniężnych. Ujęcie sprawozdawcze i menedżerskie*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2011 (współautor: M. Wiatr);

- *The picture of financial condition of Polish listed companies in 1995–2010 on the base of their cash flows initial evaluation*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2011, nr 257, s. 61–78;
- *Ponadczasowy wymiar doktryn bilansowych na przykładzie teorii Wilhelma Osbahra*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 71(127), s. 271–294 (współautor: M. Wiatr);
- *Raportowanie informacji o społecznej odpowiedzialności biznesu. Studium przypadku Lasów Państwowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.

DR HAB. MIKOŁAJ TURZYŃSKI, PROF. UŁ, pracuje w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego od 1999 r., początkowo jako asystent, następnie jako adiunkt, a od 2017 r. jest zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Podstawą do nadania stopnia naukowego była rozprawa doktorska pt. *Rachunkowość umów leasingu na tle regulacji prawa cywilnego i podatkowego*, napisana w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej. Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał w 2013 r. na podstawie monografii *Umowy o używanie aktywów w świetle historyczno-teoretycznego dyskursu rachunkowości*. Stałym nurtem zainteresowań naukowo-badawczych dr. hab. Mikołaja Turzyńskiego jest problematyka rachunkowości umów leasingu, a także historia rachunkowości. Jest autorem ponad 100 publikacji naukowych. Do ważniejszych można zaliczyć:

- *Opodatkowanie stron umowy leasingu*, [w:] W. Nykiel, A. Mariański (red.), *Komentarz do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2005–2013;
- *Umowy leasingu – MSR 17*, [w:] A. Jaruga (red.), *Jednostkowe sprawozdania finansowe według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości MSSF/MSR*, SKwP, Warszawa 2005;
- *Bookkeeping in manor farms of Polish gentry in 17th century*, „Eurasian Journal of Business and Economics” 2011, vol. 4, no. 8, s. 71–86;
- *Integracja etyki biznesu i deontologii zawodowej biegłego rewidenta: wymiar jurydykacji oraz kodyfikacji*, „Ekonomia i Prawo” 2011, t. VII, s. 161–171;
- *O charakterze norm moralnych rachunkowości. Kodyfikacje etyki zawodowej księgowych i biegłych rewidentów*, „Przegląd Organizacji” 2011, nr 3, s. 44–47.

Dr hab. Mikołaj Turzyński jest autorem projektu Krajowego Standardu Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, aktualnie współpracuje z Komitetem Standardów Rachunkowości przy opracowywaniu kolejnych aktualizacji tego standardu.

DR HAB. TOMASZ WNUK-PEL, PROF. UŁ, ukończył studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1993 r. W latach 1992–1993 studiował na University of Northumbria w Newcastle w Anglii. Stopień naukowy doktora uzyskał w 1998 r. na podstawie rozprawy pt. *Rachunkowość a koszt kapitału* (promotor: prof. dr hab. Alicja Jaruga). Stopień doktora habilitowanego i stanowisko profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego otrzymał w 2012 r. (rozprawa habilitacyjna *Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce*). Pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Uniwersytecie Łódzkim, a oprócz tego jest profesorem afiliowanym na Linnaeus University w Växjö w Szwecji i od 2016 r. członkiem Center for Management Accounting Research na Linnaeus University w Växjö. Był *visiting professor* na uniwersytetach w Chinach, Francji, na Litwie, w Niemczech, Szwecji, Tajlandii i na Tajwanie. Jest również *Senior Board Member* w Asia-Pacific Management Accounting Association (od 2013 r.) i członkiem European Accounting Association (od 1999 r.).

Dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ, zrealizował i realizuje wiele międzynarodowych projektów badawczych, m.in.:

- *Management accounting systems support for lean management* (2013–2016);
- *Analysis of operational budgeting procedures in Polish and Lithuanian companies* (2015–2016);
- *Sustainability performance measurement in Swedish municipalities* (2014–2018);
- *Capital Budgeting practices in Poland and Thailand* (2013–2018);
- *The effects of different merging strategies on hospital efficiency – evidence from Taiwan hospitals* (2016–2019).

Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na zagadnieniach rachunkowości zarządczej/controllingu. Opublikował ponad 90 prac. Za najważniejsze uznać można monografie:

- *Management accounting innovations. The case of ABC in Poland*, 2nd edition, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego i Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź–Kraków 2014 (druk dla Columbia University Press, USA);
 - *The role and functions of controllers in organization management*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016 (współautor: M. Kawczyńska);
 - *Barriers to adopting Activity-Based Costing in Polish companies*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017 (współautor: W. Miodek);
 - *Controlling kosztów*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2017;
 - *Controlling operacyjny*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2017;
 - *Controlling strategiczny*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2017;
- oraz artykuły (lista A):

- *Management accounting systems and lean management: a service company perspective*, „Transformations in Business and Economics” 2016, vol. 15, no. 1(37), s. 55–76;
- *Analysis of operational budgeting practices in Polish and Lithuanian companies*, „Transformations in Business and Economics” 2018, zaakceptowany do publikacji (współautor: C. Christauskas).

DR PRZEMYSŁAW CZAJOR ukończył studia wyższe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2001 r. W 2003 r. został zatrudniony na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego na etacie asystenta. Stopień naukowy doktora uzyskał w 2009 r. na podstawie rozprawy pt. *Rola rachunkowości zarządczej w zarządzaniu polskimi elektrowniami w warunkach liberalizacji rynku energii elektrycznej*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Ireny Sobańskiej, prof. UŁ. Od 2010 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Rachunkowości UŁ. Jego zainteresowania naukowe dotyczą takich obszarów, jak: międzynarodowe regulacje rachunkowości, instrumenty finansowe, strategiczna rachunkowość zarządcza. Jest autorem 3 książek i 40 artykułów oraz współautorem kolejnych 12 książek i kilkunastu artykułów. Najważniejsze publikacje z ostatnich lat to:

- *Rola rachunkowości zarządczej w zarządzaniu polskimi elektrowniami w warunkach liberalizacji rynku energii elektrycznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012;
- *Instrumenty finansowe w międzynarodowych standardach rachunkowości*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013;
- *Transakcje pochodne i zabezpieczenia*, [w:] E. Walińska (red.), *Meritum Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2016 (i wcześniejsze), s. 815–882 (praca zbiorowa);
- *Wpływ modelu utraty wartości aktywów finansowych na obraz sytuacji finansowej banków oraz jednostek o niefinansowym profilu działalności*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” 2016, nr 285, s. 59–68;
- *Instrumenty finansowe (MSR 32, MSR 39, MSSF 7)*, [w:] J. Gierusz, M. Gierusz (red.), *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w teorii i praktyce*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2017, s. 759–948.

DR JUSTYNA DOBROSZEK ukończyła studia wyższe na kierunku zarządzanie i marketing (specjalność Rachunkowość i zarządzanie finansami) na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2009 r. Podczas studiów magisterskich jeden semestr spędziła na niemieckiej uczelni Georg August University Göttingen w ramach stypendium Erasmus-Socrates. W 2009 r. rozpoczęła studia doktoranckie na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, które ukończyła w 2014 r. W trakcie tych studiów odbyła staż naukowy na niemieckiej uczelni Duale Hochschule w Karlsruhe w ramach Baden-Württemberg-Stipendium. Stopień

doktora uzyskała w 2014 r. na podstawie rozprawy pt. *Pomiar kosztów i wyników w systemie controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Anny Szychty, prof. UŁ.

W 2010 r. rozpoczęła pracę w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego na etacie asystenta, a od 2014 r. kontynuuje ją na stanowisku adiunkta. Jej zainteresowania naukowe obejmują takie obszary problemowe, jak: rachunkowość zarządcza/controlling i controlling logistyki, edukacja z zakresu rachunkowości, kontrola zarządcza, pomiar dokonań, rachunkowość behawioralna, zrównoważony rozwój w biznesie. Jest autorką 25 artykułów naukowych, w tym ze współautorstwem. Wybrane publikacje to:

- *Ewolucja controllingu w praktyce amerykańskich i europejskich przedsiębiorstw*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2011, nr 249, s. 101–121;
- *Pomiar efektywności dokonań działalności logistycznej*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2012, nr 263, s. 175–195;
- *Analysis of Factors Affecting the Implementation of Controlling in Logistics Enterprises and the Resulting Effects – Case of Poland*, „Procedia Social and Behavioral Sciences” 2015, vol. 213, s. 248–253;
- *Education in the Area of Management Accounting/Controlling in Poland and Germany*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2015, nr 1(87), s. 54–63 (współautor: E. Zarzycka);
- *Indicators as an Instrument of Measurement in Management Accounting in Logistics Enterprises in Poland*, „Management and Business Administration. Central Europe” 2015, vol. 23, nr 4, s. 11–33 (współautor: A. Szychta);
- *Koszty i wyniki w systemie controllingu w przedsiębiorstwach usług logistycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016;
- *Rachunkowość zarządcza w zarządzaniu łańcuchem dostaw w świetle wyników badań literaturowych i ankietowych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 29–54.

DR ZUZANNA FIRKOWSKA-JAKOBSZE ukończyła studia wyższe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2004 r. W 2010 r. została zatrudniona na Uniwersytecie Łódzkim na etacie asystenta. Stopień doktora uzyskała w 2018 r. na podstawie rozprawy pt. *Koncepcja zintegrowanego raportu finansowego gminy jako jednostki samorządu terytorialnego*, napisanej pod kierunkiem dr. hab. Radosława Ignatowskiego, prof. UŁ. Od 2018 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Rachunkowości UŁ. Jej podstawowe zainteresowania naukowo-badawcze obejmują rachunkowość i sprawozdawczość finansową podmiotów sektora publicznego, rozwój rachunkowości zarządczej w jednostkach samorządu terytorialnego oraz wykorzystanie ich metod w tych podmiotach, kontrolę zarządczą oraz pomiar dokonań. Opublikowała m.in.:

- *Integracja systemów rachunkowości zarządczej przedsiębiorstw w warunkach fuzji i przejęć*, [w:] L. Dziawgo (red.), *Rachunkowość. Dylematy praktyki gospodarczej*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012, s. 663–677 (współautor: E. Zarzycka);
- *Wpływ metod prywatyzacji na kształt systemu rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2012, nr 67(123), s. 135–155 (współautor: E. Zarzycka);
- *Budżet zadaniowy jako narzędzie Nowego Zarządzania Publicznego w jednostkach samorządu terytorialnego*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2016, nr XXIII, s. 53–74.

DR MACIEJ FRENDEL ukończył studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 2001 r. oraz na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2002 r. W 2004 r. rozpoczął pracę na Uniwersytecie Łódzkim na stanowisku asystenta. W 2010 r. uzyskał stopień naukowy doktora na podstawie rozprawy pt. *Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Jarugowej. Od 2010 r. pracuje w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku adiunkta. W swoich zainteresowaniach naukowych koncentruje się na problematyce wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby sprawozdawczości finansowej, ujmowania i wyceny instrumentów pochodnych oraz płatności w formie akcji. Jest autorem 3 książek, współautorem ponad 5 pozycji zwartych oraz ponad 40 artykułów. Do najważniejszych publikacji z lat 2004–2017 można zaliczyć:

- *Rachunkowość instrumentów finansowych w świetle regulacji krajowych i międzynarodowych*, SKwP, Warszawa 2010;

- *Przedmiot pomiaru wartości dla potrzeb sprawozdawczości finansowej w kontekście podejścia bilansowego*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2011, nr 61(117), s. 5–25;
- *Przydatność informacyjna wartości godziwej jako podstawy pomiaru w rachunkowości i ograniczenia jej stosowania w praktyce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011;
- *Comprehensive Income Reporting: Empirical Evidence from the Warsaw Stock Exchange*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, nr 4(82), s. 7–16 (współautor: A. Szycha);
- *Kwalifikacja kapitałów własnych w sprawozdawczości finansowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.

DR JACEK GAD ukończył studia wyższe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2006 r. oraz na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 2008 r. Pracę na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku asystenta rozpoczął w 2008 r. Stopień doktora uzyskał w 2010 r. na podstawie rozprawy pt. *Rachunkowość w procesie nadzoru w spółkach publicznych*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ewy Walińskiej. Od 2010 r. jest zatrudniony na stanowisku adiunkta. W latach 2011–2013 pełnił funkcję członka zarządu Stowarzyszenia Innowatorów Zarządzania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 2017 r. jest redaktorem tematycznym czasopisma „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się m.in. na mechanizmach nadzoru korporacyjnego, w tym działalności rad nadzorczych w praktyce spółek publicznych, organizacji systemu komunikacji w spółkach publicznych, konstrukcji systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych, implementacji międzynarodowych oraz krajowych regulacji dotyczących nadzoru korporacyjnego, dobrych praktykach spółek publicznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, współczesnej sprawozdawczości niefinansowej oraz finansowej, w tym w szczególności na implementacji w praktyce sprawozdawczej koncepcji wyniku całościowego. Jest autorem 1 monografii i współautorem 4, autorem 10 oraz współautorem 26 rozdziałów monografii opracowanych pod redakcją, autorem 22 artykułów oraz współautorem 11. Najważniejsze publikacje wydane w ostatnich latach to:

- *Rachunkowość w procesie nadzoru w spółkach publicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011;

- *Components of Comprehensive Income and Statement of Changes in Equity: An Analysis of Public Companies' Reporting Practices in Poland and Germany*, „Management and Business Administration. Central Europe” 2015, vol. 23, no. 3, s. 71–88;
- *Disclosures on control over financial reporting: the reporting practice of banks listed on the Warsaw Stock Exchange*, „e-Finanse” 2015, vol. 11, no. 1, s. 1–10;
- *Sprawozdawczość przedsiębiorstwa jako narzędzie komunikacji z otoczeniem – wymiar finansowy i niefinansowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015 (współautorzy: B. Rymkiewicz, B. Bek-Gaik, E. Walińska);
- *The main categories of disclosures concerning control over financial reporting: The practice of companies listed on the Warsaw Stock Exchange*, „Business and Economic Horizons” 2015, vol. 11, no. 3, s. 162–172;
- *The Relationship between Supervisory Board and Management and Their Communication Processes in Publicly Listed Companies in Poland*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe” 2015, vol. 18, no. 2, s. 139–160;
- *Content of Disclosures Concerning Control over Financial Reporting: The Perspective of Polish Listed Companies*, „Management and Business Administration. Central Europe” 2016, vol. 24, no. 3, s. 23–46;
- *Information Transparency of the Statement of Comprehensive Income: The Reporting Practice of WIG30 and DAX Companies*, „Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation” 2016, vol. 12, no. 3, s. 113–134;
- *Sprawozdawczość finansowa i niefinansowa przedsiębiorstwa – w kierunku integracji?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016 (współautorzy: E. Walińska, B. Bek-Gaik);
- *The pillars of internal control and risk management systems in relation to financial reporting: The perspective of the Polish and German capital markets*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 37–60.

DR SŁAWOMIR JĘDRZEJEWSKI stopień naukowy uzyskał w 2012 r. na podstawie rozprawy pt. *Wycena przedsiębiorstwa w upadłości likwidacyjnej a jego sprawozdanie finansowe* (promotor: prof. dr hab. Ewa Walińska). Od 2014 r. pracuje na Uniwersytecie Łódzkim jako adiunkt w Katedrze Rachunkowości. Jest autorem i współautorem kilku monografii i artykułów naukowych. Interesuje się problematyką rachunkowości finansowej i jej historii. Wybrane publikacje:

- *Ewolucja bilansu i jego roli w systemie rachunkowości – ujęcie historyczne*, Wydawnictwo Naukowe Doctrina, Łódź 2016 (współautor: E. Bartnicka);

- *Potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie informacji finansowych w kolejnych fazach cyklu życia*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2016 (współautorzy: N. Pyrka, N. Ronowska);
- *Przedsiębiorstwo w upadłości. Uwarunkowania prawne, wycena, model sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016;
- *Ewolucja sprawozdań finansowych polskich stowarzyszeń w okresie XIX–XXI wieku*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2017 (współautorzy: M. Turzyński, A. Jaśkowiak);
- *Ewolucja systemu rachunkowości polskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2017 (współautorzy: M. Urbaszek, M. Kowalczyk);
- *Sprawozdania finansowe spółdzielni mieszkaniowych – zasady ich sporządzania i rewizji*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2017 (współautorzy: A. Brzeska, A. Bogusz);
- *Wycena bilansowa w systemie rachunkowości i jej dokumentacja a jakość informacyjna sprawozdań finansowych – ujęcie historyczne i współczesne*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2017 (współautorzy: P. Kuzaj, N. Michalik).

DR JACEK KALINOWSKI ukończył studia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1999 r. na kierunku informatyka i ekonometria. Stopień naukowy doktora uzyskał w 2008 r. za pracę pt. *Wykorzystanie narzędzi rachunkowości zarządczej w systemie informacyjnym rachunkowości zorientowanym na zarządzanie projektami długoterminowymi*, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Ireny Sobańskiej, prof. UŁ. Na Uniwersytecie Łódzkim pracuje od 1999 r., najpierw jako asystent, a od 2008 r. jako adiunkt.

Od 2012 r. do chwili obecnej pełni funkcję zastępcy kwestora Uniwersytetu Łódzkiego. W jej ramach odpowiedzialny był za wdrożenie projektu Kompleksowego Systemu Informacyjnego (KSI) do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim (pełniona funkcja – przewodniczący Komitetu Sterującego ds. Wdrożenia w Uniwersytecie Łódzkim Zintegrowanego Systemu Informatycznego SIMPLE.ERP). Wdrożenie zostało zakończone sukcesem w 2013 r. Od 2014 r. jest odpowiedzialny za nadzór nad tworzeniem informacji zarządczych do zarządzania Uniwersytetem Łódzkim (w ramach pełnionej funkcji zastępcy kwestora UŁ).

Jest ekspert Komitetu Standardów Rachunkowości, działającego przy Ministerstwie Finansów (Departament Rachunkowości), a w ramach tej działalności autorem projektu Krajowego Standardu Rachunkowości nr 3 „Niezakończone usługi budowlane” (2006 r.), jego aktualizacji (2009 r.) oraz projektu Krajowego Standardu Rachunkowości nr 8 „Działalność deweloperska” (2012 r.). Jest również autorem projektów aktualizacji wskazanych standardów (KSR 3 i KSR 8) na zlecenie Ministerstwa Finansów (Departament Rachunkowości) w latach 2017–2018.

Od ponad dwudziestu lat zajmuje się projektowaniem systemów wielozadaniowego rachunku kosztów oraz systemów budżetowania dla dużych i średnich firm w Polsce. Specjalizuje się także w dostosowywaniu sprawozdań finansowych do Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF) oraz w obszarze powiązania regulacji podatkowych z regulacjami rachunkowości. Jego szerokie zainteresowania naukowe i praktyczne obejmują również zagadnienia finansowo-księgowe i podatkowe małych i średnich przedsiębiorstw oraz projektowanie i opiniowanie systemów informatycznych wykorzystywanych w podmiotach gospodarczych. Ponadto dr Jacek Kalinowski zajmuje się procesem integracji rachunkowości zarządczej i rachunkowości finansowej oraz zarządzaniem kosztami projektów długoterminowych. Po 2010 r. w sferze jego zainteresowań znalazła się także problematyka systemu informacyjnego rachunkowości jednostek sektora publicznego, w szczególności publicznych uczelni wyższych. Jest współautorem koncepcji Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim (KSI) oraz kierownikiem projektu wdrożenia KSI w UŁ.

Jest autorem 3 książek, współautorem 10 kolejnych oraz autorem lub współautorem około 70 artykułów. Najważniejsze publikacje to:

- *Ustawa o rachunkowości – komentarz porównawczy*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2002 (współautor: M. Turzyński);
- *Kontrakty długoterminowe*, Difin, Warszawa 2004 (współautorzy: I. Sobańska, P. Czajor);
- *Rachunkowość w przedsiębiorstwie budowlanym*, Difin, Warszawa 2006 (współautorzy: I. Sobańska, P. Czajor, J. Michalak);
- *Kompendium wiedzy o Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 3 „Nieukończono usługi budowlane”. Analizy – komentarze – przychody*, Difin, Warszawa 2007;
- *Uprozczone formy ewidencji podatkowych*, CCAiE, Łódź 2009 (redaktor naukowy, współautorzy: M. Kalinowska, T. Miłek, M. Turzyński);
- *Zarządzanie kosztami projektów długoterminowych*, Wydawnictwo Biblioteka, Łódź 2010;
- *Kontrakty długoterminowe w praktyce*, SKwP ZG, Warszawa 2012;
- *Cost Management in European Universities – a Time to Change*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, no. 4(82), s. 84–93 (współautor: I. Sobańska);
- *Project Management in Universities – Accounting Payroll on the Example of the University of Lodz*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2014, no. 1(83), s. 45–54 (współautorzy: I. Sobańska, A. Wencel);
- *Podejście lean jako kierunek zmian w zarządzaniu i rachunkowości zarządczej w podmiotach usług medycznych – wyniki badań literaturowych*, „Zeszy-

ty Teoretyczne Rachunkowości” 2015, nr 85(141), s. 103–116 (współautor: I. Sobańska);

- *The impact of the use of funding sources for targeted research projects on the accounting system of research institutes in Poland – the results and analysis of the survey*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2015, nr 412, s. 118–133.

DR JAN MICHALAK ukończył studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1999 r. Pracę na Uniwersytecie Łódzkim na etacie doktoranta-asystenta rozpoczął w październiku 2003 r. w Katedrze Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ. W 2006 r. uzyskał stopień naukowy doktora na podstawie rozprawy pt. *Wpływ globalizacji na pomiar dokonań w przedsiębiorstwach*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Ireny Sobańskiej, prof. UŁ. Od 2006 r. pracuje jako adiunkt w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Jego zainteresowania badawcze obejmują: jakość informacji w rachunkowości zarządczej i finansowej, pomiar i raportowanie wyników/dokonań (*performance measurement and reporting*), modele biznesu i ich wpływ na rachunkowość zarządczą oraz sprawozdawczość finansową.

W latach 2004–2013 był członkiem zespołu ds. wdrażania Komputerowego Systemu Informacyjnego dla Zarządzania na Uniwersytecie Łódzkim. Od 2013 r. pełni funkcję specjalisty w Centrum Jakości Badań Naukowych Knowbase na Wydziale Zarządzania UŁ. Najważniejsze publikacje to:

- *Pomiar dokonań. Od wyniku finansowego do Balanced Scorecard*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2008;
- *Podstawy teoretyczne sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju a jej zakres zastosowania w Polsce i na świecie*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2011, nr 249, s. 217–242;
- *Customer value creation through corporate disclosure on society-oriented activities. Do CEO's characteristics influence the scope of disclosure?*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, no. 3(81), s. 43–54 (współautor: H. Waniak-Michalak);
- *Pomiar dokonań w szczupłym przedsiębiorstwie*, [w:] I. Sobańska (red.), *Lean Accounting. Integralny element lean*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2013;
- *Modele biznesu przedsiębiorstw Analiza i raportowanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016;
- *Intellectual capital management in public universities*, [w:] J. Guthrie, J. Dumay, F. Ricceri, C. Nielsen (eds.), *The Routledge Companion to Intellectual Capital*, Routledge, London 2018 (współautorzy: J. Krasodomska, G. Rimmel, D. Trzmie-lak, J. Sort).

DR MARCIN MICHALAK w 2001 r. ukończył studia magisterskie na kierunku zarządzanie i marketing na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego (specjalność Rachunkowość). W 2003 r. rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w Katedrze Rachunkowości UŁ jako asystent. Stopień naukowy doktora uzyskał w 2014 r. na podstawie rozprawy pt. *Pomiar i komunikowanie wartości ekonomicznej majątku trwałego w systemie rachunkowości przedsiębiorstwa*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Sobańskiej. Obecnie pracuje jako adiunkt w Katedrze Rachunkowości UŁ, a od 2017 r. pełni funkcję pełnomocnika dziekana Wydziału Zarządzania UŁ ds. finansowych. Jego zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia z zakresu: rachunkowości finansowej (m.in. pomiar i raportowanie utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych, kształtowanie polityki rachunkowości), strategicznej rachunkowości zarządczej (m.in. *lean accounting*, pomiar i komunikowanie wartości przedsiębiorstwa, pomiar dokonań), analizy finansowej oraz integracji podsystemu rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej, a także uwarunkowań funkcjonowania nowych form organizacyjnych procesów rachunkowości (SSC/BPO). Jest autorem lub współautorem ponad 100 artykułów, w tym 6 w recenzowanych czasopismach w języku angielskim. Jest autorem 1 książki i współautorem 6 (wszystkie powstały w latach 2004–2013). Najważniejsze publikacje to:

- *Empirical study of management accounting change in university: experiences from Poland*, [w:] I. Sobańska, L. Bogdaniene, C. Christauskas, W.A. Nowak (eds.), *Enterprise Accounting and Management under Globalization: Recent Evidence from Poland and Lithuania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009 (współautorzy: I. Sobańska, A. Szycha, J. Michalak);
- *Impairment of the non-current operational assets – measurement and disclosures in financial statements of Polish public companies*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2010, no. 1(67), s. 34–41;
- *Tworzenie i pomiar wartości*, [w:] I. Sobańska (red.), *Rachunkowość zarządcza – podejście operacyjne i strategiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010;
- *Implementing lean accounting principles to design and improve accounting processes – a case study from a shared service centre*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2013, nr 72(128), s. 139–156 (współautor: E. Zarzycka);
- *Lean w procesach rachunkowości*, [w:] I. Sobańska (red.), *Lean accounting. Integralny element lean management*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2013, s. 113–136 (współautor: E. Zarzycka);
- *Polityka rachunkowości w kontekście poglądów naukowych Profesor Alicji Jarugowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 136(80), s. 107–129 (współautor: E. Walińska);

- *Jakość ujawnień dotyczących zobowiązań finansowych w sprawozdaniach finansowych spółek indeksu WIG30*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” 2016, nr 2(80), s. 431–438 (współautor: P. Czajor);
- *Wartość ekonomiczna majątku trwałego w systemie rachunkowości przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2016;
- *Operating Lease Capitalization – Reasons and its Impact on Financial Ratios of WIG30 and sWIG80 Companies*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” 2017, vol. XVIII, nr 1/1, s. 23–36 (współautor: P. Czajor).

DR ANNA RZETELSKA ukończyła studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego w 1972 r. i rozpoczęła pracę w Instytucie Prawa Cywilnego kierowanym przez prof. dr. hab. Adama Szpunara, a po zmianach organizacyjnych w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego. Od 2016 r. jest zatrudniona w Katedrze Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ. Odbyła aplikację sądową zakończoną egzaminem sędziowskim; po zdanym egzaminie radcowskim uzyskała wpis na listę radców prawnych, łącząc przez wiele lat pracę naukową z praktyką prawniczą.

Na początku kariery naukowej jej zainteresowania koncentrowały się na stosunkach umownych objętych od 1964 r. regulacją Kodeksu cywilnego, a wcześniej Kodeksu handlowego z 1934 r. Pracę doktorską na temat sytuacji prawnej odbiorcy przesyłki w umowie przewozu rzeczy obroniła w 1981 r. Kolejne lata rozszerzyły płaszczyznę jej zainteresowań o stosunki prawne z bankami, w tym zwłaszcza umowy kredytowe, czego naturalnym następstwem było podjęcie problematyki zabezpieczeń wierzytelności – jest to do dziś główny nurt jej zainteresowań. Równolegle rozwinęła badania w zakresie form prawnych wykonywania działalności gospodarczej, w tym przede wszystkim spółek handlowych oraz prawa upadłościowego i postępowań zapobiegających upadłości. Kilkadziesiąt artykułów jej autorstwa obejmuje węzłowe zagadnienia przede wszystkim ze wskazanych dziedzin.

Dr Anna Rzetelska jest również współautorką takich monografii, jak:

- J. Frąckowiak (red.), *Kodeks spółek handlowych po pięciu latach*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2006;
- T. Sokołowski (red.), *Współczesne tendencje w dziedzinie zabezpieczenia wierzytelności*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2013;
- A. Kidyba (red.), *Skarb Państwa a działalność gospodarcza*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014;
- *Kapitał własny spółek kapitałowych jako kategoria prawna i ekonomiczna sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016 (współautorzy: E. Walińska, A. Jurewicz);

oraz współautorką kilku podręczników akademickich, m.in.:

- B. Piasecki (red.), *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997 (3 wyd. z 2001 r.);
- W.J. Katner (red.), *Prawo cywilne i handlowe w zarysie*, Wolters Kluwer, Warszawa 2004 (6 wyd. z 2017 r.);
- W.J. Katner (red.), *Prawo gospodarcze i handlowe*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016.

DR JOANNA STĘPIEŃ-ANDRZEJEWSKA w 1992 r. ukończyła studia wyższe i rozpoczęła pracę w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Stopień naukowy doktora uzyskała w 2005 r. na podstawie rozprawy pt. *Skutki finansowe transakcji zabezpieczających w rachunkowości* (promotor: dr hab. Irena Sobańska, prof. UŁ). W latach 2011–2013 była tutorem na kierunku analityka gospodarcza, realizowanym w ramach programu unijnego. Od 2013 r. z ramienia Wydziału Zarządzania UŁ jest koordynatorem otwartego w roku akademickim 2013/2014 kierunku lingwistyka dla biznesu, który realizowany jest przez Wydział Filologiczny UŁ we współpracy z Wydziałem Zarządzania UŁ oraz wiodącymi pracodawcami branży BPO z województwa łódzkiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się m.in. na problematyce instrumentów finansowych, mechanizmach nadzoru korporacyjnego, w szczególności działalności rad nadzorczych w praktyce spółek publicznych w Polsce.

Jest współautorką książek, podręczników i skryptów z zakresu rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej, zarówno w języku polskim, jak i angielskim, m.in.:

- E. Śnieżek (red.), *Wprowadzenie do rachunkowości. Podręcznik z przykładami, zadaniami i testami*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2004, 2005, 2009, 2016 (współautor);
- E. Walińska (red.), *Meritum Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2005–2006, 2009, 2012, 2016 (współautor);
- *Financial accounting, key problems, examples, exercises. Rachunkowość finansowa, kluczowe zagadnienia, przykłady zadania*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2007 (współautorzy: E. Śnieżek, E. Walińska, M. Frendzel);
- *Rachunkowość finansowa*, [w:] *Ekonomia, finanse, prawo gospodarcze. Podręcznik dla sędziów i prokuratorów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015 (współautorzy: J. Gad, E. Walińska);
- *Transakcje zabezpieczające w systemie rachunkowości – model wyceny i prezentacji*, Wydawnictwo CCAE, Łódź 2016.

DR HALINA WANIAK-MICHALAK ukończyła studia magisterskie na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2002 r. Stopień naukowy doktora uzyskała w 2006 r. na podstawie pracy pt. *Instytucjonalne formy finansowego wsparcia działalności inwestycyjnej małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, przygotowanej pod kierunkiem dr. hab. Jerzego Różańskiego, prof. UŁ. Od 2007 r. pracuje na stanowisku adiunkta. Badania naukowe dr Haliny Waniak-Michalak dotyczą źródeł finansowania małych i średnich przedsiębiorstw, sprawozdawczości i rachunkowości organizacji pozarządowych oraz zrównoważonego

rozwoju. Obecnie jej zainteresowania naukowe zostały poszerzone o rachunkowość i sprawozdawczość jednostek pozarządowych i fabrykantów na ziemiach łódzkich w okresie międzywojennym. W 2017 r. uzyskała grant NCN na realizację projektu „Finansowanie rozwoju funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w Polsce”. Jest współautorką 1 i autorką 2 książek oraz współautorką lub autorką ponad 40 artykułów naukowych. Najważniejsze publikacje to:

- *Influence of the financial and non-financial information on the results of the public benefit organizations*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica” 2011, nr 257, s. 147–162 (współautor: E. Zarzycka);
- *Customer Value Creation Through Corporate Disclosure on Society-oriented Activities. Do CEO's Characteristics Influence the Scope of Disclosure?*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, no. 3(81), s. 43–54 (współautor: J. Michalak);
- *Influence of Economy Growth on Earnings Quality of Listed Companies in Poland*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, no. 4(81), s. 48–58 (współautorzy: J. Michalak, P. Czajor);
- *The Importance of Philanthropic Activity and Government Social Welfare for Society and the Economy*, „e-Finanse” 2013, vol. 10(1), s. 49–59;
- *NGOS as Providers of The Social Welfare Services in Cooperation with Local Authorities in The Times of Financial Crisis*, „Business and Economic Horizons” 2014, vol. 10, s. 107–119;
- *Financial and non-financial factors motivating individual donors to support public benefit organizations*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe” 2015, vol. 18(1), s. 131–152 (współautor: E. Zarzycka);
- *Corporate and NGOs' Voluntary Disclosure on Collaboration. Evidence from Poland*, „Inżynieria Ekonomika – Engineering Economics” 2016, vol. 27(1), s. 98–108 (współautor: J. Michalak);
- *Disclosure on corporate and NGOs' cooperation in Poland – coming out or a low profile approach?*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 88(144), s. 163–182 (współautor: J. Michalak);

- *Social Responsibility and accounting in Poland: a literature review*, „Accounting and Management Information System” 2016, vol. 15(2), s. 255–303 (współautorzy: M. Macuda, J. Krasodomska).

DR AGNIESZKA WENCEL studia wyższe na specjalności Rachunkowość i zarządzanie finansowe ukończyła na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2001 r. W 2004 r. rozpoczęła pracę na Uniwersytecie Łódzkim w Katedrze Rachunkowości na etacie asystenta. W 2010 r. uzyskała stopień naukowy doktora na podstawie rozprawy pt. *Podatek dochodowy odroczony w systemie rachunkowości – krytyczna analiza zasad ujawniania w sprawozdaniu finansowym*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Ewy Walińskiej, prof. UŁ. Do chwili obecnej pracuje w Katedrze Rachunkowości UŁ na stanowisku adiunkta. W latach 2004–2013 była członkiem zespołu ds. opracowania i wdrożenia Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim. W latach 2015–2016 na zlecenie Ministerstwa Finansów i Banku Światowego brała czynny udział w opracowaniu Krajowego Standardu Rachunkowości „Środki trwałe”. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na takich obszarach, jak: rachunkowość podatkowa, sprawozdawczość finansowa. Jest współautorem wielu książek oraz artykułów naukowych. Najważniejsze publikacje to:

- E. Walińska (red.), *Meritum Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2006–2017 (współautor);
- *Komentarz do ustawy o rachunkowości*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010–2017 (współautor);
- *Sprawozdanie finansowe według MSSF. Zasady prezentacji i ujawniania informacji*, Wolters Kluwer, Warszawa 2011 (współautorzy: E. Walińska, J. Gad, A. Jurawicz);
- *Dochód a wynik finansowy brutto w warunkach autonomii prawa bilansowego i podatkowego w Polsce*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2012, nr 263, s. 239–264;
- *Podatek dochodowy odroczony w systemie rachunkowości – krytyczna analiza zasad ujawniania w sprawozdaniu finansowym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012;
- *Project Management in Universities – Accounting Payroll on the Example of the University of Lodz*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2014, no. 1(83), s. 45–54 (współautorzy: I. Sobańska, J. Kalinowski);
- *Podatek dochodowy odroczony w procesie rewizji sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016 (współautor: T. Koniarski);
- *Podatek dochodowy w systemie rachunkowości zasady ustalania i rewizji – wznowienie*, Wydawnictwo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa 2016.

DR MICHAŁ WIATR ukończył studia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2003 r. Stopień naukowy doktora uzyskał w 2012 r. na podstawie pracy pt. *Koncepcja bilansu według teorii Wilhelma Osbahra jako kierunek doskonalenia sprawozdawczości finansowej – propozycja modelu*, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Ewy Śnieżek, prof. UŁ. W latach 2006–2012 pracował na stanowisku asystenta, a od 2012 r. pracuje na stanowisku adiunkta. Od początku swojej pracy w Katedrze Rachunkowości UŁ w swoich badaniach naukowych skupiał się na szeroko rozumianej problematyce rachunkowości kreatywnej, sposobach eliminowania jej wpływu i interakcjach w kontekście potrzeb inwestora oraz wyzwań współczesnej sprawozdawczości finansowej. Jest współautorem ponad 40 artykułów i książek (wszystkie wydane w latach 2004–2017). Najważniejsze publikacje książkowe:

- *Interpretacja i analiza przepływów pieniężnych*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011 (współautor: E. Śnieżek);
- *Praktyczne aspekty sprawozdawczości przepływów pieniężnych*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011 (współautor: E. Śnieżek);
- *Raportowanie przepływów pieniężnych w kontekście zmian we współczesnej sprawozdawczości finansowej*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011 (współautor: E. Śnieżek);
- *Koncepcja bilansu według teorii Wilhelma Osbahra jako kierunek doskonalenia sprawozdawczości finansowej – propozycja modelu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013;
- *Przepływy pieniężne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014 (współautor: E. Śnieżek).

DR EWELINA ZARZYCKA ukończyła studia wyższe w 2002 r. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii uzyskała w 2006 r. na podstawie rozprawy pt. *Pozyskiwanie kapitału na międzynarodowych rynkach finansowych i jego wpływ na rozwój lokalnego i zagranicznego rynku*. W latach 2001–2007 pracowała na stanowisku kontrolera fabryki w jednej z korporacji transnarodowych zlokalizowanych w Łodzi, a od 2007 do 2009 r. pełniła funkcję kierownika finansowego obszaru industrialnego w Polsce w tej samej firmie. Od 2008 r. pracuje na Uniwersytecie Łódzkim jako adiunkt w Katedrze Rachunkowości.

Jest autorką 31 i współautorką 27 publikacji w języku polskim i angielskim, m.in. z zakresu budżetowania, rachunku kosztów oraz *lean accounting*, a także wykorzystania systemów ERP w rachunkowości zarządczej. Jest członkiem European Accounting Association i Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). Jej zainteresowania obejmują problematykę wdrażania nowoczesnych metod i narzędzi.

dzi rachunkowości zarządczej w organizacjach oraz zmian, jakie zachodzą w rolach i funkcjach specjalistów rachunkowości zarządczej. Jest koordynatorem współpracy Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego z Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), a także kierownikiem studiów MBA organizowanych na Wydziale Zarządzania UŁ. Ostatnio opublikowała m.in.:

- *Education in the Area of Management Accounting/Controlling in Poland and Germany*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2015, nr 1(87), s. 54–63 (współautor: J. Dobroszek);
- *Financial and non financial factors motivating individual donors to support public benefit organizations*, „Comparative Economic Research” 2015, vol. 18, no. 1, s. 131–152 (współautor: H. Waniak-Michalak);
- *The Use of Financial Information by Polish Donors*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2015, no. 4(90), s. 96–110 (współautor: H. Waniak-Michalak);
- *Etyka w zawodzie specjalisty rachunkowości zarządczej w podręcznikach i kształceniu*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 87(143), s. 143–151 (współautor: I. Sobańska);
- *Koncepcje i tendencje rozwoju zawodu specjalisty rachunkowości zarządczej. Wymiar krajowy i międzynarodowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016;
- *The perceived suitability of management accounting information: a contingency based investigation*, „Audit Financiar” 2017, vol. XV, no. 3(147), s. 395–417 (współautorzy: J. Dobroszek, C. Circa, A. Almăsan).

MGR ANETA BRZESKA w 2012 r. ukończyła studia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego oraz uzyskała tytuł zawodowy magistra na podstawie pracy pt. *Rewizja finansowa – regulacje a praktyka polskiego rynku kapitałowego*. Od 2013 r. pracuje na stanowisku asystenta w Katedrze Rachunkowości UŁ. Interesuje się problematyką rachunkowości finansowej, prawa podatkowego i rewizji finansowej. Jest autorką jednej monografii i współautorką drugiej oraz trzech artykułów naukowych:

- *Podatkowa księga przychodów i rozchodów jako przydatne źródło informacji dla mikroprzedsiębiorstw*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2013, nr XX, s. 95–106;
- *Certyfikacja zawodu księgowego w świetle deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2014, nr XV, s. 225–233;
- *Opinia z badania sprawozdań finansowych w Polsce – regulacje a praktyka polskich spółek publicznych*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2016, nr XXII, s. 209–220;

- *Rewizja finansowa w świetle praktyki polskiego rynku kapitałowego*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2016;
- *Sprawozdania finansowe spółdzielni mieszkaniowych – zasady ich sporządzania i rewizji*, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2017 (współautorzy: S. Jędrzejewski, A. Bogusz).

MGR KATARZYNA KĘPA ukończyła studia wyższe na kierunku finanse i rachunkowość na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2016 r. W 2017 r. rozpoczęła pracę w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku asystenta. Jej zainteresowania naukowe dotyczą takich obszarów, jak rachunkowość finansowa, polityka rachunkowości, integracja rachunkowości finansowej i zarządczej. Jest współautorką książki *Integracja rachunkowości finansowej i zarządczej a sprawozdanie finansowe – perspektywa Międzynarodowych Standardów Rachunkowości* (Wydawnictwo CCAE, Łódź 2016) oraz autorką czterech artykułów, z których najważniejszy to: *Polityka rachunkowości – analiza ujawnień w sprawozdaniach finansowych spółek publicznych* („Przegląd Nauk Ekonomicznych” 2017, nr XXV, s. 101–111).

MGR BEATA MAZUCHOWSKA ukończyła studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1994 r. W 1995 r. rozpoczęła pracę w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ na etacie asystenta. Od 2004 r. pracuje na stanowisku wykładowcy.

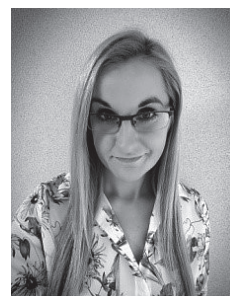
W latach 2004–2013 była członkiem zespołu ds. opracowania Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim.

Współuczestniczyła w opracowaniu artykułów, książek, podręczników i skryptów z zakresu rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej. Jest współautorką m.in. takich publikacji, jak:

- *Wprowadzenie do rachunkowości. Podręcznik z przykładami, zadaniami i testami*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2004, 2005, 2009; Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2016 (współautorzy: E. Śnieżek, A. Jaroszczak, J. Stępień-Andrzejewska, J. Żurawska);
- E. Walińska (red.), *Meritum Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2006–2016 (współautor).

MGR ŻANETA PIETRZAK ukończyła studia wyższe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2012 r. W tym samym roku rozpoczęła pracę na Uniwersytecie Łódzkim na stanowisku asystenta. Jej zainteresowania naukowe obejmują problematykę rachunkowości zarządczej i controllingu. Jest autorką/współautorką 12 artykułów naukowych, z których najważniejsze to:

- *Traditional versus activity-based budgeting in non-manufacturing companies*, „Social Sciences/Socialiniai mokslai” 2013, no. 4(82), s. 26–37;
- *Operational budgeting in polish companies – evidence from the field*, Wydawnictwo Destech Publications Inc., Lancaster 2014, s. 216–227 (współautor: T. Wnuk-Pel);
- *The Roles and Qualities of Management Accountants in Organizations – Evidence from the Field*, „Procedia – Social and Behavioral Sciences” 2015, nr 213, s. 281–285 (współautor: T. Wnuk-Pel);
- *Oczekiwany wpływ implementacji zintegrowanego systemu informatycznego na jakość informacji – studium przypadku*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2016, nr 89(145), s. 55–75 (współautorzy: A. Jabłoński, M. Kawczyńska, T. Wnuk-Pel).

MGR JOANNA PIŁACIK ukończyła studia wyższe na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2012 r. W tym samym roku rozpoczęła pracę na Uniwersytecie Łódzkim na stanowisku asystenta. Jej zainteresowania naukowe skupiają się głównie na raportowaniu społecznej odpowiedzialności w dobie zrównoważonego rozwoju. Jest autorką 4 i współautorką 8 publikacji, z których najważniejsze to:

- *Praktyka polskich spółek giełdowych w zakresie raportowania społecznej odpowiedzialności biznesu według wytycznych Global Reporting Initiative*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2015, nr XVII, s. 95–106;
- *Raportowanie informacji pozafinansowych o społecznej odpowiedzialności w Lasach Państwowych w świetle niektórych koncepcji teoretycznych*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” 2016, nr 284, s. 140–149 (współautor: E. Śniezek);
- *Raportowanie wskaźników środowiskowych według wytycznych Global Reporting Initiative na przykładzie polskich spółek branży energetycznej*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2017, nr 470, s. 85–96.

MGR JOANNA SZWAJCAR ukończyła studia wyższe na Wydziale Zarządzania w 2008 r., a następnie rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się głównie wokół rachunkowości finansowej i sprawozdawczości podmiotów gospodarczych. Jest autorką m.in. takich publikacji, jak:

- *Fundusze specjalne jako szczególna kategoria systemu rachunkowości*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2013, vol. 1, nr X, s. 151–163;
- *Dorobek naukowy Profesor Alicji Jarugowej. Nurt sprawozdawczości finansowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, nr 136(80), s. 7–19 (współautor: P. Kabalski);
- *Istota oraz zasady prezentacji funduszy specjalnych w sprawozdaniu finansowym jednostki*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2014, nr 373, s. 34–45 (współautor: Z. Firkowska-Jakobsze).

MGR JOANNA ŻURAWSKA ukończyła studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1994 r. W 1995 r. rozpoczęła pracę jako asystent w Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Od 2009 r. pracuje na stanowisku wykładowcy.

W latach 2004–2013 była członkiem zespołu ds. opracowania Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim. Współuczestniczyła w opracowaniu książek, podręczników i skryptów z zakresu rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej. Jest współautorką m.in. takich podręczników, jak:

- E. Walińska (red.), *Zasady wyceny bilansowej i ustalania wyniku finansowego*, Centrum Controllingu i Analiz Ekonomicznych, Łódź 2002;
- E. Śnieżek (red.), *Wprowadzenie do rachunkowości. Podręcznik z przykładami, zadaniami i testami*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2004, 2005, 2009; Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2016;
- E. Walińska (red.), *Meritum Rachunkowości. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2005–2006.

Odeszli od nas...

Prof. zw. dr hab. dr h. c.
Alicja A. Jaruga
 1928–2011

17 listopada 2011 roku zmarła w Łodzi Alicja Anna Jaruga, profesor zw. dr hab. dr h. c., członek honorowy Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Była wybitnym, cenionym w kraju i za granicą naukowcem, autorem licznych, znaczących dla rozwoju polskiej rachunkowości publikacji, nauczycielem akademickim – wychowawcą wielu pokoleń rachunkowców, długoletnim pracownikiem Uniwersytetu Łódzkiego.

Alicja Anna Jaruga urodziła się 1 lutego 1928 r. w Sługocinku koło Konina, gdzie Jej rodzice, Jan i Marianna Nenemanowie, posiadali gospodarstwo rolne. Alicja A. Neneman uczęszczała do szkoły powszechnej w Warszawie, a do Gimnazjum i Liceum w Koninie. W 1948 r. złożyła z wyróżnieniem egzamin dojrzałości. Następnie podjęła studia w Oddziale Łódzkim Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Stopień magistra ekonomii uzyskała w 1954 r.

Już wcześniej jednak, po uzyskaniu dyplomu I stopnia, 1.10.1951 r., A. Jaruga, jako młodszy pracownik nauki, rozpoczęła pracę naukową pod kierunkiem profesora dr. Edwarda Wojciechowskiego w Katedrze Rachunkowości Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi, w którą przekształcony został Oddział Łódzki SGH. W 1964 r. Rada Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ),

do którego włączono Wyższą Szkołę Ekonomiczną, nadała Jej tytuł doktora nauk ekonomicznych na podstawie rozprawy pt. *Koszty zarządzania przedsiębiorstwa przemysłowego*, zaś w 1971 r. na podstawie rozprawy *Rachunek i kontrola kosztów pośrednich w przedsiębiorstwach przemysłowych*, uzyskała tytuł doktora habilitowanego, w 1975 r. została mianowana profesorem nadzwyczajnym, natomiast w 1985 r. – profesorem zwyczajnym.

26 czerwca 1997 r. Senat Uniwersytetu Gdańskiego, na wniosek Rady Wydziału Zarządzania, podjął uchwałę o nadaniu Jej tytułu Doktora Honoris Causa, co nastąpiło 1 grudnia 1997 r. podczas uroczystego posiedzenia Senatu Uniwersytetu Gdańskiego.

Profesor A. Jaruga odbyła w latach 1965–1966 staż naukowy w Uniwersytecie im. Łomonosowa w Moskwie i w Instytucie Finansowo-Ekonomicznym w Leninigradzie, a w latach 1971–1972 była stypen-

dystką Fundacji Forda w Uniwersytecie Illinois w Urbana Champaign (USA).

Na UŁ profesor A. Jaruga pełniła funkcję prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego ds. Nauczania (1973–1974), w latach 1973–1980 była kierownikiem samodzielnego Zakładu Rachunkowości w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, w latach 1980–1998 kierowała Katedrą Rachunkowości, która do 1994 r. była w strukturach Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, a od 1994 r. weszła w skład Wydziału Zarządzania UŁ. W latach 1994–2011 była kierownikiem utworzonego w UŁ Ośrodka Międzynarodowych Studiów Rachunkowości. Czynnie współpracowała z praktyką, będąc m.in. w latach 1964–1966 konsultantem zespołu do spraw Modernizacji Rachunku Kosztów przy Ministerstwie Przemysłu Lekkiego.

Zainteresowania naukowe Profesor A. Jarugi koncentrowały się przede wszystkim na tematyce:

- rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej,
- prawnych unormowań rachunkowości,
- międzynarodowej rachunkowości porównawczej oraz harmonizacji zasad sprawozdawczości finansowej,
- rachunkowości sektora finansów publicznych,
- pomiaru i sprawozdawczości kapitału intelektualnego.

Z tych dziedzin opublikowała 11 książek autorskich, 43 współautorskich oraz ponad 200 artykułów naukowych, w tym kilkadziesiąt w periodykach o zasięgu międzynarodowym (w języku angielskim, niemieckim, japońskim, chińskim, arabskim i rosyjskim).

Dzięki swoim wykładom i publikacjom Profesor A. Jaruga wprowadziła do nauki i dydaktyki rachunkowości w Polsce tematykę rachunkowości zarządczej oraz badań porównawczych nad międzynarodową harmonizacją zasad sprawozdawczości finansowej. Stworzyła Łódzką Szkołę Rachunkowości, gromadząc wokół siebie liczne grono współpracowników.

Profesor A. Jaruga wypromowała 24 doktorów nauk ekonomicznych, ponad 350 magistrów ekonomii i zarządzania oraz ponad 40 licencjatów; była recenzentem 16 prac habilitacyjnych, opracowała 5 opinii o nadanie tytułu naukowego profesora i dwie super recenzje prac doktorskich. W 2006 r. była promotorem doktoratu honoris causa nadanego przez UŁ Profesorowi Robertowi S. Kaplanowi z Harvard Business School.

Prof. zw. dr hab. A. Jaruga kierowała lub brała udział w licznych międzynarodowych programach badawczych, a m.in. prowadzonych przez:

- Międzynarodowy Fundusz Walutowy – badania i wspólna publikacja pt. *Governmental Accounting in Poland* (w: A. Premchand ed., *Governmental Accounting, Issues and Country Studies*, International Monetary Fund, Washington, D.C., 1990);
- Bank Światowy – *Inflation Accounting in Poland* (w: ed. D. Mozes, *Managing the Transition While Coping with*

Inflation, The World Bank EDI series, 1992, 1994);

- UNCTAD, zespołowe badania dotyczące międzynarodowego modelu wymagań edukacyjnych i profesjonalnych biegłych księgowych i audytorów, Geneva 1997, a także udział w badaniach nt. *Accounting and Financial Reporting in SME*, Geneva, 1999–2000;

– Piąty Ramowy Program Unii Europejskiej – Projekt pt. *Harmonization and Standardization in Europe: Enforcement Comparability and Capital Market Effects*, (Contract No HPRN – CT – 1999 – 00062, 2 February 2000–2004, *Human Potential – Research Training Network*).

Prowadziła wykłady i seminaria na zaproszenie 40 uniwersytetów w około 20 krajach, m.in. w Australii, Belgii, Brazylii, Chinach, Japonii, Niemczech, Norwegii, Nowej Zelandii, Meksyku, na Węgrzech, Wielkiej Brytanii i USA; uczestniczyła też jako ekspert z dziedziny rachunkowości w pracach organizacji międzynarodowych jak: ONZ, UNCTAD, ISAR oraz OECD i Banku Światowego. Była członkiem licznych międzynarodowych organizacji.

W latach 1991–1995 kierowała, z ramienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, brytyjskim programem *Know How Fund – The development of accounting in Poland*, dzięki któremu kadra naukowa polskich wyższych uczelni, miała możliwość zapoznania się z aktualnym stanem rachunkowości światowej.

W latach 1992–2006 reprezentowała Polskę na sesjach Międzyrządowej Grupy Ekspertów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (ISAR) przy ONZ, uczestniczyła w Spotkaniach Ekspertów ds. Publicznej Administracji i Finansów, UNDP, ONZ (Nowy Jork 1991), OECD (1990, 1991).

Od 1984 r. przewodniczyła Komitetowi Redakcyjnemu „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” wydawanych przez Radę Naukową Stowarzyszenia Księgowych w Polsce (do 2000 r. pod nazwą „Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej”).

Uczestniczyła w pracach nad redakcyjnych międzynarodowych periodyków naukowych z dziedziny rachunkowości: *European Accounting Review*, *Financial*

Accountability and Management, Accounting Enquiries, Accounting Education, International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation” (od 2003 r.), *Management Accounting Research* (invited editor, w 2002 r.), *International Journal of Accounting Literature* (od 2001 r.), *International Accounting* (od 2000 r.).

Była członkiem licznych gremiów, a m.in. Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, w którym w latach 1974–1975 pełniła funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego, Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN, Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, PTE.

Jako biegły rewident, Profesor A. Jaruga, czynnie uczestniczyła w kształtowaniu tego zawodu – była członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Dyplomowanych Biegłych Księgowych przy Ministrze Finansów (1969–1975) oraz członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (1992–2000).

W latach 1990–1995 przewodniczyła Radzie Rachunkowości przy MEN, w latach 1998–2002 – Komitetowi Standardów Rachunkowości, powołanemu przez Komisję Papierów Wartościowych, a w latach 2003–2008 była członkiem powołanego przez Ministra Finansów Krajowego Komitetu Standardów Rachunkowości.

Olbrzymi wkład profesor Alicji A. Jarugi w rozwój nauki, dydaktyki i prawa rachunkowości był dostrzegany i doceniany, o czym m.in. świadczą przyznane Jej nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Nagroda Naukowa im. Oskara Lange (1986), Nagroda Miasta Łodzi za osiągnięcia naukowe (1998) oraz liczne odznaczenia: Medal Edukacji Narodowej (1995), Krzyż Oficerski Odrodzenia Polski (2002), Medal Universitas Lodziensis Merentibus (2006), Medal Złoty za Długoletnią Służbę (2008).

Odejście prof. dr hab. Alicji Jaruga stanowi dla Katedry Rachunkowości UŁ, całej społeczności akademickiej i praktyki gospodarczej ogromną stratę.

Droga Pani Profesor – spoczywaj w spokoju.

Pracownicy Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania UŁ

Pamięci doc. dr. Józefa Skowrońskiego

Pożegnaliśmy na zawsze doc. dr. Józefa Skowrońskiego, wielce zasłużonego, wieloletniego działacza Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, biegłego rewidenta, który potrafił połączyć świetną znajomość praktyki z głęboką wiedzą teoretyczną i nie szczędzić wysiłków dla dobra rozwoju środowiska zawodowego.

Był absolwentem SGH.

Wcześniej rozpoczął pracę zawodową w rachunkowości i wkrótce jako autor systemu ewidencji przedmiotów nietrwałych w Przędzalni w Piotrkowie wygrał Ogólnopolski Konkurs na ten temat. Jako główny księgowy MPK w Łodzi wprowadził nowoczesny, komputerowo wspomagany system rachunku kosztów postulowanych. Był powszechnie uznanym prekursorem wprowadzania informatyki do rachunkowości. Jako dyrektor ekonomiczny b. Zjednoczenia Gospodarki Komunalnej w Łodzi zastosował wiele nowoczesnych podejść do racjonalizacji kosztów.

Równolegle od 1970 roku wykładał w Uniwersytecie Łódzkim, w Katedrze Rachunkowości. Doktoryzował się w roku 1973 na podstawie rozprawy pt. „Próba modelu rachunku kosztów w przedsiębiorstwie produkcyjnym”.

Był współautorem sześciu książek i autorem licznych artykułów z dziedziny rachunku kosztów, w którym zaznaczył się projektem „rachunku gospodarowania czynnikami produkcji”, co stanowi wkład do rozwiązania problemu stałych kosztów pośrednich, jak również w nowej trudnej dziedzinie rewizji ksiąg handlowych w środowisku informatycznym, której podwaliny zbudował koordynując prace badawcze, kierując projektami programów komputerowych oraz współtworząc i redagując kolejne trzy książki zespołowe poświę-

cone systemom rachunkowości informatycznej i rewizji sprawozdań finansowych w takim otoczeniu.

Wszyscy pamiętamy Jego udział w pracach projektowych nad Ustawą o Rachunkowości, jak i w opracowaniach Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów, której był członkiem.

W Katedrze Rachunkowości UŁ, jako kierownik Zakładu Informatycznych Technik Rachunkowości wykształcił zespół młodych pracowników nauki w umiejętności projektowania i nauczania systemów rachunku kosztów, analizy sprawozdań finansowych itp. wspomaganych komputerowo. Wypromował kilkudziesięciu magistrów. Z Jego wiedzy i doświadczenia korzystało wielu doktorantów. Dr Józef Skowroński zadziwiał nas licznymi talentami.

Przejawem dobrej znajomości kilku języków obcych jest naukowe kierownictwo i redakcja Leksykonu Rachunkowości wydane przez Zarząd Główny Biura Krajowej Rady Dyplomowanych Biegłych Księgowych w 1992 r., zawierający hasła w języku polskim, angielskim, francuskim i niemieckim. Posiadał szczególnie zmysł lingwistyczny. W młodości pragnął studiować filologię klasyczną, wojna zmieniła plany. W rachunkowości więc odnajdywał ducha renesansu i oświecenia.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci, a Jego prace mają trwale miejsce w rozwoju polskiej rachunkowości.

Alicja Jaruga

Dr Józef Skowroński był wielkim przyjacielem naszego pisma, na którego łamach zamieścił wiele cennych publikacji.

Był też jednym z tych, którzy w maju 1957 r. reaktywowali Oddział SKwP w Łodzi, gdzie od 1958 r. do ostatnich dni swego życia pełnił funkcję członka Prezydium i Zarządu Oddziału Okręgowego w Łodzi. Brał aktywny udział w pracach Rady Naukowej przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Księgowych.

Był człowiekiem skromnym, szlachetnym, ceniącym prawdę i rzetelność w pracy i życiu. Odszedł przedwcześnie.

Redakcja

Część III

KATEDRA RACHUNKOWOŚCI W LATACH 1948–2017

Katedra Rachunkowości w latach 1948–1973 pod kierownictwem prof. dr. hab. Edwarda Wojciechowskiego

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski,
prof. dr hab. Tadeusz Janusz,
prof. dr hab. Zofia Mikołajczyk

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski,
prof. dr hab. Tadeusz Janusz, dr hab. Alicja Jaruga

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski,
prof. dr hab. Tadeusz Janusz,
dr hab. Alicja Jaruga

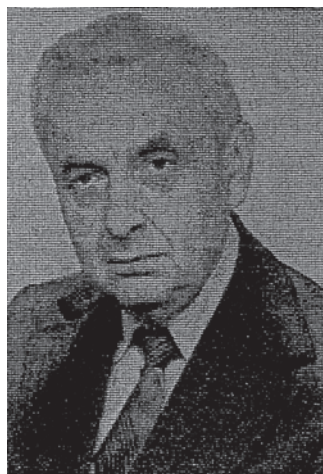
Prof. dr hab. Edward Wojciechowski,
prof. dr hab. Tadeusz Janusz,
dr hab. Alicja Jaruga

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski, dr hab. Alicja Jaruga

Prof. dr hab. Edward Wojciechowski, prof. dr hab. Józef Szczepaniak

Dr hab. Józef Skowroński

Katedra Rachunkowości w latach 1973–1998 pod kierownictwem prof. dr hab. Alicji Jarugi

Prof. dr hab. Alicja Jaruga

Nadanie stopnia doktora
mgr Irenie Sobańskiej
i mgr Danucie Zabielskiej

Prof. dr hab. Alicja Jaruga,
mgr Ewa Walińska,
mgr Małgorzata Pałka

Prof. dr hab. Alicja Jaruga

Prof. dr hab. Alicja Jaruga i redaktor Jan Baliński w towarzystwie uczestników Konferencji Katedr Rachunkowości, lata 70.

Prof. dr hab. Alicja Jaruga podczas pobytu w Meiji University, Japonia 1985

Prof. dr hab. Alicja Jaruga i dr Janina Stankiewicz (pierwsza od lewej), Edynburg, Wielka Brytania 1991

Prof. dr hab. Alicja Jaruga i prof. Włodzimierz Brzezina,
Zjazd Katedr Rachunkowości, Ustroń-Zawodzie,
17.09.1997 r.

Prof. dr hab. Alicja Jaruga. Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa
Uniwersytetu Gdańskiego, Sopot, grudzień 1997 r.

Prof. dr hab. Alicja Jaruga, prof. Lech Bednarski, kierownik Katedry Analizy Ekonomicznej Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970–1999; 1999 r.

Prof. dr hab. Alicja Jaruga i Zygmunt Młynarczyk, prezes Oddziału Łódzkiego SKwP w towarzystwie biegłych rewidentów, Jachranka, czerwiec 2002 r.

50 lat Katedry Rachunkowości UŁ, 1998 r.

Katedra Rachunkowości w latach 1998–2012 pod kierownictwem prof. nadzw. dr hab. Ireny Sobańskiej

Prof. dr hab. Irena Sobańska

Prof. dr hab. Alicja Jaruga,
prof. nadzw. dr hab. Irena Sobańska
i dr Radosław Ignatowski, II Konferencja Katedry
Rachunkowości UŁ z cyklu „Rachunkowość –
Zarządzanie – Globalizacja”,
Pałac Poznańskiego, Łódź, 25.03.2004 r.

Od prawej: prof. nadzw. dr hab. Ewa Walińska,
Bożena Lisiecka-Zajęc, dr Radosław Ignatowski, dr Ewa Śnieżek,
XXV-lecie Studenckiego Koła Naukowego Sigma

Od prawej: Joanna Dadacz, prof. nadzw. dr hab. Ewa Walińska, Ewa Dudkowska

Od prawej: prof. dr hab. Zbigniew Messner, Zygmunt Młynarczyk, dr Piotr Rojek, dr Zdzisław Fedak

XXV-lecie Studenckiego Koła Naukowego Sigma

Prof. nadzw. Ewa Walińska, prof. dr hab. Mirosława Kwiecień

Prof. nadzw. dr hab. Irena Sobańska, prof. dr hab. Zbigniew Messner

Od prawej: prof. nadzw. Ewa Walińska, prof. nadzw. Anna Szychta,
prof. dr hab. Zbigniew Messner, prof. nadzw. Irena Sobańska

Od prawej: prof. nadzw. Irena Sobańska,
dr Jacek Kalinowski, prof. nadzw. Ewa Walińska,
prof. nadzw. dr hab. Anna Szycha

Od prawej: dr Jacek Kalinowski, prof. dr hab. Wanda Błaszczyk,
prof. nadzw. dr hab. Irena Sobańska, dr Piotr Rojek,
Zofia Srebrzyńska, dr Joanna Stępień-Andrzejewska

Od prawej: dr Bogusława Bek-Gaik,
prof. nadzw. dr hab. Irena Sobańska,
prof. nadzw. dr hab. Ewa Śnieżek,
prof. nadzw. dr hab. Ewa Walińska

Prezydent RP Bronisław Komorowski,
prof. dr hab. Ewa Walińska

60-lecie Katedry Rachunkowości, 2008 r.

Katedra Rachunkowości w latach 2012–2018 pod kierownictwem prof. dr hab. Ewy Walińskiej

Prof. dr hab. Ewa Walińska

Od prawej: prof. dr hab. Piotr Urbanek, prof. dr hab. Ewa Walińska, dr Jacek Gad, prof. dr hab. Adam Peszko

Od prawej: Małgorzata Baranowska, prof. dr hab. Irena Sobańska, Zygmunt Młynarczyk, prof. dr hab. Ewa Walińska

Prezydent RP Bronisław Komorowski, prof. dr hab. Irena Sobańska

Uczestnicy Międzynarodowej Konferencji Fabe – Forum in Accounting, Business & Economics For Young Researcher And Academic Staff, 2017 r.

Prof. nadzw. dr hab. Anna Szychta,
prof. dr hab. Ewa Walińska,
dr Agnieszka Wencel

Od prawej: dr Agnieszka Wencel,
prof. Jerzy Gajdka, dr Marcin Michalak,
dr Michał Wiatr, dr Przemysław Czajor,
mgr Joanna Piłacik,
dr Zuzanna Firkowska-Jakobsze,
prof. nadzw. dr hab. Anna Szychta

Od prawej: prof. dr hab. Lina Dagiliene,
prof. nadzw. dr hab. Grzegorz Urbanek,
prof. dr hab. Ewa Walińska,
prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wnuk-Pel

Uczestnicy Międzynarodowej konferencji naukowej Trends
Accounting and Research Conference, 2015

Od prawej: mgr Anna Krasnova,
Maria Rzepnikowska,
prof. dr hab. Irena Sobańska,
prof. nadzw. dr hab. Ewa Śnieżek

Prof. dr hab. Ewa Walińska, Józef Gorgolewski

Spotkanie wigilijne Katedry Rachunkowości, 2017 r.

CZĘŚĆ IV
SŁOWA OD PRZYJACIÓŁ
NA JUBILEUSZ 70-LECIA KATEDRY RACHUNKOWOŚCI

Joanna Dadacz

***Szanowna Pani Profesor,
Szanowni Pracownicy Katedry Rachunkowości
Uniwersytetu Łódzkiego,***

proszę przyjąć najserdeczniejsze życzenia i gratulacje z okazji 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, której wkład w rozwój polskiej rachunkowości jest niezaprzeczalny. Na przestrzeni lat badania naukowe i inna działalność Katedry przyczyniały się do rozwoju nowych trendów w nauce i praktyce rachunkowości.

Sukcesy tworzą ludzie, a Katedra Rachunkowości UŁ miała ogromne szczęście do utalentowanych i ambitnych osób, które budowały i nadal budują jej historię. Jako przewodnicząca Komitetu Standardów Rachunkowości nie mogę nie wspomnieć o tym, jak wielu członków obecnej i poprzednich kadencji było lub nadal jest związanych z Katedrą. Ponadto wielu jej pracowników uczestniczyło aktywnie w procesie powstawania i aktualizacji Krajowych Standardów Rachunkowości oraz stanowisk wydawanych przez Komitet. Niech za dowód posłużą liczby. Projekty sześciu spośród jedenastu Krajowych Standardów Rachunkowości zostały stworzone przez pracowników naukowych związanych z Katedrą. Autorem lub współautorem projektów trzech spośród ośmiu stanowisk KSR był członek Komitetu będący pracownikiem Katedry. Serdecznie dziękuję Państwu za tę współpracę.

Zaangażowanie w prace nad Krajowymi Standardami Rachunkowości to tylko jeden z przykładów działalności Katedry bliskiej praktyce rachunkowości i sprawozdawczości finansowej. Na uwagę zasługuje również współpraca z organizacjami zawodowymi zrzeszającymi księgowych i biegłych rewidentów, która pozwala na wymianę doświadczeń i wzajemne korzystanie z dorobku środowiska naukowego i zawodowego. Istotne jest również zaangażowanie w liczne projekty szkoleniowe i wdrożeniowe.

Katedra nie tylko prowadzi rozwiniętą współpracę ze środowiskami zawodowymi, ale również kształci rzesze księgowych, dyrektorów finansowych, członków zarządów i biegłych rewidentów, a nawet nauczycieli, którzy poprzez zdobytą wiedzę zwiększają jakość sprawozdań finansowych polskich spółek oraz systemów rachunkowości zarządczej funkcjonujących w jednostkach na polskim rynku. Szeroka

oferta studiów, zarówno stacjonarnych, jak i podyplomowych z zakresu zagadnień związanych z rachunkowością, może być dla Państwa powodem do dumy.

Szczęólnego podkreślenia wymaga rola, jaką odegrała Katedra na przestrzeni lat w prowadzeniu badań naukowych w dziedzinie rachunkowości oraz rewizji finansowej. Na uwagę zasługuje wielość nurtów badawczych, w których prowadzone były badania. Osiągnięcia Katedry są znaczące zarówno w zakresie rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej czy rachunkowości finansowej, jak i teorii i metodologii rachunkowości, międzynarodowej sprawozdawczości finansowej czy badań nad historią rachunkowości.

Powodem do gratulacji jest również fakt, iż niemalże od początku funkcjonowania Katedra otwarta była na współpracę międzynarodową i czerpanie doświadczeń z osiągnięć innych krajów, a także na dzielenie się wiedzą. Imponujące jest zaangażowanie w liczne projekty i konferencje międzynarodowe na przestrzeni lat, ale również otwarcie w ostatnim czasie na studentów zagranicznych – poprzez ofertę studiów prowadzonych w języku angielskim. Należy również podkreślić, iż Katedra Rachunkowości UŁ należała do grona prekursorów, jeśli chodzi o przenoszenie na grunt polskiej praktyki sprawozdawczości finansowej koncepcji zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). Pracownicy Katedry brali udział w tworzeniu przepisów prawa opartych na MSSF, wdrażaniu MSSF przyjętych na poziomie UE w polskich spółkach, a także rozwijali programy nauczania oparte na MSSF.

Pragnę również pogratulować realizacji wspaniałego pomysłu kompleksowych obchodów jubileuszu Katedry, obejmujących – oprócz wydarzeń o charakterze uroczystości upamiętniających – ważne wydarzenia i publikacje naukowe, w które zaangażowane są środowiska doceniające rozwój rachunkowości.

Henry Ford powiedział, że „myślenie to najcięższa praca z możliwych i pewnie dlatego tak niewielu ją podejmuje”. Cieszę się, że tak trudna praca jest podejmowana w Katedrze Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego i mam nadzieję, że jej owoce będą mogły być, tak jak dotychczas, wykorzystywane przez polską rachunkowość.

*Z wyrazami szacunku,
Joanna Dadacz
dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Rewizji Finansowej
Ministerstwo Finansów*

Antoni Różalski

Katedra Rachunkowości zasłużona dla rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego

Z przyjemnością przyjąłem propozycję prof. dr hab. Ewy Walińskiej, dotyczącą przedstawienia krótkiej wypowiedzi w związku z 70-leciem działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry Rachunkowości UŁ. Dzięki wspaniałym ludziom – pracownikom Katedry, a przede wszystkim jej liderom: prof. Edwardowi Wojciechowskiemu, prof. Alicji Jarugowej i prof. Irenie Sobańskiej, poprzednikom prof. Ewy Walińskiej, oraz Pani Profesor – obecnej kierownik Katedry Rachunkowości UŁ – ta jednostka naukowo-badawcza i dydaktyczna na Wydziale Zarządzania UŁ może poszczycić się osiągnięciami rangi międzynarodowej. Katedra Rachunkowości UŁ rozwija się niezwykle dynamicznie, jej potencjał naukowy jest bardzo dobrze wykorzystywany, o czym świadczy duża liczba publikacji na Wydziale Zarządzania UŁ w liczących się periodykach i wydawnictwach. Pracownicy tej jednostki są też aktywni na arenie krajowej i za granicą: uczestniczą w konferencjach naukowych, prezentują wyniki swoich badań, wygłaszają wykłady i doniesienia, promują Uniwersytet Łódzki i polskie osiągnięcia w zakresie rachunkowości. Nie można w tym miejscu pominąć też udziału pracowników Katedry w projektach stricte naukowych i tych o charakterze bardziej praktycznym. Nie mogę nie wspomnieć o projekcie Kompleksowego Systemu Informatycznego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim, który został wdrożony na naszej uczelni. Jego wykorzystaniem są zainteresowane również inne uczelnie, zachęczone efektami jego wprowadzenia na UŁ. Warte podkreślenia są również doświadczenia pracowników Katedry w zakresie wdrażania w przedsiębiorstwach projektów dotyczących rachunkowości finansowej i sprawozdawczej.

Przedstawione wyżej, a przecież tylko wybrane, aktywności i osiągnięcia pracowników Katedry zasługują na wielkie uznanie. Ale to nie wszystko – o znaczeniu i roli Katedry Rachunkowości w rozwoju UŁ świadczy też jej pozycja jako ośrodka dydaktycznego. Ma on swoją niepodważalną renomę, czego dowodzi opinia studentów kształcących się na Wydziale Zarządzania UŁ i wybierających przedmioty oferowane przez jednostkę, a także duże zainteresowanie studiami podyplomowymi.

Dziękuję wszystkim jej pracownikom za wielki wkład w rozwój Wydziału Zarządzania i całego Uniwersytetu Łódzkiego. Z okazji jubileuszu 70-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry Rachunkowości UŁ proszę przyjąć serdeczne gratulacje za dotychczasowe osiągnięcia. Życzę prof. Ewie Walińskiej i jej współpracownikom wielu kolejnych sukcesów w pracy naukowej, kształceniu studentów oraz działalności wdrożeniowej. Życzę też pomyślności w życiu osobistym.

*Prof. dr hab. Antoni Różalski
J.M. Rektor Uniwersytetu Łódzkiego*

Tomasz Czapla

Bo młodość zaczyna się po siedemdziesiątce

Wydziałowi Zarządzania UŁ od początku jego istnienia towarzyszy swoisty gen nowatorstwa. Był on również w dużej mierze przyczynkiem do jego powstania. Gen ten scharakteryzować można jako głęboką potrzebę rozwoju, podążania za tym, co słuszne i odwagę w promowaniu oraz wdrażaniu nowości. Patrząc na 70-letnią historię Katedry Rachunkowości UŁ, stwierdzić należy, że posiada ona ten gen i z całą pewnością przyczyniła się do przekazania i zaszczepienia go młodszemu o 50 lat Wydziałowi.

Nowatorstwo znaleźć można w Katedrze Rachunkowości UŁ w kierunkach jej badań dotyczących w szczególności rozwoju systemów rachunkowości zarządczej, doskonalenia teorii rachunku kosztów, rozwoju i doskonalenia stosowania konwencji pomiarowych i modeli sprawozdawczych w sektorze publicznym, rozwoju koncepcji *lean accounting*. Do oryginalnych i nowatorskich kierunków badań zaliczyć należy również prace dotyczące historii rachunkowości.

Równie ważnym aspektem nowatorstwa Katedry Rachunkowości UŁ jest jej odwaga we wdrażaniu praktycznych rozwiązań. Na wyróżnienie, poza wysoką aktywnością pracowników Katedry w opracowywaniu różnego rodzaju ekspertyz i projektów dla szerokiego spektrum jednostek biznesowych, zasługują dwa obszary ich praktycznej działalności. Pierwszym jest szeroki udział pracowników Katedry w dostosowywaniu polskich regulacji prawnych rachunkowości do aktualnych standardów międzynarodowych, a drugim opracowanie oryginalnego Kompleksowego Systemu Informatycznego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim, który został wdrożony na naszej uczelni i z powodzeniem jest w niej wykorzystywany.

Katedra to ludzie, to zespół, a na przestrzeni 70 lat podstawową staję się umiejętność przekazywania wiedzy, utrwalania wysokich standardów profesjonalnych i zachowywania kluczowych kompetencji. We wszystkich tych aspektach Katedra dobrze sobie radzi, co w ogromnej mierze wynika z jej „szczęścia” do osób nią kierujących – począwszy od prof. Edwarda Wojciechowskiego, przez prof. Stanisława Skrzywaną, a następnie prof. Alicję Jarugę, prof. Irenę Sobańską, po kierującą Katedrą do dnia dzisiejszego prof. Ewę Walińską. Szczególne miejsce wśród tak zacnego

grona uczonych zajmuje prof. Alicja Jaruga, której zasługi dla całej polskiej rachunkowości są niepodważalne, i która dała podwaliny pod zbudowanie i wprowadzenie Polskiej Szkoły Rachunkowości na arenę nauki międzynarodowej. Radość i dumę budzi fakt, że Pani Profesor znalazła godnych kontynuatorów swojego dzieła tak w osobach Pań Profesor kierujących Katedrą, jak i w całym zespole jej pracowników.

Wszystko to sprawia, że przyszłość Katedry, a wraz z nią genu nowatorstwa, rysuje się optymistycznie i z pełnym przekonaniem życzyć mogę Katedrze Rachunkowości UŁ kolejnych, równie udanych 70 lat.

*Dr hab. Tomasz Czapla, prof. UŁ
dziekan Wydziału Zarządzania UŁ*

Bogdan Gregor

Jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego to wielkie święto nie tylko Katedry Rachunkowości, ale również Wydziału Zarządzania. Okazuje się, że Jubilat jest niewiele młodszy od naszego Uniwersytetu, który 3 lata temu obchodził swoje 70-lecie. Każdy jubileusz, a tym bardziej tak znamienity, skłania do refleksji, wspomnień i ocen nad przebytą drogą. Z radością przyjąłem więc propozycję kierownika Katedry – Profesor Ewy Walińskiej – włączenia się w nurt wspomnień odnoszących się do przeszłości. Możliwość wypowiedzi traktuję jako zaszczyt, gdyż dotyczy ona Katedry, która była i jest chlubą Wydziału Zarządzania.

Będąc pierwszym i długoletnim dziekanem utworzonego w 1994 r. Wydziału Zarządzania UŁ, a następnie pełniąc przez 8 lat funkcję prorektora Uniwersytetu, miałem możliwość obserwacji i oceny funkcjonowania wszystkich jednostek Wydziału, w tym także Katedry Rachunkowości. W swojej wypowiedzi skoncentruję się zatem na wybranych sferach działalności Katedry w ostatnich 24 latach, a więc w okresie funkcjonowania w strukturach Wydziału Zarządzania. To, o czym będę mówił, dowodzi niezbicie o wielkim wkładzie Jubilata w rozwój naszego Wydziału.

Katedra Rachunkowości, tak jak każda inna jednostka organizacyjna Uczelni, to przede wszystkim ludzie. To oni tworzyli 70 lat jej historii. Dzisiejsze oblicze Katedry to efekt wytężonej pracy niemal czterech pokoleń. Chwała im wszystkim za to! Jednak szczególną rolę odegrały tu cztery osoby, tworzące podwaliny rozwoju Łódzkiej Szkoły Rachunkowości, znanej i rozpoznawalnej marki nie tylko w kraju, ale i za granicą.

Mam tu na myśli prof. dr. hab. Edwarda Wojciechowskiego, prof. zw. dr hab. Alicję Jarugę, prof. zw. dr hab. Irenę Sobańską i prof. zw. dr hab. Ewę Walińską. Prof. dr hab. Edward Wojciechowski był twórcą Katedry Rachunkowości i jej kierownikiem przez 25 lat. Jego następcą była prof. zw. dr hab. Alicja Jaruga, pełniąca tę funkcję także przez 25 lat. W latach 1998–2012 Katedrą kierowała prof. zw. dr hab. Irena Sobańska, a od 2012 r. funkcję tę sprawuje prof. zw. dr hab. Ewa Walińska.

Pracownicy Katedry Rachunkowości mają duży udział w utworzeniu Wydziału Zarządzania oraz jego szybkim rozwoju. Szczególną w tym rolę odegrała prof. Alicja Jaruga. Pozwólcie Państwo, że wrócę wspomnieniami do przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, kiedy ważyły się losy powstania naszego Wydziału. Idea jego utworzenia narodziła się w drugiej połowie lat osiemdziesiątych. Klimat dla tej inicjatywy, jaki panował wówczas na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym, nie był jednak sprzyjający. Władze Wydziału wychodziły z założenia, że jego siła tkwi w wielkości. Stąd dość ogólne dyskusje na ten temat (w tym także na posiedzeniach Rady Wydziału) kończyły się niepowodzeniem. Przełomowym momentem w tej sprawie był 28 lutego 1991 r. Wówczas to pięcioro profesorów – du-

żych autorytetów naukowych – wśród których była również prof. Alicja Jaruga, wystąpiło do rektora UŁ z pismem uzasadniającym potrzebę powołania, na bazie części jednostek organizacyjnych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego nastawionych na badania i kształcenie dla potrzeb biznesu, nowego Wydziału Zarządzania. Pismo to wywołało swoistego rodzaju „burzę”. Pamiętam to dokładnie, gdyż byłem wówczas członkiem Kolegium Dziekańskiego, pełniąc funkcję prodziekana ds. programowo-organizacyjnych (kadencja 1990–1993). Koncepcja utworzenia Wydziału Zarządzania, którą to jeszcze kilka lat wcześniej traktowano jako „mrzonkę”, stawała się coraz bardziej realna. J.M. Rektor UŁ nie podejmował decyzji w tej sprawie – co było oczywiste bez poparcia wniosku przez Radę Wydziału. W kadencji 1993–1996 zostałem wybrany na dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Będąc gorącym zwolennikiem powołania Wydziału Zarządzania, opracowałem, wspólnie z grupą profesorów – sygnatariuszy wspomnianego pisma do rektora UŁ, strategię działania na rzecz jego utworzenia. Sprowadzała się ona do konkretnych, indywidualnych rozmów na ten temat z samodzielnymi pracownikami Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, szczególnie z największymi autorytetami naukowymi, w celu pozyskania ich wsparcia dla naszej inicjatywy. Najbardziej aktywne na tym polu były Panie Profesor Alicja Jaruga i Zafia Mikołajczyk. Pamiętam, jak w towarzystwie obu, prowadziliśmy kilkugodzinną rozmowę z wielkim autorytetem, jakim był prof. Władysław Welfe. Działania te okazały się w sumie skuteczne. Wiosną 1994 r. Rada Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego podjęła uchwałę popierającą wniosek o utworzenie Wydziału Zarządzania. Na tej podstawie rektor UŁ wydał Zarządzenie nr 63 o powołaniu z dniem 1 września 1994 r. Wydziału Zarządzania. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że osobą, która miała w tym znaczący udział, była prof. Alicja Jarugowa, za co należą się jej słowa szczególnego podziękowania.

Liczne grono pracowników Katedry Rachunkowości miało swój duży udział w organizacji Wydziału oraz zarządzaniu jego działalnością. Szczególny wkład w rozwój Wydziału włożyła prof. Ewa Walińska, która od 13 lat jest członkiem władz dziekańskich. Wracam w tej chwili myślą do 2005 r., kiedy to niespodziewanie zostałem ponownie, po trzech latach przerwy, wybrany na dziekana. Było to dla mnie ogromne zaskoczenie. Musiałem podjąć szybkie decyzje dotyczące kandydatów na prodziekanów. Zależało mi na tym, aby oprócz osób doświadczonych w kolegium dziekańskim znalazła się również osoba młoda, kreatywna, energiczna, potrafiąca współpracować w zespole. Z moich wcześniejszych obserwacji wynikało, że taką osobą była niewątpliwie prof. Ewa Walińska. Zwróciłem się więc do Pani Ewy z propozycją objęcia w nowym kolegium funkcji prodziekana ds. programowo-organizacyjnych. Po kilku dniach wahań – co było dla mnie zrozumiałe – prof. Walińska wyraziła zgodę na pełnienie tej funkcji. Rozpoczął się trzyletni okres naszej ścisłej współpracy. Nie był to czas łatwy – musieliśmy sprostać wielu wyzwaniom. Największym z nich była

zmiana koncepcji kształcenia na uczelniach wyższych – wprowadzenie dwustopniowego systemu studiowania na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Profesor Ewa Walińska kierowała zespołem, który opracował założenia koncepcji programowej studiów I i II stopnia, a następnie wdrażał je w praktyce. W roku akademickim 2007/2008 na Wydziale Zarządzania wprowadzono w życie pierwszy etap reformy, rozpoczynając studia I stopnia zgodnie z nowymi standardami kształcenia. Drugi etap reformy, dotyczący studiów II stopnia, zaczęto wdrażać w roku akademickim 2010/2011. Godnym uwagi osiągnięciem w tamtej kadencji, przy dużym udziale prof. Ewy Walińskiej, było uruchomienie w roku akademickim 2007/2008 dwóch nowych kierunków studiów: finansów i rachunkowości oraz logistyki. W sumie więc niezwykle pozytywnie oceniałem wówczas zaangażowanie i wkład pracy prof. Walińskiej w kierowanie Wydziałem. Jej wysokie kompetencje, szerokie horyzonty myślowe, kreowanie innowacyjnych pomysłów, sumienność i lojalność to cechy, które znamionowały przyszłego lidera społeczności akademickiej Wydziału. Kiedy w 2008 r. zostałem wybrany na prorektora UŁ ds. ekonomicznych, nie miałem żadnych wątpliwości, kto powinien kierować dalej Wydziałem. Jako ustępujący dziekan zgłosiłem kandydaturę prof. Ewy Walińskiej na dziekana Wydziału Zarządzania w kadencji 2008–2012. Tego samego zdania było grono elektorów, które w drodze tajnego głosowania wybrało prof. Ewę Walińską na to stanowisko.

Cztery lata później wyborcy ponownie powierzyli Pani Profesor pełnienie funkcji dziekana (kadencja 2012–2016). Ten w sumie ośmioletni okres był niezwykle ważny dla rozwoju wydziału. Jego władze stanęły przed koniecznością dalszego reformowania studiów, będącego następstwem Deklaracji Bolońskiej oraz nowych wymagań rynku pracy. Znalazło to swój wyraz w opracowaniu i wdrożeniu nowej koncepcji kształcenia, zgodnej z Krajowymi Ramami Kwalifikacji (m.in. wprowadzono system punktów ECTS), poszerzeniu oferty studiów o nowe kierunki, wprowadzeniu zmian w programach studiów. Wszystko to przyświecało jednemu celowi – zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia. Wysiłki władz Wydziału, w tym głównie dziekan Ewy Walińskiej, zostały docenione przez Polską Komisję Akredytacyjną, która w 2013 r. przyznała Wydziałowi ocenę „wyróżniającą”.

Kierowanie Wydziałem przez dziekan Ewę Walińską przypadło na okres niekorzystnych uwarunkowań ekonomicznych. Światowy kryzys gospodarczy (głównie lata 2008–2013) odbił się ujemnie na finansowaniu szkolnictwa wyższego ze środków budżetowych. Wiele uczelni miało problemy z pokryciem kosztów działalności podstawowej. Reakcją na te kłopoty była wdrożona przez władze Uniwersytetu głęboka reforma zarządzania finansami. I tu dały o sobie znać duże kompetencje dziekan Ewy Walińskiej w zakresie zarządzania finansami. Dzięki racjonalizacji kosztów i wzmocnieniu aktywności w pozyskiwaniu przychodów własnych naszemu Wydziałowi udało się przetrwać ten trudny okres bez większych perturbacji.

Na podkreślenie zasługuje ogromny wkład dziekan Ewy Walińskiej w aktywizację działalności naukowej na Wydziale. Uznanie działalności naukowo-badawczej za szczególnie ważną przy ocenie pracowników, stworzenie specjalnych funduszy wsparcia projektów badawczych, wdrożenie systemu motywacyjnego opartego na efektach pracy naukowej spowodowało, że w ocenie parametrycznej za lata 2013–2016 Wydział otrzymał kategorię A, a w rankingu „Perspektyw” znalazł się na drugim miejscu w kraju wśród Wydziałów Ekonomii i Zarządzania. Jest to niewątpliwie wielki sukces wszystkich pracowników Wydziału i jego władz, w tym głównie dziekan Ewy Walińskiej.

Cieszę się z faktu, że nowo wybranemu dziekanowi, prof. Tomaszowi Czapli, udało się pozyskać panią dziekan Ewę Walińską do udziału w kolegium dziekańskim i pełnienia funkcji prodziekana ds. nauki i finansów. Jestem przekonany, że jej duże doświadczenie w kierowaniu Wydziałem oraz odnoszone przez Wydział w poprzednich latach sukcesy w sferze nauki i zarządzania finansami są gwarantem dalszego pomyślnego jego rozwoju. Niestety, nie udało mi się „namówić” pani dziekan na kontynuowanie swojej wspaniałej kariery zawodowej w ramach kolegium rektorskiego. Chociaż dla Wydziału jest to być może lepsze rozwiązanie.

Poza prof. Alicją Jarugową i dziekan Ewą Walińską są jeszcze inne osoby z Katedry Rachunkowości, które – pełniąc funkcje ogólnowydziałowe – wносиły bezpośredni wkład w rozwój Wydziału. Do takich osób należą niewątpliwie: prof. Ewa Śniezek (prodziekana ds. studenckich w latach 2008–2012, pełnomocnik dziekana ds. organizacji studenckich od 2012 r. do chwili obecnej), prof. Anna Szychta (kierownik studiów doktoranckich stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale w latach 2012–2016), prof. Radosław Ignatowski (od 2011 r. kierownik Ośrodka Międzynarodowych Studiów Rachunkowości na Wydziale) oraz dr Lucyna Kopczyńska (pełnomocnik dziekana ds. toku studiów niestacjonarnych – wieczorowych w latach 2002–2005, wydziałowy pełnomocnik rektora UŁ ds. toku studiów niestacjonarnych – wieczorowych w latach 2005–2011).

Przejdę teraz do krótkiego omówienia wybranych działań Katedry Rachunkowości w kontekście jej wkładu w rozwój Wydziału Zarządzania. Katedra była jedną z sześciu jednostek organizacyjnych (pięć katedr i jeden samodzielny zakład), założycieli Wydziału Zarządzania. 1 września 1994 r. była jednostką jednozakładową z działającą w jej ramach Pracownią Dydaktyczną Informatycznych Technik Rachunkowości. Zatrudniała 19 nauczycieli akademickich, z których jedna osoba posiadała tytuł profesorski (Alicja Jaruga), 10 osób stopień doktora, a 8 magistra. Z dumą i satysfakcją obserwowałam i obserwuję nadal dynamiczny rozwój Katedry Rachunkowości w ostatnich 24 latach. Jak dziecko ciszę się z każdego jej sukcesu, a tych sukcesów jest coraz więcej. Sukces Katedry to bowiem także sukces Wydziału.

Katedra Rachunkowości jest dzisiaj największą jednostką organizacyjną Wydziału. Zatrudnia łącznie 33 nauczycieli akademickich, co oznacza 74-procentowy

wzrost w stosunku do 1994 r. (niektóre osoby pracują na część etatu – w przeliczeniu na pełne etaty daje to liczbę 27). Następują również korzystne zmiany w strukturze zatrudnienia. Przypomnę, że w 1994 r. Katedra posiadała tylko jednego samodzielnego pracownika, obecnie jest ich dziewięcioro (w tym 2 osoby z tytułem profesora). Jest to efekt intensywnej pracy naukowo-badawczej. Nastąpiła również rozbudowa organizacyjna Katedry – z jednostki jednozakładowej przekształciła się w czterozakładową. Są to: Zakład Rachunkowości Zarządczej (kierownik: prof. zw. dr hab. Irena Sobańska), Zakład Rachunkowości Finansowej (kierownik: prof. zw. dr hab. Ewa Walińska), Zakład Teorii Rachunkowości (kierownik: prof. nadzw. dr hab. Anna Szycha), zakład Rachunkowości Międzynarodowej (kierownik: prof. nadzw. dr hab. Radosław Ignatowski).

Katedra Rachunkowości jest dzisiaj postrzegana z zewnątrz – a wiem to z rozmów z przedstawicielami władz wielu uczelni – jako jednostka innowacyjna, kreatywna, o ogromnym potencjale intelektualnym, licząca się nie tylko w kraju, ale również na arenie międzynarodowej. Jej znakomity wizerunek przekłada się – co podkreślam z nieskrywaną radością – na wizerunek całego naszego Wydziału.

W czym tkwi siła Katedry Rachunkowości? Jest wiele powodów. Najważniejsze z nich – moim zdaniem – to:

- posiadanie lidera, każdorazowo w osobie kierownika Katedry, który potrafi formułować ambitne, realne cele, stwarzać warunki do ich realizacji, współpracować w zespole;
- rosnący w szybkim tempie potencjał kadrowy i właściwa polityka zatrudnienia;
- sprzyjająca atmosfera do pracy naukowo-badawczej i towarzysząca temu duża aktywność w zakresie badań naukowych;
- rozległa współpraca międzynarodowa (zarówno w sferze naukowo-badawczej, jak i w kształceniu);
- duże zaangażowanie w poszerzanie oferty edukacyjnej, unowocześnianie programów studiów oraz ich dostosowywanie do potrzeb rynku pracy;
- ścisła współpraca z praktyką.

Mocną stroną Katedry są osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej. Znajduje to swój wyraz w awansach naukowych pracowników, dorobku publikacyjnym, licznych nagrodach naukowych. Szczególnie pomyślne w tym zakresie było ostatnie dziesięciolecie, w którym 2 osoby otrzymały tytuł profesora (prof. Ewa Walińska i prof. Irena Sobańska), a 7 stopień doktora habilitowanego. Dorobek publikacyjny pracowników Katedry należy do największych na Wydziale. Co ważne, są to najczęściej monografie i artykuły w renomowanych, wysoko punktowanych czasopiśmie naukowych krajowych i zagranicznych. To pracownicy Katedry Rachunkowości mają największy udział w przyznanej Wydziałowi Zarządzania kategorii A w ostatniej ocenie parametrycznej. W grupie 17 nauczycieli akademickich nasze-

go Wydziału, którzy wygenerowali największą liczbę punktów za osiągnięcia naukowe, uwzględnionych przy ocenie parametrycznej (powyżej 140 punktów, przy średniej na jednego pracownika – 61,5 pkt), ponad połowa (9 osób) to pracownicy Katedry Rachunkowości. Szczególnie duży wkład (ponad 200 punktów) wnieśli: prof. zw. dr hab. Ewa Walińska (259 punktów), dr Jacek Gad (229 punktów), prof. nadzw. dr hab. Ewa Śnieżek (225 punktów) i dr Michał Wiatr (209 punktów).

Katedra Rachunkowości ma także niepodważalne sukcesy w sferze edukacji. Jej pracownicy mają duży udział w reformowaniu programu studiów. Początkowo Katedra opiekowała się specjalnością Rachunkowość i zarządzanie finansami, na kierunku zarządzanie i marketing (aktualnie zarządzanie). W 2007 r. uruchomiono nowy kierunek studiów, będący „dzieckiem” Katedry Rachunkowości, a mianowicie finanse i rachunkowość, który w chwili obecnej jest w ofercie dydaktycznej na I i II stopniu studiów. Kierunek ten wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu, o czym świadczy corocznie duża liczba chętnych do studiowania.

Mówiąc o kształceniu, nie mogę pominąć jeszcze jednej – w moim odczuciu ważnej – kwestii. Chodzi o dużą rangę, jaką nadaje się w Katedrze rozwojowi studenckiego ruchu naukowego. Sam przez 10 lat byłem opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Ekonomiki Handlu i do tej pory jestem „zagorzałym” zwolennikiem wspierania tego ruchu. Przy Katedrze działa od wielu lat niezwykle aktywne Studenckie Koło Naukowe „SIGMA” (początkowo jego opiekunem była prof. Ewa Walińska, a od kilku lat funkcję tę pełni prof. Ewa Śnieżek).

Katedra Rachunkowości wniosła ogromny wkład w rozwój studiów podyplomowych na Wydziale. Wydział Zarządzania był i jest (choć obecnie w nieco mniejszym stopniu) pod tym względem potęgą w ramach Uniwersytetu Łódzkiego. W pierwszej dekadzie XXI w. przychody Wydziału ze studiów podyplomowych stanowiły około 50% przychodów z tego tytułu w skali całej Uczelni. Katedra Rachunkowości z kolei generowała prawie 2/3 przychodów Wydziału ze studiów podyplomowych. Oznacza to, że co trzecia złotówka przychodów Uniwersytetu ze studiów podyplomowych została wypracowana przez Katedrę Rachunkowości.

Ostatnią kwestią, o której chciałbym wspomnieć, a co jest także mocną stroną Katedry, to ściśle jej kontakty z praktyką. Zapotrzebowanie na usługi badawcze świadczone przez pracowników Katedry jest ogromne. Wiele realizowanych projektów jest bezpośrednio wdrażanych do praktyki. Katedra Rachunkowości znajduje się w ścisłej czołówce jednostek Wydziału z punktu widzenia liczby wdrożeń. Wielkim sukcesem Katedry na tym polu było przygotowanie przez zespół pracowników pod kierunkiem prof. Ireny Sobańskiej unikatowego, w skali co najmniej polskich uczelni, Projektu Kompleksowego Systemu Informacyjnego do Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim. Projekt ten został wdrożony po wprowadzeniu reformy zarządzania finansami, zmierzającej do decentralizacji gospodarki finansowej Uniwersytetu.

Założenia projektu i jego wdrożenie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem ze strony innych polskich uczelni. Kwestie te były przedmiotem ożywionej dyskusji na dwóch posiedzeniach Uniwersyteckiej Komisji Finansowej (organ Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich) w 2013 i 2014 r.

To, co znalazło się w mojej wypowiedzi, jest jedynie częścią osiągnięć Katedry Rachunkowości w ostatnich 24 latach. Ale nawet te wybiórcze sukcesy wskazują wyraźnie na ogromny wkład Katedry w rozwój Wydziału Zarządzania. Jako długoletni dziekan Wydziału i osoba, której cały czas leży na sercu dobro Wydziału, pragnę wszystkim pracownikom Katedry, a szczególnie nieżyjącej już prof. Alicji Jarugowej, a także prof. Irenie Sobańskiej i prof. Ewie Walińskiej, złożyć z głębi serca płynące serdeczne podziękowania i wyrazy głębokiego szacunku. Gratulując Katedrze wspianego jubileuszu 70-lecia, życzę wszystkim Państwu dalszych sukcesów na miarę wielkich możliwości Katedry, dla dobra Katedry i całego Wydziału Zarządzania.

*Prof. dr hab. Bogdan Gregor
kierownik Katedry Marketingu Wydziału Zarządzania UŁ,
dziekan Wydziału Zarządzania UŁ
w latach 1994–2002, 2005–2008*

Zdzisław Fedak¹

Nauczanie rachunkowości na poziomie akademickim w Łodzi zaczęło się po zakończeniu II wojny światowej, konkretnie w 1945 roku. Rzeczywistą, nieoficjalną stolicą Polski była wówczas Łódź, ponieważ Warszawa była w ruinie. Było olbrzymie zapotrzebowanie na uzupełnienie wiedzy ze strony młodzieży, częściowo zdemobilizowanych żołnierzy, bo przez lata wojny uczelnie nie funkcjonowały, z wyjątkiem tajnej SGH w Warszawie. W Łodzi w 1945 roku powstała filia warszawskiej SGH, wtedy jeszcze prywatnej uczelni wyższej. Na wykłady dojeżdżali głównie profesorowie z Warszawy. Były to warszawskie gwiazdy ekonomii politycznej – profesor Edward Lipiński² i jego dawni asystenci, profesor Aleksy Wakar i profesor Jan Drewnowski, a także profesor Kazimierz Secomski, rachunkowości uczyli prof. Stanisław Skrzywan i prof. Jan Dziegielewski, geografię wykładał profesor Jerzy Loth³, prawo handlowe profesor Jan Namitkiewicz z Uniwersytetu Warszawskiego. Pozostali wykładowcy prawa byli z Poznania, m.in. profesor Czesław Znamierowski⁴. [...]

Jednocześnie wyrastała własna kadra uczelni łódzkiej, jeszcze filii SGH. Profesorowie z Warszawy byli „zmęczeni filią”, gdyż dojazd do Łodzi był wówczas bardzo uciążliwy. [...] Tak więc budowała się własna, łódzka kadra. O ile na wykłady z rachunkowości dojeżdżali nadal z Warszawy profesor Skrzywan i profesor Dziegielewski⁵, to już na przykład specjalistyczne wykłady z rachunkowości włókienniczej

1 Fragmenty wywiadu-rzeki z dr. Zdzisławem Fedakiem, przeprowadzonego i opracowanego przez Ewę Śnieżek, [w:] I. Sobańska, R. Ignatowski (red.), *Łódzka szkoła rachunkowości w procesie transformacji systemu rachunkowości w Polsce w latach 1989–2016. Wyzwania dla praktyki i nauki*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2018.

2 Edward Lipiński (ur. 18 października 1888 w Nowym Mieście nad Pilicą, zm. 13 lipca 1986 w Warszawie) – polski ekonomista, działacz społeczny i uczestnik opozycji w PRL. Od 1929 r. profesor zwyczajny Szkoły Głównej Handlowej i redaktor naczelny „*Ekonomisty*”. W czasie okupacji niemieckiej (1939–1945) brał udział w tajnym nauczaniu ekonomii i współpracował z Departamentem Pracy Delegatury Rządu Londyńskiego i Biurem Studiów Armii Krajowej. Kierował Instytutem Gospodarki Narodowej w latach 1945–1949. Twórca Szkoły Głównej Planowania i Statystyki i jej profesor od 1949. Od 1949 r. także pracownik Uniwersytetu Warszawskiego (profesor na Wydziale Prawa i Administracji UW w latach 1949–1953). Założyciel Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i jego prezes w latach 1945–1965. Współtwórca Komitetu Obrony Robotników (KOR).

3 Jerzy Loth (ur. 4 sierpnia 1880 w Warszawie, zm. 30 września 1967 tamże) – polski geograf, etnograf, działacz sportowy. Profesor Wyższej Szkoły Handlowej (której był rektorem w latach 1945–1946) oraz Uniwersytetu Warszawskiego.

4 Czesław Gabriel Stanisław Znamierowski (ur. 8 maja 1888 w Warszawie, zm. 26 września 1967 w Poznaniu) – polski filozof, etyk i prawnik, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, członek szeregu prestiżowych gremiów naukowych (m.in. Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Międzynarodowego Instytutu Filozofii Prawa i Socjologii Prawniczej), tłumacz.

5 W październiku 1945 roku prowadzono już wykłady dla studentów I roku SGH w Warszawie i oddziale SGH w Łodzi. Utworzone zostały wówczas dwa Zakłady Rachunkowości – w Warszawie i w Łodzi, a ich kierownikami zostali Stanisław Skrzywan i Jan Dziegielewski. Zakładom tym przydzielono następne wykłady: organizacji finansowej przedsiębiorstw, planowania w przedsiębiorstwie, rachunkowości bankowej i innych, wybranych zagadnień rachunkowości.

prowadził Stanisław Taubwurcel, a bankowej Kazimierz Niemski⁶, który właśnie wrócił z Oflagu⁷.

[...] Profesor Edward Wojciechowski – osoba inteligentna, taktowna, bardzo skromna, życzliwa innym. Z uwagi na wykształcenie prawnicze (wydaje mi się, że początkowo był sędzią w Izbie Handlowej Sądu) kładł większy nacisk na stronę formalno-prawną zagadnień, mniej na ekonomiczną, co oczywiście nie znaczy, że nie doceniał aspektów ekonomicznych rachunkowości. Jak słyszałem, profesor Wojciechowski uczył solidnie, można było u niego zdobyć gruntowną wiedzę. Jego wykłady być może nie fascynowały, ale był bardzo dobrym pedagogiem. Ma duże zasługi w szukaniu korzeni naszej rachunkowości; pracę doktorską poświęcił historii rachunkowości w Polsce. Umiał sobie dobrać utalentowanych współpracowników.

[...] Profesor Skrzywan przez całe swoje życie związany był z SGH – od studiów poprzez wykłady, także tajne, do kierowania Katedrą Rachunkowości. Miał wielką wiedzę, czemu sprzyjała dobra znajomość języków obcych, umożliwiającą mu czytanie zagranicznej literatury fachowej, wzbogaconą o dużą praktykę, a zarazem dar słowa i umiejętność jasnego przekazu. Przed wojną imponował studentom, a zwłaszcza studentkom, bo to był elegancki, przystojny pan, który przyjeżdżał chevroletem na wykłady. To nie był zasuszony staruszek, który przynudza, mamrocząc pod nosem na temat księgowości włoskiej. W okresie międzywojennym profesor Skrzywan był bardzo czynny w praktyce rachunkowości. [...]

Jako dydaktyk i autor podręczników przyczynił się wydatnie do podniesienia nauczania rachunkowości w polskich szkołach wyższych (nie tylko w SGH i SGPiS, gdzie wykładał) na poziom światowy. Do wojny uczono tylko rzemiosła.

Jako osoba decydująca przez wiele lat o kształcie rachunkowości stosowanej w praktyce polskich przedsiębiorstw, poprzez kolejne edycje jednolitego planu kont i zarządzenia określające kształt księgowości i sprawozdawczości finansowej, wyznaczył kierunki rozwoju polskiej rachunkowości aktualne do dziś.

Jako działacz przedwojennego SKwP, a po wojnie jego wieloletni prezes, potem zaś przewodniczący Rady Naukowej SKwP, integrował społeczność księgowych i starał się o poprawę ich statusu, jak też odbioru społecznego.

Mogę to zaświadczyć z czystym sumieniem, miałem bowiem przyjemność i zaszczyt współpracować z Nim na każdym z tych pól.

Dekretem Rady Państwa z 16 sierpnia 1949 roku przekształcono Szkołę Główną Handlową w Szkołę Główną Planowania i Statystyki w Warszawie, w strukturze której utworzono Pracownię Organizacji i Mechanizacji Rachunkowości, która stała się załącznikiem późniejszego Zakładu Organizacji i Techniki Rachunkowości. Formalne utworzenie Katedry Rachunkowości nastąpiło w roku 1951. Od momentu jej powołania była ona jednostką międzywydziałową, co skutkowało tym, iż pracownicy Katedry obsługiwali zajęcia dydaktyczne na wszystkich wydziałach i kierunkach ówczesnej SGPiS.

6 Nauczanie rachunkowości po II wojnie światowej na poziomie akademickim na Uniwersytecie Łódzkim rozpoczęły między innymi wykłady Kazimierza Niemskiego z księgowości przedsiębiorstw na Wydziale Prawno-Ekonomicznym.

7 Oflag (niem. *Offizierslager für kriegsgefangene Offiziere*) – niemiecki obóz jeniecki dla oficerów.

[...] Docent Józef Skowroński był erudytą – najlepszym dowodem tego jest powstały pod Jego kierunkiem polsko-angielsko-niemiecki słownik terminów z rachunkowości. Dowodzi on nie tylko Jego dużej znajomości przedmiotu, ale i języków. Szkołę w zakresie rachunkowości miał jak najlepszą. Gdy Go poznałam, był głównym księgowym przedsiębiorstwa w Piotrkowie Trybunalskim. [...] Potem przeprowadził się do Łodzi, gdyż objął stanowisko głównego księgowego „Tramwajów”⁸.

Józef Skowroński to był człowiek jakby z innej epoki, o bardzo wysokiej kulturze osobistej, nienagannyh manierach, skromny, mądry, o dużej wiedzy i ogromnym doświadczeniu. Był jednocześnie wielkim łódzkim patriotą. Pamiętam, jak mnie obwoził po Łodzi, cieszył się oddanymi do użytku drogami i estakadami wokół miasta. Warto pamiętać, że część ustawy o rachunkowości, która nie została przejęta z IV i VII dyrektywy UE i stanowi polski oryginalny wkład, to jest rozdziały o księgach rachunkowych i o inwentaryzacji, były pióra pana Józefa. Później wywody te zostały skrócone, ale koncepcja i główne postanowienia wynikały z jego przemyśleń. To był człowiek zawsze otwarty na nowości, także mechanizację, szczególnie w dobie początków komputeryzacji.

[...] Pani profesor Alicja Jarugowa, którą poznałem jeszcze jako asystentkę prof. Wojciechowskiego, zawsze zwracała na siebie uwagę. Po pierwsze, była bystra. Po drugie, nie była trusią, śmiało zabierała głos, prezentując swój pogląd. Po trzecie, była ładna. No i po czwarte, umiała wyczuć, co na danym etapie jest ważne, ciekawie i rozwojowe. W czasach PRL rachunkowość finansowa nie rodziła większych problemów. Nie było o czym mówić i pisać. [...] Natomiast obiektywnie ciekawe sprawy działały się w obszarze rachunku kosztów. [...] Alicja szybko zajęła się tematyką kosztów, a szczególnie ogólnych. Efektem tego był podręcznik napisany wspólnie z prof. Wiktorem Malcem z Wrocławia i prof. Kazimierzem Sawickim ze Szczecina⁹. Udało Jej się uzyskać stypendia zagraniczne pozwalające na poznanie, co się dzieje w rachunkowości w świecie. Najpierw prof. Jarugowa była na praktyce u prof. Siergieja Tatura z Uniwersytetu Łomonosowa w Moskwie, uznawanego za ojca radzieckiej rachunkowości. [...] gdy tylko było to możliwe, Alicji udało się uzyskać kolejne stypendia i wyjechać do USA, gdzie zobaczyła, jak rachunkowość wygląda w warunkach gospodarki rynkowej.

Zrozumiała też znaczenie rachunkowości przy globalizacji. Gdy wróciła, sytuacja w Polsce zmieniała się, a Ona stała się heroldem USGAAP i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, a mówiąc ogólniej – rachunkowości międzynarodowej lub umiędzynarodowiania rachunkowości.

8 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łodzi. Pod różnymi nazwami funkcjonuje od 1897 r., kiedy to łódzki magistrat podpisał umowę z grupą przemysłowców łódzkich „o rozpoczęciu i warunkach eksploatacji sieci tramwajowej na terenie miasta Łodzi”. 1 stycznia 1993 r. rozpoczęło działalność Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zakres działania obejmuje teren gminy Łódź.

9 A. Jarugowa, W. Małc, K. Sawicki, *Rachunek kosztów*, PWE, Warszawa 1990.

Jeżeli dodać wspomniane walory osobiste, w tym siłę przebicia, rozległą wiedzę, szerokie znajomości wśród profesury zagranicznej, rozszerzane podczas udziałów w licznych konferencjach międzynarodowych, to nic dziwnego, że Jej głos i opinia miały duże znaczenie. Była kimś.

[...] Kontakty z Katedrą

Brałem udział w wyjazdowych zebraniach Katedry, w konferencjach i spotkaniach nieformalnych, podczas których miałem okazję zabierać głos. Pamiętam, że były to ciekawe i często burzliwe dyskusje. Reasumując: z członkami łódzkiej Katedry Rachunkowości łączą mnie długoletnie, przyjazne kontakty, zwłaszcza że w jakimś mierze mamy wspólne korzenie – jesteśmy absolwentami łódzkiej uczelni, choć jej nazwa i przynależność były różne.

Później spotykaliśmy się często przy opracowywaniu Krajowych Standardów Rachunkowości. Najpierw z prof. Ewą Śnieżek i prof. Ignatowskim, później także z prof. Ewą Walińską, dr. Jackiem Kalinowskim, dr. hab. Mikołajem Turzyńskim i prof. Marcinkowską. W końcu prawie połowa standardów została opracowana przez pracowników Katedry.

W Komitecie Standardów Rachunkowości współpracowałem także z dr Renatą Sochacką, uprzednio pracownikiem naukowym Waszej Katedry, która w chwili rozpoczęcia transformacji była w Nowej Zelandii, a po powrocie została wiceprezesem Komisji Papierów Wartościowych, potem zaś zajęła ważne stanowisko w KPMG, jednej z firm audytorskich wielkiej czwórki.

[...] Na dorobek ośrodków akademickich z dziedziny rachunkowości patrzę przez pryzmat „Rachunkowości”. Jako jej długoletni redaktor uważam, że także w tych trudnych warunkach „Rachunkowość” jest nadal pismem opiniotwórczym dzięki jakości zamieszczanych w niej artykułów. Warto zatem przejrzeć spis autorów tych artykułów za kilkanaście ostatnich lat i popatrzeć, kto z jakiej katedry się wywodzi, a kto jest niezrzeszony i o czym pisze. Myślę, że wypadłoby, iż poważna część autorów – np. o MSR, jak dr hab. P. Kabalski, dr M. Frendzel, a przede wszystkim prof. Ignatowski – jest z Waszej Katedry. Kapliczki tematyczne zarówno w niej, jak i piśmiennictwie wybudowali sobie: prof. Ewa Śnieżek – pod wezwaniem przepływy pieniężne, dr Sochacka i dr Frendzel – instrumenty finansowe, prof. Ewa Walińska – podatek odroczony i amortyzacja, prof. Ignatowski – konsolidacja. Jeśli podzielić „Rachunkowość” na obszary tematyczne, a tych obszarów wyodrębnilibyśmy 20, to okaże się że 25% obsadza łódzki ośrodek akademicki, mimo że takich ośrodków jest co najmniej 10.

Na pewno Łódź jest jednym z bardzo żywych i twórczych ośrodków nauczania rachunkowości w Polsce.

Dr Zdzisław Fedak
redaktor naczelny czasopisma „Rachunkowość”

Mieczysław Dobija

Słowo na jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego

Organizacje trwają i rozwijają się ustawicznie, akumulując i integrując kapitał intelektualny swoich wybitnych indywidualności, natomiast człowiek w wieku lat 70 powoli kończy przemianę zasobu sił życiowych w swój kapitał ludzki i intelektualny. Dzięki tej różnicy taka organizacja, jak Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, może istnieć i działać, ustawicznie się rozwijać ku pożytkowi społecznemu. Może się jednak zdarzyć, że organizacja wchodzi w stan schyłkowy, ale to tylko wskazuje na jakieś wcześniejsze niedociągnięcia. Nie jest to przypadek Katedry Rachunkowości UŁ, która w 2018 r. osiągnie 70 lat swego istnienia i systematycznego rozwoju.

Szczęściem tej Katedry był traf, który sprawił, że od początku działali tam wybitni uczeni: prof. Edward Wojciechowski, prof. Stanisław Skrzywan, a przede wszystkim prof. Alicja Jaruga. Pani Profesor działała w pełnej skali międzynarodowej, angażując do tej pracy swój liczny, odpowiednio dobrany, zespół naukowy. Efekty Jej pracy były niezwykle, w trudnych latach była przewodnikiem i łącznikiem dla polskiej nauki z szerokim światem rachunkowości. Profesor Alicja Jarugowa stworzyła i patronowała gronu wybitnych indywidualności, tworząc na Uniwersytecie Łódzkim warunki, aby kolejna generacja zwiększała jeszcze moc intelektualną Katedry. Należy dodać, że Pani Profesor była tą osobą, która uczestniczyła w postępowaniach awansowych większości znanych obecnie uczonych w Polsce, do których należy także piszący te słowa. Natomiast w Łodzi powstało grono aktywnych uczonych, jak: prof. Irena Sobańska, prof. Ewa Walińska, prof. Marian Walczak, prof. Anna Szycha, prof. Wojciech Nowak i wielu innych.

Godne szczególnego podkreślenia były, i nadal są, niezwykle szerokie kontakty międzynarodowe Katedry Rachunkowości UŁ, rozwinięte dzięki stałemu efektywnemu zaangażowaniu prof. Alicji Jarugowej. Ta Katedra spełnia funkcję ambasadora polskiej rachunkowości, uczestnicząc w różnych gremiach międzynarodowych i europejskich kongresach. Efektem tej postawy i pracy są liczne dzieła wydane w języku angielskim i rosyjskim. Spośród wielu kierunków działalności naukowej uprawianej w Katedrze w kilku osiągnięto dominujące efekty. Jest to przede wszystkim teoria rachunku kosztów, której rozwój zapoczątkowała prof. Alicja Jarugowa. Ten kierunek badań, kontynuowany przez prof. Irenę Sobańską z zespołem, stworzył godne uwagi publikacje. Łącząc siły, Katedra opublikowała monumentalne dzieło z zakresu rachunkowości zarządczej. Drugi ważny kierunek to badania dotyczące teorii rachunkowości, które zawsze łączą się z historią. W tej dziedzinie osiągnięcia są imponujące

na wielu polach. Myślę tutaj o wynikach badań prof. Anny Szychty, której dysertacja doktorska już wskazywała na duży talent w zakresie teorii rachunkowości. Katedra zawsze była zaangażowana w nurt badawczy prawnych podstaw rachunkowości. Już prof. Alicja Jarugowa opublikowała cykl artykułów w „The Journal of International Accounting” przedstawiający przemiany polskiej rachunkowości, harmonizację i początki standaryzacji. W dziedzinie rozwoju standaryzacji osiągnięcia Katedry, w porównaniu z innymi ośrodkami, są niedoścignione. Liderem była tu prof. Alicja Jarugowa uczestnicząca w badaniach międzynarodowych prowadzonych przez EAA oraz ISAR. Dodatkowym efektem, *last but not least*, był szereg dysertacji dotyczących aktualnych tematów rachunkowości w gospodarce rynkowej. Mowa tu o pracach Ewy Śnieżek, Ewy Walińskiej, Radosława Ignatowskiego, Tomasza Wnuka, Moniki Marcinkowskiej. To współczesny, młody, profesorski trzon Katedry.

Katedrze Rachunkowości powierzono redagowanie „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości”, głównego czasopisma, w którym publikuje się prace naukowe. Trudno sobie wyobrazić lepszy wybór. Na tym polu pracownicy Katedry osiągnęli niezwykle sukces. Zespół redakcyjny, kierowany przez redaktora naczelną prof. Annę Szychtę i dr Justynę Dobroszek, wyprowadził „ZTR” na najwyższe miejsce w punktacji czasopism ekonomicznych, przekształcając je systematycznie w nowoczesne czasopismo spełniające wysokie standardy. To czasopismo to nasz wspólny „skarb”. W nim zawiera się historia osiągnięć polskiej nauki rachunkowości i na tej podstawie potomni będą mogli ocenić nasz wkład w myśl teoretyczną i porównywać go z dokonaniami światowymi. To nas, autorów, zobowiązuje i miejmy świadomość, że dokonania redakcji otworzyły nam drogę do rozwijania Polskiej Szkoły Rachunkowości. Powierzenie Katedrze opieki nad „ZTR” jest dla niej najlepszym znakiem jakości.

Na przestrzeni czasu spotykaliśmy się wielokrotnie na konferencjach krajowych i międzynarodowych, a także na zebraniach naukowych poświęconych obronom dysertacji i uzyskaniu stopni awansowych. Moje doświadczenia z tych spotkań są bardzo pozytywne. Rzeczowość, zdrowe poglądy naukowe i rzetelność wydawanych ocen składają się na wysoki szacunek do etosu nauki reprezentowany przez pracowników Katedry Rachunkowości UŁ. Miło, że można zasadnie wypowiedzieć tego rodzaju opinię w odniesieniu do Katedry, której pracownicy reprezentują polską rachunkowość we współczesnym świecie.

*Prof. dr hab. Mieczysław Dobija
Katedra Rachunkowości
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie*

Jerzy Gierusz

70-lecie Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Gratulacje z Gdańska

W mojej opinii Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego to dzisiaj najsilniejszy kadrowo i intelektualnie ośrodek naukowy rachunkowości w Polsce.

Podwaliny pod tę wyjątkową pozycję „szkoły łódzkiej” kładła śp. prof. Alicja Jaruga. To Jej publikacje otworzyły polską rachunkowość na świat, a zarazem spopularyzowały nasze osiągnięcia w innych krajach. Przełomowym dla rozwoju nauki rachunkowości w Polsce był brytyjski program „Know-How Found – The development of accounting in Poland” – realizowany w latach 1991–1995 z inicjatywy i pod kierownictwem Pani Profesor. Umożliwił on wyjazdy wielu pracownikom i studentom na staże naukowe do czołowych uczelni Wielkiej Brytanii. Zasługą Pani Profesor było także wprowadzenie Polski do The European Accounting Association, a z czasem coraz liczniejsze polskie wystąpienia na dorocznych kongresach EAA. Nauka polska doceniła wskazane dokonania – 26 czerwca 1997 r. Senat Uniwersytetu Gdańskiego na wniosek Rady Wydziału Zarządzania UŁ nadał prof. Alicji Jarugowej tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Gdańskiego „w uznaniu wybitnych zasług dla rozwoju rachunkowości w Polsce, międzynarodowej współpracy naukowej w tej dziedzinie oraz kształcenia kadr naukowych”.

Pani Profesor przygotowała wielu godnych następców, którzy kontynuują i tworzą rozwijają Jej dorobek. Cechą wyróżniającą zespół Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego jest głęboka specjalizacja poszczególnych pracowników – w wybranych obszarach są oni niekwestionowanymi autorytetami w skali kraju. Ze względu na ograniczoność miejsca wymienię tylko kilka osób, z którymi miałem okazję bliżej współpracować: prof. Irena Sobańska – rachunkowość zarządcza, prof. Ewa Walińska – odroczony podatek dochodowy i sprawozdawczość finansowa, prof. Radosław Ignatowski – konsolidacja sprawozdań finansowych i harmonizacja rachunkowości, prof. Anna Szychta – teoria rachunkowości, prof. Wojciech Nowak – rachunkowość jednostek sektora publicznego, prof. Ewa Śnieżek – rachunek przepływów pieniężnych, prof. Mikołaj Turzyński – historia rachunkowości, prof. Tomasz Wnuk-Pel – rachunek ABC, prof. Przemysław Kabalski – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, dr Jacek Kalinowski – długoterminowe umowy o usługę.

Głęboka wiedza członków zespołu przekłada się na bogaty dorobek publikacyjny w postaci licznych książek, artykułów i podręczników, a ponadto przynosi efekty w zakresie legislacji. Większość Krajowych Standardów Rachunkowości wyszła bowiem spod pióra pracowników Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Wymienić tu należy: KSR 1 „Rachunek przepływów pieniężnych”, KSR 2 „Po-

datek dochodowy”, KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane”, KSR 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, KSR 8 „Działalność developerska” i KSR 11 „Środki trwałe”.

Na uwagę zasługuje także wkład pracowników Katedry Rachunkowości UŁ w prace Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, a zwłaszcza dokonania prof. Anny Szychty, która z „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” uczyniła nie tylko najważniejszy periodyk nauki rachunkowości w Polsce, ale także wprowadziła go w obszar wymiany międzynarodowej.

Godne odnotowania są ponadto konferencje naukowe organizowane przez ośrodek łódzki, wśród nich te przygotowywane pod auspicjami Polskiej Akademii Nauk, a poświęcone teorii rachunkowości.

Rok 2017 przyniósł zacieśnianie współpracy między naszymi Katedrami – w pracy zbiorowej pt. *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w teorii i praktyce*, przygotowywanej m.in. pod moją redakcją, dwa rozdziały napisali dr Marcin Michalak oraz dr Przemysław Czajor.

Jubileusz 70-lecia Katedry to niewątpliwie okazja do podsumowania, ale także układania planów na przyszłość. Życzę Koleżankom i Kolegom z Łodzi, aby utrzymali wiodącą pozycję w kraju, wzbogacali dorobek nauki polskiej i rozwijali Łódzką Szkołę Rachunkowości.

*Prof. dr hab. Jerzy Gierusz
kierownik Katedry Rachunkowości
Uniwersytet Gdański*

Waldemar Gos

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego – szkoła mentorów

W życiu zawodowym i prywatnym poszukujemy autorytetów, które inspirują nas do pracy, do poszukiwania prawdy. Współczesne warunki pracy na uczelni są najczęściej wyznaczone przez rankingi, punkty, parametry. Mało miejsca poświęca się dyskusji naukowej, krytycznej analizie dokonań. Najważniejszy jest spryt w uzyskiwaniu punktów. Często zapomina się o dokonaniach naszych mistrzów, którzy w bardzo trudnym czasie i w niełatwych warunkach zdobywali wiedzę i prowadzili badania.

W tym miejscu rodzi się następujące pytanie: „Jaki byłby kształt i poziom rachunkowości, jeżeli nie byłoby Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego?”. Odpowiedź na nie jest oczywista – słaby. Nie można sobie wyobrazić rozwoju rachunkowości bez takich publikacji, jak: A. Jarugowa, W. Malc, K. Sawicki, *Rachunek kosztów*, PWE, Warszawa 1980; A. Jarugowa, *Rachunek kosztów w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, PWE, Warszawa 1986; A. Jarugowa, J. Skowroński, *Rachunek kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 1975, II wyd. 1984, III wyd. 1986. Równie cenne są publikacje ośrodka łódzkiego z zakresu rachunkowości zarządczej, rachunkowości finansowej, sprawozdawczości finansowej, międzynarodowych regulacji rachunkowości. Właśnie dokonania pracowników Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego były dla mnie inspiracją w poszukiwaniu wiedzy i prawdy o nauce rachunkowości. Pragnę również podkreślić, że każdemu pracownikowi Katedry Rachunkowości UŁ można przypisać określony obszar badawczy, w którym jest wybitnym, rozpoznawalnym specjalistą. Można więc pozazdrościć, że prof. Alicja Jarugowa pozostawiła po sobie wybitną szkołę rachunkowości, uznaną w Polsce i na świecie.

Z okazji jubileuszu Katedry życzę wszystkim jej pracownikom dalszych sukcesów naukowych, wytrwałości w rozumieniu i wdrażaniu przepisów prawa oraz zdrowia i pomyślności w życiu prywatnym.

*Prof. dr hab. Waldemar Gos
Instytut Rachunkowości
Uniwersytet Szczeciński*

Aldona Kamela-Sowińska

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego od zawsze kojarzyła mi się z wielkim światem, rachunkowością międzynarodową i nowymi trendami w sprawozdawczości finansowej. Jak z żadną inną Katedrą z bratnich uczelni, z łódzką łączyły mnie od zawsze więzy „ponadstandardowe”. Przyczyniła się do tego nie bliskość terytorialna, ale intelektualna i merytoryczna z osobami z tej Katedry.

W trudnych czasach, kiedy „świat zmienia skórę”, kiedy tworzą się nowe relacje w świecie globalnym i lokalnym, upadają dotychczas uznawane teorie i modele gospodarcze, rzadko można powiedzieć o jakiejś grupie ludzi, że można na nich liczyć, że nigdy na nikim z nich się nie zawiodło. Ja tak mogę powiedzieć o Koleżankach i Kolegach z Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego.

Sprawi mi to wielką przyjemność, jeżeli zaliczą mnie do grona swoich przyjaciół.

*Prof. dr hab. Aldona Kamela-Sowińska
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu*

Anna Karmańska

Sukces – drabina z bardzo wielką liczbą szczebli

– tak ktoś kiedyś – trafnie moim zdaniem – podsumował wysiłek związany z osiągnięciem sukcesu. Teraz tę anonimową myśl wykorzystuję tu, aby syntetycznie wyrazić kilka zdań o Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, po siedemdziesięciu latach jej istnienia.

Nie sposób podać, ile osób i z jakim zaangażowaniem w tym okresie wspinało się po drabinie katedralnego sukcesu. Jak zwykle bywa, zapewne część zespołu Katedry w pewnym momencie swojej działalności naukowo-dydaktycznej z dalszej wspinaczki z różnych powodów zrezygnowała. Znakomita jednak część wspinała się dalej. Sięgała szczytu drabiny, mobilizując przy tym innych i na trwale wpisując się na listę osób kluczowych dla rozwoju polskiej rachunkowości.

Dużym sukcesem każdej katedry jako ośrodka myśli naukowej jest jej lider. W Katedrze Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego liderem była niewątpliwie prof. Alicja Jarugowa, która tej Katedrze poświęciła 60 lat swojego życia, a której początki kariery zawodowej związane są także z historią mojej *Alma Mater* – Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Ile i w jakim stylu może zrobić jeden człowiek – w obszarze nauki i dydaktyki rachunkowości – w ciągu 60 lat? Wystarczy jedno słowo: „dużo”. Dowody sukcesu naukowego odnajdujemy nie tylko w dorobku Pani Profesor. Są one także w dorobku osób, które z Nią współpracowały lub na Jej dorobku – jak na swoistym standardzie dobrej praktyki naukowej – budowały swoje prace i działania.

„Posągowa Pani Profesor”¹ była bardzo wyrazista charakterologicznie. Ta wyrazistość sprawiła, że na swoim zespole, przez wszystkie lata aktywności naukowo-dydaktycznej w Katedrze Rachunkowości UŁ – w Polsce i na niwie międzynarodowej, odcisnęła swoisty, dobry, naukowy stempel. Zauważalny jest on do dnia dzisiejszego, nie tylko w odniesieniu do osób bezpośrednio z nią współpracujących, a dziś samodzielnie już sięgających szczytu drabiny, o której mowa.

Wszystkim Koleżankom i Kolegom z Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, współpracującym od lat z Instytutem Rachunkowości SGH, z okazji pięknego jubileuszu 70-lecia istnienia Katedry składam życzenia wytrwałości w dalszym zdobywaniu kolejnych szczebli drabiny naukowej. Przy tej okazji przekazuję im pod rozwagę kolejną myśl: „Te same schody mają róż-

¹ „Posągowa Pani Profesor” to moje określenie, użyte we wspomnieniu napisanym na okoliczność wieczornicy poświęconej Jej pamięci. „Posągową aurę” roztaczały wokół Pani Profesor Alicji Jarugowej jej zauważalne ambicje naukowe, imponująca wiedza i skuteczność działania. Aurę tę i dystans, jaki mógł z niej wynikać, „rozrzędział” jednak zdecydowanie osobisty kontakt z Panią Profesor.

ną liczbę stopni, zależnie od tego, czy każe nam je pokonać przyjemność, czy obowiązek”. Szczególnym dla mnie Koleżankom: prof. Ewie Walińskiej, prof. Annie Szyhcie, prof. Ewie Śnieżek oraz Koledze prof. Radosławowi Ignatowskiemu, życzę, aby nakaz, o którym mowa w tej sentencji, ciągle wpływał bardziej z przyjemności niż obowiązku. Pani Profesor Irenie Sobańskiej składam wyrazy szczerego uznania i sympatii.

*Prof. dr hab. Anna Karmańska
Instytut Rachunkowości
Kolegium Zarządzania i Finansów
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*

Hanna Litwińczuk

Moje kontakty zawodowe, w tym naukowe, z pracownikami Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego zawiązały się przede wszystkim w ramach Komitetu Standardów Rachunkowości przy Ministrze Finansów, którego członkiem byłam w latach 2008–2016. Pracownicy tej Katedry – jako członkowie KSR, autorzy projektów standardów, a także referenci na organizowanych przez KSR konferencjach – dali się poznać jako znakomici eksperci i wybitni profesjonaliści w swojej dyscyplinie naukowej. Pozwolę sobie wymienić w szczególności prof. Ewę Walińską, prof. Irenę Sobańską, prof. Ewę Śnieżek, prof. Radosława Ignatowskiego, prof. Mikołaja Turzyńskiego i dr. Jacka Kalinowskiego, z którymi miałam przyjemność współpracować i korzystać z ich wiedzy i doświadczeń praktycznych. Na podkreślenie zasługuje także wielka aktywność Katedry jako organizatora konferencji dotyczących ważnych i aktualnych problemów współczesnej rachunkowości. W jednej z nich – międzynarodowej konferencji „Zmiany w regulacjach i praktyce polskiej rachunkowości w świetle nowej dyrektywy UE o sprawozdawczości finansowej”, która odbyła się w październiku 2013 r. – miałam zaszczyt uczestniczyć jako referentka. Dało mi to m.in. okazję do zapoznania się z poglądami jej pracowników na interesujące mnie tematy dotyczące związków prawa podatkowego i rachunkowości – zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, a także poznania ich znakomitego warsztatu naukowego, osiągnięć dydaktycznych i sprawności organizacyjnej. Potwierdzały to także inne konferencje organizowane dla praktyków, m.in. przez Fundację Rozwoju Rachunkowości w Polsce, szczególnie w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku i w pierwszej dekadzie obecnego, dzięki którym utrzymywałam kontakt z pracownikami Katedry. Nie sposób także nie wspomnieć o ich ogromnym naukowym dorobku. Wielokrotnie z niego korzystałam, kiedy poszukiwałam wyjaśnienia skomplikowanych zagadnień z zakresu rachunkowości. Wymienię tu w szczególności ważne z mojego punktu widzenia podręczniki i komentarze do ustawy o rachunkowości, które powstawały pod redakcją znamienitych kierowników tej Katedry, w szczególności prof. Alicji Jarugowej. Z kluczowymi zagadnieniami współczesnej rachunkowości finansowej, które stały się elementem systemu prawnego w Polsce z początkiem XXI w., zapoznałam się przez *Komentarz do znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, dzieło powstałe z inspiracji prof. Ewy Walińskiej z Katedry Rachunkowości UŁ i ówczesnej dyrektor Departamentu Rachunkowości Ministerstwa Finansów – Bożeny Lisieckiej-Zajac, wydane w 2002 r. przez Fundację Rozwoju Rachunkowości w Polsce. Współautorami tego dzieła byli m.in. pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ, w tym: Radosław Ignatowski, Maria Rzepnikowska, Ewa Śnieżek. Kolejną pracą był *Komentarz do ustawy o rachunkowości. KSR – MSSF – podatki* pod redakcją prof. Alicji Jarugowej i prof. Teresy Martyniuk (Uniwersytet

Gdański), publikowany w kilku wydaniach w latach 2002–2009 przez Wydawnictwo ODDK w Gdańsku. Publikacje pracowników Katedry Rachunkowości UŁ pozwalały mi także poznać i zrozumieć specyfikę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które w wielu przypadkach zastąpiły rozwiązania krajowe. Szczególnie cenię sobie serię publikacji, których głównymi lub jedynymi autorami byli: prof. Alicja Jarugowa, prof. Radosław Ignatowski, prof. Przemysław Kabalski i dr Maciej Frendzel. Wskażę jedynie na jeden z tytułów: *Międzynarodowe Standardy Rachunkowości a ustawa o rachunkowości – podobieństwa i różnice*. Dzieło ukazało się w kilku wydaniach w latach 2004–2006, nakładem SKwP na zlecenie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, później kontynuowane pod innymi tytułami. Było to nowatorskie zestawienie i wnikliwe przeanalizowanie rozwiązań MSSF w porównaniu z polskimi regulacjami, które dla mnie – jako prawnika specjalizującego się w prawie podatkowym – było kluczem do zrozumienia względności rozwiązań rachunkowości wobec faktów ekonomicznych. Z Uniwersytetem Łódzkim związane są także nazwiska wybitnych przedstawicieli nauki rachunkowości: prof. Stanisława Skrzywana i prof. Edwarda Wojciechowskiego, których dzieło jest tak wspianele kontynuowane. Obecnie Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego cieszy się uznaniem w kraju i za granicą jako renomowany ośrodek badawczy i dydaktyczny w zakresie rachunkowości, co potwierdzają liczne osiągnięcia jej pracowników w wymiarze naukowym, ale także wyraźnie widoczna aktywność na polu rozwoju profesji rachunkowości i auditingu.

Z okazji jubileuszu 70-lecia działalności pozwalam sobie złożyć pracownikom Katedry gratulacje i życzyć dalszych osiągnięć i sukcesów naukowych i dydaktycznych.

*Prof. dr hab. Hanna Litwińczuk
kierownik Katedry Prawa Finansowego
Uniwersytet Warszawski*

Teresa Martyniuk

Gratuluje całemu zespołowi Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego tak wspaniałego jubileuszu. Aby nie zabrakło Wam zapału w dalszym dynamicznym rozwoju na niwie naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Dziękuję za okazywaną mi zawsze życzliwość i gotowość wsparcia, nie tylko merytorycznego. Wszystkim pracownikom Katedry składam serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności oraz podziękowania za wieloletnią owocną współpracę.

*Prof. dr hab. Teresa Martyniuk
Uniwersytet Gdański*

Wanda Skoczylas

Szanowna Pani

prof. dr hab. Ewa Walińska

Katedra Rachunkowości

Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego

Jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ jest miłą okazją do szeregu refleksji, podsumowań oraz przekazania wyrazów uznania dla dotychczasowych osiągnięć Pani oraz wszystkich pracowników.

Katedra ma wspaniałych antenatów, profesorów Stanisława Skrzywana, Edwarda Wojciechowskiego, Józefa Szczepaniaka, Alicję Jarugową, którzy na początku działalności wyznaczyli kierunki jej rozwoju. Efektem ich wizji i umiejętności jej realizacji przez późniejszych i obecnych kontynuatorów jest postrzeganie Katedry jako renomowanego ośrodka naukowo-dydaktycznego zarówno w kraju, jak i za granicą. Cieszę się, że działalność ta prowadzona była w bliskiej współpracy ze szczecińską Katedrą Rachunkowości, w tym m.in. z profesorem Kazimierzem Sawickim czy też Tadeuszem Waśniewskim. Jako młody pracownik nauki miałam to szczęście i przyjemność studiować prace Mistrzów i – co szczególnie dla mnie ważne – osobiście ich poznać. Więzi te przejęliśmy my, ich kontynuatorzy. Z dużym zainteresowaniem analizuję i odwołuję się w swoich publikacjach do Państwa znaczącego dorobku naukowego. Z podziwem patrzę na osiągnięcia dydaktyczne, a także na szeroko prowadzoną współpracę z innymi ośrodkami – nie tylko w kraju, ale też za granicą. Umiecie Państwo rozwiązywać problemy, które stwarza wiedza.

Mimo że osiągnęliście Państwo wiek dojrzały i odnieśliście wiele sukcesów na wszystkich płaszczyznach działalności, to wierzę, że te największe jeszcze przed Wami.

Ad multos annos.

*Prof. dr hab. Wanda Skoczylas
Katedra Pomiaru Dokonań i Controllingu
Instytut Rachunkowości
Uniwersytet Szczeciński*

Sławomir Sojak

Na jubileusz Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego

Jubileusze zwykle są okazją do wspomnień i przywoływania w pamięci związków, w tym przypadku z Katedrą Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego i jej pracownikami. Skłaniają do zastanowienia się nad tym, ile im zawdzięczamy. I czy przypadkiem nie jesteśmy, chociaż po części, „z nich”?

Z moich pierwszych kontaktów z Katedrą Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego w ogóle nie zdawałem sobie sprawy, miały one charakter pośredni i trwały przez trzy lata na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Podstawowym przedmiotem w Liceum Ekonomicznym nr 2 w Olsztynie, które ukończyłem w 1971 r., była księgowość. Uczyliśmy się jej z trzech części książki (po jednej na rok kształcenia):

- *Księgowość przedsiębiorstw przemysłowych*, część 1, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1963,
- *Księgowość przedsiębiorstw przemysłowych*, część 2, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1963,
- *Księgowość przedsiębiorstw przemysłowych*, część 3, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1964.

Autorem tej „trylogii”, bardzo dobrego podręcznika obowiązującego wówczas w ekonomicznych szkołach średnich – myślę, że w całej Polsce – był Józef Szczepaniak. Dopiero na studiach ekonomicznych w Toruniu dowiedziałem się, że był on pracownikiem naukowym Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. A dowiedziałem się o tym od Janiny Stankiewicz, która prowadziła ćwiczenia z rachunkowości na studiach ekonomicznych w Toruniu. To był mój kolejny kontakt z Katedrą Rachunkowości UŁ, też pośredni, ale już w pełni „świadomy” – Janina Stankiewicz, po studiach na UŁ i dwóch latach pracy w Katedrze Rachunkowości w Łodzi, rozpoczęła bowiem w 1972 r. pracę na stanowisku asystenta w Instytucie Ekonomicznym UMK w Toruniu. Tak więc uczyła mnie moja późniejsza koleżanka, która swoje kompetencje zawdzięczała środowisku łódzkiej Katedry.

Dalsze związki z Katedrą Rachunkowości UŁ miałem już jako pracownik naukowy – z uwagą śledziłem i korzystałem z dorobku naukowego jej pracowników. O tym, że rachunkowość to nie tylko ewidencja księgowa i dokumentacja, ale także rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza, dowiedziałem się z publikacji naukowych innych pracowników, przede wszystkim Alicji Jarugowej, Józefa Skowrońskiego i Ireny Sobańskiej. Ich prace były dla mnie inspiracją do własnych badań naukowych nad rachunkiem kosztów jakości czy teorią wyceny w warunkach inflacji. W moim procesie awansowym na stopień doktora i doktora habilitowanego uczest-

niczyła profesor Alicja Jarugowa. Pracę doktorską obroniłem w 1983 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ – jej promotorem i moim Mistrzem był profesor Włodzimierz Brzezina, naukowo także związany ze środowiskiem łódzkim. Tak się składa, że w ramach moich ostatnich zainteresowań badawczych także czerpię inspiracje z dorobku naukowego mającego źródła w Łodzi. Od siedmiu lat wykładam na moim macierzystym wydziale historię rachunkowości. W tym obszarze nauki podstawowym opracowaniem jest książka pierwszego kierownika Katedry, profesora Edwarda Wojciechowskiego – *Zarys rozwoju rachunkowości w dawnej Polsce* (PWN, 1964), a pracownicy Katedry: Anna Szychta, Ewa Śnieżek i Mikołaj Turzyński są stałymi uczestnikami ABACUSA – organizowanej w Toruniu cyklicznej konferencji poświęconej historii rachunkowości.

Spłacając niejako „intelektualne długi” z przeszłości, uczestniczyłem w kilku przewodach awansowych młodszych ode mnie pracowników łódzkiej Katedry.

Ten telegraficzny zapis wydaje się być pozytywną odpowiedzią na pytanie postawione na początku – tak, jesteśmy po części z Nich, ze środowiska Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego.

Prof. dr hab. Sławomir Sojak
Katedra Rachunkowości
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Gertruda Świdarska

Z wielką radością pragnę pogratulować dorobku naukowego i dydaktycznego moim Koleżankom i Kolegom z Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Od wielu lat z uznaniem i podziwem obserwuję, jak zespół Katedry przyczynia się do rozwoju rachunkowości w Polsce.

Jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ nasuwa szereg refleksji: w jaki sposób powinna być uprawiana nauka rachunkowości jako część służby publicznej, jaką korzyść powinna przynosić, jak powinna wyglądać współpraca w zespole badaczy.

Rozwój nauki rachunkowości, rozumianej nie tylko jako weryfikowana i potwierdzana przez badania naukowe wiedza, lecz także jako kreowanie i inspirowanie tych, którzy tę wiedzę zdobywają i stosują, dokonuje się w określonych warunkach społecznych i kulturowych. Badania są wartościowe, jeżeli są społecznie potrzebne w danym miejscu i czasie.

Należy podkreślić, że pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ mają poczucie tej odpowiedzialności wobec nauki i jej interesariuszy, na co wskazuje ich ogromny dorobek.

Od wzajemnego szacunku i poszanowania cudzych myśli zależy współpraca i jej wyniki. Życzę moim Koleżankom i Kolegom z Katedry, aby współpraca ta układała się jak najlepiej. Aby Wasze wysiłki przyniosły jak najlepsze owoce, a czyniąc dobro innym, abyście nie oczekiwali, że będą dla Was chodzącymi pomnikami wdzięczności.

*Prof. dr hab. Gertruda Krystyna Świdarska
Katedra Rachunkowości Menedżerskiej
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*

Bogusława Bek-Gaik

70-lecie Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Najserdeczniejsze gratulacje z Krakowa

Moja współpraca z Katedrą Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego rozpoczęła się na początku lat dziewięćdziesiątych. Siedziba Katedry mieściła się wówczas na ul. Rewolucji 1905 roku. Wspominam do dzisiaj chwilę, kiedy przyjechałam po raz pierwszy do Łodzi, do Katedry, w celu skorzystania z jej zasobów bibliotecznych – za zgodą prof. dr hab. Alicji Jarugowej – w zakresie management accounting. Od tej pory zaczęła się współpraca z Katedrą, która znacząco wpłynęła na moje życie zawodowe i naukowe. Ze wzruszeniem wspominam wszystkie konferencje, zjazdy katedr, gdzie zawsze byłam blisko pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, wspólnie spędzając z nimi czas – zarówno na dyskusjach naukowych, jak i wspaniałej zabawie.

Szczególnie ciepło wspominam kongresy EAA w Sewilli i Pradze – spacer, wspólne chwile, ciekawe dyskusje.

Kolejny etap mojej współpracy z Katedrą Rachunkowości UŁ związany jest ze studenckim ruchem naukowym, gdzie jako opiekun Koła Naukowego Audytor od lat współpracuję z prof. Ewą Walińską i prof. Ewą Śnieżek, organizując studenckie konferencje naukowe – naprzemiennie w Łodzi i Krakowie.

Wiele czasu spędziłam na dyskusjach naukowych z pracownikami Katedry – prof. Ewą Walińską, prof. Ireną Sobańską, prof. Anną Szychtą, prof. Ewą Śnieżek, prof. Radosławem Ignatowskim. Rozmowy te inspirowały mnie i motywowały do podejmowania kolejnych wyzwań naukowych. Efektem współpracy są wspólne artykuły naukowe i monografie z prof. Ewą Walińską i dr. Jackiem Gadem.

Z okazji tak doniosłego jubileuszu pragnę złożyć wszystkim pracownikom Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego serdeczne gratulacje i wyrazy uznania.

Dokonania pracowników Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego są nieocenione. Członkowie Katedry to wspaniali ludzie, wybitni naukowcy, życzliwi przyjaciele.

Proszę przyjąć jeszcze raz serdeczne życzenia wszystkiego najlepszego, satysfakcji płynącej z wykonywanej pracy, radości i uśmiechu oraz wielu lat dalszej tak owocnej pracy.

Z wyrazami szacunku

dr hab. Bogusława Bek-Gaik, prof. AGH

Wydział Zarządzania

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Waldemar Dotkuś

Dalszy ciąg *Bajki bez tytułu z wariantowym zakończeniem* napisanej w Warszawie 24 września 2013 r. na przedostatnią sesję Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości, prowadzoną przez prof. Annę Szychtę z miasta Łodzi¹.

Z ciężkim bagażem doświadczeń Dziecko, „zafrasowane, opuściło Świątynię Nauki i w dalszym ciągu pełniąc służebną rolę w stosunku do Pana, doskonaliło się wraz z takimi samymi jak ono rozsianymi po całym świecie”². Od tego czasu minęło pięć trudnych lat. Konsekwentne starania wytrwałego Dziecka, dążącego do należytego uznania w Świątyni Nauki tego, co było i jest sensem Jego życia, nie spotkało się z pozytywnym odzewem. Wiatry i wiry przemian wpłynęły na otoczenie, w którym żyło Dziecko, naruszając kanony wartości oraz latami utrwalane reguły. Prawnie rozedrgane otoczenie i Ci, którzy zasysali dla swoich potrzeb dane skrupulatnie przez Dziecko rejestrowane w oparciu o artefakty, przekazywali coraz więcej i więcej swoich życzeń. Nie wszystkie z nich mogły być spełnione przez Dziecko. Niezależnie od klasycznego spojrzenia na System, który pełnił i pełni funkcje: informacyjną, kontrolną, analityczną, sprawozdawczą i dowodową, Dziecko wiedziało, że współcześnie reprezentowany katalog obejmuje także funkcje: symulacyjną, statystyczną, homeostatyczną, podatkową, kulturotwórczą czy też planistyczną. Wiedza ta to efekt ciekawości świata, odpowiedzialności za niego i ciągłej obserwacji zachodzących zmian, skrupulatnie odnotowywanych i przechowywanych przez dorastające Dziecko.

Pewnego dnia, szykując się kolejny już raz do drogi, jedynie jako obserwator bez prawa głosu, do Świątyni Nauki, i przechodząc przez swój pokój zarzucany wypływającymi przez komputery danymi, Dziecko zatrzymało się i zadumało. Pieszczotliwie dotknęło liczb, które bezbłędnie identyfikowało w znanej tylko sobie, filozoficznej, dualnej konwencji. Przypatrując się uważnie wirującym i pęczniejącym danym, Dziecko, w blasku pulsujących diod, zaczęło dostrzegać obrazy gospodarcze. Ich tęcza kolorystyka, wsparta na liczbach, tworzyła w Jego głowie, na płaszczyźnie hipokampa, fascynujące obrazy wraz z werbalną interpretacją. Malowana w ten sposób przeszłość oraz wykreowana wizja przyszłych zachowań podmiotów osadzona została na prawnym podobrazu i ograniczona ramami czasowymi.

Z gigantycznego natłoku informacji Dziecko szybko i bezbłędnie potrafiło wydobyć nie tylko wielobarwną, prawdziwą historię jednostek, harmonijnie układającą się jak w animowanym filmie o życiu Vincenta Willema van Gogha, ale i futurystyczne

1 A. Karmańska (red.), *Nauka o rachunkowości na progu gospodarki opartej na wiedzy. Polski sondaż środowiskowy*, Oficyna Wydawnicza SGH w Warszawie, Warszawa 2016, s. V. Wyłączne prawo dysponowania opublikowaną tam bajką ma prof. Anna Karmańska z Warszawy.

2 Tamże, s. 421.

obrazy opisujące przyszłość jednostek. Profesjonalny ryt obrazów posiadał wkomponowany impresjonistyczny ładunek, dedykowany określone odbiorcy.

W tym momencie zadumało się Dziecko nad sensem tego, co stanowiło główny cel Jego życia. Pomyślało bowiem, czy idzie do Świątyni Nauki potwierdzić jedynie swoje panowanie nad maszynami tworzącymi nieprzeliczoną ilość danych, czy też odkryć utajoną cechę, to jest zdolność do wyłuskiwania i operowania danymi w obszarze wyznaczonym przez klasyczne paradygmaty i wzbogaconą o tworzone futurystyczne dedykowane obrazy. Poczuło, że ta jego wrodzona umiejętność, ten profesjonalny i etyczny imperatyw, została wyzwolona dzięki nauce oraz rozszyfrowanym, ciągle rosnącym oczekiwaniom interesariuszy.

Tak wewnętrznie podbudowane Dziecko ponownie zjawiało się wśród tych, którzy w Świątyni Nauki od lat zasiadali w ławach mędrców i tworzyli areopag. Kolejny już raz Dziecko, po pięciu latach aktywnego oczekiwania, wrzuciło zapisane zwoje z zawartymi tam argumentami na szale wagi zapożyczonej od Temidy. Na czas ważenia Dziecko zostało wyproszone, czeka jeszcze za drzwiami i:

- popada w depresję,
- uczy się nowego zawodu,
- zamienia się w nadzorcę maszyn,
- łączy siły takich jak Ono³.

*Dr hab. Waldemar Dotkuś, prof. UE
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu*

³ Właściwe podkreślić.

Mirosława Kwiecień

Pod urokiem rachunkowości, zwłaszcza Łódzkiej Szkoły Rachunkowości

SŁOWO WSTĘPNE

Nie byłoby tych wspomnień, gdyby nie obchody jubileuszowe Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego (70-lecie), gdyby nie inicjatywa profesor Ewy Walińskiej. Znamy się od dawna (ze studenckiego naukowego ruchu). Profesor Ewa Walińska wie wiele o meandrach mojego życia zawodowego, dlatego, na potrzeby ciągłości historii i kultury Polskiej Szkoły Rachunkowości, jaką jest Łódzka Szkoła Rachunkowości, której pod względem osiągnięć naukowych i dydaktycznych, zwłaszcza jej twórcy, czyli prof. Alicji Jarugowej, trudno dorównać, zaproponowała mi formę niezobowiązujących wspomnień.

Pani Profesor Alicja Jarugowa była nie tylko „damą” rachunkowości, i nie tylko polskiej, ale również światowej (o czym dalej). Reprezentowała klasę, która już nie istnieje, była osobą pełną uroku i naturalnej elegancji. Miałam szczęście poznać Ją osobiście, podziwiać Jej intelekt, korzystać z Jej wiedzy i niezwyklej siły oraz determinacji w osiąganiu tego, co wydawało się niemożliwe dla kobiety naukowca ze średniego kraju, zza „żelaznej kurtyny” – uczestniczenia w pracach międzynarodowych organizacji, np. International Accounting Standards Board (IASB), European Accounting Association (EAA), International Association of Accounting Education and Research (IAAER) czy członkostwa w wielu radach redakcji czasopism naukowych, nie tylko z rachunkowości, jak na przykład „Finance Accountability and Management”.

Profesor Alicja Jarugowa była pierwszą polską uczoną-ekonomistką-rachunkowcem, która podjęła wyzwanie wniesienia twórczego wkładu do światowej rachunkowości nie tylko w postaci przyczynkarskich artykułów naukowych, lecz spójnej koncepcji odnoszącej się do interakcji między teorią a praktyką rachunkowości, np. przez realizację projektu badawczego „Comparative Studies on the Adaptation of the EU Directives and International Accounting Standards for the National Law” – studium porównawczego włączenia dyrektyw Unii Europejskiej oraz Międzynarodowych Standardów Rachunkowości do krajowego prawa bilansowego. To było wyzwanie na miarę misji wysłania człowieka na księżyc (misji, której w 1962 r. podjął się John F. Kennedy – dysponując nie tylko ogromnymi ambicjami uzyskania przewagi nad ZSRR, ale przede wszystkim kapitałem). Były to czasy radykalnej transformacji systemu społeczno-ekonomicznego i gospodarczego, inkorporowania do regulacji prawnych (nie tylko rachunkowości) wymagań określonych w dyrektywach Unii Europejskiej (ówczesnej IV, VII i VIII) oraz Międzynarodowych Standardach

Rachunkowości (MSR), zwłaszcza 7 „Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych” (ale o tym dalej). Wróć jednak do początku mojej przygody intelektualnej z łódzką szkołą rachunkowości.

PIERWSZE FASCYNACJE – PIERWSZE WYBORY – MÓJ SYSTEM WARTOŚCI

Moja droga zawodowa – fascynacja rachunkowością – była „dziwnym” wyborem. Aby to wyjaśnić, należy spojrzeć wstecz i w mój system wartości. W Polsce w latach sześćdziesiątych XX w. nad uczelniami ekonomicznymi, i nie tylko, zawisła groźba likwidacji. Była ona konsekwencją działań ówczesnych władz politycznych, zmierzających do ograniczenia szkolnictwa ekonomicznego. Mówili o tym zarówno nauczyciele szkół zawodowych, jak i akademicy. Byłam uczennicą Technikum Ekonomicznego (1958–1963), moją nauczycielką księgowości była absolwentka Uniwersytetu Łódzkiego (absolwentka, która nie obroniła pracy magisterskiej z historii rachunkowości międzywojennej – istoty bilansu, napisanej u profesora Edwarda Wojciechowskiego). Ówczesne regulacje prawne dopuszczały ją do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych. Jej ambicją było nie tylko przygotowanie uczennic do zawodu księgowej „kontystki”, ale również do olimpiad ekonomicznych organizowanych m.in. przez Wyższą Szkołę Ekonomiczną we Wrocławiu, których współorganizatorem było Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (sądzę, że z racji tego, iż nauczyciele akademicy WSE pełnili w niej funkcje kierownicze). Jako uczennica o dziwnych „skłonnościach do Winien i Ma” (jak określały mnie moje koleżanki z klasy) czytałam podręczniki z księgowości kupieckiej, bankowej oraz bilansoznawstwa. To, co w tym najdziwniejsze, to ich autorzy: Stefan Górniak, Jan Treter, Witold Skalski, a przede wszystkim ich rok wydania – lata międzywojenne 1937–1939. Brzmi to niewiarygodnie, ale moja nauczycielka przedmiotów zawodowych w technikum ekonomicznym (jako przyszła dyplomantka z historii rachunkowości międzywojennej) udostępniała swoim uczennicom właśnie takie podręczniki, twierdząc, że reprezentują one wysoki poziom teoretyczny (doceniłam to po wielu latach pracy zawodowej jako kierownik Katedry Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej, co zaowocowało małym zbiorem podręczników z czasów II Rzeczypospolitej i byłego Królestwa Polskiego – mam nadzieję, że dr Wojciech Hasik nie zrezygnuje z tej pasji). Dzięki tej literaturze moja pogłębiona wiedza zwróciła, podczas udziału w olimpiadach ekonomicznych, uwagę profesorów, którzy latach 1961–1962 pełnili tam funkcję jurorów: Jana Tretera oraz Bolesława Siwonina. Moja nauczycielka napisała pracę magisterską z bilansoznawstwa u profesora Bolesława Siwonina – na temat wyceny bilansowej ustalonej na moment sporządzania bilansu (byłam już studentką WSE we Wrocławiu, wtedy też „spłacałam dług” wobec mojej nauczycielki, robiąc dla niej tak zwane fiszki w bibliotece uczelnianej).

Jeśli chodzi o wybór uczelni, byłam między przysłowiowym młotem a kowadłem: Wyższa Szkoła Ekonomiczna we Wrocławiu czy Uniwersytet Łódzki. Fakt,

lata sześćdziesiąte XX w. to tak zwana rejonizacja, ale moje powiązania rodzinne z Łodzią być może pokonałyby tę barierę. Ostatecznie wybrałam WSE we Wrocławiu – znałam nauczycieli akademickich z rachunkowości (profesorów: Jana Tretera i Bolesława Siwonio). Bilansoznawstwo było domeną działalności Jana Tretera. Na fascynujących spotkaniach z członkami koła naukowego z rachunkowości, profesor „dzielił się” wiedzą, umiejętnościami, które stanowiły „wiedzę tajemną” – poznawaliśmy układ bilansu oraz rachunku zysków i strat dla spółek. Wszystko to było przydatne w późniejszych latach.

MOJA DROGA ZAWODOWA A ŁÓDZKA SZKOŁA RACHUNKOWOŚCI

Moje wybory zawodowe – praca doktorska, habilitacyjna, publikacje, a zwłaszcza podręczniki akademickie – były zdeterminowane moim systemem wartości. System wartości to coś pożądanego, praktykujemy go na co dzień. W życiu zawodowym system ten jest zależny od celu, do którego dążymy, który wyznacza kierunek działania.

Moja działalność naukowa (1965–1968) to prace badawcze realizowane na rzecz praktyki gospodarczej (kopalnie Zagłębia Wałbrzyskiego), to sprawdzanie poprawności zapisu w księgach rachunkowych za pomocą inwentaryzacji, poprawności dokumentowania zdarzeń gospodarczych na podstawie dowodów księgowych (były to lata siedemdziesiąte, po III reformie planu kont w latach 1959–1960, po opracowaniu jednolitych planów kont dla podstawowych działów gospodarki narodowej – przemysłu, handlu, budownictwa itp.). Nie byłam zafascynowana tymi pracami. Promotor mojej pracy magisterskiej – profesor Ryszard Stadtmüller – zaproponował mi stanowisko stażysty w ówczesnym Zakładzie Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej. Profesor w swoich pracach badawczych przyjmował założenie, że ocena zjawisk i procesów zachodzących w organizacjach gospodarczych jest możliwa jedynie w powiązaniu z procesami makroekonomicznymi. Ten sam pogląd badawczy reprezentowała profesor Elżbieta Burzym, prowadząc badania nad koncepcją zintegrowanego systemu rachunkowości. Profesor Elżbieta Burzym twierdziła, że istotą rachunkowości w tym modelu było (i jest) retro- i prospektywne prowadzenie pomiarów w ścisłym powiązaniu z odpowiednio ukierunkowaną analizą finansową (retro- i prospektywną). Na podkreślenie zasługuje fakt, że były to czasy tzw. kompleksowej regulacji prawnej działalności głównych księgowych oraz dyplomowanych księgowych, jak również zasad badania i zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych (1973 r.). Można zaryzykować stwierdzenie, że to właśnie wtedy rozpoczął się proces wykorzystywania informacji sprawozdawczej do realizacji celów zarządczych, stąd rosnące zainteresowanie kosztami – rachunkiem kosztów. Podczas spotkań/debat naukowych (zespołu profesor Elżbiety Burzym i „delegatów” od profesora Ryszarda Stadtmüllera) prezentowano wyniki badań profesor Alicji Jarugowej w zakresie

rachunku kosztów. Prace badawcze Pani Profesor koncentrowały się na teorii kosztów, a szczególnie na „mechanizmach” kształtowania kosztów zarządzania (kosztów pośrednich) oraz metodyce konstruowania i funkcjonowania rachunku kosztów w zarządzaniu organizacjami gospodarczymi. Ten kierunek badań zdominował mój system wartości – jak wspomniałam, system ten zależy od celu, do którego dążymy. Pierwotnie chciałam zdobyć wiedzę i umiejętności z analizy finansowej w zakresie uprawniającym do pełnienia funkcji (ówcześnie) eksperta księgowego (1957–1959), ale fascynacja badaniami naukowymi profesor Alicji Jarugowej zmieniała moje plany i marzenia. Problematyką badawczą mojej rozprawy doktorskiej stały się na badania z zakresu teorii kosztów, zasad skutecznej kontroli tych kosztów w „przemysłe gastronomiczne” (ówczesny podział gospodarki narodowej).

Moje zainteresowania teorią kosztów wykorzystałam w pracach realizowanych dla potrzeb KGHM-u (kopalni jako podmiotu gospodarczego na ograniczonym rozrachunku gospodarczym) – projektu, którym kierował profesor Wiktor Malc (1976–1978). Korzystałam z publikacji profesor Alicji Jarugowej, która podkreślała, że czynnikowy model jest wynikiem analitycznego podejścia do badania procesu powstawania kosztów. Model obejmuje szczegółową ewidencją najmniejsze jednostki ewidencyjne lub ich zbiory – grupy nośników nie tylko kosztów, ale również dochodów. Według profesor Alicji Jarugowej te „elementarne jednostki”, rozumiane również jako stanowiska kosztów i dochodów, należy łączyć w grupy powiązane z funkcjami realizowanymi w określonym podmiocie gospodarczym, jak również z wytwarzanymi w nim produktami. Z perspektywy lat badania te można traktować jako pionierskie. Wprowadzie efekt badań – projekt rozwiązań ewidencyjnych, rekomendowane metody rozliczania kosztów pośrednich w tamtych latach (1976–1978) – to był tzw. półkowicz, ale po 20 latach dojrzewania w procesie „leżakowania” na półce został wdrożony (po koniecznych korektach) w badanym podmiocie. Świadczy to, w moim przekonaniu, o „dojrzałej” koncepcji twórczej profesor Alicji Jarugowej, którą zastosowano w wyżej wymienionym projekcie. Profesor Alicja Jarugowa współpracowała z profesorem Malcem, a efektem tej współpracy był m.in. podręcznik akademicki *Rachunek kosztów* (którego współautorem był profesor Kazimierz Sawicki). Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych Pani Profesor wskazała na konieczność doskonalenia metodologicznego i organizacyjnego rachunku kosztów. Dla młodego pokolenia (i nie tylko) profesor Alicja Jarugowa to „guru” rachunkowości zarządczej – jej przełomowe idee zawarte w publikacji *Koszty pośrednie w przedsiębiorstwach przemysłowych, rachunek i kontrola w przedsiębiorstwach* (1972 r.) stanowiły dla pokoleń badaczy drogowaskaz, wpływały na wybory dotyczące drogi zawodowej.

Lata siedemdziesiąte XX w. to początek zastosowania w rachunkowości elektronicznego przetwarzania danych, maszyn analitycznych, systemu kart dziurkowanych

wykorzystywanych do ewidencji księgowej. W drugiej połowie lat siedemdziesiątych komputery wykorzystywano do modernizacji rachunku kosztów.

Rachunkowość w tamtych latach była różnie postrzegana, zarówno przez środowiska naukowe, jak i praktykę gospodarczą. Nie jest to myśl odkrywczą, ale warta przypomnienia. Rachunkowość pełniła bowiem przez stulecia przede wszystkim funkcję dowodową (rozliczeniową), uprawdopodobniała (i uprawdopodobnia) zdarzenia i procesy gospodarcze, a tym samym ich legalność. Funkcje informacyjna i kontrolna podlegały (i podlegają) zmianom, co wynikało (i wynika) ze zmiany reguł „gry ekonomicznej” powodującej wzrost niepewności, nawet na silnie efektywnych rynkach (określenie stosowane w ekonomii neoklasycznej).

Podstawowym przedmiotem moich zainteresowań była rachunkowość zarządcza według interpretacji profesor Alicji Jarugowej. Pani Profesor jako pierwsza w Polsce upowszechniła najlepsze rozwiązania światowe w tym zakresie, wskazując na interdyscyplinarność (rachunkowość, zarządzanie, badania operacyjne itp.). To Uniwersytet Łódzki, jako pierwsza uczelnia w Polsce w badaniach, ale przede wszystkim w procesie dydaktycznym (nauczaniu), wprowadził rachunkowość zarządczą.

Dokonując oceny rozwoju zawodowego lat siedemdziesiątych, a nawet osiemdziesiątych XX w., można zaryzykować stwierdzenie, że Łódzka Szkoła Rachunkowości „wyprzedzała” inne ośrodki akademickie w upowszechnianiu światowych tendencji w rozwoju rachunkowości, profesor Alicja Jarugowa miała bowiem kontakty z wiodącymi światowymi uczelniami i gremiami zawodowymi. W związku z powyższym moja fascynacja Łódzką Szkołą Rachunkowości jest zrozumiała – łódzka społeczność akademicka miała szczęście, ale nie chodzi o potoczne ani filozoficzne rozumienie tego pojęcia. Arystoteles twierdził, że „najlepszym dobrem jest szczęście i ono jest celem i to celem ostatecznym”. Nie rozwijając tej myśli ani rozważań Władysława Tatarkiewicza zawartych w dziele o szczęściu, mogę zaryzykować stwierdzenie, że miałam szczęście kontaktu naukowego z profesor Alicją Jarugową. Długie rozmowy – podczas ogólnopolskich zjazdów katedr rachunkowości – przekonały mnie o konieczności poznawania rozwiązań prawnych w zakresie rachunkowości funkcjonującej w odmiennym systemie społeczno-gospodarczym. Kiedy w 1983 r. wyjechałam na staż naukowy do Holandii, profesor Alicja Jarugowa w chwilach mojego zwątpienia, jakie zdarzały się szczególnie w koncernie Philipsa, „powtarzała”, że nie ma takiej ceny, której nie warto zapłacić za wiedzę, umiejętność, kompetencje. Listy, które otrzymywałam od profesor Alicji Jarugowej, kształtowały moją drogę do wartości – doświadczenia zawodowego.

Rozprawa habilitacyjna *Rachunkowość jako narzędzie zarządzania. System z bazą wiedzy* to efekt dążenia do celu, jakim było usamodzielnienie się. Osiągnęłam go dzięki doświadczeniu zawodowemu, które „zdobywałam” pod kierunkiem profesor Alicji Jarugowej. Staż zawodowy w Holandii dał mi możliwość poznania

regulacji prawnych, o których w Polsce mało wiedzieliśmy, m.in. MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych”.

Satysfakcję zawodową (i nie tylko) osiągnęłam, przyjmując funkcję koordynatora w KGHM Polska Miedź SA przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania z przepływów środków pieniężnych dla potrzeb „wejścia” KGHM Polska Miedź SA na giełdę warszawską. Było to karkołomne i pionierskie przedsięwzięcie (brak doświadczenia, „ograniczoność” regulacji prawnych w 1997 r.), w którym konsultacjami wspomogła mnie i mój zespół Łódzka Szkoła Rachunkowości – dr Ewa Śnieżek oraz dr Radosław Ignatowski (ówcześnie).

Konkludując, moje sukcesy zawodowe to efekt „zauroczenia” i fascynacji Łódzką Szkołą Rachunkowości. Profesor Alicja Jarugowa była wybitnym naukowcem. Nie jest to odosobniona opinia – profesor Elżbieta Burzym wskazywała również na osiągnięcia badawcze profesor Alicji Jarugowej. Ja, dzięki Pani Profesor Alicji Jarugowej, miałam możliwość podjęcia działań, które zaowocowały „przełomowymi” doświadczeniami w moim życiu zawodowym: ze sztuczną inteligencją (rozprawa habilitacyjna), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (staż w Holandii oraz wieloletnia współpraca z KGHM Polska Miedź). Dzięki tym wyzwaniom mogłam i mogę realizować się według mojego systemu wartości.

Najbliższe grono współpracowników Profesor Alicji Jarugowej – prof. Irena Sobańska, prof. Ewa Śnieżek, prof. Anna Szychta, prof. Ewa Walińska – kontynuują styl pracy badawczej i naukowej swojego Mistrza, wielcy ludzie nigdy bowiem nie odchodzą – zostają ich osiągnięcia i osiągnięcia ich uczniów.

*Dr hab. Mirosława Kwiecień, prof. UE
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu*

Joanna Wielogórska

Jubileusz Katedry Rachunkowości UŁ

Jubileusz Katedry Rachunkowości UŁ to doskonała okazja do wspomnień, podsumowań i życzeń na przyszłość. W tym roku obchodzona jest 70. rocznica istnienia Katedry. Czas to piękny i wspaniały, należą się więc pochwały dla całego zespołu pracowników. To oni każdego dnia swoją pracą dydaktyczną, naukową i badawczą tworzą renomę Katedry, a swoim zaangażowaniem i ogromnym wkładem pracy wpisują się w dzieje polskiej rachunkowości.

Każdy mój pobyt na Uniwersytecie Łódzkim wspominam bardzo dobrze, poczynając od pierwszego, ponad ćwierć wieku temu, aż do dnia dzisiejszego. Zawsze towarzyszyły im dobre emocje – zarówno te naukowe, jak i te międzyludzkie, pełne ciepła i chęci współdziałania w zgłębianiu coraz to nowych obszarów rachunkowości. Wiedza każdego z Was z osobna i wszystkich razem zasługuje na uznanie.

W tym miejscu pragnę przekazać wyrazy serdeczności dla wszystkich Koleżanek i Kolegów z Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, których miałam i mam okazję spotykać na swojej drodze zawodowej.

Gratuluje wszystkim pracownikom Katedry Rachunkowości UŁ tak wspaniałego jubileuszu i życzę wielu kolejnych sukcesów, aktywności naukowej oraz realizacji zamierzonych planów, a pozostaję z życzliwą nadzieją na dalsze kontakty naukowe i koleżeńskie.

*Dr hab. Joanna Wielgórska-Leszczyńska, prof. SGH
Instytut Rachunkowości
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*

Piotr Urbanek

Korzystając z okazji, jaką jest dostojny jubileusz Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, pozwolę sobie na kilka refleksji na temat roli, jaką rachunkowość, a może przede wszystkim pracownicy Katedry odegrali w moim życiu akademickim. Od zarania moich dziejów akademickich pracowałem – początkowo w Katedrze, później w Instytucie Ekonomii UŁ. Długie lata spędzone w takim środowisku wyrobiły we mnie pewien schemat, jeśli chodzi o podejście do prowadzenia badań naukowych czy pisanie tekstów akademickich. Na początku jest teoria, czyli zbiór założeń i wynikający z nich korpus twierdzeń, spojrzenie na otaczającą nas rzeczywistość gospodarczą poprzez abstrakcyjne konstrukcje myślowe. Dalej mamy modele, będące łącznikiem między czystą teorią a jej aplikacją do analizy rzeczywistych faktów. Na końcu są testy, które umożliwiają weryfikację i konfrontację faktów z rozumowaniem teoretycznym.

Czy rachunkowość wpisuje się w ten schemat? Moje pierwsze kontakty z rachunkowością zdecydowanie temu zaprzeczały. Na studiach rachunkowość polegała na pracowitym zapisywaniu liczb na różnych kontach. Los sprawił, że kilka lat później zacząłem współpracować z obecną Panią Profesor Ewą Walińską oraz innymi pracownikami Katedry Rachunkowości UŁ przy realizacji projektów konsultingowych dla wielu znanych polskich firm. Naszą specjalnością były systemy rachunkowości zarządczej, controllingu operacyjnego i strategicznego, budżetowania. Rachunkowość okazywała się bardzo przydatna, ale li tylko jako narzędzie wspomagające procesy zarządzania przedsiębiorstwami.

Nie pamiętam, kiedy pojawił się pomysł, żeby doświadczenia wyniesione z tej praktyki biznesowej spożytkować również do celów czysto akademickich. Okazało się, iż wiele zjawisk, które mogliśmy obserwować w firmach, daje się wtłoczyć w kanon abstrakcyjnych rozważań teoretycznych, można je modelować, objaśniać ich przebieg, sięgając nie do narzędzi konsultingowych, ale koncepcji teoretycznych, które wcześniej wydawały się być zarezerwowane tylko dla szacownych ekonomistów. Tak powstał szereg znakomitych tekstów pisanych wspólnie z Panią Profesor Ewą Walińską, entuzjastycznie przyjmowanych przez redaktorów renomowanych czasopism naukowych, wywołujących ożywione dyskusje na konferencjach krajowych i zagranicznych, szeroko komentowanych w środowisku ekonomistów i rachunkowców. W naszych pracach sięgamy do ekonomicznych nurtów teoretycznych mieszczących się głównie w nowej ekonomii instytucjonalnej: teorii agencji, teorii kosztów transakcyjnych, teorii interesariuszy, teorii służebności i wielu innych, ale także piszemy o bilansie jako fundamencie sprawozdawczości, o rachunku zysków i strat jako sprawozdaniu o dokonaniach jednostki, a także o rachunkowości będącej pomostem łączącym firmę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uważam, że ta-

kie właśnie interdyscyplinarne podejście do badań daje swoiste efekty synergiczne, niemożliwe do uzyskania, kiedy zostajemy wtłoczeni w naszych badaniach w wąskie ramy konceptualne zarezerwowane dla jednej dyscypliny.

Chciałbym też wspomnieć o innym przykładzie współpracy instytucjonalnej podjętej przez Katedrę Rachunkowości UŁ, głównie prof. Ewę Walińską i jej ucznia – dr. Jacka Gada – oraz Katedrę Ekonomii Instytucjonalnej UŁ. Od wielu lat nasze katedry wspólnie organizują konferencje z cyklu „Nadzór korporacyjny”. Jest to wydarzenie o wyjątkowej randze, gromadzące co dwa lata naukowców i praktyków zajmujących się tą problematyką. W roku 2018 odbędzie się już 11 edycja naszej konferencji. To, że cieszy się ona tak dużym zainteresowaniem, wynika również, a może przede wszystkim, z tego, że jest to okazja do spotkania naukowców badających nadzór korporacyjny z różnych perspektyw. Badania rachunkowców są przyjmowane z takim samym zainteresowaniem, jak to, co na temat standardów nadzoru mają do powiedzenia ekonomiści, finansiści, prawnicy, socjologowie i przedstawiciele innych dyscyplin.

Współpraca „konferencyjna” naszych katedr to również organizowana cyklicznie od 2008 r. konferencja „Ekonomia i zarządzanie. Teoria i praktyka”. Początkowo była ona przeznaczona dla młodych naukowców pracujących na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ i Wydziale Zarządzania UŁ. Od kilku lat na konferencję przyjeżdżają także osoby z innych ośrodków akademickich. Efektami tej inicjatywy są monografie zawierające najlepsze referaty prezentowane w czasie konferencji.

Mam nadzieję, że następne 70 lat Katedry Rachunkowości UŁ będzie obfitować w równie spektakularne przykłady wspólnych badań, projektów, opracowań naukowych tworzonych przez naszych pracowników. Życzę Pani Profesor Ewie Walińskiej i wszystkim pracownikom Katedr Rachunkowości UŁ wielu sukcesów naukowych i dydaktycznych, grantów badawczych, błyskotliwych, wysoko punktowanych publikacji, a także wspaniałych studentów.

*Dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ
Katedra Ekonomii Instytucjonalnej
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ*

Czesław Sikorski

Na 70-lecie Katedry Rachunkowości UŁ

Od kiedy sięgam pamięcią, Katedra Rachunkowości UŁ zawsze miała opinię modelowego ośrodka naukowego. Tak było na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ i tak jest obecnie na Wydziale Zarządzania UŁ. Decydował o tym wysoki poziom badań naukowych o zasięgu międzynarodowym oraz troska o unowocześnienie metod dydaktycznych. Niewątpliwie istotny wpływ na te osiągnięcia miały osobowość, kreatywność i umiejętności przywódcze kolejnych kierowników Katedry: prof. Edwarda Wojciechowskiego, prof. Alicji Jarugowej, prof. Ireny Sobańskiej i prof. Ewy Walińskiej.

Siedemdziesięcioletni dorobek naukowy Katedry Rachunkowości UŁ jest imponujący. Pracownicy Katedry podejmowali często oryginalne tematy badawcze, dzięki czemu Katedra stawiała się wiodącym w Polsce ośrodkiem badań interdyscyplinarnych w obszarze rachunkowości. Do tematów tych należy zaliczyć badania nad historią rachunkowości, rozwojem systemów rachunkowości zarządczej, stosowaniem konwencji pomiarowych i modeli sprawozdawczych w sektorze publicznym, rozwojem *lean accounting* czy dostosowaniem polskich regulacji prawnych rachunkowości do aktualnych standardów międzynarodowych.

Wyniki tych badań, nowatorskie koncepcje i poglądy publikowane były przez pracowników Katedry w licznych książkach i artykułach naukowych. Pod względem liczby publikacji Katedra Rachunkowości UŁ jest od lat niedoścignionym liderem na Wydziale Zarządzania UŁ. Aktywność naukowa pracowników Katedry znajduje także wyraz w ich harmonijnym rozwoju, zdobywaniu kolejnych stopni naukowych, co świadczy o należytej opiece nad młodą kadrą.

Katedra Rachunkowości UŁ od lat prowadzi intensywną współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Jej pracownicy uczestniczą w międzynarodowych programach badawczych, seminariach i konferencjach. Ta dynamiczna działalność na polu międzynarodowym, w której tak licznie uczestniczą pracownicy Katedry, rozwinęła się niewątpliwie pod wpływem inspiracji prof. Alicji Jarugowej, która od samego początku kierowania Katedrą uznała tę współpracę za jeden z najważniejszych celów strategicznych. To dzięki Niej i Jej wybitnym współpracownikom Katedra Rachunkowości UŁ znana jest w świecie jako najbardziej znaczący reprezentant Polskiej Szkoły Rachunkowości.

Pisząc o dorobku Katedry Rachunkowości UŁ, nie sposób nie wspomnieć o osiągnięciach dydaktycznych. Katedra prowadzi grupę kierunków finanse i rachunkowość, studia podyplomowe oraz specjalności na innych kierunkach studiów. Wszystkie te formy kształcenia cieszą się wielką popularnością wśród studentów Wydziału

Zarządzania UŁ. Prowadzący zajęcia pracownicy Katedry są bardzo wysoko oceniani przez studentów i systematycznie przez nich nagradzani różnymi wyróżnieniami. Nic dziwnego, skoro w Katedrze tej od dawna poszukiwano bardziej efektywnych metod nauczania. W szczególności należy wspomnieć o metodzie aktywnej edukacji za pomocą wirtualnego przedsiębiorstwa w zintegrowanym systemie informacyjnym. Podkreślić muszę, że aktywną rolę w zespole pracującym nad tą metodą pełnił dr Jerzy S. Czarnecki z Katedry Zarządzania UŁ. Jest to jeden z przykładów współpracy między „moją” Katedrą a Katedrą Rachunkowości.

Tych przykładów jest znacznie więcej. Sam wielokrotnie czerpałem z dorobku pracowników Katedry Rachunkowości UŁ, zajmując się narzędziami zarządzania, wśród których rachunkowość pełni szczególną rolę. Z prof. Ireną Sobańską często rozmawialiśmy o związkach między organizacją formalną a kulturą organizacyjną czy o znaczeniu *lean accounting* w *lean management*. Zaowocowało to napisaniem przeze mnie referatu na pierwszą konferencję poświęconą *lean accounting*, którą zorganizowała Katedra Rachunkowości UŁ. Wielkim zaszczytem była dla mnie propozycja prof. Alicji Jarugowej, dotycząca przygotowania recenzji dorobku naukowego prof. Roberta S. Kaplana z Harvard Business School w związku z nadaniem mu tytułu doktora *honoris causa* przez Uniwersytet Łódzki.

Moja sympatia dla pracowników Katedry Rachunkowości UŁ wynika nie tylko z uznania dla bogatego dorobku tego środowiska, ale również z podziwu dla rzetelności i serdeczności, jaką wykazują oni w kontaktach ze studentami i innymi pracownikami naszego Wydziału.

Z okazji jubileuszu 70-lecia składam kierownikowi Katedry prof. Ewie Walińskiej i wszystkim jej pracownikom życzenia dalszych wspaniałych osiągnięć i satysfakcji w życiu osobistym.

Prof. dr hab. Czesław Sikorski
Katedra Zarządzania,
Wydział Zarządzania UŁ

Edward Stawasz

Z okazji jubileuszu 70-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w imieniu własnym oraz Koleżanek i Kolegów z Katedry Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej UŁ składam serdeczne gratulacje i wyrazy uznania z tytułu dotychczasowych osiągnięć przejawiających się licznymi publikacjami w czołowych czasopismach specjalistycznych, realizacją projektów badawczych, współpracą z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi i dydaktycznymi, działalnością wydawniczą, tworzeniem nowoczesnych programów dostosowanych do potrzeb rynku pracy, organizacją konferencji i seminariów.

Pragnę wyrazić głęboki szacunek dla tych wszystkich dokonań, które zapisały się na Państwa koncie. Bogata historia Katedry Rachunkowości UŁ, przeprowadzone na przestrzeni lat liczne zmiany organizacyjne jednostki, doskonała kadra naukowa, jak również wzbogacana na bieżąco oferta dydaktyczna uwzględniająca obecne realia ekonomiczno-gospodarcze – to tylko niektóre mocne strony Katedry. Szeroka współpraca krajowa i zagraniczna Katedry Rachunkowości UŁ pozwoliła na innowacyjne działania oraz podążanie za najbardziej aktualnymi trendami w obszarze rachunkowości, co zaowocowało jej dynamicznym rozwojem.

70-lecie Katedry to wspaniały jubileusz. Z okazji tak pięknej rocznicy życzę Katedrze i jej pracownikom wielu kolejnych lat owocnej pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz nowych osiągnięć. Niech refleksja nad minionym czasem stanie się źródłem nowych, twórczych inspiracji.

*Z wyrazami szacunku,
dr hab. Edward Stawasz, prof. UŁ
Katedra Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej,
Wydział Zarządzania UŁ*

Maciej Urbaniak

Szanowna Pani Profesor,

z okazji jubileuszu 70-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry Rachunkowości na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w imieniu własnym oraz wszystkich pracowników Katedry Logistyki UŁ składam serdeczne gratulacje i wyrazy uznania z tytułu dotychczasowych osiągnięć.

Pragnę wyrazić pełne uznanie dla wszystkich Państwa dokonań – zarówno w sferze naukowej, jak i organizacyjnej.

Z okazji tak pięknej rocznicy życzę Katedrze i jej pracownikom wielu kolejnych lat owocnej pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz nowych, znaczących osiągnięć.

*Z poważaniem,
prof. dr hab. Maciej Urbaniak
kierownik Katedry Logistyki,
Wydział Zarządzania UŁ*

Jerzy Zieliński

Mój pierwszy kontakt z Katedrą Rachunkowości UŁ miał miejsce w październiku 1976 r., kiedy to prof. Władysław Welfe zlecił mi wygłoszenie wykładu na temat inżynierii systemowej. Wśród kilkunastu poznanych profesorów miałem możliwość nawiązania kontaktu z Panią Profesor Alicją Jarugą, kierującą Katedrą Rachunkowości UŁ, co umożliwiło mi dostęp do zgromadzonych przez Nią książek anglojęzycznych oraz wymianę myśli o trudnościach i potrzebie wprowadzenia zmian w badaniach i dydaktyce na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. W wyniku tych rozmów wszedłem w skład zespołu zmierzającego do utworzenia nowego wydziału. Prof. Alicja Jaruga bardzo aktywnie wspierała tę ideę, co przy zaangażowaniu kilkunastu innych profesorów doprowadziło do utworzenia Wydziału Zarządzania UŁ w 1994 r. Jego pierwszym dziekanem został prof. dr hab. Bogdan Gregor.

Na utworzonym Wydziale Zarządzania UŁ prof. Alicja Jaruga sprzyjała wszelkim inicjatywom prowadzącym do wzmocnienia pozycji wydziału, takim jak współpraca z wydziałami zarządzania Politechniki Białostockiej i Częstochowskiej w kształceniu doktorantów, utworzeniu Ośrodka PAM Center wspartego funduszami University of Maryland, doceniała znaczenie informatyki w rozwoju nauk o zarządzaniu. W tej ostatniej dziedzinie wsparła Katedrę Informatyki UŁ, wyrażając zgodę na przejście dr hab. Gabrieli Idzikowskiej na stanowisko kierownika Katedry po moim przejściu na emeryturę, a potem Jej powrót na zajmowane poprzednio stanowisko w Katedrze Rachunkowości UŁ. Z dużym zainteresowaniem obserwowałem pracę Katedry kierowanej przez prof. Alicję Jarugę, wymagającą, ale i wspierającą pracowników, umożliwiającą członkom swego zespołu, dzięki własnym kontaktom krajowym i zagranicznym, poznanie realiów świata zewnętrznego, co w tamtych czasach nie było łatwe i powszechnie dostępne. Takie działania przyniosły efekty naukowe i praktyczne mierzone doktoratami, a następnie habilitacjami, które umożliwiły wychowankom Pani Profesor zdobywanie tytułów profesorskich. Wśród tego zacnego grona należy wymienić prof. Ewę Walińską, dziekana Wydziału Zarządzania przez dwie kadencje. Ośmioletnia kadencja dziekańska przyczyniła się do umocnienia dziedziny rachunkowości na wydziale, wywołując u kolegów z innych uczelni pytania typu: „kiedy w Łodzi powstanie Wydział Rachunkowości i Zarządzania?”.

Kończąc, pragnę podkreślić znaczenie regularnej i konsekwentnej działalności naukowej sterowanej przez kierownika, czasami trudnej do zaakceptowania przez indywidualistów, ale przykład Katedry Rachunkowości UŁ zarządzanej przez wiele lat przez prof. Alicję Jarugę potwierdza to spostrzeżenie.

*Prof. dr hab. inż. Jerzy S. Zieliński
Katedra Informatyki,
Wydział Zarządzania UŁ*

Jerzy Czarnecki

Gotowi na wszystko

Jako równolatek (nieomal) Katedry Rachunkowości UŁ uczestniczyłem świadomie w jej życiu przez ponad połowę okresu jej funkcjonowania. Byłem studentem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ z obowiązkowym przedmiotem w programie studiów, którym była rachunkowość. Składały się na to wykłady Jana Trusiewicza, który wkrótce przeniósł się do SGH, oraz ćwiczenia Mariana Walczaka, potem profesora Uniwersytetu Łódzkiego. Na jednym z pierwszych wykładów Jan Trusiewicz powiedział nam: „bilans to te same środki – po jednej stronie według form rozmieszczenia, pod drugiej według źródeł pochodzenia”. Było to w roku 1969, prawie 50 lat temu, ale nadal pamiętam ten cytat, choć do dziś nie wiem, dlaczego ten właśnie, spośród tylu wykładów, w tym także tych, które sam wygłaszałem. Być może była to zapowiedź tego, co miało się dalej zdarzyć.

Z mojego punktu widzenia pasmo sukcesów Katedry, w które jestem częściowo uwikłany, zaczęło się nietypowo. Jako świeżo upieczony magister miałem szczęście spotkać na drodze swojego życia nieomal jednocześnie dwie osoby: Janusza Gościńskiego w pierwszej kolejności. Od niego dowiedziałem się, że katedry są wyłącznie zdarzeniem formalno-prawnym, prawdziwa zaś nauka zaczyna się nie tyle poza katedrami, ile ponad nimi. Janusz Gościński był człowiekiem wszechstronnym – praktykiem, teoretykiem zarządzania, ekonomistą, inżynierem i cybernetykiem w jednym – z (trudnymi wtedy) kontaktami poza granicami, wykładowcą na zagranicznych uczelniach, warszawiakiem dojeżdżający na wykłady i spotkania naukowe w Łodzi. Osobowość fascynująca pod każdym względem, „guru” nowoczesności w zarządzaniu. Z jego inicjatywy powstał zespół, który zajmował się nowoczesnością: gramami kierowniczymi jako metodą dydaktyczną. Zespół składał się z kilku osób: Ireny Sobańskiej (formalnie: rachunkowość), Stanisława Karpińskiego i Ewy Soroki (formalnie: informatyka) i mnie (formalnie: teoria organizacji). Gromadziliśmy się wokół doświadczenia przywożonego co tydzień przez Andrzeja Kisiela, którego stałym miejscem pracy był Instytut Doskonalenia Kadr Kierowniczych Administracji Państwowej.

Andrzej Kisiel stawiał nam przed oczami wzór gry kierowniczej „New York Game”, prowadzonej przez Mike’a Ureckiego w New York University z udziałem prawdziwych uczestników życia gospodarczego: banków, przedsiębiorstw i uniwersytetu. Mieliśmy wypieki na twarzach przy projektowaniu własnych rozwiązań, wdrażaniu ich do dydaktyki, ale przede wszystkim czytaniu literatury spoza obszarów naszych katedr. Był wtedy rok 1973.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ, w tej swojej części, która potem stała się Wydziałem Zarządzania UŁ, składał się z wielu katedr, jednakże z tamtych czasów

pamiętam (poza własną katedrą, wtedy Teorii Organizacji) ludzi związanych z grami oraz ludzi z Katedry Rachunkowości UŁ, w tym między innymi zawsze uśmiechniętą Zużę Jaglińską, zawsze biegnącą Ewę Walińską oraz zawsze zatroskaną Anię Szychtę. Zuza, jako jedna z nielicznych w tamtych czasach w Polsce, zajmowała się społeczną odpowiedzialnością biznesu. Wskutek własnej działalności konsultingowej, która polegała między innymi na sporządzaniu dla klientów raportów rocznych spółek giełdowych (Próchnik i Wólczanka, lata dziewięćdziesiąte) dowiedziałem się od biegnącej Ewy Walińskiej, że jest ona zainteresowana tym rodzajem dokumentacji funkcjonowania spółek i stojącymi za tym mechanizmami – potem tworzyła związane z tym publikacje, a jej zainteresowania przejął też Jacek Gad.

W okresie gier kierowniczych poznałem Alicję Jarugę. Zespół gier bowiem (formalnie) umieszczony był przy Katedrze Rachunkowości UŁ – nie przypadkiem. Alicja Jaruga to druga dominująca osobowość w moim młodym życiu. Do dziś nie wiem, jak oni ze sobą współpracowali – Alicja Jaruga i Janusz Gościński – bo przecież każde z nich wyrastało ponad format. Katedra Rachunkowości UŁ pod kierunkiem Alicji Jarugowej otwierała okno na świat, ponieważ Alicja Jarugowa była obywatelką świata – z wyjazdami, kontaktami, przyjaźniami zagranicznymi, inspiracjami. To ona spowodowała, że odwiedził nas Robert Kaplan – legenda rachunkowości i metodologii. Przyjechała też do nas z wizytą na dłużej Maureen Berry, profesor Urbana-Champagne z Illinois, która mówiła nam o związkach rachunkowości z kulturą organizacyjną, zachowaniami organizacyjnymi, społeczną odpowiedzialnością. Były to wtedy szokująco nowe kwestie, które dzisiaj nie wywołują emocji, ale za to są solidnie kontynuowane przez Anię Szychtę i Przemka Kabalskiego. Zespół gier, staraniem Alicji Jarugowej, wyjechał w młodym składzie – Irena Sobańska, Staszek Karpiński i ja – na swoją pierwszą międzynarodową konferencję do Budapesztu. Było to wielkie przeżycie, które dało nam obycie z nieznanym, zagranicznym otoczeniem.

Lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte nie były łatwe dla rachunkowości w Polsce. Ale wtedy właśnie w Katedrze kształtowała się kadra – jak się okazało – gotowa na wszystko, co się wydarzy; kadra, która tę gotowość okazała kilka lat później, w czasach transformacji systemowej. Renata Sochacka i Zbyszek Adamkiewicz okazali się gotowi do podjęcia wyzwania przebudowy systemu – oboje sprawdzili się w funkcjonowaniu Komisji Papierów Wartościowych. Krzysztof Szymański wykazał swoją gotowość do świadczenia usług audytorskich – został potem szefem polskiego oddziału BDO. Z Renatą miałem okazję spotykać się i współpracować przy okazji inicjalnej lub wtórnej emisji akcji spółek i innych wydarzeń związanych z obrotem papierami wartościowymi, wydarzeń nie zawsze przyjemnych. Z Krzysiem Szymańskim spotykaliśmy się zaś przy okazji organizowanych w Serocku konferencji z zakresu nadzoru korporacyjnego.

Pozostali na pokładzie też wykazali swoją gotowość i podjęli działalność naukową (i nie tylko) w różnych obszarach biznesu. Pewnego razu prowadziłem zajęcia na Studium Podyplomowym Przemka Kabalskiego w Warszawie. Z rozmów ze słuchaczami dowiedziałem się, że niektórzy przyjeżdżają na te zajęcia z Gdańska albo z Rzeszowa. Słuchacze ci powiedzieli mi wtedy, że to Katedra Rachunkowości w Łodzi jest – dla nich – centrum rachunkowości w Polsce. Przyjeżdżają oni na to Studium, bo tutaj uczą się czegoś, czego nie ma w programach studiów prowadzonych przez inne uczelnie. Prawdopodobnie wiele jest w tym zasługi inspiracyjnej Alicji Jarugowej. Z jednej strony pracownicy Katedry w zasadzie bali się jej, nawet w pewnym zakresie unikali spotkań z nią sam na sam. Z drugiej Alicja Jaruga, podobnie jak Janusz Gościński, była – do ostatniej chwili swojej obecności na uczelni, zawsze, przez wszystkie lata – skarbnicą wiedzy. Osobą, która miała opanowane w szczególności wszystkie nowe zdarzenia, trendy i podejścia w obszarze zarządzania; nie mówiła ciągle o rachunkowości, bardziej o zarządzaniu. Mówiła i słuchała z wiecznym pracującym kciukiem, którym odgarniała włosy z twarzy i z charakterystycznym błyskiem w oku, który zwiastował, że zaraz powie coś albo zapyta o coś, co wprawi rozmówcę w zdziwienie lub zakłopotanie. Skłonnością do poświęcania czasu na dyskusje w szerokim obszarze zarządzania dorównują jej dzisiaj tylko Wojtek Nowak i Janek Michalak. Choć oni nie mają czego odgarniać, spędziliśmy wspólnie wiele godzin na dyskusjach o stanie zarządzania, nie rachunkowości wcale. Janek Michalak wie wszystko o sposobach pomiaru różnych rzeczy w organizacjach, które dotyczą *performance management*; wie wszystko, bo studiuje ustawicznie i szeroko – „nie zagłębia się w studnie”. Wiele też czasu spędziliśmy z Radkiem Ignatowskim na rozmowach o wartości godziwej oraz zasadzie *true and fair*.

Niezależnie od tego, czy współcześni pracownicy Katedry czują się osobiście jej wychowankami, czy nie, wszyscy (chyba) nasiąknęli klimatem różnorodności, wielotorowości w myśleniu. Nawet wtedy, kiedy się z szefową nie zgadzali, mieli inne zdanie, odmienne pomysły i działania, byli (i są) nasyceni kulturą samodzielności w myśleniu i działaniu, otwartością na nowości i twórczość.

Irena Sobańska, znawczyni rozwiązań niemieckiej rachunkowości, od zawsze wiodła prym w środowisku. Jest też szanowanym konsultantem, a mnie zdarzyło się być wyróżnionym jej zaproszeniem do współpracy w niektórych projektach. Jest autorką rozwiązań systemów rachunkowości dla wielu przedsiębiorstw, w tym także dla Uniwersytetu Łódzkiego. W konsultingowych pracach towarzyszą jej Marcin Michalak i Przemek Czajor, a Jacek Kalinowski pilotuje ich wdrożenie w Uniwersytecie Łódzkim. Irena stała się niekwestionowanym ekspertem w zakresie rachunkowości zarządczej, a obecnie w zakresie rozwiązań dla szczupłej rachunkowości. Od zawsze też nieodmiennie prezentuje stanowisko o potrzebie uwzględniania perspektywy zarządzania w rozważaniu problemów rachunkowości. Spotkaliśmy się

wiele razy przy projektach publikacyjnych i dydaktycznych. Irena Sobańska jest czołową postacią w polskiej rachunkowości zarządczej. Z biegiem lat okazało się, że rachunkowość zarządcza stała się centrum intelektualnym problemów podejmowanych w Katedrze.

Każdy z pracowników Katedry ma to wpisane w swój życiorys – Tomek Wnuk-Pel, Ewelina Zarzycka, Ewa Śnieżek – choć każdy zajmuje się też innymi problemami. Tomek Wnuk-Pel, poza działalnością publikacyjną, okazał się świetnym dydaktykiem ze znakomitą kontaktem z tak zwanymi praktykami. Bardzo go zawsze szanowali i wyróżniali słuchacze kursów przygotowujących do egzaminu w Chartered Institute of Marketing w Londynie. Obydwaj chyba nie mieliśmy determinacji do tego, aby uruchomić kształcenie na tytuł Chartered Managerial Accountant. Za to Ewelina Zarzycka stała się szanowaną i podziwianą postacią pośród wykładowców szkolących do tytułu ACCA. Prowadzi zajęcia z rachunkowości zarządczej w języku angielskim na obu stopniach studiów kierunku business management, którego jestem kierownikiem i opiekunem. Tak się więc składa, że dość często się spotykamy i rozmawiamy o programach studiów, dydaktyce, kształtowaniu postaw studentów, różnych odmianach rachunkowości i zarządzania. Rachunkowość zarządcza to trudny przedmiot, tym lepiej więc, że studenci Ewelinę wielbią i szanują.

Dla mnie Katedra jest węzłem kompetencji w każdej z reguł rachunkowości. Z niektórymi jej pracownikami współpracowałem, ze wszystkimi rozmawiałem, u każdego widziałem skłonność do postrzegania w kategoriach złożoności – taki klimat. Ewa Śnieżek jest ekspertem w zakresie przepływów gotówkowych. Radek Ignatowski uczestniczy jako ekspert w pracach zespołów, które zajmują się międzynarodowymi standardami rachunkowości. Każda z wymienionych tu osób ma swoje miejsce i zasługi w obecnym kształcie ustawy o rachunkowości, choć tylko niektórzy w tych pracach bezpośrednio brali udział.

Ewa Walińska, szefowa Katedry, jest ekspertem w zakresie rachunkowości finansowej i podatków oraz finansów – jej wspólna praca z Jerzym Gajdką jest powszechnie cytowana, podobnie jak rozważania nad sprawozdawczością spółek giełdowych. Ewunia jest jednak także silną osobowością. Nie wiem, czy wiedziała, czego się podejmuje, kiedy przyjęła funkcję dziekana Wydziału; z pewnością było to dla niej i jest wielkie obciążenie psychiczne i fizyczne. A jednak... Ta zawsze biegnąca Ewunia (teraz trochę rzadziej biegnie) stała się dobrym duchem Wydziału. W okresie jej „dziekanowania” zmieniło się wszystko na lepsze: dydaktyka, programy, finansowanie, a nawet zawartość „segregatorów” i obciążenie ich obsługą. Zaprzystałem ją tytułować „Wasza Dostojna Opasłość”, który to tytuł przynależy się „Super Kustoszowi Segregatorów”, bardziej stoję na stanowisku, że może należy się Jej jakiś niewielki pomnik, no choćby tabliczka pamiątkowa.

Mam nadzieję nadal uczestniczyć w większych i mniejszych konferencjach organizowanych przez Katedrę. Mam też nadzieję nadal być w stanie powiedzieć tam coś sensownego – jeśli mi tego sensu wystarczy. Tym sposobem, przez udział w pracach Katedry, trafiłem ze swoimi tekstami do najważniejszego w Polsce pisma w obszarze rachunkowości. Ania Szychta, z jednej strony metodolog i znawca problemów rachunkowości, z drugiej zaś redaktor, szefowa „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości”, wprowadziła czasopismo (z dzielną pomocą Justyny Dobroszek) do grona najbardziej szanowanych, z wysoką liczbą punktów i cytowaniami. I niech tak zostanie, Aniu. Nie dopominam się o kolejne publikacje, wyrażam wdzięczność za możliwość.

Katedra to ludzie, częściowo przeze mnie wspomniani, częściowo nie, bo nie miałem jeszcze okazji z nimi współpracować. Ludzie, którzy byli i są gotowi na wszystko, w sensie – gotowi do podjęcia każdego wyzwania w dowolnym obszarze reguł rachunkowości, gotowi do dalszego rozwoju i czynienia posługi naukowej, i nie tylko naukowej, na rzecz społeczności, ale też gotowi do świadczenia doradztwa na rzecz klienta.

*Dr Jerzy S. Czarnecki
Katedra Zarządzania,
Wydział Zarządzania UŁ*

Gabriela Idzikowska

Pasmo wspomnień

Rachunkowość towarzyszy mi od dzieciństwa, ponieważ mój ojciec był księgowym, a potem głównym księgowym i biegłym księgowym. Często przynosił pracę do domu i starał się mnie nią zainteresować, co nie przychodziło mu z łatwością, bo te księgi, którymi się zajmował, bardzo mnie ciekawiły. Przy okazji poznałam terminologię księgową, z którą byłam za pan brat, kiedy na studiach pojawiły się przedmioty z zakresu rachunkowości.

Pierwsze zetknięcie z Katedrą Rachunkowości UŁ nastąpiło w pamiętnym roku 1968 w semestrze letnim, na zajęciach z teoretycznych podstaw rachunkowości. Wykład prowadził prof. Edward Wojciechowski – wielki naukowiec, specjalista z zakresu historii rachunkowości, jednocześnie człowiek skromny, łagodny, solidny i przyjacielski. On to, po ukończeniu przeze mnie studiów, zaproponował mi pracę w Katedrze i był moim szefem przez rok, dopóki nie przeszłam do Zakładu Organizacji Przetwarzania Danych, wyłonionego z Katedry Rachunkowości UŁ. Profesor zmarł dwa tygodnie po śmierci mojego ojca, w grudniu 1974 r., i został pochowany na Starym Cmentarzu przy ulicy Ogrodowej w Łodzi.

W kolejnym semestrze pojawiły się zajęcia rachunkowość w przemyśle, prowadzone przez prof. Józefa Szczepaniaka. Wykłady te były tak interesujące, że ani jednego nie opuściłam. Zawsze siedziałam w pierwszej ławce, a prof. Szczepaniak podchodził do mnie na początku zajęć i sprawdzał, na czym skończył ostatnie rozważania. Był on także recenzentem mojej pracy magisterskiej, promotorem pracy doktorskiej oraz szefem w Zakładzie Organizacji Przetwarzania Danych, a potem w Katedrze Informatyki UŁ aż do momentu jego przejścia na emeryturę w 1991 r. Mimo iż kończył swoje życie zawodowe w Katedrze Informatyki UŁ, rachunkowość była jego ukochaną dziedziną, w szczególności analiza finansowa. Podobnie jak prof. Edward Wojciechowski był skromny, kulturalny, przyjaźnie nastawiony do ludzi, w tym również do pracowników i studentów. Zmarł w październiku 2005 r. i został pochowany na cmentarzu na Radogoszczu w Łodzi.

Równolegle do wykładu kursowego prowadzonego przez prof. Józefa Szczepaniaka odbywało się seminarium magisterskie i wykłady monograficzne. Zapisalam się na seminarium „Organizacja przetwarzania danych” mgr. Wiesława Szurmacha i uczestniczyłam w prowadzonych przez niego wykładach z przedmiotów: mechanizacja prac ewidencyjno-obliczeniowych i automatyzacja przetwarzania danych. Tematem mojej pracy magisterskiej była: *Kompleksowa a wycinkowa mechanizacja księgowości*, pracy doktorskiej zaś: *Koncepcja struktury logicznej bazy danych dla kombinatów budowy domów (w dziedzinie gospodarki materiałowej)*. Mgr Wiesław

Szurmach był zapalonym innowatorem; to on, wraz z prof. Józefem Szczepanikiem, był inicjatorem rozwijania prac badawczych i studiów z zakresu technologii przetwarzania danych. Był perfekcyjny, jeśli chodzi o zagadnienia dydaktyczne, ale służył swoją wiedzą i pomocą nam, nowicjuszom, w czasie przygotowywania przez nas zupełnie nowych zajęć dydaktycznych. Zmarł w marcu 1980 r., nie doczekawszy, niestety, obrony mojej pracy doktorskiej. Został pochowany na Starym Cmentarzu przy ulicy Ogrodowej w Łodzi.

Ta dwutorowość moich zainteresowań spowodowała, że w 1987 r. prof. Alicja Jarugowa i doc. Józef Skowroński proponowali mi, a także dr Zofii Owczarek, uczestnictwo w badaniach w ramach problemu badawczego „Doskonalenie i informatyzacja systemu rachunkowości”. Aktywny udział w przekładzie Międzynarodowych Wytycznych Rewizji Finansowej spowodował, że moje zainteresowania rozszerzyły się jeszcze o zagadnienia rewizji finansowej. Doc. Józef Skowroński, pełniący funkcję kierownika zespołu badawczego, był osobą niezwykle inspirującą, m.in. z tego względu, że będąc jednocześnie praktykiem, potrafił łączyć dogłębną wiedzę teoretyczną z doskonałą znajomością praktyki. Miał rozległe zainteresowania naukowe, ale w szczególności poświęcił się rachunkowi kosztów oraz zasadom prowadzenia rachunkowości i rewizji finansowej w środowisku informatycznym. Prace badawcze w ramach zespołu zaowocowały przygotowaniem przeze mnie pracy habilitacyjnej na temat: *Wiarygodność danych a bezpieczeństwo zasobów w środowisku informatycznym rachunkowości*. Można więc powiedzieć, że doc. Józef Skowroński był „ojcem” mojej pracy habilitacyjnej. Wspominam Go jako człowieka niezwykle kulturalnego, dżentelmena „starej daty”, chętnego do pomocy w sprawach naukowych, solidnego, nadzwyczaj obowiązkowego i pracowitego, a także bardzo życzliwego. Doc. Józef Skowroński zmarł w styczniu 1994 r. i został pochowany na Starym Cmentarzu w Łodzi.

Po wielu latach mojej współpracy z Katedrą Rachunkowości UŁ prof. Alicja Jarugowa uznała, że dobrze byłoby mieć w Katedrze kogoś, kto rozwinie dziedzinę zainteresowań moich i dr Zofii Owczarek. Zaproponowała nam w 1994 r. przejście do Katedry Rachunkowości UŁ. Nasz powrót do Katedry stał się faktem we wrześniu 1994 r. Pracowałam w Katedrze Rachunkowości UŁ do roku 2004, kiedy to powołano mnie na kierownika Katedry Informatyki UŁ. Dr Zofia Owczarek została w Katedrze Rachunkowości UŁ do momentu przejścia na emeryturę. Prof. Alicja Jarugowa szefowała mi więc przez 10 lat. Była niezwykle wymagającą osobą, ale dbała o wszechstronny rozwój pracowników przez sprowadzanie literatury zagranicznej, wyjazdy pracowników na różne zagraniczne „imprezy”, rozległą współpracę z zagranicą i zapraszanie interesujących naukowo osób do Łodzi, ciekawe dyskusje rozszerzające horyzonty uczestników itd. Miała zasadniczy sposób bycia, ale mogę powiedzieć, że w stosunku do mnie była życzliwa i pomocna. Recenzowała moją

pracę habilitacyjną. Wcześniej, mobilizując mnie do jej zakończenia, mówiła: „Złóż, dziecko, tę pracę w takiej postaci, w jakiej ona jest, bo lepsze jest wrogiem dobrego”. Prof. Alicja Jarugowa zmarła w listopadzie 2011 r. i została pochowana na Cmentarzu św. Rocha na Radogoszczu w Łodzi.

Z Katedrą Rachunkowości UŁ i z prof. Alicją Jarugową kojarzy mi się także jej mąż, mec. Czesław Jaruga. Był częstym gościem w Katedrze i żył jej życiem. Przedwojenny oficer, był zawsze szarmancki w stosunku do pań, elegancki i miły. Interesował się losami wszystkich pracowników Katedry. Zmarł dwa miesiące przed swoją żoną.

Kilkakrotnie wspominałam wcześniej dr Zofię Owczarek. Dla mnie była ona szczególnie ważna. Przez prawie 40 lat stanowiłyśmy tandem w pracy na Uniwersytecie Łódzkim, w Katedrach Rachunkowości i Informatyki UŁ. Dzieliłyśmy pokój służbowy, miałyśmy takie same zainteresowania naukowe, uczestniczyłyśmy w tych samych projektach badawczych, razem jeździliśmy na konferencje i staże naukowe, przygotowywałyśmy wspólne publikacje, a często także spędzałyśmy czas wolny. Podziwiałam Jej uczciwość, solidność i pracowitość, a także to, że była wierna ustalonym zasadom życiowym. Była niezwykle dociekliwa naukowo, szanowała studentów, ale też wiele od nich wymagała, podobnie jak od siebie. Zmarła w kwietniu 2015 r. i została pochowana na Cmentarzu Św. Wojciecha (Kurczaki) w Łodzi.

Na zakończenie chciałabym jeszcze wspomnieć Jadwigę Janczak, pierwszą sekretarkę, którą spotkałam po zatrudnieniu w Katedrze Rachunkowości UŁ. Była osobą niezwykle dynamiczną, a jednocześnie żywiła matczyne uczucia w stosunku do pracowników Katedry i otaczała ich opieką – taką życiową, codzienną. Utrzymywałam z nią kontakty aż do jej śmierci w 2012 r. Zawsze sympatycznie wspominała pracę z nami i interesowała się losami pracowników, których bardzo dobrze pamiętała.

I tak kończy się pasmo wspomnień o zmarłych ważnych dla mnie osobach. Obecni pracownicy Katedry Rachunkowości UŁ stanowią o jej teraźniejszości i przyszłości. Sięgają jednak do bogatego źródła doświadczeń, które pozostawili do ich dyspozycji nasi wspaniali **MISTRZOWIE**.

*Dr hab. Gabriela Idzikowska
emerytowany profesor UŁ,
długoletni pracownik Katedry Rachunkowości*

Radosław Łuczak

Navigare necesse est...

70-lecie działalności Katedry Rachunkowości UŁ to czas, którego nie sposób skomentować w kilku zdaniach. To ludzie, ich historie, emocje i ogromny – trudny do zmierzenia – wpływ na nasze życie. Dla tysięcy absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego (takich jak ja) to siła, która kształtowała postrzeganie rynku i pracy zawodowej. Dała wiedzę, która – zgłębiana w praktyce – pozwoliła na samodoskonalenie rzemiosła oraz rozwój osobisty. Budowała firmy i je zmieniała.

Zrozumienie tych faktów przyszło w moim przypadku dwa lata po odebraniu dyplomu – wraz z podjęciem nowej pracy, w której w ramach obowiązków odpowiedzialny byłem także za szeroko rozumiane finanse spółki. Był to czas „dziki i spontaniczny” rynkowo, a polityka rachunkowości podmiotu, którego dopiero co zostałem szefem, miała charakter wirtualny.

Właśnie wtedy przypomniałem sobie wymianę zdań, która miała miejsce kilka lat wcześniej między przeciętnym studentem marketingu i zarządzania a jedną z najważniejszych osób w historii polskiej rachunkowości:

„– Radek, dlaczego ty się nie przykładasz do rachunkowości? Przecież masz do tego talent.

– No bo to nie jest ciekawe Pani Profesor...

– To nie tak. Jeśli chcesz dobrze zarządzać, musisz czuć rachunkowość. To cię dogoni...”

No i dogoniło.

Fragment z tej 70-letniej historii, której byłem uczestnikiem od pierwszego wykładu prof. Alicji Jarugowej do chwili obecnej, to czas nauki i uświadamiania sobie, jak przestrzenną oraz wymagającą dziedziną wiedzy jest rachunkowość, która w oczach zapewne niejednego studenta pierwszego roku wydaje się być nudna i skomplikowana, jednakże z czasem staje się nieodzowna, a w życiu świadomego menedżera jest narzędziem fundamentalnym.

Niekwestionowanym sukcesem pracowników Katedry Rachunkowości UŁ jest w mojej ocenie wypracowanie niezmiennego w czasie, wysokiego poziomu merytorycznego prowadzonych zajęć, a co za tym idzie – wprowadzanie na rynek absolwentów wyposażonych w niezbędne do pracy zawodowej bazowe kompetencje merytoryczne. Pozyskiwana w ten sposób wiedza ma charakter praktyczny i rynekotwórczy.

Kontakt z Katedrą to przywilej współpracy ze wspaniałymi ludźmi – osobami kompetentnymi, merytorycznymi i gotowymi do rozwiązywania problemów praktycznych. Współpraca ta ma w ostatnich latach szczególnie interesujący charakter

z uwagi na szereg zagadnień problemowych związanych z aspektami rachunkowymi realizacji projektów inwestycyjnych współfinansowanych przez Unię Europejską oraz restrukturyzację kolejnych sektorów rynku.

Uczciwość dyktuje stwierdzenie, że rachunkowość na Uniwersytecie Łódzkim ma „twarz kobiety”, a raczej kobiet, które budowały ją i robią to nadal – „bezwzględnie” profesjonalnie oraz kompetentnie, dbając o poziom przekazywanej wiedzy oraz kontrolując jej aktualność. Osób postępowych, otwartych na nowe trendy oraz narzędzia.

Unikatową wartością, którą udało się w ten sposób wybudować kierownictwu Katedry Rachunkowości UŁ, jest (w mojej ocenie) sukcesja kompetencji.

Dla wielu organizacji nieosiągalna mądrość przekazywania dorobku, wiedzy i doświadczenia kolejnym pokoleniom [...] *vivere non est necesse*.

Zawsze, kiedy nie wiem, jak mam rozwiązać jakiś problem zawodowy, robię tak, żeby moi nauczyciele nie musieli się za mnie wstydzić.

*Dziękuję
Radek Łuczak
absolwent Wydziału Zarządzania UŁ
prezes Łódzkiej Spółki Infrastrukturalnej*

Anna Jurewicz

Katedra Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego – 70 lat

Od wielu lat współpracuję z ludźmi tworzącymi Katedrę Rachunkowości UŁ (Wydział Zarządzania UŁ). Każde wyjątkowe miejsce jest tworzone przez ludzi, a Katedrę Rachunkowości UŁ tworzą wybitni naukowcy, prawdziwi pasjonaci oddani pracy naukowej i dydaktycznej, ludzie otwarci na wszelkie nowe trendy w zakresie szeroko rozumianej rachunkowości i zarządzania. Ich osiągnięcia i dorobek naukowy są powszechnie znane. Możliwość pracy z nimi jest dla mnie prawdziwym wyróżnieniem i jednocześnie inspiracją do podejmowania nowych wyzwań.

Mój kontakt z Katedrą rozpoczął się wiele lat temu, kiedy postanowiłam zapisać się na studia doktoranckie i wybrałam Katedrę Rachunkowości UŁ, wiodący ośrodek nauki rachunkowości w Polsce. Miałam szczęście, że moim promotorem na tych studiach została Pani Profesor Ewa Walińska, wybitny ekspert w dziedzinie rachunkowości finansowej i podatkowej. Jest wspaniałym mentorem, prawdziwym autorytetem i zawsze potrafiła zainspirować mnie do podejmowania kolejnych wyzwań, które na początku wydawały mi się nieosiągalne i zbyt trudne. Pani Profesor jednak zawsze potrafiła i nadal potrafi tak pokierować pracą, że te za trudne zadania stają się osiągalne. Dzięki Niej mam szczęście pracować w Katedrze w zakresie naukowo-dydaktycznym, co stanowi dla mnie wielkie wyróżnienie i umożliwia ciągły rozwój zawodowy. W okresie, kiedy Pani Profesor Ewa Walińska była dziekanem Wydziału Zarządzania UŁ, cały Wydział przeszedł wyraźną i zauważalną na każdym kroku transformację ku nowoczesności.

Mam nadzieję, że Katedra Rachunkowości UŁ pod kierownictwem Pani Profesor będzie cały czas rozwijała się i osiągała coraz większe sukcesy.

*Dr Anna Jurewicz
wieloletni współpracownik, wykładowca, praktyk
Katedry Rachunkowości UŁ*

Małgorzata Pałka

Na trzecim roku studiów zapisywaliśmy się na seminarium magisterskie i wybieraliśmy przedmioty specjalizacyjne. To był rok akademicki 1975/1976. To, że chcę się zapisać na seminarium do prof. Alicji Jarugowej, wiedziałam od dłuższego czasu, ponieważ kolejne przedmioty z rachunkowości, które mieliśmy w programie studiów bardzo mnie interesowały i rachunkowość stawała się moja ulubioną dziedziną. Sporo wątpliwości budziły jednakże związane z wyborem seminarium przedmioty specjalizacyjne, które prowadzić miał doc. Józef Skowroński. Nikt ze starszych roczników nie potrafił nam powiedzieć, co to będą za wykłady i kim jest prowadzący. Jednakże nazwa ogólna – Informatyczne techniki rachunkowości – brzmiała intrygująco i budziła ciekawość.

Zapisałam się więc – i to był „strzał w dziesiątkę”. Zarówno zajęcia specjalizacyjne, jak i seminarium były szalenie interesujące i innowacyjne. Kiedy w następnym semestrze nastąpił podział grupy na tych, którzy chcą być bliżej rachunkowości i tych, którzy chcą zajmować się nowoczesnymi technikami w rachunkowości, ja trafiłam do tych drugich. W ten sposób znalazłam się w czteroosobowej grupie pierwszych seminarzystów doc. Józefa Skowrońskiego. Wspominam te seminaria jako wspaniałe doświadczenie. Często spotykaliśmy się na ul. Piotrkowskiej 175, gdzie miało siedzibę Zjednoczenie Gospodarki Komunalnej, którego Józef Skowroński był dyrektorem. Pan docent dużo od nas wymagał, ale jednocześnie bardzo poważnie i stanowczo nas traktował. Zawsze miły, szalenie kulturalny i elegancki, potrafił równocześnie zmusić nas do solidnej i dociekliwej pracy.

Materiały do mojej pracy na temat przepływów finansowych zbierałam w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym. Pod koniec moich studiów prof. Alicja Jarugowa wspólnie z doc. Józefem Skowrońskim zaproponowali mi pracę w Katedrze Rachunkowości. Tak więc po ukończeniu studiów w czerwcu 1977 r. i obronie pracy magisterskiej zostałam pracownikiem Katedry. Od tej pory moja współpraca z doc. Józefem Skowrońskim przybrała inny charakter. W tym czasie poza pracą naukową i dydaktyczną w Katedrze Rachunkowości był on jednocześnie zaangażowany w firmach jako praktyk. Prowadziłam ze studentami ćwiczenia do wykładu prowadzonego przez Pana docenta. Byłam „sekretarzem” przy pracach w ramach tematu badawczego-rozwojowego „Doskonalenie i informatyzacja systemu rachunkowości”, którym kierował doc. Skowroński. Nasza wspólna praca jest dla mnie do dziś wspaniałym doświadczeniem, które bardzo dobrze wspominam. Choć od tamtego czasu minęło wiele lat, to do dziś jestem pod urokiem ogromnej kultury i elokwencji, rozległych zainteresowań naukowych, wielkiej dociekliwości, olbrzymiej wiedzy i niezwyklej skromności docenta Józefa Skowrońskiego. To był prawdziwy człowiek renesansu.

Kiedy odchodziłam z pracy w katedrze, na pożegnanie podarował mi książkę *Dolina Issy* Czesława Miłosza – z wizytówką, którą przechowuję do dziś jak najcenniejszą pamiątkę.

Drogiu Pani Małgo,;
z podziękowaniem
za miłą współpracę
Iskowna

Małgorzata Pałka
wieloletni pracownik
Katedry Rachunkowości UŁ

Zakończenie

Jubileusz 70-lecia Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego to wielkie święto dla całej społeczności akademickiej – nie tylko Katedry, Wydziału, ale również całego uniwersytetu. To czas refleksji i wspomnień, ale i dobry moment na ocenę i podsumowanie działalności minionych lat.

Księga 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ ma udokumentować przede wszystkim dokonania jej pracowników, stąd tytuł opracowania *Ludzie i ich dokonania*. Dlaczego właśnie taki? Ponieważ Katedra to ludzie, zespół – każdy pracownik jest indywidualistą, każdy ma swoje wady i zalety, ale to, co robią, składa się na dorobek Katedry. Dziś w Katedrze pracuje kilka pokoleń – są osoby związane z nią od kilkunastu lat i takie, które pojawiły się rok temu.

Mówiąc o dokonaniach pracowników, trzeba podkreślić, że każdy z nich wniósł „swoją cegiełkę” i – najlepiej jak potrafił – przyczynił się do obecnej pozycji Katedry. Wymienię tylko niektórych, tych najdłużej związanych z Katedrą:

Profesor Edward Wojciechowski – zapoczątkował prawny i historyczny nurt badawczy w Katedrze.

Docent Józef Skowroński – wspaniały wykładowca, praktyk, dał początek rozwojowi technik informatycznych w rachunkowości, był współtwórcą pierwszej ustawy o rachunkowości.

Józef Gorgolewski – znakomity dydaktyk i praktyk, uczył rachunkowości wielu obecnych pracowników Katedry.

Profesor Alicja Jarugowa – ambasadorka polskiej rachunkowości na świecie, znany i ceniony za granicą wykładowca, głównie w uczelniach amerykańskich i brytyjskich; osoba, dzięki której Katedra stała się ośrodkiem o międzynarodowej klasie.

Profesor Irena Sobańska – specjalistka i popularyzatorka rachunkowości zarządczej w Polsce, autorka licznych projektów wdrożeniowych w polskich przedsiębiorstwach, a także projektu Kompleksowego Systemu Informacyjnego dla Zarządzania Uniwersytetem Łódzkim.

Profesor Radosław Ignatowski – kontynuator nurtu prawnego w rachunkowości, współtwórca rozwiązań legislacyjnych i środowiskowych polskiej rachunkowości.

Profesor Anna Szycha – znakomity naukowiec, badacz historii i teorii rachunkowości, osoba zaangażowana w popularyzowanie dorobku naukowego przedstawicieli

środowiska rachunkowców w formie artykułów w „Zeszytach Teoretycznych Rachunkowości”, wydawanych przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, których od wielu lat jest redaktorem naczelnym.

Profesor Ewa Śnieżek – świetny dydaktyk, opiekun wielu pokoleń studentów, specjalistka i prekursorka rozwiązań dotyczących rachunku przepływów pieniężnych.

Profesor Tomasz Wnuk-Pel – ceniony specjalista z rachunkowości zarządczej, autor wielu projektów i szkoleń dla praktyków, obecnie lider w kwestiach dotyczących współpracy międzynarodowej Katedry.

Bardzo ważną postacią w historii Katedry jest prof. Alicja Jarugowa, która kierowała Katedrą w latach 1973–1998 i bez której trudno zapewne byłoby mówić o Łódzkiej Szkole Rachunkowości. Pani Profesor to „pierwsza dama” polskiej rachunkowości. To dzięki niej Katedra zaistniała na arenie międzynarodowej, to ona rozślawiała jej imię na świecie. Pani Profesor zarażała pasją do rachunkowości, świetnie czuła się na „salonach” naukowych w kraju i za granicą. Podziwialiśmy ją za talent, wiedzę i umiejętności, sposób bycia – byliśmy z niej dumni. Cóż jeszcze? Światowej klasy naukowiec, elegancka kobieta, stanowcza, ale jednocześnie doskonale i umiejętnie poszukująca kompromisów.

Dokonania pracowników Katedry były szczególne w okresie transformacji gospodarki w latach dziewięćdziesiątych, kiedy to czuliśmy, że tworzymy gospodarkę rynkową, że robimy coś ważnego. Pracowaliśmy bardzo dużo i szybko – nie mieliśmy doświadczenia, ale wiedzę, zapał i chęć wprowadzania zmian. Tłumaczyliśmy z języka angielskiego standardy międzynarodowe, dyrektywy UE, regulacje giełd zagranicznych, prospekty emisyjne. W pracach brali udział wszyscy pracownicy – zarówno starsi, jak i najmłodsi: Józef Skowroński, Alicja Jarugowa, Zofia Owczarek, Gabriela Idzikowska, Radosław Ignatowski, Ewa Śnieżek, Ewa Walińska, Zbigniew Adamkiewicz, Renata Sochacka, Jerzy Wołkowski, Jerzy Marcinkowski, Józef Gorgolewski, Irena Sobańska. Z perspektywy ponad 20 lat jeszcze bardziej doceniam te prace i wspominam nasze wielogodzinne dyskusje. Dziś w pełni dostrzegam ich wagę i rolę w kształtowaniu polskiej gospodarki rynkowej. Szczególnie istotny był rok 1991 – wznowienie działalności polskiej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, możliwe dzięki wysiłkowi całego środowiska ekonomistów w Polsce, ale z ogromnym wkładem pracowników Katedry Rachunkowości UŁ. Warto podkreślić, że dzięki giełdzie polska rachunkowość bardzo szybko zmieniła swoje oblicze i stała się efektywnym narzędziem wspierającym rozwój gospodarki rynkowej.

Jedną z mocnych stron Katedry jest współpraca jej pracowników z otoczeniem. Oceniam ją bardzo dobrze. Składają się na nią niezliczone projekty wdrożeniowe – zarówno z rachunkowości zarządczej, jak i finansowej, otwarte i zamknięte szkolenia dla praktyków, warsztaty praktyczne, debaty, konferencje, sympozja, seminaria.

Co oferujemy? Otwartość, uczciwość, zaangażowanie, innowacyjność, profesjonalizm, odpowiedzialność, rzetelność.

Współpracujemy z biznesem, proponując innowacyjne rozwiązania w systemie rachunkowości, z organizacjami branżowymi, głównie Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce i Polską Izbą Biegłych Rewidentów.

Współpraca z otoczeniem to obszar, w którym Katedra Rachunkowości UŁ jest liderem – nie tylko na Wydziale Zarządzania UŁ, ale także na Uniwersytecie Łódzkim. Możemy pochwalić się wieloma aplikacjami i ekspertyzami wykonywanymi na rzecz różnych organizacji – zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego. Aplikacje to nic innego, jak wdrażanie naszych pomysłów, koncepcji do praktyki przedsiębiorstw – głównie tych, z którymi od dawna współpracujemy, które są z nami w stałym kontakcie. Ekspertyzy wykonujemy jako Katedra Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ – mają one bardzo różny zakres tematyczny i charakter – począwszy od krótkich opinii na temat prawidłowości ujmowania konkretnej transakcji w systemie rachunkowości, przez analizy finansowe dla różnych interesariuszy, a kończąc na opracowaniu systemu rachunkowości zarządczej, rachunku kosztów czy polityki rachunkowości dla konkretnych jednostek.

Za nami 70 lat działalności. A co przed nami? Niewątpliwie przyszłość przyniesie ogromne wyzwania, takie same, jakie postawi przed rachunkowością – musi ona bronić swojej tożsamości, udowodnić, że nie można jej zastąpić innym systemem, że jest jak dotąd jedynym systemem doskonałym, stosującym zasadę bilansową. Coraz częściej mówi się bowiem o końcu rachunkowości, zastąpieniu jej przez komputery, nowe technologie itp. Jako zagrożenie wskazuje się głównie nowy trend sprawozdawczości korporacyjnej, jakim jest raportowanie informacji niefinansowej, który miałby zastąpić rachunkowość. Na razie to jednak sprawozdawczość finansowa jest podstawowym źródłem informacji o działalności organizacji, dostarcza bowiem „twardych”, uporządkowanych danych finansowych, które są przetwarzane przez inne dyscypliny do różnych celów i decyzji, w przeciwieństwie do chaotycznych i opisowych informacji sprawozdawczości niefinansowej.

Nie obawiam się końca rachunkowości, ponieważ od kilkudziesięciu lat są tacy, którzy nie doceniając i nie rozumiejąc roli, jaką pełni w praktyce gospodarczej, zapowiadają jej kres. Wierzę, że rachunkowość po raz kolejny przetrwa trudne czasy. Jak mawiał Wojciech Młynarski: „Róbmy swoje” – może trochę inaczej, z większą pasją, zastąpmy rutynę śmiałymi, niestandardowymi rozwiązaniami, bądźmy wizjonerami i doradcami biznesowymi, pamiętając, że warunkiem rozwoju całego systemu rachunkowości jest jego integracja z zarządzaniem, a także integracja wewnętrzna jego podsystemów – rachunkowości zarządczej z finansową. System rachunkowości nie powinien być podporządkowany podatkowi, bo tylko w takim przypadku realny jest jego koniec – taką ewidencję księgową i sprawozdawczość

finansową można bowiem zautomatyzować. Jeśli system rachunkowości ma odzwierciedlać rzeczywistość gospodarczą organizacji, musi bazować na polityce rachunkowości zawierającej rozwiązania dostosowane do strategii i modelu biznesu organizacji, korzystać z narzędzi rachunkowości zarządczej. Oznacza to, że potrzebna jest wiedza człowieka rozumiejącego biznes i znającego rachunkowość, który zaprojektuje odpowiedni dla organizacji zintegrowany system rachunkowości.

Na zakończenie chciałabym złożyć najlepsze życzenia wszystkim interesariuszom Katedry Rachunkowości UŁ, ale przede wszystkim jej pracownikom i studentom. Pracownikom życzę satysfakcji i radości z pracy w Katedrze, sukcesów naukowych i dydaktycznych, dużo szczęścia w życiu osobistym. Życzę Wam (i sobie) zadowolenia z tego, co już zrobiliśmy i co jeszcze będziemy robić. Wierzę, że wspólnie osiągniemy sukces, bo razem, dzięki pracy w zespole, jesteśmy silni i wiele jeszcze możemy dokonać.

Studentom życzę pasji do rachunkowości, sukcesów w życiu zawodowym i spełnienia marzeń w życiu osobistym. Bardzo liczę, że – tak jak do tej pory – zawsze będą blisko Katedry, ponieważ to właśnie dla nich znajdujemy w sobie pokłady energii. Dzięki nim odkrywamy sens naszej pracy i czujemy, że dobrze spełniamy naszą akademicką misję.

Prof. dr hab. Ewa Walińska

Bibliografia

- 60 lat Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego 1948–2008, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2008, nr 42(98).
- Augustyniak J. (red.), *Pamiętnik Wyższej Szkoły Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Łodzi*, Stowarzyszenie słuchaczy i absolwentów Wyższej Szkoły Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Łodzi „Bratnia Pomoc”, Łódź 1931.
- Gregor B., Mikołajczyk Z., *10 lat Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004.
- Jaroszczak A., *Łódzka Katedra Rachunkowości 25 lat pod kierunkiem Prof. Alicji Jarugowej*, [w:] *Rachunkowość u progu XXI w.*, FRRwP, Warszawa 1998.
- Karmańska A. (red.), *Nauka o rachunkowości na progu gospodarki opartej na wiedzy. Polski sondaż środowiskowy*, Oficyna Wydawnicza SGH w Warszawie, Warszawa 2016.
- Kuciński J., *Czterdzieści lat Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego 1965–2005*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2006.
- Sobańska I., Ignatowski R. (red.), *Łódzka szkoła rachunkowości w procesie transformacji systemu rachunkowości w Polsce w latach 1989–2016. Wyzwania dla praktyki i nauki*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2018.
- Sojak S. (red.), *Historia katedr rachunkowości w uczelniach polskich*, SKwP, Warszawa 2011.
- Uroczysta inauguracja obchodów Jubileuszu 70-lecia Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, http://wz.uni.lodz.pl/kr/inaug_prezent.pdf (dostęp: 5.01.2018).
- Walińska E., *20 lat Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.

Załącznik 1

Komitety Honorowy i Organizacyjny obchodów 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ

KOMITET HONOROWY obchodów 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ

Prof. dr hab. Antoni Różalski (Rektor Uniwersytetu Łódzkiego)
Dr hab. Tomasz Czapla, prof. UŁ (Dziekan Wydziału Zarządzania UŁ)
Prof. dr hab. Dorota Dobija (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie)
Prof. dr hab. Jerzy Gierusz (Uniwersytet Gdański)
Prof. dr hab. Waldemar Gos (Uniwersytet Szczeciński)
Prof. dr hab. Aldona Kamela-Sowińska (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu)
Prof. dr hab. Anna Karmańska (Szkola Główna Handlowa w Warszawie)
Prof. dr hab. Teresa Kiziukiewicz (Uniwersytet Szczeciński)
Prof. dr hab. Zbigniew Luty (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
Prof. dr hab. Edward Nowak (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
Prof. dr hab. Sławomir Sojak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Prof. dr hab. Gertruda Świdorska (Szkola Główna Handlowa w Warszawie)
Prof. dr hab. Dariusz Wędzki (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)
Prof. dr hab. Kazimiera Winiarska (Uniwersytet Szczeciński)
Dr hab. Mariusz Andrzejewski, prof. UEK (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)
Dr hab. Jolanta Chluska, prof. PCz (Politechnika Częstochowska)
Dr hab. Henryk Lelusz, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
Dr hab. Józef Pfaff, prof. UE (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

KOMITET ORGANIZACYJNY obchodów 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ

PRZEWODNICZĄCA

Prof. dr hab. Ewa Walińska

CZŁONKOWIE

Dr Maciej Frenzel, Dr Przemysław Czajor

SEKRETARZ

Dr Marcin Michalak

Załącznik 2

Program obchodów 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ

1. **UROCZYSTA INAUGURACJA OBCHODÓW JUBILEUSZU KATEDRY RACHUNKOWOŚCI UŁ W PAŁACU ALFREDA BIEDERMANNNA W ŁODZI**
(12 października 2017 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: prof. dr hab. Ewa Walińska,
dr Agnieszka Wencel

12 października 2017 r. w Pałacu A. Biedermanna Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się inauguracja obchodów 70-lecia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania UŁ. Wydarzenie to, którego hasło brzmiało „Ludzie i ich dokonania”, stało się okazją do przypomnienia historii Katedry oraz zaprezentowania jej rozwoju i bogatego dorobku naukowo-dydaktycznego.

2. **MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM DOKTORSKIE NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA UŁ** (17 października 2017 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ,
dr hab. Ilona Świątek-Barylska, prof. UŁ

17 października 2017 r. na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się międzynarodowe kolokwium doktorskie oraz warsztaty w języku angielskim. Wydarzenie zostało podzielone na trzy części. W ramach pierwszej z nich odbyły się warsztaty na temat prowadzenia badań jakościowych, które poprowadził prof. Jan Alpenberg z Linnaeus University z Växjö w Szwecji. W drugiej przeprowadzone zostało międzynarodowe kolokwium doktorskie, któremu przewodniczył dr hab. Tomasz Wnuk-Pel, prof. UŁ. Trzecia obejmowała wykład pt. *The concept of performance in China: Historical and contemporary considerations*, wygłoszony przez prof. Gregory'ego Wegmanna z University of Burgogndy z Dijon we Francji.

3. **SEMINARIUM NAUKOWE PT. „RACHUNKOWOŚĆ, AUDYT I KONTROLA ZARZĄDCZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W POLSCE”**
(24 listopada 2017 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr hab. Wojciech Nowak, prof. UŁ,
dr Halina Waniak-Michalak

Tematem seminarium była rachunkowość i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych – zarówno jej obecny stan, jak i propozycje oraz możliwości zmian.

4. **SEMINARIUM NAUKOWE, POD PATRONATEM POLSKIEJ AKADEMII NAUK ODDZIAŁ W ŁODZI, PT. „HISTORIA RACHUNKOWOŚCI”**
(13 grudnia 2017 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr hab. Anna Szychta, prof. UŁ,
dr hab. Mikołaj Turzyński, prof. UŁ, dr Sławomir Jędrzejewski

13 grudnia 2017 r. na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się VI Seminarium Komisji Nauki Rachunkowości Polskiej Akademii Nauk pt. „Historia rachunkowości”. Jego celem była prezentacja wybranych obszarów badawczych historii rachunkowości i sylwetek osób, które miały znaczący wkład w rozwój rachunkowości w Polsce. Uczestnikami seminarium, poza pracownikami Uniwersytetu Łódzkiego, byli przedstawiciele krajowych ośrodków naukowych prowadzących działalność badawczą i dydaktyczną w obszarze rachunkowości, finansów i zarządzania z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

5. **SEMINARIUM NAUKOWE, POD PATRONATEM POLSKIEJ AKADEMII NAUK ODDZIAŁ W ŁODZI, PT. „BEHAVIORALNE ASPEKTY RACHUNKOWOŚCI”**
(12 marca 2018 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr hab. Przemysław Kabalski, prof. UŁ,
mgr Lena Grzesiak

12 marca 2018 r. na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się pierwsze w Polsce seminarium naukowe poświęcone behawioralnym aspektom rachunkowości. Była to okazja do spotkania badaczy rachunkowości z różnych ośrodków akademickich w Polsce, zainteresowanych

behawioralnymi aspektami rachunkowości. W trakcie seminarium uczestnicy zaprezentowali wyniki swoich badań w zakresie behawioralnych aspektów rachunkowości, odbyła się także dyskusja i wymiana poglądów na ten temat.

6. **IV OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA SIGMA MARATON PT. „ZAWÓD KSIĘGOWEGO I BIEGŁEGO REWIDENTA – EWOLUCJA CZY REWOLUCJA?”. JUBILEUSZ 40-LECIA STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO RACHUNKOWOŚCI SIGMA NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA UŁ (11–13 kwietnia 2018 r.)**

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr hab. Ewa Śnieżek, prof. UŁ,
mgr Joanna Piłacik

SIGMA MARATON jest jednym z kluczowych projektów, którym zajmuje się SKNR SIGMA. Konferencja corocznie sprowadza do Łodzi najzdolniejszych studentów z całej Polski. Jest to cykliczna, ogólnopolska konferencja naukowa obejmująca tematykę z obszaru rachunkowości, której celem jest wymiana poglądów i doświadczeń wśród studentów. Konferencja, w trakcie której odbywa się konkurs referatów oraz *case study*, obejmuje swoim zakresem aspekty regulacyjne, zarządcze i środowiskowe współczesnej sprawozdawczości finansowej.

7. **KONFERENCJA NAUKOWA PT. „NADZÓR KORPORACYJNY – INSTYTUCJE, STANDARDY, RAPORTY”; HOTEL TOBACO W ŁODZI (7–8 maja 2018 r.)**

KOMITET ORGANIZACYJNY: prof. dr hab. Ewa Walińska,
dr hab. Piotr Urbanek, prof. UŁ, dr hab. Agata Adamska prof. SGH,
dr Jacek Gad

Cykl konferencji dotyczących nadzoru korporacyjnego jest efektem współpracy pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, Katedry Ekonomii Instytucjonalnej Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego oraz Instytutu Finansów Korporacji i Inwestycji Szkoły Głównej Handlowej. Celem konferencji jest wymiana poglądów osób zainteresowanych problematyką nadzoru korporacyjnego, reprezentujących środowisko akademickie, a także praktyków gospodarczych.

8. KONFERENCJA JUBILEUSZOWA KATEDRY RACHUNKOWOŚCI NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA UŁ (19 września 2018 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: prof. dr hab. Ewa Walińska, dr Marcin Michalak, dr Przemysław Czajor, dr Maciej Frendzel

Celem konferencji jest przedstawienie osiągnięć pracowników łódzkiej Katedry Rachunkowości na polu naukowym, dydaktycznym i społecznym. Konferencja 70-lecia Katedry Rachunkowości UŁ pt. „Ludzie i ich dokonania” jest głównym punktem programu obchodów jubileuszu 70-lecia Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

9. OGÓLNOPOLSKI ZJAZD KATEDR RACHUNKOWOŚCI W HOTELU HOLIDAY INN W ŁODZI (19–21 września 2018 r.)

KOMITET ORGANIZACYJNY: dr Jacek Kalinowski, dr Joanna Stępień-Andrzejewska, dr Agnieszka Wencel

Celem Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości jest wymiana poglądów i doświadczeń na temat aktualnych problemów teorii i praktyki rachunkowości oraz zacieśnienie współpracy i integracja środowiska akademickiego polskich rachunkowców.

Załącznik 3

Program Zjazdu Katedr Rachunkowości 2018

I dzień (środa) – 19.09.2018 r.

miejsce: Wydział Zarządzania UŁ

9.00–15.00	rejestracja uczestników zjazdu
10.00–10.30	przerwa kawowa
10.30–11.45	sesja inauguracyjna Konferencji Jubileuszowej Katedry Rachunkowości
11.45–12.15	przerwa kawowa
12.15–13.15	sesja plenarna z okazji 45-lecia pracy naukowej prof. Ireny Sobańskiej
13.45–15.15	obiad
15.15–16.45	otwarcie zjazdu – sesja plenarna
17.00	przejazd do hotelu
19.30	kolacja (hotel Holiday Inn)

II dzień (czwartek) – 20.09.2018 r.

miejsce: Wydział Zarządzania UŁ

9.00–10.30	sesje równoległe: „Global financial reporting” „Współczesne wyzwania dla auditingu” „Współpraca z recenzentem w doskonaleniu tekstów naukowych” – sesja dla doktorantów
10.30–11.00	przerwa kawowa
11.00–12.30	sesje równoległe: „Rachunkowość zarządcza/controlling” „Model biznesu a system rachunkowości” „System rachunkowości w uczelniach publicznych”
12.30–14.00	obiad
14.00–15.30	sesje równoległe: „Historia i teoria rachunkowości” „Rachunkowość a podatek dochodowy” „Sprawozdawczość niefinansowa”
17.00–18.30	niespodzianka
20.00–23.00	uroczysta kolacja (hotel Holiday Inn)

III dzień (piątek) – 21.09.2018 r.

miejsce: Wydział Zarządzania UŁ

9.30–11.00	sesja plenarna „Ewolucja zawodu księgowego – wyzwania dla praktyki i procesu kształcenia”
11.00–11.30	przerwa kawowa
11.30–12.30	zamknięcie zjazdu
13.00–14.00	obiad

Z okazji 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego, w nawiązaniu do tematów sesji, podczas Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości 2018 wydane zostanie siedem monografii naukowych:

1. ***Model biznesu jako wyzwanie dla rachunkowości*** – autorzy: Jan Michalak – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Bogusława Bek-Gaik – Katedra Ekonomii, Finansów i Zarządzania Środowiskiem, Wydział Zarządzania, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Mariusz Karwowski – Katedra Rachunkowości Menedżerskiej, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.
2. ***Rachunkowość zarządcza w działalności usługowej*** – autorzy: Justyna Dobroszek – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Michał Biernacki – Katedra Rachunkowości Finansowej i Kontroli, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Małgorzata Macuda – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu.
3. ***Informacje niefinansowe w sprawozdawczości biznesowej przedsiębiorstw*** – autorzy: Ewa Śniezek – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Joanna Krasodomska – Katedra Rachunkowości Finansowej, Wydział Finansów i Prawa, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Arleta Szadziwska – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański.
4. ***Global Accounting Standards in Global, European and Poland's Perspective*** – autorzy: Radosław Ignatowski – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Stephen A. Zeff – Rice University, Houston, Texas, USA, David Alexander – University of Birmingham, Wielka Brytania.

5. **Podatek dochodowy w systemie rachunkowości** – autorzy: Agnieszka Wencel – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Ewa Walińska – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Ireneusz Górowski – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
6. **Rachunkowość w Polsce w okresie międzywojennym** – autorzy: Anna Szychta – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Mikołaj Turzyński – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Sławomir Jędrzejewski – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki.
7. **System rachunkowości w zarządzaniu finansami uczelni publicznych** – autorzy: Jacek Kalinowski – Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, Bartłomiej Nita – Katedra Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej, Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Waldemar Gos – Katedra Teorii Rachunkowości, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Szczeciński.

Recenzenci wyżej wskazanych monografii będą jednocześnie przewodniczącymi sesji podczas Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości 2018 (zob. tabela 1).

Tabela 1. Wykaz recenzentów monografii i przewodniczących sesji zjazdu Katedr

Recenzent/przewodniczący sesji	Tytuł monografii	Tytuł sesji
Prof. dr hab. Anna Karmańska Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	<i>Model biznesu jako wyzwanie dla rachunkowości</i>	<i>Model biznesu a system rachunkowości</i>
Prof. dr hab. Wanda Skoczylas Uniwersytet Szczeciński	<i>Rachunkowość zarządcza w działalności usługowej</i>	<i>Rachunkowość zarządcza/controllers</i>
Prof. dr hab. Gertruda Świdarska Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	<i>Informacje niefinansowe w sprawozdawczości biznesowej przedsiębiorstw</i>	<i>Sprawozdawczość niefinansowa</i>
Prof. dr hab. Aldona Kamela-Sowińska Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	<i>Global Accounting Standards in Global, European and Poland's Perspective</i>	<i>Global financial reporting</i>
Prof. dr hab. Jerzy Gierusz Uniwersytet Gdański	<i>Podatek dochodowy w systemie rachunkowości</i>	<i>Rachunkowość a podatek dochodowy</i>
Prof. dr hab. Sławomir Sojak Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu	<i>Rachunkowość w Polsce w okresie międzywojennym</i>	<i>Historia i teoria rachunkowości</i>
Prof. dr hab. Teresa Martyniuk Uniwersytet Gdański	<i>System rachunkowości w zarządzaniu finansami uczelni publicznych</i>	<i>System rachunkowości w uczelniach publicznych</i>

Źródło: materiały informacyjne nt. Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości 2018.

**Katedra Rachunkowości UŁ
1948–2018
Doktoraty**